

EUCLIDIS¹⁶

ELEMENTORUM

Libri xv. breviter demonstrati,

Opera Cam. e. 659.1

Is. BARROW, Cantabrigiensis,
Coll. TRIN. Soc.

Καθαροὶ ψυχῆς λογικῆς εἰσιν αἱ μαθηματικαὶ
ἐπιστήμαι. HIEROCL.

LONDINI,

Excudebat R. DANIEL, Impensis
GUIL. NEALAND Bibliopole
Cantabrig. e. 100 LIX.

24-182

Nobilissimis & Generosissimis

Adolescentibus,

D^{NO} EDUARDO CECILIO,

Illustriss. Comitis Sarisburiensis Filio;

D^{NO} IOHANNI KNATCHBVL,

Et

D. FRANCIS. WILLOUGHBY,

ARMIGERIS.

U Nicuique vestrum
(Optimi Adolescentes) tantum me de-
bere reputo, quantum homo
homini debere potest. Mea
enim sententia, ultra sin-
cerum amorem non est quod
* 2 quis-

Epistola Dedicatoria.

quispiam de alio bene mereri possit. Hunc autem jamdiu est quo ex singulari vestra bonitate mihi indultum experior ; ejusque sensus, intimis animi medullis inhærens, ipsi ardens studium impressit quovis honesto modo reciprocus affectus prodendi. Quandoquidem vero ea fortunarum mearum tenuitas, ea vestrarum amplitudo, existit, ut nec ego alia quam gratæ alicujus agnitionis significatione utiqueam, nec vos aliam admittere velitis ; ea propter haud illibenter hanc occasionem arripio, honoris & benevolentiae, quibus vos prosequor, publicum hoc & durable

bile ^{μνημόσυνον} edendi. Et si
cum oblatis anathematis exi-
litate, & libellum vestris
nominibus consecratum,
quam is longe infra vestro-
rum meritorum dignitatem
subsdat, attentius conside-
ro, timor subinde aliquis &
dubitatio animum incessant,
ne hoc studium erga vos
meum vobis dehonestamen-
to sit potius quam ornamen-
to; scilicet memor cum sim,
ut malæ causæ, sic & mali li-
bri patrocinium in patroni
contumeliam magis quam in
gloriam cedere. Sed quum
vestrarum virtutum id robur,
eam fore soliditatem, reco-
gnoscerem, quæ vestrum de-
cus, meo quantumvis labefa-

Epistola Dedicatoria.

Ætato, inconcussum sustinere
possint; idcirco non dubitavi
vos in aliquatenus commune
mecum periculum induere.
Virtutes illas intelligo, qui-
bus nemo unquam in vestra
ætate aut in vestro ordine,
saltem me judice, majores de-
prehendit; quæ vos insigniter
gratos omnibus & amabiles
reddunt; eximiam modestiam.
sobrietatem, benignitatem
animi, morum comitatem,
prudentiam, magnanimita-
tem, fidem, præclaram insu-
per ingenii indolem, quæ vos
ad omnem ingenuam scien-
tiam non tantum excellenti
captu, sed & appetitu forti
ac sincero, instruxit. Quas ve-
stras præclarissimas dotes
prout

Epistola Dedicatoria.

prout nemo est fortassis qui
me melius novit, aut pro con-
suetudine, quam jamdudum
vobiscum dulcissimam co-
luisse ex vestro favore mihi
contigit, penitus introspexit,
ita nemo est qui impensius
miratur & suspicit; aut qui
ipsas libentius prædicare ac
celebrare vellet, si non cum
eloquii mei vires supergrede-
rentur, tum etiam quæ in sin-
gulis vobis elucent, prolixi a-
licujus commentarii aut pa-
negyricæ orationis liberta-
tem, potius quam præstitutas
hujusmodi salutationibus an-
gustias, exposcerent. Quin
potius divinam clementiam
imploro, ut vos earundem
virtutum sancto tramiti insi-

Epistola Dedicatoria.

stere, atque hos egregios fructus vernæ vestræ ætatis felicitibus incrementis maturescere concedat; vitamque vobis in hoc seculo ingenuam, innocentem, jucundam, & in futuro beatam ac sempiternam transigere largiatur. Minime autem dubito, ne pro consueto vestro in me candore hoc ultimum fortassis quod vobis præstare potero, benevolentia erga vos & observantia testimonium, alacriter accepturi sitis; quod vobis propensissimo affectu offert

Vestri in æternum amantissimus,

& observantissimus,

I. B.

Bene-

Benevolo L E C T O R I.

SI quid in hac elementorum editione praestitum sis, siue desideras, amice Lector, accipe, pro genio operis, breviter. Ad duos praecipue fines conatus meos direxi. Primum, ut cum requisita perspicuitate summam demonstrationum brevitatem conjungerem, quo eam libello molem compararem, qua commode absque molestia circumferri posset. Id quod assecutus videor, si absentem Typographi cura non frustretur. Concinnius enim quispiam meliori ingenio aut majori peritia excellens, at nemo forsitan brevius plerasque propositiones demonstraverit; praesertim cum in numero & ordine propositionum ipse nihil immutarim, nec licentiam mihi assumpserim quamcunque propositionem Euclideam procal ablegandi tanquam minus necessariam, aut quasdam faciliores in axiomatum censum referendi; quod nonnulli fecerunt: inter quos peritissimus Geometra Andr. Tacquetus, quem ideo etiam nomino, quod quadam ex eo desumpta agnoscere honestum duco; post cuius elegantissimam editionem, ipse nihil atten-

Ad Lectorem.

tare voluissem, si non visum fuisset doctissimo viro non nisi octo Euclidis libros suâ curâ adornatos publico communicare, reliquis septem, tanquam ad elementa Geometria minus spectantibus, omnino quasi spretois atque posthabitis. Mihi autem jam ab initio alia provincia demandata fuit, non elementa Geometria utcumque pro arbitrio conscribendi, verum Euclidem ipsum, eumque totum, quam possem brevissime, demonstrandi. Quod enim quatuor libros spectat, septimum, octavum, nonum, decimum, quamvis illi ad Geometria plana & solida elementa, ut sex præcedentes & duo subsequentes, non tam prope pertineant; quod tamen ad res Geometricas admodum utiles sint, tam propter Arithmetica & Geometria valde propinquam cognationem, quam ob notitiam commensurabilium & incommensurabilium magnitudinum ad figurarum tam planarum quam solidarum intellectum apprime necessariam, nemo est è peritioribus Geometris qui ignorat. Quæ vero in tribus ultimis libris continetur, & corporum regularium nobilis contemplatio, illa non nisi injuria prætermitti potuit; quando nempe illius gratia noster ^{scilicet} Platonica familia philosophus, hoc elementorum systema universum condidisse perhibetur;

Ad Lectorem.

uti testis est * Proclus, iis verbis, "ὅτι * lib. 2.
 διὰ καὶ τῆς συμπόσεως συγχεύσεως τίλαται ποταμίον
 τοῦ τῶν τῶν καλεσθῆναι πλατωνικῶν πραγματικῶν οὐσίαν.
 Præterea facile in animum induxi ut o-
 pinarer, nemini harum scientiarum a-
 manti non futurum esse cordi penes se habe-
 re integrum Euclidæum opus, quale
 passim ab omnibus citatur & celebratur.
 Quare nullum librum nullamque proposicio-
 nem negligere volui earum quæ apud
 P. Herigonium habentur; cuius vesti-
 giis pressè insistere necesse habui, quo-
 niam ejusce libri schematicis maxima
 ex parte uti statutum erat, quod præ-
 viderem mihi ad novas describendas tem-
 pus non suppetere; etsi nunquam id
 facere præcepissem. Eadem de causa
 nec alias pleræque quam Euclidæis de-
 monstraciones adhibere volui, succinctio-
 ri forma expressas, nisi forte in 2, &
 13, & parce in 7, 8, 9 libris; ubi
 ab eo nonnihil deflectere opera pretium
 videbatur. Bona igitur spes est saltem
 in hac parte cum nostris consiliis, tum
 studiosorum votis, aliquo modo satisfac-
 tum iri. Nam quæ adjecta sunt in Scho-
 liis problemata quedam & theorema-
 ta, sive ob suum frequentem usum ad
 naturam elementarem accedentia, sive ad
 eorum quæ sequuntur expeditam demon-
 strationem conducentia, seu quæ regula-
 rum

rum practica Geometria quarundam prae-
cipuarum rationes innuunt ad suos fontes re-
latas, per ea, ut spero, libellus ultra destina-
tani molem magnopere non intumescet.

Alter scopus ad quem collineatum est, eo-
rum desiderii consuluit qui demonstrationi-
bus symbolicis potius quam verbalibus dele-
ctantur. In quo genere cum plerique apud
nos Guilielmi Oughtredi symbolis assueti
sint, ea plerumque usurpare consultius duxi-
mus. Nam qui Euclidem hac via tradere
& interpretari aggressus sit, haecenus, quod
ego sciam, praeter unum P. Herigonium,
reperitus est nemo. Cujus viri longe doctissi-
mi methodus, sane in multis egregia, ac ejus
peculiari proposito admodum accomodata,
duplici tamen defectu laborare mihi visa
est. Primo, quod cum Propositionum ad u-
nus alicujus theorematum aut problematis
probationem adductarum posterior à priori
non semper dependeat; quando tamen illa in-
ter se coherent, quando non, nec ex ordine sin-
gularum, nec ullo alio modo, satis prompte
innotescere potest: unde ob defectum con-
junctionum & adjectivorum (ergo, rur-
sus, &c.) non raro difficultas & dubitandi
ocasio, praesertim minus exercitatis, inter le-
gendum oboriri solent. Deinde saepenumero
evenit, ut praedicta methodus supervacaneas
repetitiones effugere nequeat, à quibus de-
monstrationes est quando prolixa, aliquando

Ad Lectorem.

*& magis intricata, evadunt. Quibus vitiis
noster modus facile per verborum signorumque
arbitrariam mixturam medetur. Atque
hac de opella hujus intentione & methodo di-
cta sufficiant. Caterum quæ in laudem Ma-
thæseos in genere, aut Geometria ipsius; &
quæ de historia harum scientiarum, ideoque
de Euclide horum elementorum digestore,
dici possent, & reliqua hujusmodi iunctura,
cui hæc placent, apud alios interpretes
consulere potest. Neque nos angustias tem-
poris quod huic operi impendi potuit, nec in-
terpellationes negotiorum, nec adjumento-
rum ad hæc studia apud nos egestatem, &
quædam alia, ut liceret non immerito, in ex-
cusationem obtendemus; metu scilicet indu-
cti, ne hæc nostra omnibus minus satisfa-
ciant. Verum quæ ingenui Lectoris usibus
elaboravimus, eadem in solidum ipsius cen-
sura ac judicio submittimus; probanda si u-
tilia sibi compererit; sin omnino secus, rejici-
enda.*

Ad amicissimum Virum, I. B. de
EVCLIDE contracto.

Εὐκλειδὸς.

Factum bene! didicit Laconice loqui
Senex profundus, & aphorismos induit.
Immensa dudum margo commentarii
Diagramma circuit minutum; atque Insula
Problema breve natabat in vasto mari.
Sed unda jam detumuit; & glossa arctior
Stringit Theoremata; minoris anguli
Lateribus ecce totus Euclides jacet,
Inclusus olim velut Homerus in nuce;
Pluteoque sarcina modo qui incubuit, levis
En fit manipulus. Pelle in exigua latet
Ingens Matheſis, matris ut in utero Hercules,
In glande quercus, vel Ithaca Eurys in pila.
Nec mole dum decreſcit, usu fit minor;
Quin auctior jam evadit, & cumulatus
Contracta prodest erudita pagina.
Sic ubere magis liquor è presso effluit;
Sic pleniori vasa inundat sanguinis
Torrente cordis Systole; sic fusius
Procurrit aquor ex Abyla angustiis.
Tantilli operis ars tanta referenda unice est
BAROVIANO nomini, ac solertia.
Sublimis euge mentis ingenium potens!
Cui invium nil, arduum esse nil solet.
Sic usque pergas prospero conamine,
Radisq; multum debeat ac abacus tibi;
Sic crescat indies feracior seges,
Simili colonum germine assiduo beans.
Specimen futura messis hic fiet labor,
Magnaeque famae illustria haec praeludia.
Juvenis dedit qui tanta, quid dabit senex?

Car. Robotham. CANTAB.
coll. Trin. Sen. Soc.

de
In novam *Elementorum*

EVCLIDIS

it.
fula
or
Editionem à D. *IS. BARROW*,
Collegii SS. TRIN. Socio,
viro opt. & eruditissimo,
adornatam.

vis
entes,
pila.
B *Enigne Lector! si uspiam auditum est tibi,*
Quantus tenella Nix Geometres fiet;
Qua mille radiis, mille ludit angulis,
Totumque puro ducit Euclidem sinu:
Amabis ultro candidissimum Virum,
Cui plena nivium est indoles sed quas tamen
Praclarus ardor mentis urget Enthæa;
Et usque blandis temperat caloribus:
Quo suavius nil vivit, & melius nihil.
est
Is, dum liquentes pectore excutit nives,
Et inde & inde spargit, en aliam tibi,
Lector benigne, è nivibus Geometrtiam!

G. C. *A. M. C. E. S.*

Notarum explicatio.

- $=$ æqualitatem.
 \sqsupset majoritatem.
 \sqsubset minoritatem.
 $+$ plus, vel addendum esse.
 $-$ minus, vel subtrahendum esse.
 $-:$ differentiam vel excessum; item quantitates omnes, quæ sequuntur, subtrahendas esse, signis non mutatis.
 \times multiplicationem, vel ductum lateris rectanguli in aliud latus.
 Idem denotat conjunctio literarum, ut $AB = A \times B$.
 $\sqrt{\quad}$ Latus, vel radicem quadrati, vel cubi, &c.
 $Q.$ & q quadratum. $C.$ & c cubum.
 $Q. Q.$ rationem quadrati numeri ad quadratum numerum.

significat.

Reliquas, quæ ubicunque occurrunt, vocabulorum abbreviationes ipse Lector per se facile intelliget; exceptis iis, quas tanquam minus generalis usus, suis locis explicandas relinquimus.

L I B. I.

Definitiones.

- I. **P**unctum est cujus pars nulla est.
 II. Linea vero longitudo latitudinis expers.
 III. Lineæ autem termini sunt puncta.

IV. Recta linea est, quæ ex æquo sua interjacet puncta.

V. Superficies est, quæ longitudinem, latitudinemque tantum habet.

VI. Superficieï autem extrema sunt lineæ.

VII. Plana superficies est, quæ ex æquo suas interjacet lineas.

VIII. Planus vero angulus est, duarum linearum in plano se mutuo tangentium, & non in directum jacentium alterius ad alteram inclinatio.

IX. Cum autem quæ angulum continent, lineæ, rectæ fuerint, rectilineus ille angulus appellatur.

X. Cum vero recta linea CG super rectam lineam AB consistens, eos qui sunt deinceps angulos CGA, CGB æquales inter se fecerit, rectus est uterque

æqualium angulorum, & quæ insitit recta linea CG, perpendicularis vocatur ejus (AB) cui insitit.

Not. Cum plures anguli ad unum punctum: (ut ad G) existunt, designatur quilibet angulus tribus literis, quarum media ad verticem est illius de quo agitur: ut angulus quem rectæ CG, AG efficiunt ad partes A vocatur CGA, vel AGC.

A

Obtu-

significat.

ulorum
lliget;
sus, suis

I B.

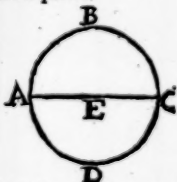
XI. Obtusus angulus est, qui recto major est, ut $\angle ACB$.

XII. Acutus vero, qui minor est recto, ut $\angle ACD$.

XIII. Terminus est, quod alicujus extremum est.

XIV. Figura est, quæ sub aliquo, vel aliquibus terminis comprehenditur.

XV. Circulus est figura plana, sub una linea comprehensa, quæ peripheria appellatur, ad quam ab uno puncto eorum, quæ intra figuram sunt posita, cadentes omnes rectæ lineæ inter se sunt æquales.

XVI. Hoc vero punctum centrum circuli appellatur.

XVII. Diameter autem circuli est recta quædam linea per centrum ducta, & ex utraque parte in circuli

peripheriam terminata, quæ circulum bifariam secat.

XVIII. Semicirculus vero est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli peripheria aufertur.

In circulo $EABCD$. E est centrum, AC diameter, ABC semicirculus.

XIX. Rectilineæ figuræ sunt, quæ sub rectis lineis continentur.

XX. Trilateræ quidem, quæ sub tribus.

XXI. Quadrilateræ vero, quæ sub quatuor.

XXII. Multilateræ autem, quæ sub pluribus, quam quatuor rectis lineis comprehenduntur.

XXIII.

Liber I.

XXIII. Trilaterarum autem figurarum, æquilaterum est triangulum, quod tria latera habet æqualia, ut triangulum A.

XXIV. Isosceles autem, quod duo tantum æqualia habet latera, ut triangulum B.

XXV. Scalenum vero, quod tria inæqualia habet latera, ut C.

XXVI. Adhæc etiam trilaterarum figurarum, rectangulum quidem triangulum est, quod rectum angulum habet, ut triangulum A.

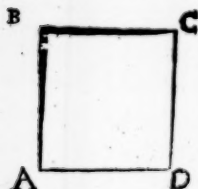
XXVII. Amblygonium autem, quod obtusum angulum habet, ut B.

XXVIII. Oxygonium vero, quod tres habet acutos angulos, ut C.

Figura æquiangula est, cujus omnes anguli inter se æquales sunt.

Duæ vero figuræ æquiangulæ sunt; si singuli anguli unius singulis angulis alterius sint æquales. Similiter de figuris æquilateris concipe.

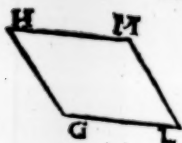
XXIX. Quadrilaterarum autem figurarum, quadratum quidem est, quod & æquilaterum, & rectangulum est, ut ABCD.

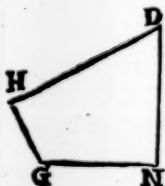
XXX. Altera vero parte longior figura est, quæ rectangula quidem, at æquilatera non est, ut ABCD.

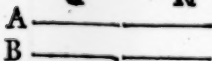
XXXI. Rhombus autem, quæ æquilatera, sed rectangula non est, ut A.

XXXII. Rhomboides vero, quæ ad-versa & latera, & an-gulos habens inter se æquales, neque æquila-tera est, neque rectan-gula, ut G L M H.

XXXIII. Præ-ter has autem reliquæ quadrilateræ figuræ trapezia appellantur; ut G N D H.

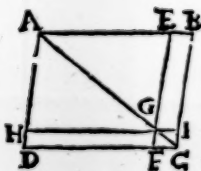

XXXIV. Paral-lelæ rectæ lineæ sunt, quæ cum in eodem

sint plano, & ex utraque parte in infinitum pro-ducantur, in neutram sibi mutuo incidunt, ut A, & B.

XXXV. Paral-lelogrammum est fi-gura quadrilatera, cu-jus bina opposita la-tera sunt parallela, seu æquidistantia, ut G L H M.

XXXVI. Cum vero in parallelogram-mo ABCD diame-ter AC ducta fuerit, duæque lineæ E F, H I, lateribus paral-lelæ secantes diame-trum in uno eodemque

puncto G, ita ut parallelogrammum ab hisce

parallelis in quatuor distribuatur parallelogramma; appellantur duo illa DG , GB , per quæ diameter non transit, Complementa; duo vero reliqua HE , FI , per quæ diameter incedit, circa diametrum consistere dicuntur.

Problema est, cum proponitur aliquid efficiendum.

Theorema est, cum proponitur aliquid demonstrandum.

Corollarium est consectarium, quod è facta demonstratione tanquam lucrum aliquod colligitur.

Lemma est demonstratio præmissæ alicujus, ut demonstratio quæ sit evadat brevior.

Postulata.

1. **P**ostuletur, ut à quovis puncto ad quodvis punctum rectam lineam ducere concedatur.
2. Et rectam lineam terminatam in continuum recta producere.
3. Item, quovis centro, & intervallo circulum describere.

Axiomata.

1. Quæ eidem æqualia, & inter se sunt æqualia.

ut $A = B = C$. ergo $A = C$, vel ergo omnes A, B, C , æquantur inter se.

Nota, cum plures quantitates hoc modo conjunctas invenias, vi hujus axiomatis primam ultimæ & quamlibet earum cuilibet æquari. Quo in casu sæpe, brevitatis causa, ab hoc axioma citando abstinemus; etsi vis consecutionis ab eo pendeat.

2. Et si æqualibus æqualia adjecta sunt, tota sunt æqualia.

3. Et

3. Et si ab æqualibus æqualia ablata sunt, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4. Et si inæqualibus æqualia adjecta sint, tota sunt inæqualia.

5. Et si ab inæqualibus æqualia ablata sint, reliqua sunt inæqualia.

6. Et quæ ejusdem vel æqualium sunt duplicia, inter se sunt æqualia. Idem puta de triplicibus, quadruplicibus, &c.

7. Et quæ ejusdem, vel æqualium sunt dimidia, inter se sunt æqualia. Idem concipe de subtriplicis, subquadruplicis, &c.

8. Et quæ sibi mutuo congruunt, ea inter se sunt æqualia.

Hoc axioma in rectis lineis, & angulis valet conversum, sed non in figuris, nisi illæ similes fuerint.

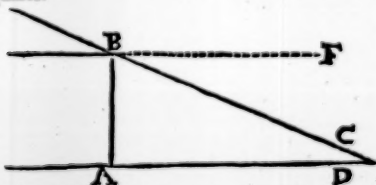
Ceterum, magnitudines congruere dicuntur, quarum partes applicatae partibus, æqualem vel eundem locum occupant.

9. Et totum sua parte majus est.

10. Duæ rectæ lineæ non habent unum & idem segmentum commune.

11. Duæ rectæ in uno puncto concurrentes, si producantur ambæ, necessario se mutuo in eo puncto interfecabunt.

12. Item omnes anguli recti sunt inter se æquales.

13. Et si in duas rectas lineas AD, CB, altera recta BA incidens, internos ad easdemque partes

angulos BAD , ABC duobus rectis minores faciat, duæ illæ rectæ lineæ in infinitum productæ sibi mutuo incident ad eas partes, ubi sunt anguli duobus rectis minores.

14. Duæ rectæ lineæ spatium non comprehendunt.

15. Si æqualibus inæqualia adjiciantur, erit totorum excessus adjunctorum excessui æqualis.

16. Si inæqualibus æqualia adjungantur, erit totorum excessus excessui eorum, quæ à principio, æqualis.

17. Si ab æqualibus inæqualia demantur, erit residuorum excessus, excessui ablatorum æqualis.

18. Si ab inæqualibus æqualia demantur, erit residuorum excessus excessui totorum æqualis.

19. Omne totum æquale est omnibus suis partibus simul sumptis.

20. Si totum totius est duplum, & ablatum ablati, erit & reliquum reliqui duplum. Idem de reliquis multiplicibus intellige.

Citationes intellige sic. Cum duo numeri occurrunt, prior designat propositionem, posterior librum. Ut per 4. 1. intelligitur quarta propositio primi libri, atque ita de reliquis. Cæterum, ax. axioma, post. postulatam, def. definitionem, sch. scholium, cor. corollarium denotant, &c.

LIB. I.

PROP. I.

Super data recta linea terminata AB, triangulum æquilaterum ABC constituere.

Centris A & B, eodem intervallo AB, vel BA a describe duos

a 3. post.

b 1. post.

c 15. def.

d 1. ax.

e 23. def.

circulos se interfecantes in puncto C, ex quo b duc rectas CA, CB.

Erit $AC = AB = BC = AC$.

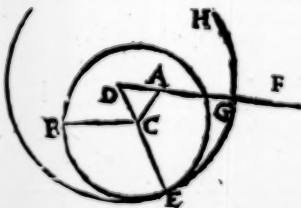
Quare triangulum ACB est æquilaterum.

Quod Erat Faciendum.

Scholium.

Eodem modo super AB describetur triangulum Isosceles, si intervalla æqualium circularum majora sumantur, vel minora, quam AB.

PROP. II.

Ad datum punctum A date rectæ lineæ BC æqualem rectam lineam AG ponere.

Centro C, intervallo CB a describe circumulum CBE. b Iunge AC, super qua c fac triangulum æquilaterum ADG. d produc DC ad E.

a 3. post.

b 1. post.

c 1. r.

d 2. post.

cen.

e 2. post.
f 15 def.
g conjir.
h 3 ax.
k 15. def.
l 1. ax.

centro D, spatio D E, describe circulum D E H :
cujus circumferentiæ occurrat D A et protracta
ad G. Erit $AG = CB$.

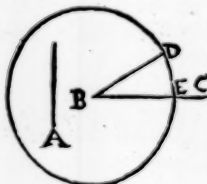
Nam $D G f = D E$, & $D A g = D C$, quare
 $A G h = C E k = B C l = A G$. Q. E. F.

Positio puncti A, intra vel extra datam B C, casus variat, sed ubique similis est constructio, & demonstratio.

Scholium.

Poterat A G circino fumi, sed hoc facere nulli postulado responder, ut bene innuit Proclus.

PRO P. III.

Duabus datis rectis
lineis A_2 & $B C$, de ma-
jore BC minori A aqua-
lem rectam lineam BE
detrahere.

Ad punctum B a po-
ne rectam $BD = A$.
Circulus centro B, spa-
tio BD descriptus au-
 $Aa = BE$. Q. E. F.

22. I.

b i s. *def.*
c *constr.*
d i. *ax.*

$$\text{feret } B E b = B D c = A d = B E. Q. E. F.$$

PROP. IV.

Si duo triangula BAC , EDF duo latera BA , AC duobus lateribus ED , DF equalia habeant, utrumque utrique (hoc est $BA = ED$, & $AC = DF$) habeant vero angulum A , angulo D equali.

Item, sub æqualibus rectis lineis contentum, & basim BC basi EF æqualem habebunt; eritque triangulum BAC triangulo EDF æquale, ac reliqui anguli B, C reliquis angulis E, F æquales erunt, uterque utrique, sub quibus æqualia latera subtenduntur.

Si punctum D puncto A applicetur, & recta DE rectæ AB superponatur, cadet punctum E in B, quia $DE = AB$. Item recta DF cadet in AC, quia $ang. A = D$. Quinetiam punctum F puncto C coincidet, quia $AC = DF$. Ergo rectæ EF, BC, cum eisdem habeant terminos, b congruent, & proinde æquales sunt. b Q. ax. Quare triangula BAC, EDF; & anguli B, E; itemque anguli C, F etiam congruunt, & æquantur. Quod erat Demonstrandum.

PROP. V.

Isoscelium triangulorum ABC quæ ad basim sunt anguli ABC, ACB inter se sunt æquales. Et productis æqualibus rectis lineis AB, AC qui sub base sunt anguli CBD, BCE inter se æquales erunt.

* Accipe $AF = AD$, & b junge CD, ac BF. a 3. l. b 1. post.

Quoniam in triangulis ACD, ABF, sunt $AB = AC$, & $AF = AD$, angulusq; A communis, e erit $ang. ABF = ACD$; & $ang. AFB = ADC$, & bas. $BF = DC$; item $FC = DB$. ergo in triangulis BFC, BDC g erit $ang. FCB = DCB$. Q. E. D. Item ideo $ang. FBC = DCB$. atqui $ang. ABF = ACD$. ergo $ang. ABC = ACB$. Q. E. D. f 3. ax. g 4. l. h pr. k 3. ax.

Corollarium.

Hinc, Omne triangulum æquilaterum est quoque æquiangulum.

PROP.

PROP. VI.

Si trianguli ABC duo anguli ABC , ACB aequales inter se fuerint, & sub aequalibus angulis subtensa latera AB , AC aequalia inter se erunt.

Si fieri potest, sit utraque $BA \sqsubset CA$, & fac igitur $BD = CA$, & b duc CD .

a 3. 1.
b 1. post.

c suppos.
d hyp.
e 4. 1.
f 9. ax.

In triangulis DBC , ACB , quia $BD = CA$, & latus BC commune est, atque ang. $DBC = ACB$, erunt triangula DBC , ACB aequalia inter se, pars & totum, f Quod Fieri Nequit.

Coroll.

Hinc, Omne triangulum æquiangulum est quoque æquilaterum.

PROP. VII.

Super eadem recta linea AB duabus eisdem rectis lineis AC , BC , alia duæ rectæ lineæ aequales AD , BD , utraque utrique (hoc est, $AD = AC$, & $BD = BC$) non constituentur ad aliud punctum C , atque aliud D , ad easdem partes C , eisdemque terminos A , B cum duabus initio ductis rectis lineis habentes.

a 9. ax.

1. Cas. Si punctum D statuatur in AC , & liquet non esse $AD = AC$.

b 5. 1.
c suppos.

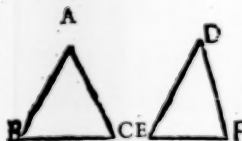
2. Cas. Si punctum D dicatur intra triangulum ACB , duc CD , & produc BD F , ac BC E . Iam vis $AD = AC$, ergo ang. $ADC = ACD$; item quia $BD = BC$, erit ang. $FDC = ECD$.
ergo

ergo ang. $FDC = ACD$, id est ang. $FDC = ADC$. d 9. ax.

3. *Cas.* Sin D cadat extra triangulum ACB , jungatur CD .

Rursus, ang. $ACD = ADC$, & $BCD = BDC$. e 5. i.
 fergo ang. $ACD = BDC$. & proinde f 9. ax.
 multo magis ang. $BCD = BDC$. [
 Quæ repugnant. Ergo,
 &c.

PROP. VIII.

Si duo triangu-
 la ABC , DEF
 habuerint duo la-
 tera AB , AC
 duobus lateribus
 DE , DF , utrum-
 que utrique aqua-

lia; habuerint vero & basim BC , basi EF , aqua-
 lem: angulum A sub aqualibus rectis lineis conten-
 tum angulo D aequalem habebunt.

Quia $BC = EF$, si basis BC superponatur a hyp.
 basi EF , illæ congruent. ergo, cum $AB = DE$, b 3. ax.
 & $AC = DF$, cadet punctum A in D . (nam c hyp.
 in aliud punctum cadere nequit, per præceden-
 tem) ergo angulorum A , & D latera coincidunt.
 & quare anguli illi pares sunt. $Q. E. D.$ d 3. ax.

Coroll.

1. Hinc triangu-
 la sibi mutuo æquilatera, etiam
 mutuo æquiangula sunt.

2. Triangu-
 la sibi mutuo æquilatera, & æquen-
 tur inter se. x 4. i.
y 4. i.

PROP.

FRANK MURRAY

PROP. IX.

a3. 1.
b 1. 1.

c constr.
d 3. 1.

Datum angulum rectilineum BAC bisariam secare.

a Sume $AD = AE$; duc DE , super qua b fac triang. æquilat. DFE .

Ducta AF angulum BAC bisecabit.

Nam $AD = AE$, & latus AF commune est, & bas. $DF = FE$.
d ergo ang. $DAF = EAF$. Q. E. F.

Coroll.

Hinc patet quomodo angulus secari possit in æquales partes 4, 8, 16, &c. Singulos nimirum partes iterum bisecando.

Methodus vero regula & circino angulos secandi in æquales quotcunque hactenus Geometras latuit.

PROP. X.

a 1. 1.
b 9. 1.

c constr.
d 4. 1.

Datam rectam lineam AB bisariam secare.

Super data AB a fac triang. æquilat. ABC . ejus angulum C b biseca recta CD . Eadem datam AB bisecabit.

Nam $AC = BC$, & latus CD est commune; & ang. $ACD = BCD$, d ergo $AD = BD$. Q. E. F. Praxin hujus & præcedentis, constructio primæ hujus libri satis indicat.

PROP.

PROP. XI.

Data recta linea AB, & puncto in ea dato C, rectam lineam CF ad angulos rectos excitare.

a Accipe hinc inde CD = CE. Super

23. 1.

DE b fac triang. æquilat. DFE. Ducta FC perpendicularis est.

b 1. 1.

Nam triangula DFC, EFC sibi mutuo æquilatera sunt. d ergo ang. DCF = ECF. e ergo FC perpendicularis est. Q. E. F.

c constr.

d 3. 1.

e 10. def.

Praxis tam hujus, quam sequentis expeditur facillime ope normæ.

PROP. XII.

Super datam rectam lineam infinitam AB, a dato puncto C quod in ea non est, perpendicularem rectam CG deducere.

Centro C a describe circulum, qui secet datam AB in punctis E & F b biseca EF in G. ducta CG perpendicularis est.

a 3. post.

b 10. 1.

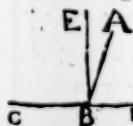
Ducantur enim CE, CF. Triangula EGC, FGC, sibi mutuo æquilatera sunt. d ergo anguli EGC, FGC, æquales, & e proinde recti sunt. Q. E. F.

c constr.

d 3. 1.

e 10. def.

PROP. XIII.

Cum recta linea AB, super rectam lineam CD consistens, facit angulos ABC, ABD; aut duos rectos, aut duobus rectis æquales deficiet.

a 10. def.

b 11. 1.

c 19. ax.

d 3. ax.

e 1. ax.

Si anguli ABC, ABD pares sint a liquet illos rectos esse; sin inæquales sint, ex B b excitetur perpendicularis BE. Quoniam ang. ABC $c =$ Rect. \rightarrow ABE; & ang. ABD $d =$ Rect. \rightarrow ABE; erit ABC + ABD $e = 2$ Rect. \rightarrow ABE - ABE $= 2$ Rect. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si unus ang. ABD rectus sit, alter ABC etiam rectus erit; si hic acutus, ille obtusus erit, & contra.

2. Si plures rectæ quam una ad idem punctum eidem rectæ insistant, anguli fient duobus rectis æquales.

3. Duæ rectæ invicem secantes efficiunt angulos quatuor rectis æquales.

4. Omnes anguli circa unum punctum constituti conficiunt quatuor rectos. patet ex Coroll. 2.

P R O P. XIV.

Si ad aliquam rectam lineam AB, atque ad ejus punctum B duæ rectæ lineæ CB, BD non ad easdem partes ductæ, eos qui sunt deinceps angulos ABC, ABD duobus rectis æquales fecerint, in directum erunt inter se ipsæ rectæ lineæ CB, BD.

Si negas, faciant CB, BE unam rectam. ergo ang. ABC + ABE $a = 2$ Rect. $b =$ ABC + ABD. c Quod Est absurdum.

P R O P. XV.

Si duæ rectæ lineæ AB, CD se mutuo secuerint, angulos ad verticem CEB, AED æquales inter se efficient.

Nam ang. AEC + CEB $a = 2$ Rect. $a =$ AEC + AED. b Ergo CEB = AED. Q. E. F.

a 13. 1.

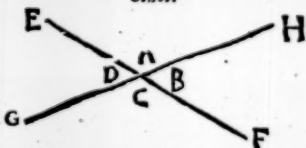
b hyp.

c 9. ax.

a 13. 1.

b 3. ax.

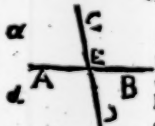
Schol. Co

Si ad aliquam rectam lineam GH , atque ad ejus punctum, A duæ rectæ lineæ EA, AF non ad easdem partes sumptæ, angulos ad verticem D , & B æquales fecerint, ipsæ rectæ lineæ EA, AF in directum sibi invicem erunt.

Nam 2 Rect. $= \angle D + \angle A = \angle B + \angle A$ ergo $\angle D = \angle B$ a 13. 1.
 EA, AF sunt in directum sibi invicem. Q. E. D. b 14. 1.

Schol. 2.

Si quatuor rectæ lineæ EA, EB, EC, ED ab uno puncto E exeuntes, angulos oppositos ad verticem æquales inter se fecerint, erunt quælibet duæ lineæ AE, EB , & CE, ED in directum positæ.

Nam quia ang. $AEC + AED + CEB + DEB = 4$ Rect. erit $AEC + AED = 2$ Rect. a 4 Cor. 13. 1.
 $CEB + DEB = 2$ Rect. b 13. 1. &
 ergo $CEB + DEB = 2$ Rect. c 14. 1.
 sunt rectæ lineæ. Q. E. D.

PROP. XVI.

Cujuscunque Trianguli ABC uno latere BC producto, externus angulus ACD utrolibet interno & opposito CAB, CBA , major est.

Latera AC, BC bisecent rectæ AH, BE , a 10. 1. &
 quibus productis b cape EF 1. post.
 $= BE, b$ & $HI = AH$, b 3. 1.

Conjuganturque FC, I .

B.

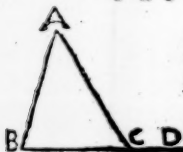
Quo.

Schol.

c onstr.
d 15. 1.
e 4. 1.
f 15. 1.
g 9. ax.

Quoniam $CEc = EA$, & $EFe = EB$, &
ang. $FECd = BEA$; e erit ang. $ECF = EAB$.
Simili argumento ang. $ICH (f FCD) = ABH$.
ergo totus $ACDg$ major est utrovis CAB , &
 ABC . Q. E. D.

P R O P. XVII

Cujuscunque trianguli
 APC duo anguli duobus
rectis sunt minores, omni-
sariam sumpti.

Producatur latus BC .

Quoniam ang. $ACD +$
 $ACB a = 2$ Rect. & ang.
 $ACD b \sqsubset A$, e erit $A + ACB \sqsubset 2$ Rect. Eo-
dem modo erit ang. $B + ACB \sqsubset 2$ Rect. De-
nique producto latere AB , erit similiter ang.
 $A + B \sqsubset 2$ Rect. Quæ E. D.

a 13. 1.
b 16. 1.
c 4. ax.

Coroll.

1. Hinc, in omni triangulo, cujus unus an-
gulus fuerit rectus, vel obtusus, reliqui acuti
sunt.

2. Si linea recta AE cum alia recta CD an-
gulos inæquales faciat, unum AED acutum, &
alterum AEC obtusum, linea perpendicularis
 AD ex quovis ejus puncto A ad aliam illam
 CD demissa, cadet ad partes anguli acuti AED .

Nam si AC ad partes anguli obtusi ducta, di-
catur perpendicularis, in triangulo AEC erit ang.
 $AEC + ACE \sqsubset 2$ Rect. \times Q. F. N.

x 17. 1.

3. Omnes anguli trianguli æquilateri, & duo
anguli trianguli isoscelis, supra basim, acuti sunt.

P R O P. XVIII.

Omnis trianguli ABC
majus latus AC majorem
angulum ABC subtrahit.

Ex AC aufer $AD =$
 AB , & junge DB . b ergo
ang. $ADB = ABD$. Sed

a 3. 1.
b 5. 1.

$c ADB$

$\angle ADB \sqsubset C$. ergo $ABD \sqsubset C$. d ergo totus $\angle ABC \sqsubset C$. Eodem modo erit $ABC \sqsubset A$.
Q. E. D. c 16. 1.
d 9. 2x.

PROP. XIX.

Omnis trianguli ABC major angulus A majori lateri BC subtenditur.

Nam si dicatur $AB = BC$, a erit $\angle A = C$. contra Hypoth. & si $AB \sqsubset BC$, b erit $\angle C \sqsubset A$, contra hyp. quare potius $BC \sqsubset AB$. & eodem modo $BC \sqsubset AC$.
Q. E. D. a 3. 1.
b 18. 1.

PROP. XX.

Omnis trianguli ABC duo latera BA , AC reliquo BC sunt majora quomocunque sumpta.

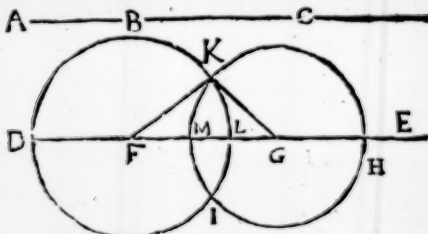
Ex BA producta a cape $AD = AC$, & duc DC .
 b ergo $\angle D = ACD$.
 a ergo totus $BCD \sqsubset D$ d ergo $BD (BA + AC) \sqsubset BC$. Q. E. D. a 3. 1.
b 5. 1.
c 9. 2x.
d 19. 1.
e constr. &
2. 2x.

PROP. XXI.

Si super trianguli ABC uno latere BC , ab extremitatibus due recte lineae BD , CD , interius constitutae fuerint, haec constitutae reliquis trianguli duobus lateribus BA , CA minores quidem erunt, majorem vero angulum BDC continebunt.

Producatur BD in E . estque $CE + ED \sqsubset CD$ adde commune BD , b erit $BE + EC \sqsubset BD + DC$. Rursus $BA + AE \sqsubset BE$; b ergo $BA + AC \sqsubset BE + EC$. quare $BA + AC \sqsubset BD + DC$. Q. E. D. 2. Ang. $BDC \sqsubset A$. Q. E. D. a 10. 1.
b 4. 2x.

Ex tribus rectis lineis FK , FG , GK , quæ sint tribus datis rectis lineis A , B , C , æquales, triangulum FKG constituere. Oportet autem duas reliqua esse majores omnifariam sumptas; quoniam uniuscujusque trianguli duo latera omnifariam sumpta reliquo sunt majora.

a 3. 1.
b 3. post.

c 15. def.
d 1. ax.

Ex infinita DE a sume DF , FG , GH datis A , B , C ordine æquales. Tum si b centris F , & G , intervallis FD , & GH ducantur circuli se interfecantes in K ; junctis rectis KF , KG constituetur triangulum FKG , cujus latera FK , FG , GK tribus DF , FG , GH , a id est tribus datis A , B , C æquantur. Q. E. F.

P R O P. XXIII.

Ad datam rectam lineam AB , datumque in ea punctum A , dato angulo rectilineo D æquale angulum rectilineum A con-

stituere.

a 1. post.
b 3. 1.
c 22. 1.

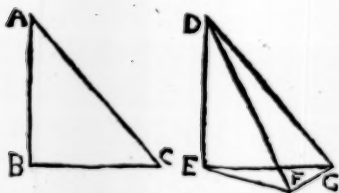
a Duc rectam CF secantem dati anguli latera utcumque. b Fac $AG = CD$. Super AG c constitue triangulum alteri CDF æquilaterum, ita ut

ut $AH = DF$, & $GH = CF$; & habebis ang.
 $A d = D$. Q. E. F.

d 8. 1.

P

R O P. XXIV.

Si duo triangula ABC , DEF duo latera AB ,
 AC duobus lateribus DE , DF aequalia habue-
 rint, utramque utrique; angulum vero A angulo
 EDF majorem sub aequalibus rectis lineis conten-
 tum, & basim BC , basi EF , majorem habebunt.

* Fiat ang. $EDG = A$, & $DG b = DF c =$ a 23. 1.
 AC , connectanturque EG , FG . b 3. 1.

1. *Cas.* Si EG cadit supra EF . Quia AB
 $d = DE$, & $AC = e DG$, & ang. $A e = EDG$,
 ferit $BC = EG$. Quia vero $DF e = DG$,
 g erit ang. $DFG = DGF$. b ergo ang. $DFG =$ c hyp.
 EGF ; b & proinde ang. $EFG = EGF$. & quare d 19. 1.
 $EG (BC) = EF$. Q. E. D. e conf.

2. *Cas.* Si basis EF basi EG coincadat, illi- 19. 1.
 quet $EG (BC) = EF$.

3. Sin EG Cadat infra EF . Quoniam
 $DG + GE m = DF + FE$, si hinc inde au- m 23. 1.
 ferantur DG , DF , aequales, manet $EG (BC)$
 $n = EF$. Q. E. D. n 5. 22.

P R O P. XXV.

*Si duo triangu-
la ABC, DEF duo
latera AB, AC
duobus lateribus
DE, DF aequalia
habuerint, utrumq;
utrique, basim ve-*

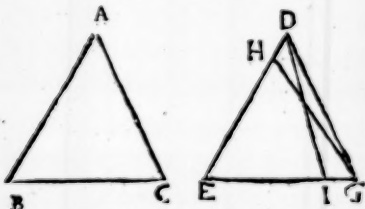
*ro BC basi EF majorem; & angulum A sub aequa-
libus rectis lineis contentum angulo D majorem
habebunt.*

24. 1.

Nam si dicatur ang. A = D. & erit basis BC
= EF, contra Hyp. Sin dicatur ang. A > D.
erit BC > EF, etiam contra Hyp. ergo BC
= EF. Q. E. D.

b 14. 1.

P R O P. XXVI.

*Si duo triangu-
la BAC EDG, duos angulos
B, C, duobus angulis E, DGE, aequales habue-
rint, utrumque utrique, unumque latus uni lateri
equale, sive quod aequalibus adjacet angulis, seu
quod uni aequalium angulorum subtenditur: reliqua
latera reliquis lateribus aequalia, utrumque utrique,
& reliquum angulum reliquo angulo aequalem ha-
beunt.*

23. 1.

1. Hyp. Sit BC = EG. Dico BA = ED, &
AC = DG, & ang. A = EDG. Nam si dicatur
ED < BA, & fiat EH = BA, ducaturque GH.

Quoniam

Quoniam $AB^b = HE$, & $BC^c = EG$, & $ang. B^c = E$, erit $ang. EGH^d = C^e = DGE$. f Q. E. A. ergo $AB = ED$. Eodem modo $AC = DG$. g quare etiam $ang. A = EDG$.

2. Hyp. Sit $AB = ED$. Dico $BC = EG$; & $AC = DG$ & $ang. A = EDG$. Nam si dicatur $EG \sqsubset BC$, fiat $EI = BC$, & connectatur DI . Quia $AB^g = ED$, & $BC^h = EI$, & $ang. B^g = E$, erit $ang. EID^k = C^m = EGD$. n Q. E. A. ergo $BC = EG$. ergo ut prius, $AC = DG$, & $ang. A = EDG$. Q. E. D.

PROP. XXVII.

Si in duas rectas lineas AB , CD recta incidens linea EF alternatim angulos AEF , DFE , æquales inter se fecerit, parallele erunt inter se illæ rectæ lineæ AB , CD .

Si AB , CD dricantur non esse parallele; conveniant productæ, nempe in G . quo posito angulus externus AEF interno DFE a major erit, cui tamen ponitur æqualis. Quæ repugnant.

PROP. XXVIII.

Si in duas rectas lineas AB , CD recta incidens linea EF externum angulum AGE interno & opposito, & ad easdem partes CHG æqualem fecerit, aut internos & ad easdem partes AGH , CHG duobus rectis æquales; parallele erunt inter se ipsæ rectæ lineæ AB , CD .

1. Hyp. Quia per hyp. $ang. AGE = CHG$, erit altern. $BGH = CHG$. b parallele igitur sunt AB , CD . Q. E. D.

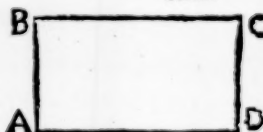
2. Hyp. Quia ex hyp. $Ang. AGH + CHG = 2$ Rect. $a = AGH + BGH$, b erit $CHG = BGH$. Ergo c AB , CD parallele sunt. Q. E. D.

PROP. XXIX.

In parallelas rectas lineas AB, CD, recta incidens linea EF, & alternatim angulos DHG, AGH aequales inter se efficit; & externum BGE interno, & opposito, & ad easdem partes DHE aequalem; & internos & ad easdem partes AGH, CHG duobus rectis aequales facit.

Liquet AGH , $\div CHG = 2$ Rect. a alias AB, CD non essent parallelæ, contra hyp. Sed & ang. $DHG + CHG = 2$ Rect. ergo $DHG = AGH = BGE$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc omne Parallelogrammum AC habens unum angulum rectum A , est rectangulum.

Nam $A + B = 2$ Rect. ergo cum A rectus sit, B etiam B rectus erit. Eodem argumento D , & C recti sunt.

PROP. XXX.

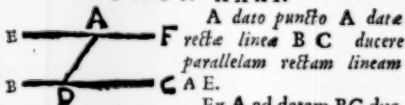
Quæ (AB, CD) eidem rectæ lineæ EF parallelæ, & inter se sunt parallelæ.

Tres rectas secet utcumque recta GI . Quoniam AB, EF parallelæ sunt, a erit ang. $AGI = EHI$, Item propter CD, EF parallelas, a erit ang. $EHI = DIG$. b ergo ang. $AGI = DIG$. c quare AB, CD parallelæ sunt. Q. E. D.

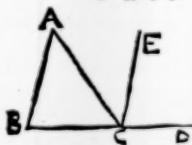
PROP.

PROP. XXXI.

A dato puncto A data recta linea BC ducere parallelam rectam lineam AE.
Ex A ad datam BC duc rectam utcumque AD. ad quam, ejusque punctum A a fac ang. $\angle DAE = \angle ADC$. b erunt AE, BC parallelæ. Q. E. F.

PROP. XXXII.

Cujusunque trianguli ABC uno latere BC producto, externus angulus ACD duobus internis, & oppositis, AB est æqualis. Et trianguli ACB duobus sunt rectis æquales.
Per C a duc CE parall. BA. Ang. $\angle Ab = \angle ACE$. & ang. $\angle Bb = \angle ECD$. ergo $\angle A + \angle B = \angle ACE + \angle ECD = \angle ACD$. Q. E. D. Pono $\angle ACD + \angle ACB = 2$ Rect. fergo $\angle A + \angle B + \angle ACB = 2$ Rect. Q. E. D.

Corollaria.

1. Tres simul anguli cujufvis trianguli æquales sunt tribus simul cujuscunque alterius. Unde
2. Si in uno triangulo duo anguli (aut singuli, aut simul) æquales sint duobus angulis (aut singulis, aut simul) in altero triangulo, etiam reliquus reliquo æqualis est. Item, si duo triangula unum angulum uni æqualem habeant, reliquorum summæ æquantur.
3. In triangulo si unus angulus rectus sit, reliqui unum rectum conficiunt. Item, angulus, qui duobus reliquis æquatur, rectus est.
4. Cum in Isoscele angulus æquis cruribus contentus rectus est, reliqui ad basim sunt semi-recti.

3. Tri-

5. Trianguli æquilateri angulus facit duas tertias unius recti, nam $\frac{1}{3} \times 2 \text{ Rect.} = \frac{2}{3} \text{ Rect.}$

Schol.

Hujus propositionis beneficio, cujuslibet figuræ rectilineæ tam interni quam externi anguli quot rectos conficiant, innotescet per duo sequentia theoremata.

T H E O R E M A 1.

Omnes simul anguli cujuscunque figuræ rectilineæ conficiunt bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ.

Ex quovis puncto intra figuram ducantur ad omnes figuræ angulos rectæ, quæ figuram resolvunt in tot triangula quot habet latera. Quare cum singula triangula conficiant duos rectos, omnia simul conficient bis tot rectos, quot sunt latera. Sed anguli circa dictum punctum conficiunt quatuor rectos. Ergo, si ab omnium triangulorum angulis demas angulos circa id punctum, anguli reliqui qui componunt angulos figuræ conficient bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ. Q. E. D.

Hinc *Coroll.* Omnes ejusdem speciei rectilineæ figuræ æquales habent angulorum summas.

T H E O R E M A 2.

Omnes simul externi anguli cujuscunque figuræ rectilineæ conficiunt quatuor rectos.

Nam singuli figuræ interni anguli cum singulis externis conficiunt duos rectos. Ergo interni

terni simul omnes, cum omnibus simul externis conficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ. Sed (ut modo ostensum est,) interni simul omnes etiam cum quatuor rectis efficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ. Ergo externi anguli quatuor rectis æquantur. Q. E. D.

Coroll. Omnes cujuscunque speciei rectilineæ figuræ æquales habent externorum angulorum summas.

P R O P. XXXIII.

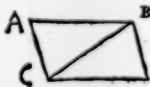

Rectæ lineæ AC, BD, quæ æquales & parallelas lineas AB, CD, ad partes eadem conjungunt, & ipsæ æquales ac parallelae sunt.

Connectatur CB. Quoniam ob AB, CD parallelas. ang. ABC = BCD, & per hyp. AB = CD, & latus CB commune est, b erit AC = BD, b & ang. ACB = BDC. c ergo AC, BD etiam parallelæ sunt. Q. E. D.

a 19. l.
b 4. l.
c 17. l.

P R O P. XXXIV.

Parallelogrammorum spatiorum ABDC equalia sunt inter se quæ ex adverso latera AB, CD; ac AC, BD; angulique A, D, & ABD, ACD; & illa bifariam secat diameter CB.

Quoniam AB, CD æ parallelæ sunt, b erit ang. ABC = BCD. Item ob AC, DB æ parallelas, b erit ang. ACB = CBD. c ergo toti anguli ACD, ABD æquantur. Similiter ang. A = D. Porro, cum communi lateri CB adjacent anguli ABC, ACD, ipsis BCD, CBD pares d, erunt AC = BD, d & AB = CD. adeoque etiam triang. ABC = CBD. Quæ E. D.

a 19. l.
b 19. l.
c 2. ex.

d 16. l.

SCHOL.

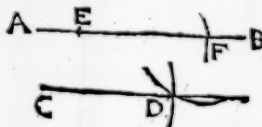
S C H O L.

Omne quadrilaterum $ABDC$ habens latera opposita equalia, est parallelogrammum.

a 17. 1.

b 35 def. 1.

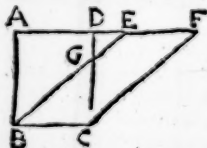
Nam per 8. 1. ang. $ABC = BCD$. \therefore ergo AB, CD parallelæ sunt. Eadem ratione ang. $BCA = CBD$; \therefore quare AC, BD etiam parallelæ sunt. \therefore Ergo $ABDC$ est parallelogrammum. Q. E. D.

Hinc expeditius per datum punctum C data rectæ AB ducetur parallela CD .

Sume in AB quodvis punctum E . centris E & C ad quodvis intervallum due æquales circulos EF, CD . centro vero F , spatio EC due circulum FD , qui priorem CD secet in D . Erit ducta CD parall. AB . Nam ut modo demonstratum est, $CEFD$ est parallelogrammum.

P R O P. XXXV.

Parallelogramma $BCDA, BCEF$ super eadem basi BC , & in eisdem parallelis AF, BC constituta, inter se sunt equalia.

a 34 1.

b 1 ax.

c 19. 1.

d 4. 1.

e 3. ax.

f 2, ax.

Nam $AD = BC = EF$. adde communem DE , \therefore erit $AE = DF$. Sed & $AB = DC$; & ang. $A = CDF$. \therefore ergo triang. $ABE = DCF$. aufer commune DGE , \therefore erit Trapez. $ABGD = EGCF$. adde commune BGC , \therefore erit $Pgr. ABCD = EBCF$, Q. E. D. Reliquorum casuum non dissimilis, sed simplicior & faciliior est demonstratio.

Scholium.

Si latus AB parallelogrammi rectanguli $ABCD$ ferri intelligatur perpendiculariter per totam BC , aut BC per totam AB , produceretur eo motu area rectanguli $ABCD$. Hinc rectangulum fieri dicitur ex ductu seu multiplicatione duorum laterum contiguum. Sit exempl. gr. BC pedum 3, AB 4. Duc 3 in 4; proveniunt 12 pedes quadrati pro area rectanguli.

Hoc supposito, ex hoc theoremate cuiuscunq; parallelogrammi (* $EBCF$) habetur dimensio. Illius enim area producit ex altitudine BA ducta in basim BC . Nam area rectanguli AC parallelogrammo $EBCF$ æqualis, fit ex BA in BC , ergo, &c.

* v. fig. pro-
p. 35.

PROP. XXXVI.

Ducantur BE , CF . Quia $BC = GH$, EF , erit $EBCF$ parallelogrammum. ergo $Pgr.$ $BCDA = EBCF = GHFE$. Q. E. D.

a hyp.
b 34. l.
c 31. l.
d 35. l.

PROP. XXXVII.

Triangula BCA , BCD super eadem basi BC constituta, & in eisdem parallelis BGD inter se sunt æqualia.

* Duc

a 31. 1.
b 34. 1.
c 35. 1. &
7. ex.

a Duc BE parall. CA, a & CF parall. BD.
Erit triang. BCA b = $\frac{1}{2}$ Pgr. BC AE = c $\frac{1}{2}$
BDFC b = BCD. Q. E. D.

PROP. XXXVIII.

Triangula BCA,
EFD super aequa-
libus basibus BC,
EF constituta, &
in eisdem parallelis
GH, BF, inter se
sunt equalia.

a 34. 1.
b 36. 1 &
7. ex.
c 34. 1.

Duc BG parall. CA. & FH parall. ED.
erit triang. BCA a = $\frac{1}{2}$ Pgr. BC AG b = $\frac{1}{2}$
EDHF c = EFD. Q. E. D.

Schol.

Si basis BC \sqsubset EF, liquet triang. BAC \sqsubset
EDF. & si BC \sqsupset EF, erit BAC \sqsupset EDF.

PROP. XXXIX.

Triangula aequa-
lia BCA, BCD,
super eadem basi
BC, & ad easdem
partes constituta,
etiam in eisdem
sunt parallelis AD,

BC.

Si negas, sit altera AF parall. BC; & ducatur
CF. ergo triang. CBF a = CBA b = CBD.
c Q. E. A.

a 37. 1.
b hyp.
c 9. ex.

PROP.

PROP. XL.

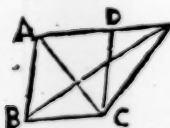

Triangula equalia BCA , EFD super equalibus basibus BC , EF , & ad easdem partes constituta, & in

eisdem sunt parallelis AD , BF .

Si negas, sit altera AH parall. BF . & ducatur FH . ergo triang. EFH $= BCA$ $b = EFD$. c Q. E. A. a 38. 1. b 39. c 9. ax.

PROP. XLI.

Si parallelogrammum $ABCD$ cum triangulo BCE eandem basim BC habuerit, in eisdemque fuerit parallelis AE , BC , duplum erit

parallelogrammum $ABCD$ ipsius trianguli BCE .

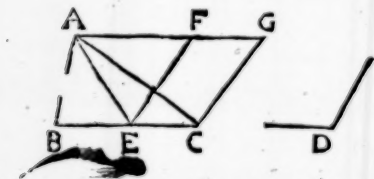
Ducatur AC . Triang. BCA $= BCE$. ergo a 37. 2. b 34. 1. c 6. ax. $Pgr. ABCD$ $b = 2 BCA$ $c = 2 BCE$. Q. E. D.

Scholium.

Hinc habetur area cujuscunq; trianguli BCE . Nam cum area parallelogrammi $ABCD$ producat^{ur} ex altitudine in basim ducta; produceretur area trianguli ex dimidia altitudine in basim ducta, vel ex dimidia basi in altitudinem. ut si basis BC sit 8, & altitudo 7; erit trianguli BCE area, 28.

ROP.

PROP. XLII.

Dato triangulo ABC æquale parallelogrammum $ECGF$ constituere in dato angulo rectilineo D .

a 31. 1.

b 13. 1.

c 10. 1.

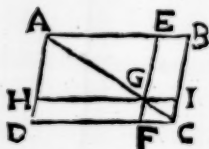
Per A a duc AG parall. BC . b fac ang. $BCG = D$. basim BC e biseca in E . a duc EF parall. AC . G. Dico factum.

d 38. 1.

e 41. 1.

Nam ducta AE . erit ex constr. ang. $ECG = D$. & triang. BAC d = 2 AEC e = Pgr. $ECGF$. Q. E. F.

PROP. XLIII.

In omni parallelogrammo $ABCD$ complementa DG , GB eorum quæ circa diametrum AC sunt parallelogrammorum HE , FI inter se sunt æqualia.

a 34. 1.

b 3. ax.

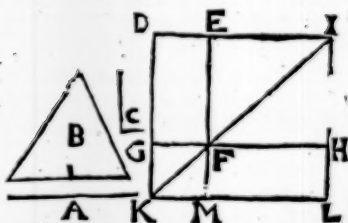
Nam Triang. ACD , = a ACB . & triang. AGH s = AGE . & triang. GCF s = GCI . b ergo Pgr. $DG = GB$. Q. E. D.

PROP.

AB
in d

BA
ang.

PROP. XLIV.

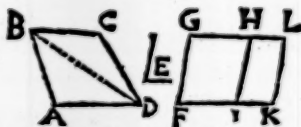
Ad datam rectam lineam A, dato triangulo B, æquale parallelogrammum FL applicare in dato angulo rectilineo C.

Fac Pgr. $FD =$ triang. B, ita ut ang. $GFE = C$. & pone lateri GF in directum $FH = A$.

Per H b duc IL parall. EF; cui occurrat DE b 31. 2. producta ad I per I F ductæ rectæ occurrat DG protracta ad K. Per K b duc KL parall. GH; cui occurrant EF, & IH prolongatæ ad M, & L. Erit FL. Pgr. quæsitum.

Nam Pgr. $FL = FD = B$ & ang. $MFH = GFE = C$. Q. E. F.

PROP. XLV.

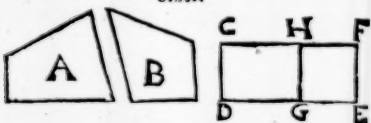

Ad datam rectam lineam FG dato rectilineo ABCD æquale parallelogrammum FL consistere, in dato angulo rectilineo E.

Datum rectilineum resolve in triangula BAD, BCD. Fac Pgr. $FH = BAD$ ita ut ang. $F = E$. producta FI fac (ad HI) Pgr. IL

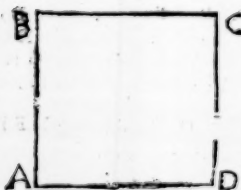
IL = BCD. erit Pgr. FL = b FH + IL c =
ABCD. Q. E. F.

Schol.

Hinc facile invenitur excessus HE, quo recti-
lineum aliquod A superat rectilineum minus B;
nimirum si ad quamvis rectam CD applicentur
Pgr. DF = A. & DH = B.

PROP. XLVI.

A data recta li-
nea AD quadra-
tum AC descri-
bere.

a Erige duas per-
pendiculares AB,
DC b æquales
datae AD; &
junge B C. dico

factum.

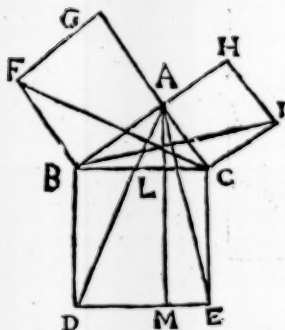
c const.
d 18. 1.
e const.
f 34. 1.

g 19. 1.
h 19. def.

Cum enim ang. A + D c = 2 Rect. d erunt
AB, DC parallelæ. Sunt vero etiam e æquales
f ergo AD, BC pares etiam sunt, & parallelæ.
ergo Figura AC est parallelogramma, & æqui-
latera. Anguli quoque omnes recti sunt, g quoni-
am unus A est rectus. h ergo AC est quadratum
Q. E. F.

Eodem modo facile describes rectangulum
quod sub datis duabus rectis contineatur.

PROP. XLVII.

In rectan-
gulis trian-
gulis BAC
quadratum
BE, quod à
latere BC
rectum angu-
lum BAC
subtendente
describitur,
equale est
eis, BG,
CH, quæ à
lateribus AB,
AC rectum

angulum continentibus describuntur.

Iunge AE, AD; & duc AM. parall. CE.

Quoniam ang. DBC = FBA; adde com-
munem ABC, erit ang. ABD = FBC. Sed &
AB = FB, & BD = BC. ergo triang. ABD = FBC. atqui Pgr. BM = 2 ABD; &
Pgr. BG = 2 FBC (nam GAC est una recta
per hyp. & 14. 1.) ergo Pgr. BM = BG. Si-
mili discursu Pgr. CM = CH. Totum igitur
BE = BG + CH. Q. E. D.

Schol.

Hoc nobilissimum, & utilissimum theorema
ab inventore Pythagora, Pythagoricum dici me-
ruit. Ejus beneficio quadratorum additio, &
substractio perficitur; quo spectant duo sequen-
tia problemata.

PROBL. 1.

Andr. Turq.

a 11. 1.

b 47. 2.

c 3. ax.

Datis quocunque quadratis, unum omnibus æquale construere.

Dentur quadrata tria, quorum latera sint AB , BC , CE . a Fac ang. rectum FBZ infinita habentem latera, in eaque transfer BA , & BC , & junge AC , b erit $ACq = ABq + BCq$. Tum BA transfer ex B in X ; & CE tertium latus datum transfer ex B in E , & junge EX , b erit $EXq = EBq (CEq) + BXq (ACq) c = CEq + ABq + BCq$. Q. E. F.

PROBL. 2.

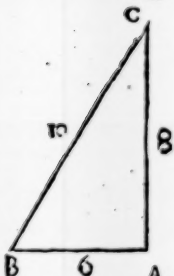
Datis duabus rectis inæqualibus AB , BC , exhibere quadratum, quo quadratum majoris AB excedit quadratum minoris BC .

Centro B intervallo BA describe circulum. ex C erige perpendicularem CE occurrentem peripheriæ in E . & ducatur BE . a Erit $BEq (BAq) = BCq + CEq$. b ergo $BAq - BCq = CEq$. Q. E. F.

b 47. 1.
b 3. ax.

PROBL.

PROBL. 3.

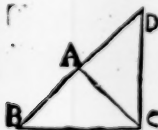

Notis duobus quibus-
cunque lateribus trigoni
rectanguli ABC, reli-
quum invenire,

Latera rectum angu-
lum ambientia sint AC,
AB, hoc 6. pedum,
illud 8. ergo cum ACq ^{47. 1.}
+ ABq = 64 + 36
= 100 = BCq. erit BC
= $\sqrt{100} = 10$.

Nota sint deinde la-
tera AB, BC, hoc 10.
pedum, illud 6. ergo cum BCq - ABq = ^{47. 1.}
100 - 36 = 64 = ACq. erit Acq = $\sqrt{64}$
= 8.

PROP. XLVIII.

Si quadratum quod ab uno
latere BG trianguli describi-
tur, aequale sit eis quæ à reli-
quis trianguli lateribus AB,
AC describuntur quadratis,
angulus BAC comprehensus
sub AB, AC reliquis duobus trianguli lateribus,
rectus est.

Duc ad AC perpendiculararem DA = AB, &
junge CD.

Iam CDq = ADq + ACq = ABq +
ACq = BCq. * ergo CD = BC. ergo trian- ^{47. 1.}
gula CAB, CAD, sibi mutuo æquilatera sunt; ^{* Videsq.}
quare ang. CAB ^{Ther.} = CAD ^{b 8. 1.} = Rect. Q.E.D. ^{c hyp.}

Schol.

Assumpsimus exinde quod CDq. = BCq.
sequi CD = BC. Hoc vero manifestum fiet ex
sequenti theoremate.

THEOREMA.

Linearum æqualium AB, CD , æqualia sunt quadrata AF, CG ; & quadratorum æqualium NK, PM æqualia sunt latera IK, LM .

Pro 1 Hyp. Duc diametros EB, HD . Liquet $AF = a$ 2 triang. $EAB = b$ 2 triang. $HCD = c$ CG . Q. E. D.

2. Hyp. Si fieri potest, sit $LM \perp IK$. fac $LT = IK$; a sitque $LS = LT$ q. ergo $LS = b = NK = LQ$. Q. E. A. ergo $LM = IK$.

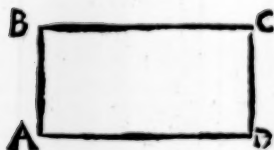
Coroll.

Eodem modo quælibet rectangula inter se æquilatera æqualia ostenduntur.

a 34. 1.
b 4. 1. &
6. 22.
a 46. 1.
b 1. part.
c hyp.
d 9. 22.

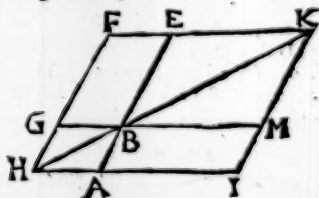
LIB. II.

Definitiones.

I. Me parallelogrammum rectangulum $ABCD$ contineri dicitur sub rectis duabus AB , AD , quæ rectum comprehendunt angulum.

Quando igitur dicitur rectangulum sub BA , AD ; vel brevitatis causa, rectangulum BAD , vel $BA \times AD$, (vel ZA pro $Z \times A$) designatur rectangulum, quod continetur sub BA , & AD ad rectum angulum constitutis.

II. In omni parallelogrammo spatio $FHIK$ unumquodq; eorum, quæ circa diametrum illius sunt, parallelogrammorum, cum duobus complementis Gnomon vocetur. ut Pgr $FB + BI + GA$ (EHM) est Gnomon. item Pgr. $FB + BI + EM$ (GKA) est Gnomon.

P R O P. I.

Si fuerint duæ rectæ lineæ AB, AF, seceturque ipsarum altera AB in quocunque segmenta AD, DE, EB: rectangulum comprehensum sub illis duabus rectis lineis AB, AF, æquale est eis, quæ sub infecta AF, & quolibet segmentorum AD, DE, EB comprehenduntur rectangulis.

a 11. 1.

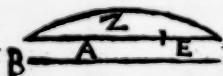
b 19. ex. 1.
c 34. 1.

• Statue AF, perpendicularem ad AB. • per F duc infinitam FG perpendicularem ad AF. • Ex D, E, B erige perpendiculares DH, EI, BG. erit AG rectangulum sub AF, AB, & b est æquale rectangulis AH, DI, EG, hoc est (quia DH, EI, AF c pares sunt) rectangulis sub AF, AD; sub AF, DE; sub AF, EB. Q. E. D.

Schol.

Propositiones decem primæ hujus libri valent etiam in numeris. Reliquas quilibet tyro examinet. pro hac, sit AF 6, & AB 12, sectus in AD 5, DE 3, & EB 4. Estque 6×12 (AG) = 72. 6×5 (AH) = 30. 6 in 3 (DI) = 18. denique 6×4 (EG) = 24. Liquet vero $30 + 18 + 24 = 72$.

P R O P. II.

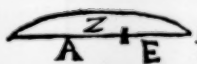
Si recta linea Z secta sit utcumque; rectangula, quæ sub tota Z, & quolibet segmentorum A, E comprehenduntur, æqualia sunt ei, quod à tota Z fit, quadrato.

a 1. 2.

Dico $ZA + ZE = Zq$. Nam sume $B = Z$. • Estque $BA + BE = BZ$; hoc est (ob $B = Z$) $ZA + ZE = Zq$. Q. E. D.

P R O P.

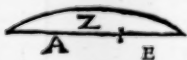
PROP. III.

Si recta linea Z secta sit utcumque; rectangulum sub tota Z, & uno segmentorum E comprehensum, æquale est illi, quod sub segmentis A, E comprehenditur, rectangulo, & illi quod à prædicto segmento E describitur, quadrato.

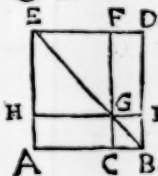
Dico. $ZE = AE + Eq.$ Nam $EZ = EA + EE.$

PROP. IV.

Si recta linea Z secta sit utcumque; Quadratum, quod à tota Z describitur, æquale est, & illis quæ à segmentis A, E describuntur, quadratis, & ei, quod bis sub segmentis A, E comprehenditur, rectangulo.

Dico $Zq = Aq. + Eq. + 2 AE.$ Nam $ZA = Aq. + AE.$ & $ZE = Eq. + AE.$ quum igitur $ZA + ZEb = Zq,$ erit $Zq = Aq. + Eq. + 2 AE.$ Q. E. D.

Aliter. Super AB fac quadratum AD, cujus diameter EB. per divisionis punctum C duc perpendicularem CF; & per G duc HI parall. AB.

Quoniam ang. $EHG = A$ rectus est, & AEB semirectus, erit reliquus HGE etiam semirectus. Ergo $HEf = HGg = EFg = AC.$ proinde HF quadratum est rectæ $AC.$ eodem modo CI est $CBq.$ ergo AG, GD rectangula sunt sub $AC, CB.$ Quare totum quadratum $AD = ACq. + CBq. + 2 ACB.$ Q. E. D.

d 4. Cor. 32. 1
e 32. 1.
f 6. 1.
g 34. 1.
h 19. def. 1.
k 19. ex. 1.

Coroll.

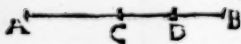
Coroll.

1. Hinc liquet parallelogramma circa diametrum quadrati esse quadrata.

2. Item diametrum cujusvis quadrati ejus angulos bisecare.

3. Si $A = \frac{1}{2} Z$; erit $Zq = 4 Aq$, & $Aq = \frac{1}{4} Zq$. item è contra, si $Zq = 4 Aq$. erit $A = \frac{1}{2} Z$.

PROP. V.

Si recta linea
AB secetur in
equalia AC b

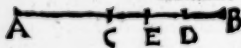
CB, & non equalia AD, DB, rectangulum su,
inequalibus segmentis AD, DB comprehensum
una cum quadrato, quod fit ab intermedia sectio-
num CD, æquale est ei, quod à dimidia CB de-
scribitur, quadrato.

Dico $CBq = ADB + CDq$.

a 4. 2.
b 1. 2.
c 4. p.
d 1. 2.

Æquantur $\begin{cases} CBq. \\ aCDq + CDB + DBq + CDB \\ \text{enim ista} \end{cases} \begin{cases} CDq + bCBD (cAC \times BD) + CDB \\ CDq + dADB. \end{cases}$

Scholium.

Si A B aliter
dividatur, prop-
us scilicet puncto

bisectionis, in E; dico $AEB \sqsubset ADB$.

a 7. 2. &
3. ax.

Nam $AEB = CBq - CEq$. & $ADB = CBq - CDq$. ergo quum $CDq \sqsubset CEq$, erit $AEB \sqsubset ADB$. Q. E. D.

Coroll.

c 4. 2.

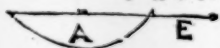
Hinc $ADq + DBq \sqsubset AEq + EBq$. Nam $ADq + DBq + 2 ADB = ABq = AEq + EBq + 2 AEB$. ergo quum $2 AEB \sqsubset 2 ADB$, erit $ADq + DBq \sqsubset AEq + EBq$. Q. E. D.

c 3. ax.

Unde $2. ADq + DBq - AEq + EBq = 2 AEB - 2 ADB$.

PROP.

PROP. VI.

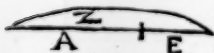
Si recta linea A
bifariam secetur, &
illi recta quapiam li-
nea E in directum adjiciatur; rectangulum compre-
hensum sub tota cum adjecta (sub. A + E), & ad-
jecta E, una cum quadrato, quod à dimidia $\frac{1}{2}$ A,
æquale est quadrato à linea, quæ cum ex dimidia,
cum ex adjecta componitur, tanquam ab una $\frac{1}{2}$ A +
E descriptio.

Dico $\frac{1}{4}$ Aq (a $Q. \frac{1}{2} A$) + AE + Eq = $Q. \frac{1}{2} A$ 24. 3.
+ E. a Nam $Q. \frac{1}{2} A + E = \frac{1}{4} Aq + Eq + AE$. Car. 4. 1.

Coroll.

Hinc si tres rectæ E, E + $\frac{1}{2}$ A, E + A sint in
proportione Arithmetica, rectangulum sub ex-
tremis E, E + A contentum, una cum quadra-
to excessus $\frac{1}{2}$ A, æquale erit quadrato mediæ
E + $\frac{1}{2}$ A.

PROP. VII.

Si recta linea Z se-
cetur utcumque; Quod
à tota Z, quodque ab
uno segmentorum E,
utraque simul quadrata, equalia sunt illi, quod bis
sub tota Z, & dicto segmento E comprehenditur,
rectangulo, & illi, quod à reliquo segmento A fit,
quadrato.

Dico $Zq + Eq = 2 ZE + Aq$. Nam $Zq = Aq$ 24. 1.
+ Eq + 2 AE. & $2 ZE + Eq = 2 AE$. b). 2.

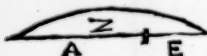
Coroll.

Hinc, quadratum differentię duarum quarum-
cumque linearum Z, E, æquale est quadratis u-
triusque minus duplo rectangulo sub ipsis.

a Nam $Zq + Eq - 2 ZE = Aq = Q. Z - E$. c). 1. 3.

PROP.

PROP. VIII.

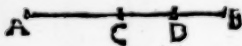
Si recta linea Z secetur utcumque; rectangulum quater comprehensum sub tota Z, & uno segmentorum E, cum eo, quod à reliquo segmento A fit, quadrato, aequale est ei, quod à tota Z, & dicto segmento E, tanquam ab una linea Z+E describitur, quadrato.

57. 2. &
3. ex.

b 4. 2.

Dico $4 ZE + Aq = Q. Z + E$. Nam $2 ZE = Zq + Eq - Aq$. ergo $4 ZE + Aq = Zq + Eq + 2 ZE = Q. Z + E$. Q. E. D.

PROP. IX.

Si recta linea AB secetur in aequalia AC, CB,

& non aequalia AD, DB. quadrata, quae ab inaequalibus totius segmentis AD, DB fiunt, simul duplicia sunt, & ejus, quod à dimidia AC, & ejus, quod ab intermedia sectionum CD fit, quadrati.

54. 2.
b hyp.
c 7. 2.
d 1. ex.

Dico $ADq + DBq = 2 ACq + 2 CDq$. Nam $ADq + DBq = ACq + CDq + 2 ACD + DBq$. atqui $2 ACD$ (b 2 BCD) $+ DBq = Cq$ (ACq) $+ CDq$. ergo $ADq + DBq = 2 ACq + 2 CDq$. Q. E. D.

PROP. X

Si recta linea A secetur bifariam, adjiciatur autem ei in rectum quæpiam linea; Quod à tota

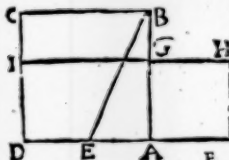
A cum adjuncta E, & quod ab adjuncta E, utraque simul quadrata, duplicia sunt & ejus, quod à dimidia $\frac{1}{2} A$, & ejus, quod à composita ex dimidia, & adjuncta, tanquam ab una $\frac{1}{2} A + E$, descriptum est, quadrati.

b 4. 2.
b Cor. 4. 2.
e 4. 2.

Dico $Eq + Q. A + E$, hoc est $Aq + 2 Eq + 2 AE = 2 Q. \frac{1}{2} A + 2 Q. \frac{1}{2} A + E$. Nam $2 Q. \frac{1}{2} A = Aq$. & $2 Q. \frac{1}{2} A + E = Aq + 2 Eq + 2 AE$.

PROP.

PROP. XI.

Data rectam lineam AB secare in HG, ut comprehensum sub tota AB, & altero segmentorum BG rectangulum, æquale sit ei, quod à reliquo segmento AG fit, quadrato.

Super AB describe quadratum AC. latus AD biseca in E. duc EB. ex EA producta cape EF = EB. ad AF statue quadratum AH. Erit AH = AB x BG.

Nam protracta HG ad I; Rectang. DH + EAq = EFq = EBq = BAq + EAq. ergo DH = BAq = quad. AC. subtrahe commune AI; f remanet quad. AH = GC; ad est AGq = AB x BG. Q. E. F.

Scholium.

Hæc Propositio numeris explicari nequit; * neque enim ullus numerus ita secari potest, ut productum ex toto in partem unam æquale sit quadrato partis reliquæ. * vid. 6. 13.

PROP. XII.

In amblygoniis triangulis ABC quadratum, quod fit à latere AC angulum obtusum ABC subtendente, majus est quadratis, quæ fiunt à lateribus AB, BC obtusum angulum ABC comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso, & ab uno laterum BC, quæ sunt circa obtusum angulum ABC, in quod, cum protractum fuerit, cadit perpendicularis AD, & ab assumpta exterius linea BD sub perpendiculari AD prope angulum obtusum ABC.

Dico

Dico $ACq = CBq + ABq + 2\ CB \times BD$.

Nam ista ACq .

a 47. 1.

b 4. 2.

c 47. 1.

α qualia $CDq + ADq$.

sunt in $CBq + 2\ CBD + BDq + ADq$

ter se $CBq + 2\ CBD + ABq$.

Schol.

Hinc, cognitis lateribus trianguli obtusanguli ABC, facile invenientur tum segmentum BD inter perpendicularem AD, & obtusum angulum ABC interceptum, tum ipsa perpendicularis AD.

Sic; Sit AC 10, AB 7, CB 5; unde ACq 100, ABq 49, CBq 25. Proinde $ABq + CBq = 74$. hunc deme ex 100, manet 26 pro $2\ CBD$. unde CBD erit 13. hunc divide per CB 5, provenit $\frac{26}{5}$ pro BD. quare AD invenitur per 47. 1.

PROP. XIII.

In oxygoniis triangulis ABC quadratum à latere AB angulum acutum ACB subtendente, minus est quadratis, quæ sunt à lateribus AC, CB acutum angulum ACB comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso, & ab uno laterum BC, quæ sunt circa acutum angulum ACB, in quod perpendicularis AD cadit, & ab assumpta interius linea DC sub perpendiculari AD, prope angulum acutum ACB.

Dico $ACq + BCq = ABq + 2\ BCD$.

a 47. 1.

b 7. 2.

c 47. 1.

Nam æquan-

tur ista $ACq + BCq$.

$ADq + DCq + BCq$.

$ADq + BDq + 2\ BCD$.

$ACq + 2\ BCD$.

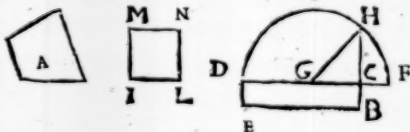
Coroll.

Hinc etiam cognitis lateribus trianguli ABC, invenire est tam segmentum DC inter perpendicula-

rem AD, & acutum angulum ABC interceptum
quam ipsam perpendicularem AB.

Sit AB 13, AC 15, BC 14. Detrahe ABq
(169) ex ACq + BCq hoc est ex 225 + 196
= 421; remanet 252 pro 2 BCD; unde BCD
erit 126. hunc divide per BC 14, provenit 9
pro DC. unde AD = $\sqrt{225 - 81} = 12$.

PROP. XIV.

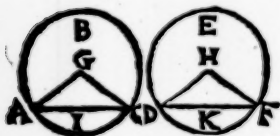

Dato rectilineo A æquale quadratum ML in-
venire.

* Fac rectangulum DB = A, cujus majus la-
tus DC produc ad F, ita ut CF = CB. b Bi-
seca DF in G, quo centro ad intervallum GF
describere circulum F H D, producat CB, do-
nec occurrat circumferentiæ in H. Erit CHq =
* ML = A

Ducatur enim GH. Estque Ac = DBc =
DCFd = GFq = GCqe = HCqe = ML
Q. E. F.

Definitiones.

I.

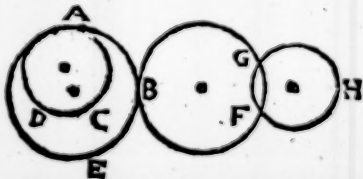

Quales circuli (GABC, HDEF) sunt, quorum diametri sunt æquales, vel quorum quæ ex centris rectæ lineæ GA, HD, sunt æquales.

II. Recta linea AB circum F E D tangere dicitur, quæ cum circum tangat, si producat circum non secat.

Recta FG secat circum F E D.

III. Circuli DAC, ABE (item FBG, ABE) se mutuo tangere dicuntur, qui se mutuo tangentes sese mutuo non secant.

Circulus BFG secat circum FGH.

In

in quam major perpendicularis G I cadit.

IV. In circulo GABD æqualiter distare à centro dicuntur rectæ lineæ F E K L, cum perpendiculares GH, GN quæ à centro G in ipsas ducuntur, sunt æquales. Longius autem abesse illa B C dicitur,

V. Segmentum circuli (ABC) est figura, quæ sub recta linea AC, & circuli peripheria ABC comprehenditur.

VI. Segmenti autem angulus (CAB) est, qui sub recta linea CA, & circuli peripheria AB comprehenditur.

VII. In segmento autem (ABC) angulus (ABC) est, cum in segmenti peripheria sumptum fuerit quodpiam punctum B, & ab illò in terminos rectæ ejus lineæ AC, quæ segmenti basis est, adjunctæ fuerint rectæ lineæ AB, CB, is inquam angulus ABC ab adjunctis illis lineis AB, CB comprehensus.

VIII. Cum vero comprehendentes angulum ABC, rectæ lineæ AB, BC aliquam assumunt peripheriam ADG, illi angulus ABC insistere dicitur.

D

IX. Se-

IX. Sector autem circuli (ADB) est, cum ad ipsius circuli centrum D constitutus fuerit angulus ADB; comprehensa nimirum figura ADB. & à rectis lineis AD, BD angulum continentibus, & à peripheria AB ab illis assumpta.

X. Similia circuli segmenta (ABC, DEF) sunt, quæ angulos (ABC, DEF) capiunt æquales; aut in quibus anguli ABC, DEF inter se sunt æquales.

PROP. I.

Dati circuli ABC centrum F reperire.

Duc in circulo rectam AC utcumq; quam biseca in E. per E duc perpendicularē DB. hanc biseca in F. erit F centrū.

Si negas, centrum esto G, extra rectam DB (nam in ea esse non potest, cum ubique extra

F dividatur inæqualiter) ducanturque GA, GC, GE. Vis G centrū esse; a ergo GA = GC; & per constr. AE = EC, latus vero GE commune est; b ergo anguli GEA, GEC pares, & c proinde recti sunt. d ergo ang. GEC = FEC recti. e Q. E. A.

a 15. def. 1.

b 8. 1.

c 10. def. 1.

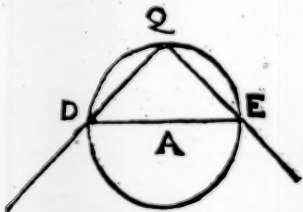
d 12. ax.

e 9. ex.

Coroll.

Coroll.

Hinc, si in circulo recta aliqua linea B D aliquam rectam lineam A C bisariam & ad angulos rectos secet, in secante B D erit centrum.

Facillime per normam invenitur centrum vertice Q ad circumferentiam applicato. Si enim recta D E jungens puncta D, & E, in quibus normæ latera Q D, Q E peripheriam secant, bisecetur in A, erit A centrum. Demonstratio pendet ex 3te hujus.

Andr. Turg.

P R O P. II.

Si in circuli C A B peripheria duo qualibet puncta, A, B accepta fuerint, recta linea A B, quæ ad ipsa puncta adjungitur, intra circulum cadet.

Accipe in recta A B quodvis punctum D, & ex centro C duc C A, C D, C B. & quoniam C A = C B, erit ang. A = B. Sed ang. C D B < A; ergo ang. C D B < B. ergo C B < C D. atqui C B tantum pertingit ex centro ad circumferentiam; ergo C D eoque non pertingit. ergo punctum D est intra circulum. Idemque ostendetur de quovis alio puncto rectæ A B. Tota igitur A B cadit intra circulum. Q. E. D.

a 15. def. 1.
b 5. 1.
c 16. 1.
d 17. 1.

D 2

Coroll.

Coroll.

Hinc, Recta circulum tangens, ita ut eum non secet, in unico puncto tangit.

P R O P. III.

Si in circulo EABC recta quaelam linea BD per centrum extensa quendam AC non per centrum extensam bifariam secet, (in F) & ad angulos rectos ipsam secabit; & si ad angulos rectos eam secet, bifariam quoque eam secabit.

Ex centro E ducantur EA, EC.

a hyp.
b 15. def. 1.
c 8. 1.
d 10 def 1.
e hyp. &
11. ax.
fg. 1.
g 16. 1.

1. Hyp. Quoniam $AF = FC$, & $EA = EC$, latusque EF commune est, erunt anguli EFA, EFC paros, & consequenter recti. Q. E. D.

2. Hyp. Quoniam ang. EFA = EFC, & ang. EAF = ECF, latusque EF commune, g erit $AF = FC$. Bisecta est igitur AC. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, in triangulo quovis æquilatèro & Isocele linea ab angulo verticis bisecans basim, perpendicularis est basi. & contra perpendicularis ab angulo verticis bisecat basim.

P R O P. IV.

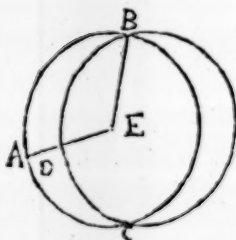
Si in circulo ACD dua rectæ lineæ AB, CD sese mutuo secant non per centrum E extensa, sese mutuo bifariam non secant.

Nam si una per centrum

trum transeat, patet hanc non bisecari ab altera, quæ ex hyp. per centrum non transit.

Si neutra per centrum transit, ex E centro duc E F. Si jam ambæ A B, C D forent bisectæ in F, anguli E F B, E F D a ambo essent recti, & a 3. 3. b 9. ax. proinde æquales. b Q. E. A.

P R O P. V.

Si duo circuli B A C, B D C sese mutuo secant, non erit illorum idem centrum E.

Alias enim ductis ex communi centro E rectis E B, E D A, essent E D a = E B a = a 15. def. 1. E A. b Q. E. A. b 9. ax.

P R O P. VI.

Si duo circuli B A C, B D E, sese mutuo interiorius tangant (in B) eorum non erit idem centrum F.

Alias ductis ex centro F rectis F B, F D A, essent F D a = F B a = F A. a 15. def. 1. b Q. F. N. b 9. ax.

PROP. VII.

Si in AB diametro circuli quodpiam sumatur punctum G, quod circuli centrum non sit, ab eoque puncto in circulum quaedam rectæ lineæ GC, GD, GE cadunt; maxima quidem erit ea (GA) in qua centrum F,

minima vero reliqua GB. aliarum vero illi, quæ per centrum ducitur, propinquior GC remotiore GD semper major est. Duæ autem solum rectæ lineæ GE GH æquales ab eodem puncto in circulum cadunt, ad utrasque partes minimæ GB, vel maximæ GA.

833. 1.

Ex centro F duc rectas FC, FD, FE; & fac ang. BFH = BFE.

810. 1.

1. GF + FC (hoc est GA) = GC. Q. E. D.

b 25. def. 1.

c 9. ex.

d 14. 1.

2. Latus FG commune est, & FC = FD, atque ang. GFC = GFD & ergo bas. GC = GD. Q. E. D.

e 10. 3.

f 3. ex.

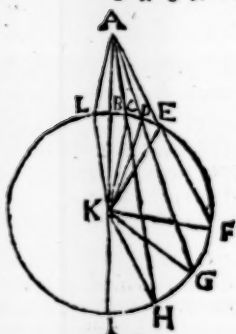
3. FB (FE) = GE + GF. ergo ablato communi FG remanet BG = EG. Q. E. D.

g 4. 1.

h 4. 1.

4. Latus FG commune est, & FE = FH, atque ang. BFH = BFE. ergo GE = GH. Quod vero nulla alia GD ex puncto G æquetur ipsi GE, vel GH, jamjam ostensum est. Q. E. D.

PROP. VIII.

Si extra circulum sumatur punctum quodpiam A, ab eoque puncto ad circulum deducantur quaedam lineae AI, AH, AG, AF, quarum una quidem AI per centrum K protendatur, reliquae vero ut libet; in eam peripheriam cadentium rectarum linearum maxima quidem est illa AI,

quae per centrum ducetur, aliarum autem ei quae per centrum transit propinquior AH remotiore AG semper major est. In convexam vero peripheriam cadentium rectarum linearum minima quidem est illa AB, quae inter punctum A, & diametrum BI interponitur; aliarum autem ea, quae est minima propinquior AC remotiore AD semper minor est. Duae autem tantum rectae lineae AC, AL aequales ab eo puncto in ipsum circulum cadunt, ad utrasque partes minima AB, vel maxima AI.

Ex centro K duc rectas KH, KG, KF, KC, KD, KE. & fac ang. AKL = AKC.

1. AI (AK + KH) = AH. Q. E. D. a 10. 1.
2. Latus AK commune est; & KH = KG; atque ang. AKH = AKG. ergo bas. AH = AG. Q. E. D. b 14. 1.
3. KA = KC + CA. aufer hinc inde aequales KC, KB, & erit AB = AC. c 10. 1. d 5. ax.
4. AC + CK = AD + DK. aufer hinc inde aequales CK, DK, & erit AC = AD. Q. E. D. e 11. 1. f 5. ax.

g. conf. h. 4. 1.

5. Latus KA est commune & $KL = KC$ atque ang. $AKL = AKC$, ergo $LA = CA$. hinc vero nulla alia æquatur, ex mox ostensis. ergo, &c.

PROP. IX.

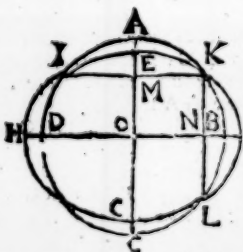

27. 3.

Si in circulo BCK acceptum fuerit punctum aliquod A , & ab eo puncto ad circum-
lum cadant plures, quam due
rectæ lineæ æquales AB ,
 AC , AK , acceptum pun-
ctum A centrum est ipsius
circuli.

Nam si à nullo puncto
extra centrum plures quam due rectæ lineæ æ-
quales duci possunt ad circumferentiam. Ergo A
est centrum. Q. E. D.

PROP. X.

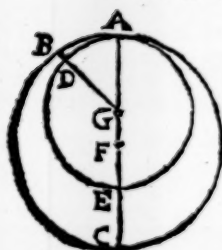
cor. 1. 3.

Circulus $IAKBL$
circulum $IEKFL$
in pluribus quam
duobus punctis non
secat.

Secet, si fieri
potest, in tribus
punctis IKL .
Iunctæ IK & KL .
bisecentur in M
& N . & Ambo
circuli centrum
habent in singulis perpendicularibus MC , NH ,
& proinde in earum intersectione O . ergo se-
cantes circuli idem centrum habent. Q. E. D.

g. 3.

PROP. XI.

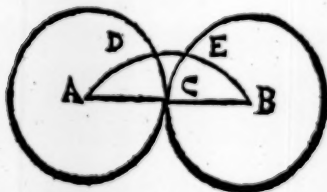

Si duo circuli
GADE, FABC
se se intus contin-
gant, atque accepta
fuerint eorum cen-
tra G, F; ad eo-
rum centra adjun-
cta recta linea FG,
& producta, in A
contactum circulo-
rum cadet.

Si fieri potest, recta FG protracta secet cir-
culos extra contactum A, sic ut non FGA, sed
FGDB sit recta linea. ducatur GA. Et quia
GD = GA, & GB \perp GA, (cum recta FGB
transeat per F centrum majoris circuli) erit GB
 \perp GD. \therefore Q. E. A.

a 15. def. 1.
b 7. 3.
c 9. ax.

PROP. XII.

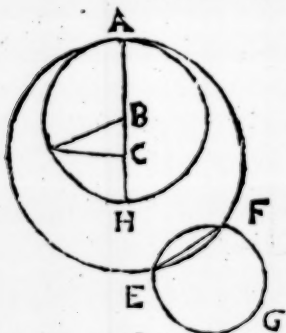
Si duo circuli ACD, BCE se se exterius contin-
gant, linea recta AB quæ ad eorum centra A, B ad-
jungitur, per contactum C transibit.

Si fieri potest, sit recta ADEB secans circulos
extra contactum C in punctis D, E. Duc AC,
CB. erit AD + EB (AC + CB) = AD +
EB. \therefore Q. E. A.

a 20. 1.
b 9. ax.

PROP.

PROP. XIII.

Circulus CAF circulum BAH non tangit in pluribus punctis, quam uno A, siue intus, siue extra tangat.

1. Tangat, si fieri potest, intus in punctis A, H. & ergo recta CB centra

connectens, si producat, cadet tam in A, quam in H. Quoniam igitur $CH = CA$, & $BH = CH$. erit $BA (= BH) = CA$. Q. E. A.

2. Sin dicatur exterius contingere in punctis E & F, & ducta recta EF in utroque circulo erit. Circuli igitur se mutuo secant, quod non ponitur.

PROP. XIV.

In circulo EABC aequales rectae lineae ACBD, aequaliter distant à centro E. & quae AC, BD aequaliter distant à centro, & aequales sunt inter se.

Ex centro E duae perpendiculares EF, EG: & quae bisecabunt AC, DB. connecte EA EB.

1. Hyp. $AC = BD$. ergo $AF = BG$. sed & EA

EA = EB. ergo FEq = EAq - AFq =
EBq - BGq = EGq. ergo FE = EG. Q. E. D. c 47. 1. &
3. ax.
d Sol. 48. 1.
2. Hyp. EF = EG. ergo AFq = EAq - EFq =
EBq - EGq = GBq. ergo AF = GB.
e proinde AD = BC. Q. E. D. e 6 ax.

PROP. XV.

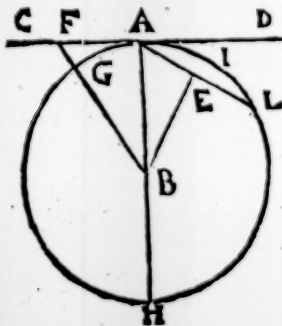

In circulo GABC
maxima quidem linea
est diameter AD; ali-
arum autem centra G
propinquior FE remo-
tior B C semper ma-
jor est.

1. Duc GB, GC.
Diameter A D (a 15. def. 1.
GB + GC) b = BC b 10. 1.
Q. E. D.

2. Sit distantia
GI < GH. accipe GN = GH. per N duc
KL perpend. GI. junge GK, GL. & quia
GK = GB, & GL = GC; estque ang. KGL =
BGC, erit KL (FE) < BC. Q. E. D. c 14. 1.

PROP. XVI.

Quæ CD
ab extremi-
tate diame-
tri HA cujus-
que circuli
BALH ad
angulos rectos
ducitur, ex-
tra ipsum cir-
culum cadet,
& in locum
inter ipsam
rectam line-
am, & peri-
pheriam com-
prehen-

prehensum altera recta linea AL non cadet, & semicirculi quidem angulus BAI quovis angulo acuto rectilineo BAL major est; reliquus autem DAI minor.

a 19. 1.

1. Ex centro B ad quodvis punctum F intra recta AC duc rectam BF . Latus BF subtendens angulum rectum BAF majus est latere BA , quod opponitur acuto BFA . ergo cum BA (BG) pertingat ad circumferentiam, BF ulterius porrigetur, adeoque punctum F , & eadem ratione quodvis aliud rectae AC , extra circumulum situm erit. *Q. E. D.*

b 19. 1.

2. Duc BE perpendic. AL . Latus BA oppositum recto angulo BEA majus est latere BE , quod acutum BAE subtendit: ergo punctum E adeoque tota EA cadit intra circumulum. *Q. E. D.*

3. Hinc sequitur angulum quemvis acutum, nempe EAD angulo contactus DAI majorem esse. Item angulum quemvis acutum BAL angulo semicirculi BAI minorem esse. *Q. E. D.*

Coroll.

Hinc, recta à diametri circuli extremitate ad angulos rectos ducta ipsum circumulum tangit.

Ex hac propositione paradoxa consequuntur, & mirabilia bene multa, quae vide apud interpretes.

PROP. XVII.

A dato puncto A rectam lineam AC ducere, quae datum circumulum DBC tangat.

Ex D dati circuli centro ad datum punctum A ducatur recta DA secans peripheriam in B . Centro D describe per A alium circumulum AE ;

A E; & ex B duc perpendiculararem ad A D, quæ
occurrat circulo A E in E. duc E D occurrentem
circulo B C in C. ex A ad C ducta recta tanger
circulum D B C.

Nam $DB = DC$, & $DE = DA$, & ang. $\angle D$ communis est: \therefore ergo ang. $\angle ACD = \angle EBD$,
recti. \therefore ergo AC tangit circulum C. Q. E. F.

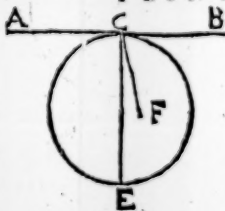
PROP. XVIII

Si circulum FE DC
tangat recta quapiam
linea AB, à centro au-
tem ad contactum E ad-
jungatur recta quadam
linea FE; quæ adjun-
cta fuerit FE ad ipsam
contingentem AB per-
pendicularis erit.

Si negas, sit ex F centro alia quadam FG
perpendicularis ad contingentem, a secabit ea cir-
culum in D. Quum igitur ang. FGE rectus
dicatur b erit ang. FEG acutus. \therefore ergo FE
(FD) \perp FG. a Q. E. A.

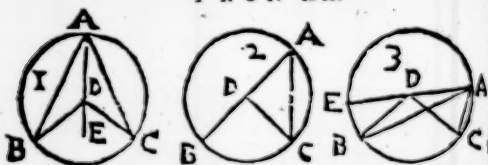
PROP. XIX.

Si circulum te-
tigerit recta qua-
piam linea AB, à
contactu autem C
recta linea CE ad
angulos rectos ipsi
tangenti excitetur,
in excitata CE
erit centrum circu-
li.

Si negas, sit centrum extra CE in F, & ab F
ad contactum ducatur FC. Igitur ang. FCB
rectus est; & a proinde par angulo ECB recto
per hypoth. b Q. E. A.

PROP.

In circulo DABC, angulus BDC ad centrum duplex est anguli BAC ad peripheriam, cum fuerit eadem peripheria BC basis angulorum.

Duc diametrum ADE.

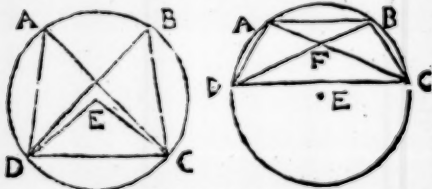
a 31. 1.

b 5. 1.

c 10. 11.

Externus angulus BDE = DAB + DBA = 2 DAB. Similiter ang. EDC = 2 DAC. ergo in primo casu totus BDC = 2 BAC; sed in tertio casu & reliquus angulus BDC = 2 BAC. Q. E. D.

PROP. XXI.

In circulo EDAC qui in eodem segmento sunt anguli, DAC & DBC sunt inter se aequales.

a 10. 3.

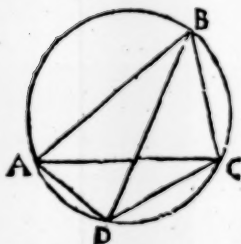
1. Cas. Si segmentum DABC semicirculo majus, ex centro E, duc ED, EC. Eritque 2 ang. Aa = Ea = 2 B. Q. E. D.

b 15. 1.

c per 1. 11.

2. Cas. Sin segmentum semicirculo majus non fuerit, summa angulorum trianguli ADF æquetur summæ angulorum in triangulo BCF. De manent hinc inde AFD = BFC, & ADB = ACB, remanent DAC = DBC. Q. E. D.

PRO

Quadrilatero-
rum $ABCD$ in
circulo descripto-
rum anguli ADC ,
 ABC , qui ex ad-
verso, duobus re-
ctis sunt aequales.

Duc AC , BD .
Ang. $ABC +$
 $BCA + BAC$ a 33. 1.
 $= 2$ Rect. Sed

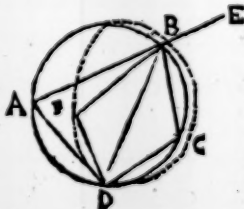
$BDA = BCA$, b 21. 3.
& $BDC = BAC$, ergo $ABC + ADC = 2$ Rect. c 1. ax
Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si AB unum latus quadrilateri * vide seq. diagram.
in circulo descripti producat, erit angu-
lus externus EBC æqualis angulo interno
 ADC , qui opponitur ei ABC , qui est deinceps
externo EBC . ut patet ex 13. 1. & 3. ax.

2. Item circa Rhombum circulus describi ne-
quit; quia aduersi ejus anguli vel cedunt duobus
rectis, vel eos excedunt.

SCHOL.

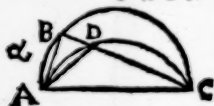
Si in quadri-
latero $ABCD$
anguli A , & C
qui ex aduerso
duobus rectis æ-
quantur, circa
quadrilaterum
circulus describi
potest.

Nam circu-
lus per quosli-
bet

bet tres angulos B, C, D transibit (ut patebit ex 5.4.) dico eundem per A transire. Nam si neges, transeat per F. ergo ductis rectis BF, FD, BD; ang. $C + F = 2$ Rect. $b = C + A$ quare $A = F$. d Q. E. A.

a 11. 3.
b hyp.
c 3. ex.
d 21. 1.

PROP. XXIII.

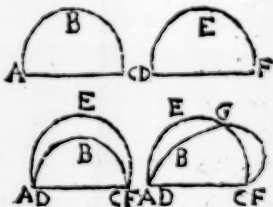

Super eadem recta linea AC duo circulorum segmenta ABC, ADC similia & inaequalia non constituentur ad easdem partes.

a 10. def. 3.
b 16. 1.

Nam si dicantur similia, duc CB secantem circumferentias in D, & B, & junge AD, ac AB. Quia segmenta ponuntur similia, erit ang. $ADC = ABC$ b Q. E. A.

PROP. XXIV.

Super a. qualibus rectis lineis AC, DF similia circulorum segmenta ABC, DEF sunt inter se a. qualia.

Basis AC superposita basi DF ei

congruet, quia $AC = DF$. ergo segmentum ABC congruet segmento DEF (alias enim aut intra cadet, aut extra, & atque ita segmenta non erunt similia, contra Hyp. aut saltem partim intra, partim extra, adeoque ipsum in tribus punctis secabit. b Q. E. A.) & proinde segmentum. $ABC = DEF$. Q. E. D.

a 15. 3.

b 10. 3.
c 8. ex.

PROP.

PRO P. XXV.

Circuli segmento
ABC dato, descri-
bere circulum, cujus
est segmentum.

Subtendantur ut-
cunque duæ rectæ
AB, BC, quas bi-
secta in D, & E. Ex D, & E duc perpendicu-
lares DF, EF occurrentes in puncto F. Hoc
erit centrum circuli.

Nam centrum s tam in DF, quam in EF a Cor. 1. 2
existit. ergo in communi puncto F. Q. E. F.

PRO P. XXVI.

In æqualibus circulis GABC, HDEF æquales an-
guli æqualibus peripheriis AC, DF insistant, sive ad
centra G, H, sive ad peripher. B, E constituti insistant.

Ob circulorum æqualitatem, est $GA = HD$,
& $GC = HF$ item per hyp. ang. $G = H$.
ergo $AC = DF$. Sed & ang. $B = E$ & $G = H$.

Hæc ergo segmenta AEC, DEF similia,
& proinde paria sunt. ergo etiam reliqua se-
gmenta AC, DF æquantur. Q. E. D.

Scholium.

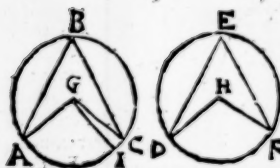

In circulo ABCD, sit ar-
cus AB par arcui DC; erit
AD parall. BC. Nam ducta
AC, s erit ang. $ACB = CAD$.
quare per 27. 1.

E

PRO P.

PROP. XXVII.

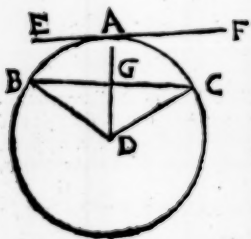
In equalibus circulis, $GABC$, $HDEF$, anguli qui æqualibus peripheriis AC , DF insi-

stunt, sunt inter se æquales, siue ad centra G , H , siue ad peripherias B , E constituti insistant.

Nam si fieri potest, sit alter eorum $AGC = DHF$. fiatque $AGI = DHF$. ergo arcus $AI = DF = AC$. $Q. E. A.$

a 16. 3.
b hyp.
c 9 ax.

SCHOL.

Linea recta EF , quæ ducta ex A medio peripheriæ ælicuius BC , circulum tangit, parallela est rectæ lineæ BC , quæ peripheriam illam subrendit.

Duc è centro D ad conta-

ctum A rectam DA , & connecte DB , DC .

Latus DG commune est; & $DB = DC$, atque ang. $BDA = CDA$ (ob arcus BA , CA æquales) ergo anguli ad basim DGB , DGC æquales, & \therefore proinde recti sunt. Sed interni anguli GAE , GAF etiam recti sunt. \therefore ergo BC , EF sunt parallelæ. $Q. E. D.$

a 17. 3.
b hyp.
c 4. 1.
d 10 def 1.
e hyp.
f 18. 1.

PROP.

In æquali-
bus circulis
G A B C,
H D E F, æ-
quales rectæ
lineæ A C,
D F æquales

peripherias auferunt; majorem quidem A B C ma-
jori D E F, minorem autem A I C minori D K F.

E centris G, H, duc G A, G C; & H D, H F.
Quoniam G A = H D, & G C = H F, atque
A C = D F; erit ang. G = H. ergo arcus
A I C = D K F. d proinde reliquus A B C = D E F.
Q. E. D.

a 17.
b 8. 1.
c 16. 1.
d 3. 2.

Quod si subtensa A C sit \sqsubset vel \sqsupset D F, erit
simili modo arcus A C \sqsubset vel \sqsupset D F.

P R O P. XXIX.

In æquali-
bus circulis
G A B C,
H D E F, æ-
quales periphe-
rias A B C,
D E F æqua-

les rectæ lineæ A C, D F subtendunt.

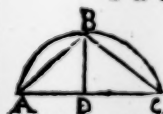
Duc G A, G C; & H D, H F. Quia G A =
H D; & G C = H F; & (ob arcus A C, D F
æ pares) etiam ang. G = H; erit bas. A C = D F.
Q. E. D.

a 17.
b 17. 3.
c 4. 1.

Hæc & tres proxime præcedentes intelligan-
tur etiam de eodem circulo.

P R O P. XXX.

Datam peripheriam A B C
bifariam secare.

Duc A C; quam bise-
ca in D. ex D duc per-
pendicularem D B oc-
currentem arcui in B. Dico factum.

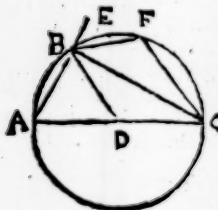
E 1

Tun.

a const.
b 13. ax.
c 4. 1.
d 18. 3.

Iungantur enim AB , CB . Latus DB commune est; & $AD = DC$; & ang. $ADB = CDB$. ergo $AB = BC$. quare arcus $AB = BC$. Q. E. F.

PROP. XXXI.

In circulo angulus ABC , qui in semicirculo, rectus est; qui autem in maiore segmento BAC , minor recto; qui vera in minore segmento BFC , maior est recto. Et insuper angulus maioris segmenti recto quidem maior est, minoris autem segmenti angulus, minor est recto.

a 3. 1.
b 2. ax.
c 31. 1.
d 10 def. 1.
e cor. 17. 1.
f 11. 3.

Ex centro D duc DB . Quia $DB = DA$, erit ang. $A = DBA$. pariter ang. $DCB = DBC$. ergo ang. $ABC = A + ACB = EBC$, a proinde ABC , & EBC recti sunt. Q. E. D. e ergo BAC acutus est. Q. E. D. ergo cum $BAC + BFC = 2$ Rect. erit BFC obtusus. denique angulus sub recta CB , & arcu BAC maior est recto ABC . factus vero sub CB , & BFC peripheria minoris segmenti, recto EBC g minor est. Q. E. D.

ax.

SCHOLIUM.

In triangulo rectangulo ABC , si hypotenusi AC bisecetur in D , circulus centro D , per A descriptus transibit per B . ut facile ipse demonstrabis ex hac, & 21. 1.

PROP.

PROP. XXXII.

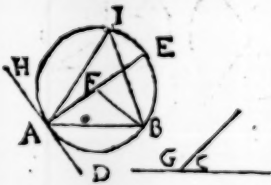
Si circulum ter-
gerit aliqua recta li-
nea AB, à contactu
autem producatu-
dam recta linea CE
circulum secans: an-
guli ECB, ECA,
quos ad consingen-
tem facit, æquales
sunt iis, qui in alter-
nis circuli segmentis

consistunt, angulis EDC, EFC.

Sit CD latus anguli EDC perpendiculare ad
AB (a perinde enim est) b ergo CD est dia-
meter. c ergo ang. CED in semicirculo rectus
est. d ergo ang. D + DCE = Rect. e = ECB +
DCE. f ergo ang. D = ECB. Q. E. D.

Cum igitur ang. ECB + ECA g = 2 Rect.
h = D + F; aufer hinc inde æquales ECB, &
D, & remanent ECA = F. Q. E. D.

PROP. XXXIII.

Super da-
ta recta li-
nea AB de-
scribere cir-
culi segmen-
tum AIEB,
quod capiat
angulum AIB
æqualem da-
to angulo re-
ctilineo C.

a Fac ang. BAD = C. per A duc AE per-
pendicularem ad HD. ad alterum terminum
datae AB fac ang. ABF = BAF. cujus alterum
latus secet AE in F. centro F per A describe
circulum, quod transibit per B (quia ang. FBA

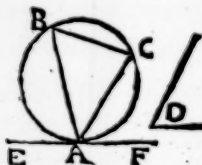
b *constr.*
c 6. 1.

$b = F A B$, c ideoque $F B = F A$; segmentum AIB est id quod quaeritur.

d cor. 16. 3.
e 32. 3.
f *constr.*

Nam quia $H D$ diametro $A E$ perpendicularis est, d tangit $H D$ circulum, quem secat $A B$. ergo ang. AIB $e = B A d f = C$. Q. E. F.

P R O P. XXXIV.

A dato circulo
ABC segmentum
ABC abscindere
capiens angulum
B aequalem dato
angulo rectilineo
D.

a 17. 3.

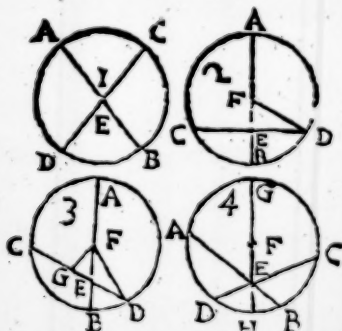
a Duc rectam
EF, quæ tangat

b 23. 1.

datum circulum in A. b ducatur item AC faciens
ang. $F A C = D$. Hæc auferet segmentum ABC
capiens angulum B $c = C A F$ $d = D$. Q. E. F.

c 32. 3.
d *constr.*

P R O P. XXXV.

Si in circulo FBCA duæ rectæ lineæ $A B$, $D C$
se se mutuo secuerint, rectangulum comprehensum
sub

sub segmentis AE , EB unius, æquale est ei quod sub segmentis CE , ED alterius comprehenditur, rectangulo.

Cas. 1. Si rectæ sese in centro secent, res clara est.

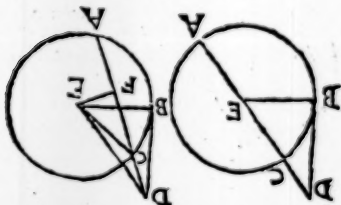
2. Si una AB transeat per centrum F , & reliquam CD bisecet, duc FD . Estque Rectang. $AEB + FEq. a = FBq. b = FDq. c = EDq. + FEq. d = CED + FEq. e$ ergo Rectang. $AEB = CED$. Q. E. D.

3. Si una AB diameter sit, alteramque CD secet inæqualiter, biseca CD per FG perpendiculararem ex centro.

Rectang. $AEB + FEq.$
 $\left. \begin{array}{l} f FBq (FDq) \\ g FGq + GDq. \\ FGq + b GEq + \text{Rectang. } CED. \\ k FEq + CED. \end{array} \right\} \text{Æquantur ista}$
 Ergo Rectang. $AEB = CED$.

4. Si neutra rectarum AB , CD per centrum transeat, per intersectionis punctum E duc diametrum GH . Per modo demonstrata Rectang. $AEB = GEH = CED$. Q. E. D.

PROPOSITION XXXVI.

Si extra circulum EBC sumatur punctum aliquod D , ab eoque puncto in circulum cadant duæ rectæ lineæ DA , DB ; quarum altera DA circulum secet,

secet, altera vero DB tanget; quod sub tota secante DA , & exterius inter punctum D , & convexam peripheriam assumpta DC comprehenditur rectangulum, aequale erit ei, quod à tangente DB describitur, quadrato.

1. Cas. Si secans AD transeat per centrum E , iunge EB ; α faciet hæc cum DB rectum angulum; quare $DBq + EBQ$ ($E Cq$) $b = EDq$ $e = AD \times DC + ECq$ d ergo $AD \times DC = DBq$. $Q.E.D.$

2. Cas. Sin AD per centrum non transeat, duc EC, EB, ED ; atque EF perpend. AD , quare α bisecta est AC in F .

Quoniam igitur $BDQ + EBq$ $b = DEq$ $b = EFq + FDq$ $e = EFq + ADC + FCQ$ $d = ADC + CEq$ (EBq); e erit $B Dq = ADC$. $Q.E.D.$

Coroll.

1. Hinc, si à puncto quovis A extra circulum assumpto, plurimæ linee rectæ AB, AC circulum secantes ducantur, rectangula comprehensa sub totis lineis AB, AC , & partibus externis AE, AF inter se sunt æqualia. Nam si ducatur tangens AD ; erit $CAF = ADq = BAE$.

2. Con-

2. Constat etiam duas rectas AB , AC ab eodem puncto A ductas, quæ circumulum tangant, inter se æquales esse.

Nam si ducatur AE secans circumulum; erit $ABq = EAFb = ACq$.

a 16. 1.
b 16. 3.

3. Perspicuum quoque est ab eodem puncto A extra circumulum assumpto, duci tantum posse duas lineas, AB , AC quæ circumulum tangant.

Nam si tertia AD tangere dicatur, erit $ADc = ABc = ACc$. $Q. F. N.$

c 1. cor.
d 8. 3.

4. E contra constat, si duæ rectæ æquales AB , AC ex puncto quopiam A in convexam peripheriam incident, & earum una AB circumulum tangat, alteram quoque circumulum tangere.

Nam si fieri potest, non AC , sed altera AD circumulum tangat. ergo $ADc = ACf = AB$. $g Q. E. A.$

e 1. cor.
f 17. 3.
g 8. 3.

PROP. XXXVII.

Si extra circumulum EBF sumatur punctum D , ab eoque in circumulum cadant duæ rectæ lineæ DA , DB ; quarum altera DA circumulum secet, altera DB in eum incidat; sit autem quod sub tota secante DA , & exterius inter punctum, & convexam peripheriam assumpta DC , comprehenditur rectangulum, æquale ei, quod ab incidente DB

DB describitur quadrato, incidens ipsa DB circulum tanget.

a 17. 3.
b b p.
c 36. 3.
d 1. ex. &
f 1. 48. 1.
e 8. 1.
f 11. ex.
g cor. 16. 3.

Ex D a ducatur tangens DF; atque ex E centro duc ED, EB, EF. Quia DBq b = ADC
c = DFq, d erit DB = DF. Sed EB = EF,
& latus ED commune est; e ergo ang. EBD
= EFD. Sed EFD rectus est, f ergo EBD
etiam rectus est. g ergo DB tangit circulum.
Q. E. D.

Coroll.

h 8. 1.

Hinc, b ang. EDB = EDF.

I. **F**igura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribitur, anguli singula latera ejus in qua inscribitur, tangunt.

Sic triangulum DEF est inscriptum in triangulo ABC.

II. Similiter & figura circa figuram describi dicitur, cum singula ejus, quæ circumscribitur, latera singulos ejus figuræ angulos tetigerint, circa quam illa describitur.

Ita triangulum ABC est descriptum circa triangulum DEF.

III. Figura rectilinea in circulo inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribitur, anguli tetigerint circuli peripheriam.

IV. Figura vero rectilinea circa circumscriptum describi dicitur, cum singula latera ejus, quæ circumscribitur, circuli peripheriam tangunt.

V. Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, cum circuli peripheria singula latera tangit ejus figuræ, cui inscribitur.

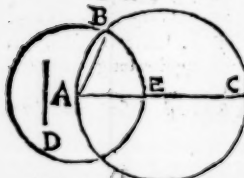
VI. Circulus autem circa figuram describi

dicitur, cum circuli peripheria singulos tangit
ejus figuræ, quam circumscribit, angulos.

VII. Recta linea in cir-
culo accommodari, seu co-
ptari dicitur, cum ejus ex-
trema in circuli peripheria
fuerint; ut recta linea A B.

PROP. I. Probl. I.

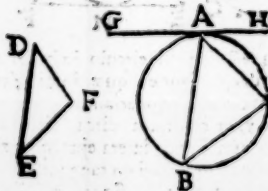

In dato circulo
ABC rectam li-
neam A B accom-
modare æqualem
data rectæ lineæ
D, quæ circuli di-
ametro A C non
sit major.

a 3. post.
b 3. 1.
c 15. def. 1.
c confr.

Centro A, spatio $AE = D$ describe circum-
lucum dato circulo occurrentem in B. Erit ducta
 $AB = AE = D$. Q. E. F.

PROP. II. Probl. 2.

In da-
to circulo
ABC triangu-
lum ABC
descri-
bere da-
to tri-
angulo

DEF æquiangulum.

a 17. 3.
b 23. 1.

Recta GH circumlucum datum a tangat in A.
b Fac ang. $HAC = E$; b & ang. $GAB = F$, &
iunge BC. Dico factum.

Nam

Nam ang. $Bc = HACd = E$; & ang. $Cc = GABd = F$; e quare etiam ang. $BAC = D$.
ergo triang. BAC circulo inscriptum triangulo DEF æquiangulum est. Q. E. F.

PROP. III Probl. 3.

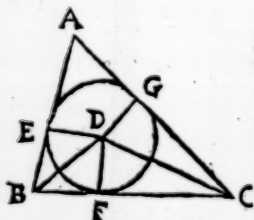
Circa datum circulum IABC triangulum LNM describere, dato triangulo DEF æquiangulum.

Produc latus EF utrinque. a Fac ad centrum I ang. $AIB = DEG$. & ang. $BIC = DFH$.
deinde in punctis A, B, C circulum b tangent b 17. 3.
tres rectæ LN, LM, MN. Dico factum.

Nam quod coibunt rectæ LN, LM, MN, atque ita triangulum constituent, patet; c quia anguli LAI, LBI d recti sunt, adeoque ducta AB angulos faciet LAB, LBA duobus rectis minores. Quoniam igitur ang. $AIB + Le = 2$ e Schol. 31. 1.
Rect. f = $DEG + DEF$; & $AIBg = DEG$; h erit f 13. 1.
ang. $L = DEF$. Simili argumento ang. $M = DFE$. g constr.
& ergo etiam ang. $N = D$. ergo triang. LNM h 31. 1.
circulo circumscriptum dato EDF est æquiangulum. Q. E. F.

PROP.

PROP. IV. Probl. 4.

In dato triangulo ABC circulum EFG inscribere.

Duos angulos B , & C biseca rectis BD , CD coeuntibus in D . Ex D duc perpen-

diculares DE , DF , DG . circulus centro D per E descriptus transibit per G , & F , tangetque tria latera trianguli.

Nam ang. $DBE = DBF$; & ang. $DEB = DFB$; & latus DB commune est: ergo $DE = DF$. Simili argumento $DG = DF$. Circulus igitur centro D descriptus transit per E , F , G ; & cum anguli ad E , F , G sint recti, tangit omnia trianguli latera. Q. E. F.

Scholium.

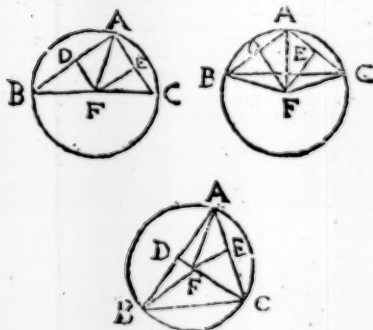
Por. Herig.

Hinc, cognitis lateribus trianguli, invenientur eorum segmenta, quæ sunt à contactibus circuli inscripti. Sic,

Sit $AB = 12$, $AC = 18$, $BC = 16$. Erit $AB + BC = 28$. ex quo subduc $18 = AC = AE + FC$, remanet $10 = BE + BF$. ergo BE , vel $BF = 5$. proinde FC , vel $CG = 11$. quare GA , vel $AE = 7$.

PROP.

PROP. V. Probl. 5.

circa datum triangulum ABC circulum FABC describere.

Latera quævis duo BA, AC a biseca perpen- 210, & 11.1.
dicularibus DF, EF concurrentibus in F. Hoc
erit centrum circuli,

Nam ducantur rectæ FA, FB, FC. Quoniam
ADb=DB; & latus DF commune est; & ang.
FDA = FDB, d erit FB=FA. eodem modo
FC=FA: ergo circulus centro F per dati tri- b constr.
anguli angulos B, A, C transibit. Q. E. F. c constr. &
22. ax. &
d 4. 1.

Coroll.

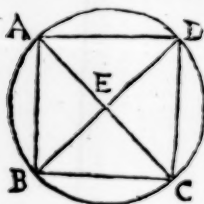
* Hinc, si triangulum fuerit acutangulum, * 31. 3.
centrum cadet intra triangulum; si rectangulum,
in latus recto angulo oppositum; si denique ob-
tusangulum, extra triangulum.

Schol.

Eadem methodo describetur circulus, qui
transeat per data tria puncta, non in una recta
linea existentia.

PROP.

PROP. VI. Probl. 6.

In dato circulo
EABCD qua-
dratum ABCD
inscribere.

• Duc diame-
tros AC, BD
se mutuo secan-
tes ad angulos
rectos in centro
E. junge harum

terminos rectis AB, BC, CD, DA. Dico
factum.

b 16. 3.

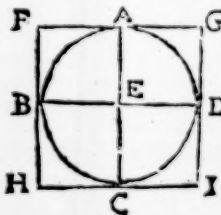
c 19. 3.

d 31. 3.

e 19. def. 1.

Nam quia 4 anguli ad E recti sunt, b arcus,
& c subtenſæ AB, BC, CD, DA pares sunt.
ergo ABCD æquilaterum est; ejusque omnes
anguli in semicirculis, adeoque d recti sunt. e er-
go ABCD est quadratum, dato circulo inscri-
ptum. Q. E. F.

PROP. VII. Probl. 7.

circum datum cir-
culum EABCD
quadratum FHIG
describere.

Duc diametros
AC, BD se mu-
tuo secantes per-
pendiculariter. per
harum extrema a duc
tangentes concu-
rrentes in F, H, I, G. Dico factum. Nam ob

a 17. 3.

b 18. 3.

c 18. 1.

d 34. 1.

e 15. def. 1.

f 29. def. 1.

angulos ad A, & C b rectos, c erit FG parall.
HI. eodem modo FH parall. GI. ergo FHIG
est parallelogrammum; & quidem rectangulum.
sed & æquilaterum, quia FG d=HI d=BD e=
CA d= FH d= GI. quare FHIG est f quadra-
tum, dato circulo circumscriptum. Q. E. F.

SCHOL.

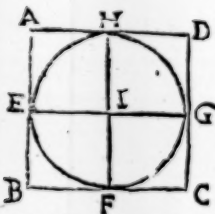
SCHOL.

Quadratum $ABCD$ circulo circumscriptum, duplum est quadrati $EFGH$ circulo inscripti.

Nam rectang. $HB = 2$ HEF . & $HD = 2$ HGF . per 41. I.

PROP. VIII. Probl. 8.

In dato quadrato $ABCD$ circulum $IEFGH$ inscribere.

Latera quadrati biseca in punctis H, E, F, G ; junge HF, EG sese secantes in I . circulus centro I

per H descriptus quadrato inscribetur.

Nam quia AH, BF pares ac b parallelæ sunt, erit AB parall. HF parall. DC . eodem modo AD parall. EG parall. BC . ergo IA, ID, IB, IC sunt parallelogramma. Ergo $AH = AE = HI = EI = IF = IG$. Circulus igitur centro I per H descriptus transibit per H, E, F, G , tangetque quadrati latera, cum anguli ad H, E, F, G sint recti. Q. E. F.

a7. ar.
b 34. 1.
c 33. 2.

d7. ar.
e 34. 1.

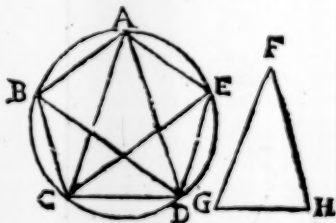
in hoc *b* accommoda $BD = AC$, & junge AD . *b* 1. 4.
erit triang. ABD quod quaeritur.

Nam duc DC ; & per CDA describe circulum. Quoniam $AB \times BC = AC^2$. *d* 37. 3.
tangere circulum ACD , quem secat CD . *e* 32. 3.
ergo ang. $BDC = A$. ergo ang. $BDC + CDA =$ *f* 2. ax.
 $A + CDA = BCD$. sed $BDC + CDA =$ *g* 32. 1.
 $BDA = CBD$. *h* 5. 1.
ergo $DC = DB = AC$. *k* 1. ax.
quare ang. $CDA =$ *l* 6. 1.
 $A = BDC$. ergo $ADB = 2A = ABD$. *m* *constr.*
n 5. 1.
 $Q. E. F.$

Coroll.

Cum omnes anguli A, B, D *o* 32. 1.
2 Rect. (2 Rect.) liquet A esse $\frac{1}{2}$ Rect.

PROP. XI. Probl. II.

In dato circulo $ABCDE$ pentagonum æquilatere-
rum & æquiangulum $ABCDE$ inscribere.

a Describe triangulum Isosceles FGH , habens *a* 10. 4.
utrumque angulorum ad basim duplum anguli
ad verticem. *b* Huic æquiangulum CAD inscri- *b* 2. 4.
be circulo. Angulos ad basim ACD , & ADC
c *b* 1. ax.
biseca rectis DB, CE occurrentibus circumferentia in B , & E . connecte rectas $CB, BA, AE,$
 ED . Dico factum.

F 2

Nam

d 16 3.

e 19 3.

f 17 3.

g 1. 2x.

Nam ex const. liquet quinque angulos CAD , CDB , BDA , DCE , ECA pares esse; quare d arcus e & subtensa DC , CB , BA , AE , DE æquantur. Pentagonum igitur æquilaterum est. Est vero etiam æquiangulum, f quia ejus anguli BAE , AED , &c. insunt arcibus g æqualibus $BCDE$, $ABCD$, &c.

Hujus problematis praxis facilior tradetur ad 10. 13.

Coroll.

Hinc, angulus pentagoni æquilateri & æqui-
anguli æquatur $\frac{2}{5}$ Rect. vel $\frac{6}{5}$ Rect.

Schol.

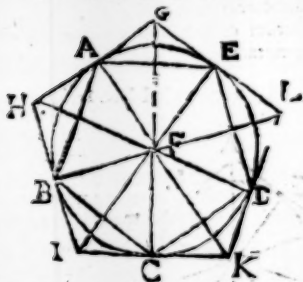
Petr. Herig.

Universaliter figura imparium laterum inscribitur circulo beneficio triangulorum Isoscelium, quorum anguli æquales ad basim multiplicēs sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum; parium vero laterum figura in circulo inscribuntur opel isoscelium triangulorum, quorum anguli ad basim multiplices sequialteri sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum.

Ut in triangulo Isoscele CAB , si ang. $A = \frac{1}{2} C$; $C = B$; AB erit latus Heptagoni. Si $A = \frac{1}{3} C$; erit AB latus Enneagoni, &c. Sin vero $A = \frac{1}{4} C$, erit AB latus quadrati. Et si $A = \frac{1}{5} C$

subtendet AB sextam partem circumferentia; praterque si $A = \frac{1}{6} C$; erit AB latus octagoni, &c.

Circa datum circulum $FABCDE$ pentagonum
aquilaterum & æquiangulum $HIKLG$ describere.

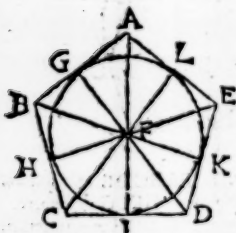
* Inscribe pentagonum $ABCDE$ æquilaterum
& æquiangulum; duc è centro rectas FA , FB ,
 FC , FD , FE , iisque totidem perpendiculares
 GAH , HBI , ICK , KDL , LEG concurrentes
in punctis H , I , K , L , G . Dico factum. Nam
quia GA , GE ex uno puncto G *b cor. 16. 3.* tangunt circulum,
erit $GA = GE$. *c cor. 16. 3.* ergo ang. $GFA = GFE$.
ergo ang. $AFE = 2 GFA$. eodem modo ang. $AFH = HFB$;
& proinde ang. $AFB = 2 AFH$. Sed ang. $AFE = AFB$.
ergo ang. $GFA = AFH$. sed & ang. $FAH = FAG$;
& latus FA est commune, ergo $HA = AG = GE = EL$, &c.
ergo HG , GL , LK , KI , IH latera pentagoni æquantur:
sed & anguli etiam, utpote \angle æqualium AGF , AHF , &c. dupli;
ergo, &c. *d 8. 1.*

Coroll.

Eodem pacto, si in circulo quæcunque figura
æquilatera & æquiangula describatur, & ad extre-
ma semidiametrorum ex centro ad angulos
ducta-

duarum, excitentur lineæ perpendiculares, hæ perpendiculares constituent aliam figuram totidem laterum & angulorum æqualium circulo circumscriptam.

P R O P. XIII. Probl. 13.

In dato pentagono æquilatere & æquiangulo ABCDE circulum FGHKL inscribere.

Duos pentagoni angulos A, & B a biseca rectis AF, BF concurrentibus in F.

Ex F duc perpendiculares FG, FH, FI, FK, FL. Circulus centro F per G descriptus tanget omnia pentagoni latera.

b hyp.

c constr.
d 4. 1.

e hyp.

f 12. ax. 1.
g 16. 1.

h cor. 16 3.

Duc FC, FD, FE. Quoniam B A b = B C; & latus BF commune est; & ang. F B A e = F B C, d erit AF = FC; & ang. FAB = FCB. Sed ang. FAB e = $\frac{1}{2}$ BAE e = $\frac{1}{2}$ BCD. ergo ang. FCB = $\frac{1}{2}$ BCD. eodem modo anguli totales C, D, E omnes bisecti sunt. Quum igitur ang. FGB f = FHB, & ang. FBH = FBG, & latus FB sit commune, g erit FG = FH. similiter omnes FH, FI, FK, FL, FG æquantur. Ergo circulus centro F per G descriptus transit per H, I, K, L; h tangitque pentagoni latera, cum anguli ad ea puncta sint recti. Q. E. F.

Coroll.

Hinc, si duo anguli proximi figuræ æquilatæ & æquiangulæ bisecentur, & a puncto, in quo coeunt lineæ angulos bisecantes, ducantur rectæ lineæ

lineæ ad reliquos figuræ angulos, omnes anguli figuræ erunt bisecti.

Schol.

Eadem methodo in qualibet figura æquilatera & æquiangula circulus describetur.

PROP. XIV. Probl. 14.

Circa datum Pentagonum æquilaterum & æquiangulum **ABCDE** circulum **FABCD** describere.

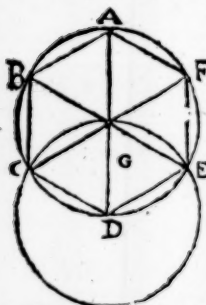
Duos pentagoni angulos biseca rectis **AF**, **BF** concurrentibus in **F**. Circulus centro **F** per **A** descriptus pentagono circumscribitur.

Ducantur enim **FC**, **FD**, **FE**. ^{a cor. 13. 4.} Bisecti itaque sunt anguli **C**, **D**, **E**. ^{b 6. 1.} ergo **FA**, **FB**, **FC**, **FD**, **FE** æquantur. ergo circulus centro **F** descriptus, per **A**, **B**, **C**, **D**, **E**, pentagoni angulos transibit. **Q. E. F.**

Schol.

Eadem arte circa quamlibet figuram æquilateram & æquiangulam circulus describetur.

PROP. XV. Probl. 15.

In dato circulo G-
ABCDEF hexago-
num & æquilaterum
& æquiangulum AB-
CDEF inscribere.

Duc diametrum
AD; centro D per
centrum G describe
circulum, qui datum
secet in C, & E. duc
diametros CF, EB.
junge AB, BC, CD,
DE, EF, FA. Dico
factum.

b11. 1.
b 15. 1.
c 17. 1. 1.
d 16. 3.
e 19. 3.
f 27. 3.

Nam ang. CGD $\alpha = \frac{1}{2}$ Rect. $\beta =$ DGE $\gamma =$
AGF $\delta =$ AGB. ϵ ergo BGC $\zeta = \frac{1}{2}$ Rect. $\eta =$ FGE.
 θ ergo arcus ι & subtensæ AB, BC, CD, DE,
EF æquantur. Hexagonum igitur æquilaterum
est: sed & æquiangulum, quia singuli ejus an-
guli arcibus insistant æqualibus. Q. E. F.

Corol.

1. Hinc latus Hexagoni circulo inscripti semi-
diametro æquale est.

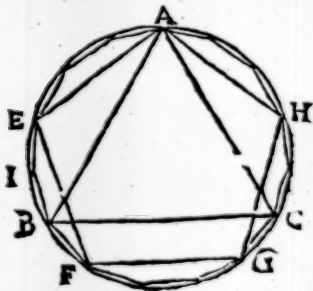
2. Hinc facile triangulum æquilaterum ACE
in circulo describetur.

Schol. Probl.

Andr. Trig.
2 1. 1.

Hexagonum ordinatum super data recta CD ita
construes. • Fac triangulum CGD æquilaterum
super data CD. centro G per C, & D descri-
be circulum. Is capiet Hexagonum super data
CD.

PROP.

In dato circulo AEBC quindecagonum æquilaterum & æquiangulum inscribere.

Dato circulo *a* inscribe pentagonum æquilaterum AEF^{a 11. 4.}GH ; *b* itemque triangulum æquilaterum ABC. erit BF latus quindecagoni quæsiti. ^{b 3 4.}

Nam arcus AB ^c est $\frac{1}{3}$, vel $\frac{1}{15}$ peripheriæ, cuius ^{c constr.} arcus AF est $\frac{2}{3}$ vel $\frac{6}{15}$. ergo reliquus BF = $\frac{1}{15}$ periph. ergo quindecagonum, cuius latus BF, æquilaterum est ; sed & æquiangulum, ^{d 17. 3.} cum singuli ejus anguli arcubus insistant æqualibus, quorum unusquisque est $\frac{13}{15}$ totius circumferentiæ. ergo, &c.

Schol.

Circulus dividitur Geometricè in partes $\left\{ \begin{array}{l} 4, 8, 16, \&c. \text{ per } 6, 4, \& 9, 1. \\ 3, 6, 12, \&c. \text{ per } 15, 4, \& 9, 1. \\ 5, 10, 20, \&c. \text{ per } 11, 4, \& 9, 1. \\ 15, 30, 60, \&c. \text{ per } 16, 4 \& 9, 1. \end{array} \right.$

Cæterum divisio circumferentiæ in partes datas etiamnum desideratur ; quare pro figurarum quarumcumq; ordinarum constructionibus sæpè ad mechanica artificia recurrendum est, propter quæ Geometræ practici consulendi sunt.

L I B. V.

Definitiones.

I. **P** Ars est magnitudo magnitudinis, minor majoris, cum minor metitur maiorem.

I I. Multiplex autem est major minoris, cum minor metitur maiorem.

I I I. Ratio est duarum magnitudinum ejusdem generis mutua quædam secundum quantitatem habitudo.

In omni ratione ea quantitas, quæ ad aliam refertur, dicitur antecedens rationis; ea vero, ad quam alia refertur, consequens rationis dici solet. ut in ratione 6 ad 4; antecedens est 6, & consequens 4.

Nota.

Cujusque rationis quantitas innotescit dividendo antecedentem per consequentem. ut ratio 12 ad 3 effertur per $\frac{12}{3}$. item quantitas rationis A ad B est $\frac{A}{B}$.

Quare non raro brevitatis causa, quantitates rationum sic designamus, $\frac{A}{B}$ —, vel =, vel — $\frac{C}{D}$;

hoc est, ratio A ad B major est ratione C ad D, vel ei equalis, vel minor. Quod probe animadvertat, quisquis hæc legere volet.

Rationis, sive proportionis species, ac divisiones vide apud interpretes.

I V. Proportio vero est rationum similitudo.

Restius quæ hic vertitur proportio, proportionalitas, sive analogia dicitur; nam proportio idem denotat quod ratio, ut plerisque placet.

V. Rationem habere inter se magnitudines dicuntur, quæ possunt multiplicata se mutuo superare.

VI. In

E, 12. | A, 4. B, 6. | G, 24. VI. In ea-
F, 30. | C, 10. D, 15. | H, 60. de ratione ma-
gnitudines di-

cuntur esse, prima A ad secundam B, & tertia C ad quartam D, cum primæ A, & tertiæ C æquemultiplicia E, & F à secundæ B, & quartæ D æquemultiplicibus G, & H, qualiscunque sit hæc multiplicatio, utrumque E, F ab utroque G, H, vel una deficiunt, vel una æqualia sunt, vel una excedunt, si ea sumantur E, G; & F, H quæ inter se respondent.

Hujus nota est :: ut A. B :: C. D. hoc est A ad B, & C ad D in eadem sunt ratione. aliquando sic scribimus $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$ id est, A. B :: C. D.

VII. Eandem autem habentes rationem (A. B :: C. D) proportionales vocentur.

E, 30. | A, 6. B, 4. | G, 28. VIII. Cum
F, 60. | C, 12. D, 9. | H, 63. vero æquemul-
tiplicium, E mul-

tiplex primæ magnitudinis A excesserit G multiplicem secundæ B; at F multiplex tertiæ C non excesserit H multiplicem quartæ D; tunc prima A ad secundam B majorem rationem habere dicetur, quam tertia C ad quartam D.

Si $\frac{A}{B} < \frac{C}{D}$, necessarium non est ex hac definitione, ut E semper excedat G; quum F minor est quam H; sed conceditur hoc fieri posse.

IX. Proportio autem in tribus terminis paucissimis consistit. Quorum secunda est instar duorum.

X. Cum autem tres magnitudines A, B, C proportionales fuerint, prima A ad tertiam C duplicatam rationem habere dicetur ejus, quam habet ad secundam B: at quum quatuor magnitudines A, B, C, D, proportionales fuerint, prima A ad quartam D triplicatam rationem habere dicetur

dicetur ejus, quam habet ad secundam B; & semper deinceps uno amplius, quamdiu proportio extiterit.

Duplicata ratio exprimitur sic $\frac{A}{C} = \frac{A}{B}$ bis. Hoc est, ratio A ad C duplicata est rationis A ad B. Triplicata autem sic $\frac{A}{D} = \frac{A}{B}$ ter. id est, ratio A ad D triplicata est rationis A ad B.

\therefore denotat continue proportionales. ut A, B, C, D; item 2, 6, 18, 64 sunt \therefore

XI. Homologæ, seu similes ratione, magnitudines dicuntur, antecedentes quidem antecedentibus; consequentes vero consequentibus.

Ut si A. B :: C. D; tam A & C, quam B & D homologæ magnitudines dicuntur.

XII. Alterna ratio, est sumptio antecedentis ad antecedentem, & consequentis ad consequentem.

Ita sit A. B :: C. D. ergo alterne, vel permutando, vel vicissim, A:C :: B. D. per 16. 5.

In hac definitione, & 5. sequentibus imponuntur nomina sex modis argumentandi, quibus mathematici frequenter utuntur; quarum illationum vis innuitur propositionibus hujus libri, quæ in explanationibus citantur.

XIII. Inversa ratio, est sumptio consequentis seu antecedentis, ad antecedentem velut ad consequentem.

Ita A. B :: C. D. ergo inverse, B.A :: D. C. per cor. 4. 5.

XIV. Compositio rationis, est sumptio antecedentis cum consequente, seu unius, ad ipsam consequentem.

Ita A. B :: C. D. ergo componendo, A+B.B :: C+D.D. per 18. 5.

XV. Divisio rationis, est sumptio excessus, quo consequentem superat antecedens, ad ipsam consequentem.

Ut A. B :: C. D. ergo dividendo, A-B. B :: C-D. D. per 17. 5.

XVI. Conversio rationis, est sumptio antecedentis ad excessum, quo superat antecedens ipsam consequentem.

Ut A. B :: C. D. ergo per conversam rationem, A-A-B :: C. C-D. per cor. 19. 5.

XVII. Ex æqualitate ratio est, si plures duabus sint magnitudines, & his aliæ multitudine pares, quæ binæ sumantur, & in eadem ratione; cum ut in primis magnitudinibus prima ad ultimam, sic & in secundis magnitudinibus prima ad ultimam sese habuerit. Vel aliter; sumptio extremorum, per subductionem mediorum.

XVIII. Ordinata proportio est, cum fuerit quemadmodum antecedens ad consequentem, ita antecedens ad consequentem; fuerit etiam ut consequens ad aliud quidpiam, ita consequens ad aliud quidpiam.

Ut si A. B :: D. E. item B. C :: E. F. erit ex æquo A. C :: D. F. per 22. 5.

XIX. Perturbata autem proportio est; cum tribus positis magnitudinibus, & aliis, quæ sint his multitudine pares, ut in primis quidem magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ita in secundis magnitudinibus antecedens ad consequentem; ut autem in primis magnitudinibus consequens ad aliud quidpiam, sic in secundis magnitudinibus aliud quidpiam ad antecedentem.

Ut si A. B :: F. G. item B. C :: E. F. erit ex æquo perturbate A. C :: E. G. per 23. 5.

XX. Quotlibet magnitudinibus ordine positis, proportio primæ ad ultimam componitur ex proportionibus primæ ad secundam, & secundæ ad tertiam, & tertiæ ad quartam, & ita deinceps, donec extiterit proportio.

Siat

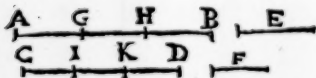
Sint quotcunque A, B, C, D; ex hac def.

$$\frac{A}{D} = \frac{A}{B} + \frac{B}{C} + \frac{C}{D}.$$

Axioma.

Æquemultiplices eidem multiplici, sunt quoq;
inter se æquemultiplices.

PROP. I.

Si sint quotcunque magnitudines AB, CD, quotcunque magnitudinum E, F æqualium numero, singula singularum, æquemultiplices; quam multiplex est unius E una magnitudo AB, tam multiplices erunt & omnes AB+CD omnium E+F.

Sint AG, GH, HB partes quantitatis AB ipsi E æquales. item CI, IK, KD partes quantitatis CD ipsi F pares. Harum numerus illarum numero æqualis ponitur. Quum igitur $AG+CI=E+F$; & $GH+IK=E+F$; & $HB+KD=E+F$, liquet AB+CD æque multoties continere E+F, ac una AB unam E continet. Q. E. D.

PROP.

PROP. II.

Si prima AB secunda C aequ fuerit multiplex, atque tertia DE quarta F; fuerit autem & quinta BG secunda C aequ multiplex, atque sexta EH quarta F, erit & composita prima cum quinta (AG) secunda C aequ multiplex, atque tertia cum sexta (DH) quarta F.

Numerus partium in AB ipsi C aequalium aequalis ponitur numero partium in DE ipsi F aequalium. Item numerus partium in BG ponitur aequalis numero partium in EH. ergo numerus partium in AB+BG aequatur numero partium in DE+EH. hoc est tota AG aequimultiplex est ipsius C, atque tota GH ipsius F. Q. E. D.

PROP. III.

Sit prima A secunda B aequimultiplex, atque tertia C quarta D; sumantur autem EI, FM aequimultiples prima & tertia; erit & ex aequo, sumptarum utraque utriusque aequimultiplex: altera quidem EI secunda B, altera autem FM quarta D.

Sint EG, GH, HI partes multiplicis EI ipsi A pares; item FK, KL, LM partes multiplicis FM ipsi C aequales. Harum numero aequatur. porro A, id est EG, vel GH, vel GI ipsius B ponitur aequimultiplex atque C, vel FK, &c. ipsius D.

ergo

b 1. 5.

c 1. 5.

ergo $EG + GH$ æquemultiplex est secundæ B , atque $FK + KL$ quartæ D . c Simili argumento EL ($EH + HI$) tam multiplex est ipsius B , quam FM ($FL + LN$) ipsius D . Q. E. D.

P R O P. IV.

a 3. 5.

b 2. 9.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, & tertia C ad quartam D ; etiam E & F æquemultiplices primæ A , & tertiæ C ad G , & H æquemultiplices secundæ B , & quartæ D , juxta quamvis multiplicationem, eandem habebunt rationem, si prout inter se respondent, ita sumptæ fuerint. ($E. G :: F. H$.)

Sume I , & K ipsarum E , & F ; item L & M ipsarum G , & H æquemultiplices. a Erit I ipsius A æquemultiplex atque K ipsius C ; a pariterque L tam multiplex ipsius B quam M ipsius D . Itaque cum sit $A. Bb :: C. D$; juxta 6 def. si $I \sqsubset, =, \sqsupset L$; consequenter pari modo $K \sqsubset, =, \sqsupset M$. ergo cum I , & K ipsarum E , & F sumptæ sint æquemultiplices, atque L , & M ipsarum G & H ; erit juxta 7. def. $E. G :: F. H$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc demonstrari solet inversa ratio.

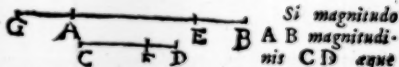
Nam quoniam $A. B :: C. D$, si $E \sqsubset, =, \sqsupset$ G, c erit similiter $F \sqsubset, =, \sqsupset$ H. ergo liquet quod

c 6 def. 5.

quod si $G \sqsubset, =, \sqsupset E$, esse $H \sqsubset, =, \sqsupset F$.
 ergo $B. A :: D. C. Q. E. D.$

d 6. def. 5.

P R O P. V.

fuerit multiplex, atque ablata AE ablata CF etiam reliqua EB reliqua FD ita multiplex erit, ut tota AB totius CD .

Accipe aliam quandam GA , quæ reliquæ FD ita sit multiplex, atque tota AB totius CD , vel ablata AE ablata CF . ergo tota $GA + AE$ totius $CF + FD$ æquemultiplex est, ac una AE unius CF , hoc est, ac AB ipsius CD . ergo $GE = AB$. e proinde, ablata communi AE , manet $GA = EB$. ergo, &c.

P R O P. VI.

Si duæ magnitudines AB , CD duarum magnitudinum E , F sint æquemultiplices; & detractæ quædam sint, AG , & CH , earundem E , & F æquemultiplices; & reliquæ GB , HD eisdem E , F aut æquales sunt, aut æque ipsarum multiplices.

Nam quia numerus partium in AB ipsi E æqualium ponitur æqualis numero partium in CD ipsi F æqualium; item numerus partium in AG æqualis numero partium in CH . si hinc AG , inde CH detrahatur, & remanet numerus partium in reliqua GB æqualis numero partium in HD . ergo si GB sit E semel, erit HD etiam C semel, si GB sit E aliquoties, erit HD etiam C toties accepta. $Q. E. D.$

G

P R O P.

P R O P. VII.

$\begin{array}{l} A \\ C \\ B \end{array} \begin{array}{|l} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} \begin{array}{l} D \\ F \\ E \end{array} \begin{array}{|l} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array}$

Æquales A & B ad eandem C eandem habent rationem, & eadem C ad æquales A & B.

a 6 av.
 b 6 def. 5.
 c cor. 4. 5.

Sumantur D & E æqualium A & B æquemultiples, & F utcumque multiplex ipsius C; a erit D = E. quare si D \square , =, \sqsupset F, erit similiter E \square , =, \sqsupset F. b ergo A. C :: B. C. inverse igitur C. A c :: C. B. Q. E. D.

Schol.

Si loco multiplicis F sumantur duæ æquemultiples, eodem modo ostendetur æquales magnitudines ad alias inter se æquales eandem habere rationem.

P R O P. VIII.

Inæqualium magnitudinum A B, C, major A B ad eandem D majorem rationem habet, quam minor C. Et eadem D ad minorem C majorem rationem habet, quam ad majorem A B.

Ex majori A B aufer AE = C. sumatur HG tam multiplex ipsius AE, vel C, quam GF reliquæ FB. Multiplicetur D, donec ejus multiplex IK major evadat quam HG, sed minor quam HF.

Quoniam HG ipsius AE tam multiplex est, quam GF ipsius EB, b erit tota HF totius A B æquemultiplex, atque una HG unius AE, vel C. ergo cum HF \square IK (quæ multiplex est ipsius D) sed HG \sqsupset IK, c erit

a conf.
 b 1. 5.

a 8. def. 5.

$\frac{AB}{D} \square \frac{C}{D}$ Q. E. D.

Rursus

Rurfus quia $IK \sqsubset HG$, at $IK \supset HF$ (ut prius dictum) \therefore erit $\frac{D}{C} \sqsubset \frac{D}{AB}$ Q. E. D.

PROP. IX.

Quæ ad eandem eandem habent rationem, æquales sunt inter se. Et ad quas eadem eandem habet rationem, eæ quoque sunt inter se æquales.

1. Hyp. Sit $A. C :: B. C$. dico $A = B$.
 $A \ B \ C$ Nam sit $A \sqsubset$, vel $\supset B$, \therefore erit ideo a. s.
 $\frac{A}{C} \sqsubset$, vel $\supset \frac{B}{C}$. contra Hyp.

2. Hyp. Sit $C. B :: C. A$. dico $A = B$. nam
 sit $A \sqsubset B$. \therefore ergo $\frac{C}{B} \sqsubset \frac{C}{A}$ contra Hyp. b. s.

PROP. X.

Ad eandem magnitudinem rationem habentium, quæ majorem rationem habet, illa major est: ad quam vero eadem majorem rationem habet, illa minor est.

1. Hyp. Sit $\frac{A}{C} \sqsubset \frac{B}{C}$. Dico $A \sqsubset B$. Nam
 $A \ B \ C$ si dicatur $A = B$, \therefore erit $A. C :: B. C$. contra a. s.
 Hyp. Sin $A \supset B$, \therefore erit $\frac{A}{C} \supset \frac{B}{C}$ etiam contra b. s.
 Hyp.

2. Hyp. Sit $\frac{C}{B} \sqsubset \frac{C}{A}$. Dico $B \supset A$. Nam dic
 $B = A$. \therefore ergo $C. B :: C. A$. contra Hyp. vel a. s.
 dic $B \sqsubset A$. \therefore ergo $\frac{C}{A} \sqsubset \frac{C}{B}$ etiam contra Hyp. b. s.

PROP. XI.

G	—————	H	—————	I	—————
A	—————	C	—————	E	—————
B	—————	D	—————	F	—————
K	—————	L	—————	M	—————

Quæ eidem sunt eadem rationes, & inter se sunt eadem.

*a 3^{ya}.
b 6. def. 5.*

c 6. def. 5.

Sit $A.B :: E.F.$ item $C.D :: E.F.$ dico $A.B :: C.D.$ sume ipsarum A, C, E æquemultiplices G, H, I ; atque ipsarum B, D, F æquemultiplices $K, L, M.$ Et quoniam $a A.B :: E.F.$ si $G \sqsubset, =, \sqsupset K$, *b* erit pari modo $I \sqsubset, =, \sqsupset M.$ pariterque quia $a E.F :: C.D.$ si $I \sqsubset, =, \sqsupset M$, *b* erit H similiter $\sqsubset, =, \sqsupset L.$ ergo si $G \sqsubset, =, \sqsupset K$, erit similiter $H \sqsubset, =, \sqsupset L$, *c* quare $A.B :: C.D.$ Q. E. D.

Schol.

Quæ eisdem rationibus sunt eadem rationes, sunt quoque inter se eadem.

PROP. XII.

G	—————	H	—————	I	—————
A	—————	C	—————	E	—————
B	—————	D	—————	F	—————
K	—————	L	—————	M	—————

Si sint magnitudines quotcunque A, & B; C & D; E, & F proportionales; quemadmodum se habuerit una antecedentium A ad unam consequentium B, ita se habebunt omnes antecedentes, A, C, E ad omnes consequentes, B, D, F.

a 1. y.

Sume antecedentium æquemultiplices G, H, I ; & consequentium $K, L, M.$ Quoniam quam multiplex est una G unius A , *a* tam multiplices sunt omnes G, H, I omnium A, C, E ; pariterque quam multiplex est una K unius B , *a* tam multiplices sunt omnes K, L, M omnium B, D, F ; si $G \sqsubset, =, \sqsupset K$, erit similiter

$G +$

$G+H+I \sqsubset =, \supset K+L+M$. *b* quare $A.B$ *b 6. def. 3.*
 $:: A+C+E.B+D+F$. Q. E. D.

CoroN.

Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus addantur, tota erunt proportionalia.

P R O P. XIII.

G	_____	H	_____	I	_____
A	_____	C	_____	E	_____
B	_____	D	_____	F	_____
K	_____	L	_____	M	_____

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quam tertia C ad quartam D; tertia vero C ad quartam D maiorem habuerit rationem, quam quinta E ad sextam F; prima quoque A ad secundam B maiorem rationem habebit, quam quinta E ad sextam F.

Sume ipsarum A, C, E æquemultiplices G, H, I: ipsarumque B, D, F æquemultiplices K, L, M. Quia $A.B :: C.D$; si $H \sqsubset L$, *a* erit $G \sqsubset K$. Sed quia $\frac{C}{D} \sqsubset \frac{E}{F}$, *b* fieri potest ut sit $H \sqsubset L$, & I non $\sqsubset M$. ergo fieri potest ut $G \sqsubset K$, & I non $\sqsubset M$. *c* ergo $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{E}{F}$. Q. E. D. *c 8. def. 4.*

SCHOL.

Quod si $\frac{C}{D} \supset \frac{E}{F}$, erit quoque $\frac{A}{B} \supset \frac{E}{F}$. Item si $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{D} \sqsubset \frac{E}{F}$, erit $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{E}{F}$. & si $\frac{A}{B} \supset \frac{C}{D} \supset \frac{E}{F}$, erit $\frac{A}{B} \supset \frac{E}{F}$.

PROP. XIV.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quam tertia C ad quartam D; prima vero A, quam tertia C major fueris; erit & secunda B major quam quarta D. Quod si prima A fuerit æqualis tertia C, erit & secunda B æqualis quarta D; si vero A minor, & B minor erit.

Sit $A \sqsubset C$. a ergo $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{B}$. b sed

$A B C D \frac{A}{B} = \frac{C}{D}$. c ergo $\frac{C}{D} \sqsubset \frac{C}{B}$. d ergo $B \sqsubset D$.

Simili argumento si $A \sqsupset C$, d erit $B \sqsupset D$. Sin ponatur $A = C$; ergo $C.B :: A.B :: C.D$. g ergo $B = D$. Quæ E. D.

SCHOL.

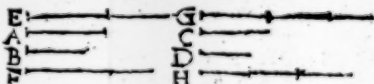
A fortiori, si $\frac{A}{B} \sqsupset \frac{C}{D}$, atque $A \sqsubset C$, erit $B \sqsubset D$. Item si $A = B$, erit $C = D$. Et si $A \sqsubset$, vel $\sqsupset B$, erit pariter $C \sqsubset$, vel $\sqsupset D$.

PROP. XV.

Partes C & F cum pariter multiplicibus AB, & DE in eadem sunt ratione, si prout sibi mutuo respondent, ita sumantur. (AB. DE :: C. F.)

Sint AG, GB partes multiplicis AB ipsi C æquales: item DH, HE partes multiplicis DE ipsi F æquales. a Harum numerus illarum numero æquatur. ergo quum b AG. C :: AC DF DH. F; b atque GB. C :: HE. F. c erit $AG + GB (AB) DH + HE (DE) :: C.F$. Q. E. D.

PROP. XVI.

Si quatuor magnitudines A, B, C, D proportionales fuerint ; & vicissim proportionales erunt. (A.C.:: B.D.)

Accipe E & F æquemultiplices ipsarum A & B. ipsarumque C & D æquemultiplices G & H. Itaque E. F :: A.B. b :: C.D. :: G.H. Quare si E =, G, erit similiter F =, H. ergo A.C.:: B.D. Q. E. D.

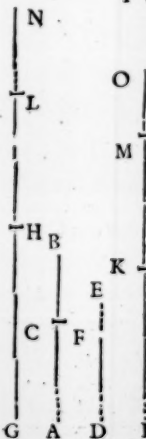
SCHOL.

Alterna ratio locum tantum habet , quando quantitates ejusdem sunt generis. Nam Heterogeneæ quantitates non comparantur.

PROP. XVII.

Si compositæ magnitudines proportionales fuerint (A.B.CB :: DE. FE;) hæ quoque divisæ proportionales erunt. (AC. CB :: DF. FE.)

Accipe GH, HL, IK, KM ordine æquemultiplices ipsarum AC, CB, DF, FE. item LN, MO æquemultiplices ipsarum CB, FE. Tota GL totius AB tam multiplex est, quam una GH unius AC, b id est quam IK ipsius DF ; c hoc est quam tota IM totius DE: Item HN (HL + LN) ipsius CB æquemultiplex est, ac KO (KM + MO) ipsius FE. Quum igitur per hyp. AB, BC :: DE. EF. si GL =, HN, etiam si

p 6. def. 5.

p 5. em.

p 6. def. 5.

militer e erit $IM \sqsubset, =, \sqsupset KO$. aufer hinc inde
 æquales HL, KM . si reliqua $GH \sqsubset, =, \sqsupset$
 LN , erit similiter $IK \sqsubset, =, \sqsupset MO$. g unde
 $AC. CB :: DF. FE$. Q. E. D.

PROP. XVIII.

*Si diuise magnitudines sint proportionales ($AB. BC :: DE. EF$), hæ quoque
 compositæ proportionales erunt ($AC. CB :: DF. FE$).*

*Nam si fieri potest, sit $AB. CB :: DF. FG \sqsupset FE$. a ergo erit diuisim
 $AB. BC :: DG. GF$. b hoc est $DG. GF :: DE. EF$. ergo cum $DG \sqsubset DE$,
 e erit $GF \sqsubset EF$. Q. E. A. Simile
 absurdum sequetur, si dicatur $AB. CB :: DE. GF$
 $\sqsubset FE$.*

a 17. §.
 b hyp. & 11.
 §.

p 14. §.
 d 9. ex.

PROP. XIX.

*Si quemadmodum totum AB ad totum DE ,
 ita oblatum AC se habuerit ad ablatum DF ;
 & reliquum CB ad reliquum FE , ut totum AB ad
 totum DE , se habebit.*

a hyp.
 b 16. §.

p 17. §.

d hyp. & 11.
 §.

*Quoniam a $AB. DE :: AC. DF$, b erit permutando $AB. AC :: DE. DF$. c ergo diuisim
 $AC. CB :: DF. FE$. quare rursus b permutando
 $AC. DF :: CB. FE$; d hoc est $AB. DE :: CB. FE$.
 Q. E. D.*

Coroll.

1. Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus subducantur, residua erunt proportionalia.

2. Hinc demonstrabitur conuersa ratio.

a 16. §.
 b 19. §.

Sit $AB. CB :: DE. FE$. Dico $AB. AC :: DE. DF$. Nam a permutando $AB. DE :: CB. FE$. b ergo
 $AB. DE :: AC. DF$. quare iterum permutando, $AB. AC :: DE. DF$. Q. E. D.

PROP.

PROP. XX.

Si sint tres magnitudines A, B, C;
& alie D, E, F ipsis aequales nu-
mero, quæ binæ & in eadem ratio-
ne sumantur (A. B :: D. E, atque
B. C :: E. F;) ex aquo autem
prima A major fuerit, quam tertia
C; erit & quarta D major quam
sexta F. Quod si prima A tertiae
D aequalis sexta F. Sin illa minor,

hæc quoque minor erit,

Hyp. Si $A \sqsubset C$. quoniam a E. F :: B. C. a hyp.

b erit inverte F. E :: C. B. c Sed $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ dergo b cor. 4. 5.
 c hyp. &

$\frac{F}{E} \supset \frac{A}{B}$ vel $\frac{D}{E}$. e ergo $D \sqsubset F$. Q. E. D. d sol. 13. 5.
 e 10. 5.

2. Hyp. Simili argumento, si $A \supset C$, osten-
detur $D \supset F$.

3. Hyp. Si $A = C$. quoniam F. E :: C. B :: f 7. 9.
 g 11. 5. &
1 A. B :: D. E g erit $D = F$. Q. E. D. 9 5.

PROP. XXI.

Si sint tres magnitudines A, B, C;
& alie D, E, F ipsis aequales nu-
mero, quæ binæ & in eadem ratione
sumantur, fueritque perturbata eo-
rum proportio, (A. B :: E. F. at-
que B. C :: D. E;) ex aquo au-
tem prima A quam tertia C major
fuerit; erit & quarta D quam sexta
F major. Quod si prima fuerit ter-
tie aequalis, erit & quarta aequalis

sextæ: sin illa minor, hæc quoque minor erit.

1. Hyp. $A \sqsubset C$. Quoniam a D. E :: B. C. a hyp.

invertendo erit E. D :: C. B. atqui $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ b 8. 5.

c ergo

a 13. 5. *e* ergo $E \supset A$, hoc est E . *d* ergo $D \supset F$.
d 10. 5. $\frac{E}{D} = \frac{A}{F}$

Q. E. D.

2. Hyp. Similiter, si $A \supset C$, erit $D \supset F$.

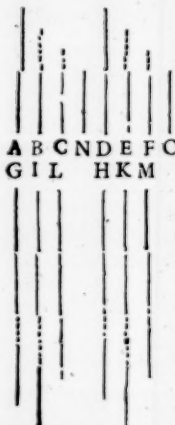
a 7. 5.

f 7. 5.

b 9. 5.

3. Hyp. Si $A = C$. quoniam $E.D :: C.B ::$
a $A.B :: f$ E, F. *g* erit $D = F$. Q. E. D.

PROP. XXII.

*Si sint quotcunque magnitudines A, B, C ; & alia ipsas
 aequales numero D, E, F, quae
 binae & in eadem ratione sumantur
 (A.B :: D.E. & B.C :: E.F;) & ex aequalitate
 in eadem ratione erunt
 (A.C :: D.F.)*

Accipe G, H ipsarum A, D ; & I, K ipsarum B, E ; item L, M ipsarum E, F æquemultiplices.

Quoniam *a* $A.B :: D.E$,
b erit $G.I :: H.K$. eodem modo, erit $I.L :: K.M$. ergo si $G \supset, =, \supset L$, erit $H \supset, =, \supset M$; *d* ergo $A.C :: D.F$. Eodem pacto si ulterius C. N :: F. O, erit ex

æquali $A.N :: D.O$. Q. E. D.

a 7. 5.
b 4. 5.

c 10. 5.
d 6. def 5.

PROP. XXIII.

Si sint tres magnitudines A, B, C, aliaque D, E, F ipsis aequales numero, quae binae in eadem ratione sumantur; fuerit autem perturbata earum proportio. (A. B :: E. F. & B. C :: D. E.) etiam ex aequalitate in eadem ratione erunt.

Sume G, H, L ipsarum A, B, D; item K, L, M ipsarum C, E, F æquemultiplices. erit G. H $\frac{a}{b}$:: A. B $\frac{b}{c}$:: E. F $\frac{a}{b}$:: L. M. porro quia $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ b B. C :: D. E. erit c H. K :: I. L. $\frac{b}{c} \frac{c}{d} = \frac{b}{d}$ ergo G, H, K; & I, L, M habent se juxta 21. 5. quare si G $\frac{a}{b}$, =, K, erit similiter I $\frac{a}{b}$, =, M. $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ d proinde A. C :: D. F. Q. E. D. $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ d 6. def. 5.

Eodem modo si plures fuerint magnitudinibus tribus, &c.

coroll.

Ex his sequitur, rationes ex iisdem rationibus compositas esse inter se eadem. item, earundem rationum eadem partes inter se eadem esse.

PROP. XXIV.

A ——— I ——— Si prima AB ad secundam C eandem habuerit rationem quam tertia, DE ad quartam F; habuerit autem & quinta BG ad secundam C eandem rationem, quam sexta EH ad quartam F; etiam composita prima cum quinta (AG) ad secundam C eandem habebit rationem, quam tertia cum sexta (DH) ad quartam F.

Nam quia $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ AB. C :: DE. F. atque ex hyp. $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ & inverse C. BG :: F. EH, erit $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ ex æquali AB. BG :: DE. EH. ergo componendo A G. BG :: DH. EH. $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ item B G. C :: EH. F. $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ ergo $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$ rursus ex æquo, A G. C :: DH. F. Q. E. D. $\frac{a}{b} \frac{b}{c} = \frac{a}{c}$

PROP.

PROP. XXV.

Si quatuor magnitudines proportionales fuerint (AB. CD :: E. F.) maxima AB & minima F reliquis CD & E majores erunt.

Fiant $AG = E$; & $CH = F$.
Quoniam $AB. CD :: E. F$ b ::
 $AG.CH$. c erit $AB. CD :: GB.$
 HD . d sed $AB \sqsubset CD$. e ergo
 $GB \sqsubset HD$. atqui $AG + F = E +$
 CH . ergo $AG + F + GB \sqsubset E +$
 $CH + HD$, hoc est $AB + F \sqsubset E +$

CD . Q. E. D.

Quæ sequuntur propositiones non sunt Euclidis; sed ex aliis desumptæ, ob frequentem earum usum Euclidæis subjungi solent.

PROP. XXVI.

A ——— C ——— Si prima ad secundam habuerit majorem
B ——— D ——— proportionem, quam
E ——— tertiam ad quartam; habebit convertendo, secunda ad primam minorem proportionem, quam quarta ad tertiam.

Sit $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{D}$. Dico $\frac{B}{A} \sqsupset \frac{D}{C}$. Nam conceipe

$\frac{C}{D} = \frac{E}{B}$. a ergo $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{E}{B}$. b quare $A \sqsubset E$. c ergo
 $\frac{B}{A} \sqsupset \frac{B}{E}$, d vel $\frac{D}{C}$. Q. E. D.

PROP. XXVII.

A ——— C ——— Si prima ad secundam habuerit majorem
B ——— D ——— proportionem, quam tertiam ad quartam; habebit quoque vicissim prima ad tertiam majorem proportionem, quam secunda ad quartam.

Sit

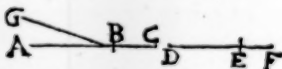
a hyp.
b 7. 5.
c 19. 5.
d hyp.
e libel. 14. 5.

a 13. 5.
b 10. 5.
c 8. 5.
d 4. 5.

Sit $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{D}$. Dico $\frac{A}{C} \sqsubset \frac{B}{D}$. Nam puta $\frac{E}{B} = \frac{C}{D}$.

ergo $A \sqsubset E$. bergo $\frac{A}{C} \sqsubset \frac{E}{C}$, c vel $\frac{B}{D}$. Q. E. D. a 10. §.
b 8. §.
c 16. §.

P R O P. XXVIII.

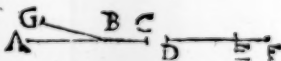
Si prima ad secundam habuerit maiorem proportionem, quam tertia ad quartam; habebit quoque composita prima cum secunda ad secundam maiorem proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam.

Sit $\frac{AB}{BC} \sqsubset \frac{DE}{EF}$. Dico $\frac{AC}{BC} \sqsubset \frac{DF}{EF}$. Nam cogita

$\frac{GB}{BC} = \frac{DE}{EF}$ ergo $AB \sqsubset GB$. adde utrinque BC, a 10. §.

erit $AC \sqsubset GC$. ergo $\frac{AC}{BC} \sqsubset \frac{GC}{BC}$. d hoc est $\frac{DF}{FE}$. b 4. ax.
c 8. §.
d 18 §.
Q. E. D.

P R O P. XXIX.

Si composita prima cum secunda ad secundam maiorem habuerit proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam; habebit quoque dividendo prima ad secundam maiorem proportionem quam tertia ad quartam.

Sit $\frac{AC}{BC} \sqsubset \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AB}{BC} \sqsubset \frac{DE}{EF}$. Intellige

$\frac{GC}{BC} = \frac{DE}{EF}$ ergo $AC \sqsubset GC$. aufer commune a 9. §.
b 5. ax.
c 8. §.
d 17 §.

BC, erit $AB \sqsubset GB$. ergo $\frac{AB}{BC} \sqsubset \frac{CB}{BC}$ d vel $\frac{DE}{EF}$.

Q. E. D.

P R O P.

P R O P. XXX.

$A \text{-----} B \text{-----} C$
 $D \text{-----} E \text{-----} F$

Si composita prima cum secunda ad secundam habueris maiorem proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam; habebis, per conversionem rationis, prima cum secunda ad primam minorem rationem, quam tertia cum quarta ad tertiam.

Sit $\frac{AC}{BC} \supset \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AC}{AB} \supset \frac{DF}{DE}$. Nam quia $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{FE}$, b erit dividendo $\frac{AB}{BC} \supset \frac{DE}{EF}$. c convertendo igitur $\frac{BC}{AB} \supset \frac{EF}{DE}$. d ergo componendo

$\frac{AC}{AB} \supset \frac{DF}{DE}$ Q. E. D.

P R O P. XXXI.

$A \text{-----} D \text{-----}$
 $B \text{-----} E \text{-----}$
 $C \text{-----} F \text{-----}$
 $G \text{-----}$
 $H \text{-----}$

Si sint tres magnitudines A, B, C , & alia ipsis aequali numero D, E, F ; sitque major proportio primae priorum ad secundam, quam primae posteriorum ad secundam $\left(\frac{A}{B} \supset \frac{D}{F}\right)$ item secunda priorum ad tertiam major, quam secunda posteriorum ad tertiam $\left(\frac{B}{C} \supset \frac{E}{F}\right)$ erit quoque ex aequalitate major proportio primae priorum ad tertiam, quam primae posteriorum ad tertiam $\left(\frac{A}{C} \supset \frac{D}{F}\right)$

Concipe $\frac{G}{C} = \frac{E}{F}$. a ergo $E \supset G$. b ergo $\frac{A}{C} \supset \frac{A}{B}$.

Rursus puta $\frac{H}{G} = \frac{D}{E}$. c ergo $\frac{H}{G} \supset \frac{A}{B}$; d ergo fortius

$\frac{H}{G} \supset \frac{A}{C}$. d quare $A \supset H$. proinde $\frac{A}{C} \supset \frac{H}{C}$, vel $\frac{D}{F}$.
Q. E. D.

P R O P.

a 27 p.
 b 19. §.
 c 16 §.
 d 18 §.

a 10 f.
 b 8 §.
 c 12 §.
 d 6 §.
 e 8 §.
 f 12 §.

PROP. XXXII.

A ——— D ——— Si sint tres magnitudines A, B, C; & alia
B ——— E ———
C ——— F ———
G ———
H ———
ipsis aequales D, E, F;
sitque major proportio
primae priorum ad secundam,
quam secundae posteriorum ad tertiam

$\left(\frac{A}{B} \supset \frac{E}{F}\right)$ item secundae priorum ad tertiam major quam primae posteriorum ad secundam $\left(\frac{B}{C} \supset \frac{D}{E}\right)$

erit quoque ex aequalitate major proportio primae priorum ad tertiam, quam primae posteriorum ad tertiam

$\left(\frac{A}{C} \supset \frac{D}{F}\right)$

Hujusce demonstratio plane similis est demonstrationi praecedentis.

PROP. XXXIII.

E
A ——— I ——— B Si fuerit major proportio totius AB ad totum CD, quam ablati AE ad ablatum CF; erit & reliqui EB ad reliquum FD major proportio, quam totius AB ad totum CD.

Quoniam $\frac{AB}{CD} \supset \frac{AE}{CF}$, b erit permutando a b p. b 17. q.

$\frac{AB}{AE} \supset \frac{CD}{CF}$ c ergo per conversionem rationis c 30. q.

$\frac{AB}{EB} \supset \frac{CD}{FD}$ permutando igitur $\frac{AB}{CD} \supset \frac{EB}{FD}$.

Q. E. D.

PROP.

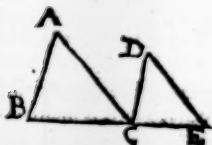
P R O P. XXXIV.

A-----D----- Si sint quot.
 B-----E----- cunque magni-
 C-----F----- tudines, & a-
 G-----H----- lie ipsis equa-
 les numero, sitque major proportio primæ priorum
 ad primam posteriorum, quam secunda ad secundam;
 & hæc major quam tertiæ ad tertiam, & sic dein-
 cept: habebunt omnes priores simul ad omnes poste-
 riores simul, majorem proportionem, quam omnes
 priores, relicta prima, ad omnes posteriores, relicta
 quoque primis; minorem autem, quam prima priorum
 ad primam posteriorum; majorem denique etiam,
 quam ultima priorum ad ultimam posteriorum.

Horum demonstratio est penes interpretes; quos
 adeat, qui eam desiderat. nos omisimus, brevitatis
 studio; & quia illorum nullus usus in his elemen-
 tis.

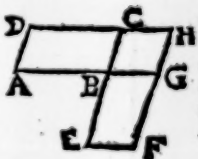
LIB. VI.

Definitiones.

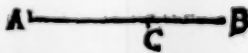

- I. **S**imiles figuræ rectilineæ sunt (ABC, DCE,) quæ & angulos singulos singulis æquales habent; atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia.

Ang. B = DCE; & AB. BC :: DC. CE.
 item ang. A = D; atque BA. AC :: CD. DE.
 denique ang. ACB = E. atque BC. CA :: CE. ED.

- II. Reciproce autem sunt (BD, BF,) cum in utraque figura antecedentes, & consequentes rationum termini fuerint. (hoc est, AB. BG :: EB. BC.)

- III. Secundum extremam & mediam rationem recta linea AB secta esse dicitur, cum ut tota AB ad majus segmentum AC, ita majus segmentum AC ad minus CB se habuerit. (AB. AC :: AC. CB.)

H

I V. Alti-

IV. Altitudo cujusque figuræ **ABC** est linea perpendicularis **AD**, à vertice **A** ad basim **BC** deducta.

V. Ratio ex rationibus componi dicitur, cum rationum quantitates inter se multiplicatæ, aliquam effecerint rationem.

Ut ratio A ad C, componitur ex rationibus A

a 20. def. 5.
b 15. 5.

ad B, & B ad C. nam $\frac{A}{B} \cdot \frac{B}{C} = \frac{Ab}{C} = \frac{AB}{BC}$.

P R O P. I.

Triangula **ABC**, **ACD**, & parallelogramma **BCAE**, **CDFA**, quorum eadem fuerit altitudo, ita se habent inter se, ut bases **BC**, **CD**.

3. 1.

a Accipe quotvis **BG**, **HG**, ipsi **BC** æquales; item **DI** = **CD**. & connecte **AG**, **AH**, **AI**.

b 38. 1.

b Triangula **ACB**, **ABG**, **AGH** æquantur; item triang. **ACD** = **ADI**. ergo triangulum **ACH** tam multiplex est trianguli **ACB**, quam basis **HC** basis **BC**. & æquemultiplex est triang. **ACI** trianguli **ACD**, ac basis **CI** basis **CD**. cum igitur si **HC** = **CI**, erit similiter triang. **AHC** = **ACI**. d ideoque **BC**, **CD** :: triang. **ABC**. **ACD** :: pgr. **CE**. **CF**. **Q. E. D.**

c 38. 1.
6. def. 5.
41. 1. &
5. 5.

Schol.

Hinc, triangula ABC , DEF , & parallelogramma $AGBC$, $DEFH$, quorum *equales sunt bases* BC , EF , ita se habent ut *altitudines* AI , DK .

a Sume $IL = CB$; & $KM = EF$; ac junge *a* 3. 1. *b* 7. 5. *c* 1. 6. *d* 4. 1. & 15. 5.
 LA , LG , MD , MH . liquet esse triang. ABC .
 $DEF :: b$ ALI . $DKM :: c$ AL . $DK :: d$ pgr.
 $AGBC$. $DEFH$. Q. E. D.

PROP. II.

Si ad unum trianguli ABC *latus* PC , *parallela ducta fuerit recta* quadam *linea* DE , hac *proportionaliter secabit ipsius trianguli latera* (AD . $BD :: AE$. EC .) Et si trianguli *latera proportionaliter secta fuerint* (AD . $BD :: AE$. EC) *que ad sectiones* D , E *adjuncta fuerit recta linea* DE , erit ad reliquum ipsius trianguli *latus* BC *parallela*. Ducantur CD , BE .

1. Hyp. Quia triang. $DEB = DEC$; *b* erit *a* 37. 1. *b* 7. 5. *c* 1. 6. *d* 11. 5.
 triang. ADE . $DBE :: ADE$. ECD . atqui
 triang. ADE . $DBE :: AD$. DB . & triang.
 ADE . $DEC :: AE$. EC . *a* ergo AD . $DB :: AE$. EC .

2. Hyp. Quia AD . $DB :: AE$. EC . *e* hoc *a* 1. 6. *f* 9. 5. *g* 39. 14.
 est triang. ADE . $DBE :: ADE$. ECD ;
 ferit triang. $DBE = ECD$. ergo DE , BC
 sunt *parallelæ*. Q. E. D.

H 2

Schol.

Schol.

Imo, si plures ad unum trianguli latus parallelæ ductæ fuerint, erunt omnia laterum segmenta proportionalia, ut facile deducitur ex hac.

PROP. III.

Si trianguli BAC angulus BAC bifariam sectus sit, secans autem angulum recta linea AD secuerit & basim, basis segmenta eandem habebunt rationem quam reliqua ipsius trianguli latera ($BD. DC :: AB. AC.$) Et si basis segmenta eandem habeant rationem quam reliqua ipsius trianguli latera ($BD. DC :: AB. AC.$) recta linea AD quæ à vertice A ad sectionem D ducitur, bifariam secat trianguli ipsius angulum BAC .

Produc BA ; & fac $AE = AC$. & junge CE .

1. Hyp. Quoniam $AE = AC$, erit ang. $ACE = E = \frac{1}{2} BAC = DAC$. ergo DA, CE parallelæ sunt. & quare $BA. AE (AC) :: BD. DC$. Q. E. D.

2. Hyp. Quoniam $BA. AC (AE) :: BD. DC$. ferunt DA, CE parallelæ: ergo ang. $BAD = E$; & ang. $DAC = ACE = E$. ergo ang. $BAD = DAC$. bisectus igitur est ang. BAC . Q. E. D.

PROP. IV.

Æquiangulorum triangulorum ABC, DCE proportionalia sunt latera, quæ circum æquales angulos $B, DCE (AB. BC :: DC. CE, \&c.)$ & homologa sunt latera $AB, DC, \&c.$ quæ equalibus angulis $ACB, E, \&c.$ subtenduntur.

Statue

a 5. 1.
b 32. 1.
c hyp.
d 27. 1.
e 1. 6.
f 1. 6.
g 19. 1.
h 5. 1.
i 1. 27.

Statue latus BC in directum lateri CE , & producat BA , ac ED donec a occurrant.

Quoniam ang. $Bb = ECD$, e sunt BF , CD parallelæ. Item quia ang. $BCA b = CED$, e sunt CA , EF parallelæ. Figura igitur $CAFD$ est parallelogramma. d ergo $AF = CD$; d & AC d 34. 1. $= FD$. Liquet igitur AB . AF (C) $e :: BC$. e 2. 6. CE . f permutando igitur AB . $BC :: CD$. CE . f 16. 5. e item BC . $CE :: FD$. (A C) $D E$. f ergo permutando BC . $AC :: CE$. DE . quare etiam g ex æquo AB . $AC :: CD$. DE . ergo, &c. g 11. 5.

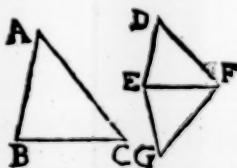
coroll.

Hinc AB . $DC :: BC$. $CE :: AC$. DE .

Schol.

Hinc si in triangulo FBE ducatur uni lateri FE parallela AC ; erit triangulum ABC simile toti FBE .

PROP. V.

Si duo triangu-
la ABC , DEF
latera proportiona-
lia habeant (AB .
 $BC :: DE$. EF .
& AC . $BC ::$
 DF . EF . item
 AB . $AC :: DE$

DF) æquiangula erunt triangu-
la, & æquales habe-
bunt eos angulos, sub quibus homologa latera subtren-
duntur.

Ad latus EF a fac ang. $FEG = B$; a & ang. a 11. 1.
 $EFG = C$, b quare etiam ang. $G = A$. ergo b 12. 1.
 GE . EF $e :: AB$. $BC :: d$ DE . EF . e ergo c 4. 6.
 $GE = DE$. Item GF FE $e :: AC$. CB $d ::$ e 11. 5.
 DF . FE . e ergo $GF = DF$. Triangula igitur d 9. 5.
 DEF , GEF sibi mutuo æquilatera sunt, f ergo f 2. 1.
ang. $D = G = A$. f & ang. $FED = FEG = B$.
 g proinde & ang. $D FE = C$. ergo, &c. g 32. 1.

PROP. VI.

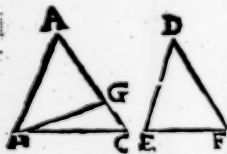

Si duo trian-
gula ABC ,
 DEF unum an-
gulum B uni an-
gulo DEF a-
qualem, & cir-
cum aequales an-
gulos B , DEF

latera proportionalia habuerint ($AB. BC :: DE. EF$;) equiangulara erunt triangula ABC , DEF ; aequalesque habebunt angulos, sub quibus homologa latera subtrahuntur.

Ad latus EF fac ang. $FEG = B$, & ang. $EFG = C$. unde & ang. $G = A$. ergo $GE. EF :: AB. BC :: DE. EF$. ergo $DE = GE$. atqui ang. $DEF = BF = GEF$. ergo ang. $D = G = A$. b proinde etiam ang. $EDF = C$. Q. E. D.

PROP. VII.

Si duo triangula ABC , DEF unum angulum A uni angulo D aequalem, circa autem alios angulos ABC , E latera proportionalia habeant ($AB. BC :: DE. EF$;) reliquorum autem simul utrumque C , F aut minorem aut non minorem recto, equiangulara erunt triangula ABC , DEF , & aequales habebunt eos angulos circum quos proportionalia sunt latera.

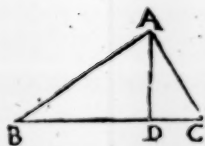
Nam si fieri potest, sit ang. $ABC = E$. fac igitur ang. $ABG = E$; ergo cum ang. $A = D$, b erit etiam ang. $AGB = F$. ergo $AB. BG :: DE. EF :: AB. BC$. ergo $BG = BC$. f ergo ang. $BGC = BCG$. g ergo ang. BGC . vel C minor

a 32. 1.
b 4. 6.
c hyp.
d 9. 5.
e hyp.
f const.
g 4. 1.
h 32. 1.

a hyp.
b 32. 1.
c 4. 6.
d hyp.
e 9. 5.
f 5. 1.
g cor. 17. 1.

minor est recto; & proinde ang. AGB, vel F re. 8^{or} 13. 1.
cto major est. ergo anguli C & F non sunt e.
jusdem speciei, contra Hyp.

PROP. VIII.

Si in triangulo re-
ctangulo ABC, ab an-
gulo recto BAC in
basin BC perpendicu-
laris AD ducta est;
quæ ad perpendicula-
rem triangula ADB,
ADC, tum toti trian-

gulo ABC, tum ipsa inter se, similia sunt.

Nam ang. BAC = BDA = CDA. & ^{a 11. ax.}
ang. BAD = C. & CAD = B. ergo per ^{b 32. 1.}
4. 6. & I def. 6.

Coroll.

Hinc I. BD. DA :: DA. DC.

2. BC. AC :: AC. DC. & CB.
BA :: BA. BD. ^{c 1 def. 6.}

PROP. IX.

A data recta
linea AB im-
peratam partem
1 (AG) auferre.

3 Ex A duc
infinitam AC
utcumq; in qua
a sume. tres ^{a 3. 1.}
AD, DE, EF
æquales ut-

cunque. junge FB, cui ex D ^b duc parallelam ^{b 31. 1.}
DG. Dico factum.

Nam GB. AG :: FD. AD. ergo ^{d com- c 3. 6.}
ponendo AB. AG :: AF. AD. ergo cum AD = ^{d 18 5}
AF, erit AG = ¹ AB. Q. E. F.

H 4

PROP.

pauciores, quam desiderentur in AB; tum rectæ ducantur LR, TS, XV, ZN. hæ quinque-
cabunt datam AB.

Nam RL, ST, VX, NZ ^{a 33. 8.} parallelæ sunt. ^{b constr. c 1. 6.}
ergo quum AR, RS, SV, VN ^b æquales sint, ^c erunt AM, MO, OP, PQ æquales. Similiter
quia BZ = ZX, erit BQ = QP. ergo AB quin-
quisecta est. Q. E. F.

PROP. XI.

Datis duabus
rectis lineis AB,
AD, tertiam
proportionalem
DE invenire.

Junge BD,
& ex AB protracta sume BC = AD. per C
duc CE parall. BD. cui occurrat AD pro-
ducta in E. Erit DE expetita.

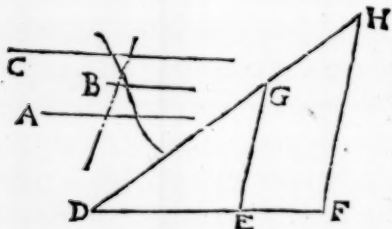
Nam AB. & BG. (AD) :: AD. DE. Q. E. F. ^{a 1. 6.}

Vel sic, fac ang. ABC rectum,
& ang. ACD etiam rectum. ^{b cor. 9.}
erit AB, BC :: BC. BD.

PROP.

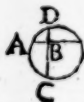
P R O P. XII.

Tribus datis rectis lineis DE, EF, DG, quam
tam proportionalem GH invenire.

Connectatur EG. per F duc FH parall. EG,
cui occurrat DG producta ad H. liquet esse
DE. EF :: DG. GH. Q. E. F.

• 1.6.

Vel ita. $CD = CB + BD$ ad-
pta circulo. Circino sume AB.
Erit $AB \times BE = CB \times BD$.
qua-
c AB. CB :: BD. BE.

• 1.6.
• 1.6.

P R O P. XIII.

Duabus datis re-
ctis lineis AE, EB,
mediam propo-
tionalem EF adinve-
nire.

Super tota AB
diametro describe semicirculum AFB. Ex E
erige perpendicularem EF, occurrentem peri-
pheriæ in F. Dico AE. EF :: EF. EB. Du-
cantur enim AF, & FB. Ex trianguli rectan-
guli

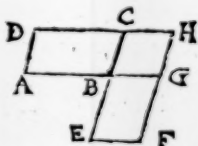
• 1.6.

guli AFB recto angulo deducta est FE basi perpendicularis ; b ergo AE. FE :: FE. EB. b cor. 8. 6.
Q. E. F.

Coroll.

Hinc , linea recta , quæ in circulo à quovis puncto diametri , ipsi diametro perpendicularis ducitur ad circumferentiam usque, media est proportionalis inter duo diametri segmenta.

PROP. XIV.

Æqualium , & unum ABC uni EBG æqualem habentium angulum , parallelogrammorum BD , BF, reciproca sunt latera quæ circum æquales angulos.

(AB.BG :: EB.BC:) Et quorum parallelogrammorum BD , BF, unum angulum ABC uni angulo EBG æqualem habentium , reciproca sunt latera quæ circum æquales angulos , illa sunt æqualia.

Nam latera AB, BG circa æquales angulos faciant unam rectam : a quare EB, BC etiam in directum jacebunt. Producantur FG , DC ; donec occurrant. a sch. 15. 1.

1. Hyp. AB. BG b :: BD. BH c :: BF. BH d :: BE. BC. ergo, &c. b 1. 6.
c 7. 5.
d 1. 6.

2. Hyp. BD. BH f :: AB. BG g :: BE. BC h :: BF. BH, ergo Pgr. BD = BF. Q. E. D. e 11. 5.
f 1. 6.
g hyp.
h 1. 6.
k 11. & 9. 5.

PROP.

PROP. XV.

Equalium, & unum
ABC, uni DBE a-
qualem habentium angu-
lum triangulorum ABC,
DBE, reciproca sunt
latera, quæ circum æ-
quales angulos (AB.

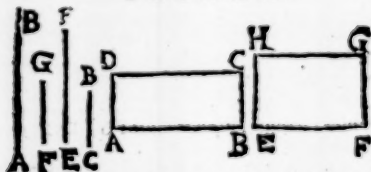
BE :: DB. BC): Et quorum triangulorum ABC,
DBE, unum angulum ABC uni DBE æqualem
habentium reciproca sunt latera, quæ circum æqua-
les angulos (AB. BE :: DB. BC.) illa sunt
equalia.

Latera CB, BD circa æquales angulos, sta-
tuantur sibi in directum; æ ergo ABE est recta
linea. ducatur CE.

1. Hyp. AB. BE b :: triang. ABC. CBE
c :: triang. DBE. CBE. d :: DB. BC. e ergo, &c.

2. Hyp. Triang. ABC. CBE f :: AB. BE g ::
DB. BC h :: triang. DBE. CBE. k ergo triang.
ABC = DBE. Q. E. D.

PROP. XVI.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint
(AB. FG :: EF. CB,) quod sub extremis AB,
CB comprehenditur rectangulum AC, æquale est ei,
quod sub mediis EF, FG comprehenditur, rectan-
gulo EG. Et si sub extremis comprehensum rectan-
gulum AC æquale fuerit ei, quod sub mediis com-
prehenditur, rectangulo EG, illæ quatuor rectæ lineæ
proportionales erunt (AB. FG :: EF. CB.)

1. Hyp.

a s. 1. 1.
b 1. 6.
c 7. 5.
d 1. 6.
e 11. 5.
f 1. 6.
g hyp.
h 1. 6.
k 11. 5.

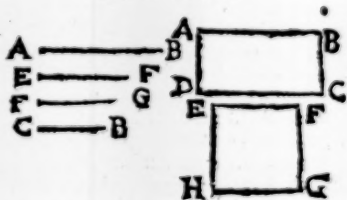
1. Hyp. Anguli B & F recti, ac a proinde a 12. ex.
pares sunt; atque ex hyp. AB. FG :: EF. CB.
b ergo rectang. AC = EG. Q. E. D.

2. Hyp. c Rectang. AC = EG; atque ang. c 14. 6.
B = F; d ergo AB. FG :: EF. CB. Q. E. D. d 14. 6.

Coroll.

Hinc ad datam rectam lineam AB facile est
datum rectangulum EG applicare, e faciendo e 11. 6.
AB. EF :: FG. BC.

PROP. XVII.

Si tres recte lineae sint proportionales (AB.
EF :: EF. CB,) quod sub extremis AB, CB
comprehenditur rectangulum AC, aequale est ei,
quod à media EF describitur, quadrato EG. Et
si sub extremis AB, CB comprehensum rectangu-
lum AC, aequale sit ei, quod à media EF descri-
bitur, quadrato EG, illae tres recte lineae proportio-
nales erant (AB. EF :: EF. CB.)

Accipe FG = EF.

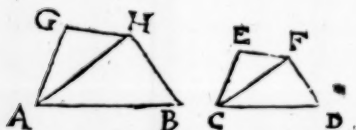
1. Hyp. AB. EF a :: EF (FG.) CB. ergo a 13.
Rectang. AC b = EG c = EF q. Q. E. D. b 16. 6.

2. Hyp. Rectang. AC d = quadr. EG = c 19. def. 2.
EF q. e ergo AB. EF :: FG (EF.) BC. d 16. 6.

Coroll.

Sit A in B = Cq. ergo A. C :: G. B.

PROP.

A data recta linea AB dato rectilineo CEDF simile similiterque positum rectilineum AGHB describere.

Datum rectilineum resolve in triacula. ^a fac ang. ABH = D; ^a & ang. BAH = DCF; ^a & ang. AHG = CFE; ^a & ang. HAG = FCE. Rectilineum AGHB est quaesitum.

Nam ang. Bb = D. & ang. BAH b = DCF. ^e quare ang. AHB = CFD; ^b item ang. HAG = FCE, ^b & ang. AHG = CFE. ^e quare ang. G = E; & totus ang. GAB ^d = ECD; & totus GHB ^d = EFD. Polygona igitur sibi mutuo æquiangula sunt. Porro ob trigona æquiangula, AB. BH ^e :: CD. DF. & AG. GH. ^e :: CE. EF. item AG. AH. ^e :: CE. CF. & AH. AB ^e :: CF. CD. funde ex æquo AG. AB :: CE. CD. eodem modo GH. HB :: EF. FD. ^g ergo polygona ABHG, CDFE similia similiterque polita existunt. Q. E. F.

h 23. 1.

b conftr.

c 32. 1.

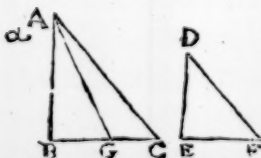
d 1. ax.

e 4. 6.

f 22. 3.

g 6. def. 6.

PROP. XIX.

Similia triacula ABC, DEF sunt in duplicata ratione laterum homologorum BC EF.

^a Fiat BC. EF :: EF. BG. & ducatur AG. Quia

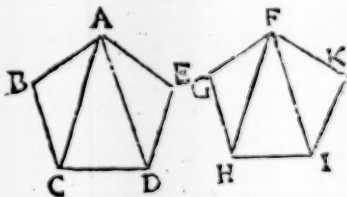
a 11. 6.

Quia $AB. DE :: BC. EF$ & $EF. BG$ & ang. $B = E$; d erit triang. $ABG = DEF$. verum
 triang. $ABC. ABG :: BC. BG$; & $f \frac{BC}{BG} = \frac{BC}{BG}$ cor. 4. 6. c. 15. 6. e. 1. 6. f. 10. def. 5. g. 11. 5.
 $= \frac{BC}{EF}$ bis; ergo triang. $\frac{ABC}{ABG}$ hoc est $\frac{ABC}{DEF} = \frac{BC}{EF}$ bis. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, si tres lineæ BC, EF, BG proportionales fuerint; ut est prima ad tertiam, ita est triangulum super primam BC descriptum ad triangulum super secundam EF simile similiterque descriptum. vel ita est triangulum super secundam EF descriptum ad triangulum super tertiam simile similiterque descriptum.

PROP. XX.

Similia polygona $ABCDE, FGHIK$ in similia triangula ABC, FGH ; & ACD, FHI ; & ADE, FIK dividuntur, & numero equalia, & homologa totis. ($ABC. FGH :: ABCDE. FGHIK :: ACD. FHI :: ADE. FIK$.) Et polygona $ABCDE, FGHIK$ duplicatam habent eam inter se rationem, quam latus homologum BC ad homologum latus GH .

i. Nam

a hyp.

b 6. 6.

c hyp.

d 3. ax.

e 31. 1.

f 19. 6.

g hyp. &

16. 5.

h scilicet 23. 5.

k 12. 5.

1. Nam ang. $B^a = G$; & $AB. BC^a :: FG. GH.$ ergo triangula ABC, FGH æquiangula sunt. eodem modo, triangula AED, FKI assimilantur. cum igitur ang. $BCA^b = GHF$; & ang. $ADE^b = FIK$; totique anguli BCD, GHI ; atque toti CDE, HIK pares sint, d remanent ang. $ACD = FHI$; & ang. $ADC = FIH$; e unde etiam ang. $CAD = HFI$. ergo triangula ACD, FHI similia sunt. ergo, &c.

2. Quoniam igitur triangula BCA, GHF similia sunt, f erit $\frac{BCA}{GHF} = \frac{BC}{GH}$ bis. ob eandem causam $\frac{CAD}{HFI} = \frac{CD}{HI}$ bis. denique triang. $DEA = \frac{DE}{IK}$ bis. quare cum $BC. GH^g :: CD. HI^g$; $DE. IK, b$ erit triang. $BCA. GHF :: CAD. HFI :: DEA. IKF :: k$ polyg. $ABCDE. FGHIK :: \frac{BC}{GH}$ bis.

Coroll.

I. Hinc, si fuerint tres lineæ rectæ proportionales; ut est prima ad tertiam, ita erit polygonum super primam descriptum ad polygonum super secundam simile similiterque descriptum. vel ita erit polygonum super secundam descriptum ad polygonum super tertiam simile similiterque descriptum.

Unde elicitur methodus figuram quamvis rectilineam augendi vel minuendi in ratione data. Ut si velis pentagoni, cujus latus CD , aliud facere quintuplum. inser AB , & $5 AB$ inveni mediam proportionalem. Super hac $*$ construe pentagonum simile dato. hoc erit quintuplum dati.

II. Hinc etiam, si figurarum similium homologa latera nota fuerint, etiam proportio figurarum innotescet; nempe inveniendo tertiam proportionalem.

PROP.

PROP. XXI.

Quæ (ABC, DIE) eidem rectilineo HFG sunt similia, & inter se sunt similia.

Nam ang. A = H = D. & ang. C = G = E. & ang. B = F = I. Item AB.AC :: HF.HG :: DI.DE. & AC.CB :: HG.GF :: DE.EI. & AB.BC :: HF.FG :: DI.IE. ergo ABC, DIE similia sunt. Q.E.D.

PROP. XXII.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint (AB.CD :: EF.GH.) & ab eis rectilinea similia similiterque descripta proportionalia erunt. (ABI.CDK :: EM.GO.) Et si d rectis lineis similia similiterque descripta rectilinea proportionalia fuerint (ABI.CDK :: EM.GO) ipsæ etiam rectæ lineæ proportionales erunt. (AB.CD :: EF.GH.)

1. Hyp. $\frac{ABI}{CDK} = \frac{AB}{CD}$ bis = $\frac{EF}{GH}$ bis = $\frac{EM}{GO}$ a 19. 6.

ergo ABI. CDK :: EM. GO. Q. E. D.

2. Hyp. $\frac{AB}{CD}$ bis = $\frac{ABI}{CDK}$ b = $\frac{EM}{GO}$ c = $\frac{EF}{GH}$ d Hyp. c 10 6. d cor. 13 5.

bis. ergo AB. CD :: EF. GH. Q. E. D.

I

Schol.

Schol.

Hinc deducitur, & demonstratur ratio multiplicandi quantitates surdas. ex gr. Sit $\sqrt{5}$ multiplicandus in $\sqrt{3}$. dico provenire $\sqrt{15}$. Nam ex multiplicationis definitione debet esse, 1. $\sqrt{3} :: \sqrt{5}$. product. ergo per hanc, q. 1. q. $\sqrt{3} :: q.$ $\sqrt{5}$. q. product. hoc est. 1. $3 :: 5$. q. product. ergo q. product. est 15. quare $\sqrt{15}$ est productus ex $\sqrt{3}$ in $\sqrt{5}$. Q. E. D.

T H E O R.

Petr. Herig.

Si recta linea AB secta sit utcumque in D, rectangulum sub partibus AD, DB contentum, est medium proportionale inter earum quadrata. Item rectangulum contentum sub tota AB, & una parte AD, vel DB, est medium proportionale inter quadratum totius AB, & quadratum dictae partis AD, vel DB.

Super diametrum AB describe semicirculum. ex D erige normalem DE occurrentem peripheriae in E. junge AE, BE.

Liquet esse AD. DE :: DE. DB. & ergo ADq. DEq. :: DEq. DBq. & hoc est, ADq. ADB :: ADB. DBq. Q. E. D.

Porro, BA. AE d :: AE. AD. & ergo BAq. AEq. :: AEq. ADq. f hoc est BAq. BAD :: BAD. ADq. Eodem modo ABq. ABD :: ABD. BDq. Q. E. D.

Vel sic sit Z = A + E. liquet esse Aq. AE :: AE. E :: AE. Eq. item Zq. ZA :: Z. A. :: Z. Aq. & Zq. ZE :: Z. E :: ZE. Bq.

P R O P.

a cor. 8 6.
b 11. 6.
c 17. 6.

d cor. 8 6.
e 11. 6.
f 17. 6.

a 1. 6.

tele
par
CB
CB

PROP. XXIII.

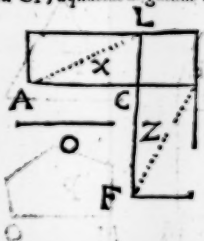
Equiangula parallelogramma AC, CF inter se rationem habent eam quæ ex lateribus componitur. $\left(\frac{AC}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE}\right)$

Latera circa æquales angulos C sibi in di-
rectum statuuntur & compleatur parallelogram-
mum CH.

Ratio $\frac{AC}{CF} = \frac{AC}{CH} + \frac{CH}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE}$
Q. E. D.

Coroll.

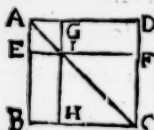
Hinc & ex 34. I. patet primo, Triangula, quæ
unum angulum (ad C) æqualem habent, rationem
habere ex rationibus rectarum, AC ad CB, & LC
ad CF, æqualem angulum continentium.

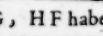
Patet secundo,
Rectangula ac * pro-
inde & parallelo-
gramma quæcunque
rationem inter se
habere compositam
ex rationibus basis
ad basim, & alti-
tudinis ad altitu-
dinem. Neque ali-
ter de triangulis
ratiocinaberis.

Patet tertio, Quomoda triangulorum ac paral-
lelogrammorum proportio exhiberi possit. Sunto
parallelogramma X & Z; quorum bases AC,
CB; altitudines vero CL, CF. Fiat CL, CF
Q. * erit X: Z :: AC. O.

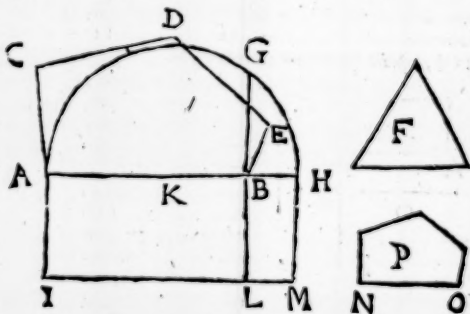
P. R. O. P. XXIV.

*In omni parallelogrammo
ABCD, quæ circa diame-
trum AC sunt parallelo-
gramma EG, HF, & toti
& inter se sunt similia.*

 Nam parallelogramma $E G$, $H F$ habent singula unum angulum cum toto communem. \therefore ergo toti & sibi mutuo æqui-angula sunt. \therefore Item tam triangula $A B C$, $A E I$, $I H C$, quam triangula $A D C$, $A G I$, $I F C$ sunt inter se æquiangula. \therefore ergo $A E. E I :: A B. B C$, \therefore atque $A E. A I :: A B. A C$; \therefore & $A I. A G :: A C. A D$. \therefore ex æquali igitur, $A E. A G :: A B. A D$. \therefore ergo Pgra. $E G$, $B D$ similia sunt. eodem modo $H F$, $B D$ similia sunt. ergo, &c.

P R O P. XXV.

Dato rectilineo ABEDC simile similiterque positum P, idemque alteri dato F aequale, constituere.

* Fac rectang. $AL = ABEDC$. *b* item super
BL fac triang. $BM = F$. Inter AB , BH in-
veni mediam proportionalem NO . super NO
d fac

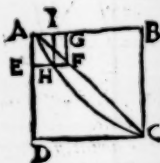
a 45. 1.
b 44. 1.
c 12. 6.

fac polygonum P simile dato ABEDC. Erit hoc æquale dato F.

Nam ABEDC (AL.) P :: e AB. BHf :: AL. BM. ergo Pg = BMb = F. Q. E. F.

d 18.6.
e cor. 10.6.
f 1.6.
g 14.5.
h conglr.

PROP. XXVI.

Si à parallelogrammo ABCD parallelogrammum AGFE ablatum sit, & simile toti, & similiter positum, communem cum eo habens angulum EAG, hoc circa eandem cum toto diametrum AC consistet.

Si negas AC esse communem diametrum, esto diameter AHC secans EF in H. & ducatur HI parall. AE. Parallelogramma EI, DB similia sunt. b ergo AE. EH :: AD. DC c :: AE. EF. d proinde EH = EF. f Q. E. A.

a 14.6.
b 1. def. 6.
c 2.9.
d 9.1.
f 9.2x.

PROP. XXVII.

Omnium parallelogrammorum AD, AG secundum eandem rectam lineam AB applicatorum, deficientiumque figuris parallelogrammis CE, KI similibus, similiterque positis, ei AD, quod à dimidia describitur, maximum est AD, quod ad dimidium est applicatum, simile existens defectui KI.

Nam quia GE = GC, addito communi KI, b erit KE = CI c = AM. adde commune CG, d erit AG = Gnom. MBL. sed Gnom. MBL e = CE (AD.) ergo AG = AD. Q. E. D.

a 43. 1.
b 1. ax.
c 36. 1.
d 1. ax.
e 9. ax.

PROP. XXVIII

27.6.

Ad datam rectam lineam AB , dato rectilineo C equale parallelogrammum AP applicare deficiens figura parallelogramma ZR , quæ similis sit alteri parallelogrammo dato D . * Oportet autem datum rectilineum C , cui equale AP applicandum est, non majus esse eo AF , quod ad dimidiam applicatur, similibus existentibus defectibus, & ejus AF quod ad dimidiam applicatur, & ejus D , cui simile deesse debet.

218.6.
b s. 45.1.
c 35.6.

Biseca AB in E . Super EB a fac Pgr. EG simile dato D . b sitque $EG = C + I$. c fac pgr. $NT = I$, & simile dato D , vel EG . duc diametrum FB . fac $FO = KN$; & $FQ = KT$. Per O , & Q duc parallelas SR , QZ . parallelogrammum AP est id quod quæritur.

d consr. &
24.6.
e consr.
f 3. ar.
g 1. ar.
h 43.1.

Nam parallelogramma D , EG , OQ , NT , ZR a sunt similia inter se. Et Pgr. $EG = NT + C = OQ + C$; fquare $C = \text{Gnom. } OBQg = AO + PG^b = AO + EP = AP$. $Q.E.F.$

PROP.

PROP. XXIX.

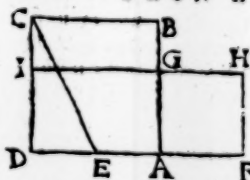

Ad datam rectam lineam AB, dato rectilineo C
equale parallelogrammum AN applicare, excedens
figura parallelogramma OP, qua similis sit paralle-
logrammo alteri dato D.

Biseca AB in E. super EB a fac pgr. EG si-
militudo dato D. b sitque pgr. HK = EG + C, &
similitudo dato D vel EG. fac FELc = IH; c & c3.1.
FGM = IK. per LM duc parallelas RN,
MN. & AR parall. NM. Produc ABP, GBO.
Duc diametrum FBN. Pgr. AN est quaesitum.

Nam parallelogramma D, HK, LM, EG
a similia sunt. e ergo pgr. OP similis est ppro
LM, vel D. item LMf = HKf = EG + C.
ergo C = Gnom. ENG. atqui ALh = IB
k = BM. I ergo C = AN. Q. E. F.

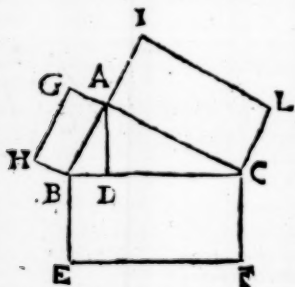
PROP. XXX.

Propositam re-
ctam lineam ter-
minatam AB,
extrema ac me-
dia ratione se-
care. (AB.
AG :: AG.
GB.)

in G, ita ut AB x BG = AG. b ergo BA.
AG :: AG. GB. Q. E. F.

PROP. XXXI.

In rectangulis triangulis BAC , figura quævis BF à latere BC rectam angulum BAC subtendente, descripta, æqualis est figuris BG , AL , quæ priori illi BF similes, & similiter positæ à lateribus BA , AC rectum angulum continentibus describuntur.

Ab angulo recto BAC demitte perpendicularem AD . Quoniam $CB \cdot CA :: CA \cdot DC$. b erit $BF \cdot AL :: CB \cdot DC$; inverſeque $AL \cdot BF :: DC \cdot CB$. Item quia $BC \cdot BA :: BA \cdot DB$. b erit $BF \cdot BG :: BC \cdot DB$; ac invertendo, $BG \cdot BF :: DB \cdot BC$. c ergo $AL + BG \cdot BF :: DC + DB \cdot BC$. d ergo $AL + BG = BF$. Q. E. D.

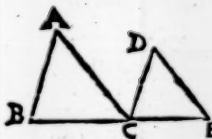
Vel ſic. $BG \cdot BF :: BAq \cdot BCq$. & $AL \cdot BF :: ACq \cdot BCq$. f ergo $BG + AL \cdot BF :: BAq + ACq \cdot BCq$. g ergo cum $BAq + ACq = BCq$. b erit $BG + AL = BF$. Q. E. D.

Coroll.

Ex hac propoſitione, addi poſſunt, & ſubtrahi figuræ quævis ſimiles, eadem methodo, qua quadrata adduntur & ſubtrahuntur, in ſchol. 47. 1.

PROP.

PROP. XXXII.

Si duo triangu-
la ABC, DCE, qua
duo latera duobus
lateribus proportio-
nalia habeant (AB.
AC :: DC. DE.)

secundum unum an-
gulum ACD composita fuerint, ita ut homologa
eorum latera sint etiam parallela (AB ad DC,
& AC ad DE) tum reliqua illorum triangu-
lorum latera BC, CE in rectam lineam collocata
reperientur.

Nam ang. $As = ACDs = D$; & AB. ^{a 19. 1.} 3
AC ^{b 2. 7.} b
:: DC. DE. ^{c 6. 6.} c ergo ang. B = DCE. ergo
ang. B + A = ACE. sed ang. B + A + ACB = ^{d 1. ax.} d 2
Rect. f ergo ang. ACE + ACB = ^{e 32. 1.} e 2 Rect. g ergo
BCE est recta linez. Q. E. D. ^{f 1. ax.} f
^{g 14. 1.} g

PROP. XXXIII.

In equalibus circulis DBCA, HFGP, anguli
BDC, FHG eandem habent rationem cum peri-
pheriis BC, FG, quibus insistant; sive ad centra
(ut BDC, FHG,) sive ad peripherias A, E
constituti insistant; insuper vero & sectores BDC,
FHG, quippe qui ad centra consistant.

Duc

Duc rectas BC, FG. Accommoda CI=CB;
& GL=FG=LP; & junge DI, HL, HP.

a 18. 3.
b 17. 3.

c 27. 3.
d 6. def. 5.
e 15. 5.
f 20. 3.

Arcus BC \propto CI, & item arcus FG, GL, LP
æquantur. b ergo ang. BDC \propto CDI & ang.
FGH=GHL=LHP. Ergo arcus BI tam mul-
tiplex est arcus BC, quam ang. BDI anguli
BDC. pariterque æquemultiplex est arcus FP
arcus FG, atque ang. FHP anguli FHG. Ve-
rum si arcus BI \square , =, \cap FP, e erit similiter
ang. BDI \square , =, \cap FHP. ergo arc. BC. FG d::
ang. BDC. FHG e:: BDC. FHG f:: A.E.

Q. E. D.

g 27. 3.
h 14. 3.
i 4. 1.
l 2. ax.

m 6. def. 5.

Rursus ang. BMC g = CNI; h atque idcirco
segm. BCM = CIN. k item triang. BDC =
CDI. i ergo sector BDCM = CDIN. Simili-
ratione sectores FHG, GHL, LHP æquantur.
Quum igitur prout arcus BI \square , =, \cap FGP, ita
similiter sector BDI \square , =, \cap FHP. m erit sect.
BDC. FHG :: arc. BC. FG. Q. E. D.

Coroll.

11. 2.

Hinc 1. Ut sector ad sectorem, sic angulus ad
angulum.

2. Ang. BDC in centro est ad 4 rectos, ut ar-
cus BC cui insistit ad totam circumferentiam.

Nam ut ang. BDC ad rectum, sic arcus BC
ad quadrantem. ergo BDC est ad 4 rectos, ut
arcus BC ad 4 quadrantes, id est ad totam cir-
cumferentiam. item ang. A. 2 Rect :: arc. BC.
periph.

Hinc 3. Inæqualium circulorum arcus IL, BC,
qui æquales subtendunt angulos, sive ad centra, ut
IAL & BAC, sive ad peripheriam, sunt si-
miles.

Nam IL. periph. :: ang. IAL, (BAC.)
4 Rect. item arc. BC. periph :: ang. BAC.
4. Rect.

4. Rect. ergo IL . periph $:: BC$. periph. proinde arcus IL , & BC sunt similes. Unde

4. Duæ semidiametri AB , AC à concentricis peripheriis arcus auferunt similes IL , BC .

LIB. VII.

Definitiones.

I. Nitas est, secundum quam unumquodque eorum quæ sunt, unum dicitur.

II. Numerus autem est, ex unitatibus composita multitudo.

III. Pars est numerus numeri, minor majoris, quum minor metitur majorem.

Omnis pars ab eo numero nomen sibi sumit, per quem ipsa numerum, cujus est pars, metitur; ut 4 dicitur tertia pars numeri 12, quia metitur 12 per 3.

IV. Partes autem, cum non metitur.

Partes quæcunque nomen accipiunt à duobus illis numeris, per quos maxima communis duorum numerorum mensura utrumque eorum metitur. ut 10 dicitur ² numeri 15, eo quod maxima communis mensura ³ nempe 5, metitur 10 per 2, & 15 per 3.

V. Multiplex vero major minoris, cum majorem metitur minor.

VI. Par numerus est, qui bifariam dividitur.

VII. Impar vero numerus, qui bifariam non dividitur; vel, qui unitate differt à pari.

VIII. Pariter par numerus est, quem par numerus metitur per numerum parem.

IX. Pariter autem impar est, quem par numerus metitur per numerum imparem.

X. Impariter vero impar numerus est, quem impar numerus metitur per numerum imparem.

XI. Primus numerus est, quem sola unitas metitur.

XII. Primi inter se numeri sunt, quos sola unitas, communis mensura, metitur.

XIII.

XIII. Compositus numerus est, quem numerus quispiam metitur.

XIV. Compositi autem inter se numeri sunt, quos numerus aliquis communis mensura metitur.

In hac definitione & precedenti unitas non est numerus.

XV. Numerus numerum multiplicare dicitur, cum toties compositus fuerit is qui multiplicatur, quot sunt in ipso multiplicante unitates, & procreatus fuerit aliquis.

Hinc, in omni multiplicatione unitas est ad multiplicatorem ut multiplicatus ad productum.

Nota, quod sepe cum multiplicandi sunt quivis numeri, puta A in B, literarum conjunctio productum denotat. Sic $AB = A \text{ in } B$. item $CDE = C \text{ in } D \text{ in } E$.

XVI. Cum autem duo numeri sese multiplicantes aliquem fecerint, qui factus erit, planus appellabitur; Qui vero numeri sese mutuo multiplicarint, latera illius dicentur. Sic 2 (C) in 3 (D) = 6 = CD est numerus planus.

XVII. Cum vero tres numeri mutuo sese multiplicantes fecerint aliquem, qui procreatus erit, solidus appellabitur; Qui autem numeri mutuo sese multiplicarint, latera illius dicentur. Sic, 2 (C) in 3 (D) in 5 (E) = 30 = CDE est numerus solidus.

XVIII. Quadratus numerus est, qui æqualiter æqualis, vel qui sub duobus æqualibus numeris continetur. Sit A latus quadrati; quadratus sic notatur, AA, vel Aq.

XIX. Cubus vero, qui æqualiter æqualis æqualiter, vel qui sub tribus æqualibus numeris continetur. Sit A latus cubi; cubus notatur sic, AAA, vel Ac.

In hac definitione, & tribus precedentibus, unitas est numerus.

XX. Nu-

XX. Numeri proportionales sunt, cum primus secundi, & tertius quarti æquemultiplex est, vel eadem pars; vel deniq; cum pars primi secundum, & eadem pars tertii æque metitur quartum, vel vice versa. $A. B :: C. D.$ hoc est, 3. 9 :: 5. 15.

XXI. Similes plani, & solidi numeri sunt, qui proportionalia habent latera.

Latera nempe non qualibet, sed quadam.

XXII. Perfectus numerus est, qui suis ipsius partibus est æqualis.

Ut 6. & 28. Numerus vero qui suis ipsius partibus minor est, abundans appellatur: qui vero major, diminutus. ut 12 est abundans, 15 est diminutus.

XXIII. Numerus numerum metiri dicitur per illum numerum, quem multiplicans, vel à quo multiplicatus, illum producit.

In divisione, unitas est ad quotientem, ut dividens ad divisum. Nota, quod numerus alteri lineola interjecta subscriptus divisionem denotat. Sic
 $\frac{A}{B} = A \text{ divis. per } B.$ item $\frac{CA}{B} = C \text{ in } A \text{ divis. per } B.$

Termini sive radices proportionis dicuntur duo numeri, quibus in eadem proportionem minores sumi nequeunt.

Postulata.

1. **P**ostuletur, cuilibet numero quotlibet sumi posse æquales, vel multiplicēs.
2. Quolibet numero sumi posse maiorem.
3. Additio, subtractio, multiplicatio, divisio, extractionesque radicum, seu laterum, numerorum quadratorum, & cuborum concedantur etiam, tanquam possibilia.

Axiomata.

1. Quicquid convenit uni æqualium numerorum, convenit & reliquis æqualibus numeris.

2. Partes eidem parti, vel iisdem partibus, eadem, sunt quoque inter se eadem.

3. Qui numeri æqualium numerorum, vel ejusdem, eadem partes fuerint, æquales inter se sunt.

4. Quorum idem numerus, vel æquales, eadem partes fuerint, æquales inter se sunt.

5. Unitas omnem numerum per unitates, quæ in ipso sunt, hoc est, per ipsummet numerum metitur.

6. Omnis numerus seipsum metitur per unitatem.

7. Si numerus numerum multiplicans, aliquem produxerit, metietur multiplicans productum per multiplicatum, multiplicatus autem eundem per multiplicantem.

Hinc nullus numerus primus planus est aut solidus, quadratus, vel cubus.

8. Si numerus numerum metiatur, & ille per quem metitur, eundem metietur per eas, quæ in metiente sunt, unitates, hoc est, per ipsum numerum metientem.

9. Si numerus numerum metiens, multiplicet eum, per quem metitur, vel ab eo multiplicetur, illam quem metitur, producit.

10. Numerus quocunque numeros metiens, compositum quoque ex iplis metitur.

11. Numerus quemcunque numerum metiens, metitur quoque omnem numerum quem ille metitur.

12. Numerus metiens totum & ablatum, metitur & reliquum.

P R O P.

PROP. I.

A....E .. G . B 8 5 3
C ... F .. D 5 3 2
H --- 3 2 1

*Si duobus numeris
inequalibus propositis
(A B , C D) detra-
hatur semper minor*

CD de majore AB (& reliquis EB de CD &c.) alterna quadam detractiōe, neque reliquis unquam præcedentem metiatur, quoad assumpta sit unitas GB; qui principio propofiti sunt numeri AB, CD primi inter fe erunt.

Si negas, habeant AB, CD communem men-
suram, numerum H. Ergo H metiens CD,
etiam A E metitur; proinde & reliquum FB;
ergo & CF, atque bidcirco reliquum FD;
quare & ipsum EG. sed totum EB metiebatur;
ergo & reliquum GB metitur, numerus uni-
tatem. Q. E. A.

PROP. II.

9	6				
A	E	B	15	9	6
	6				
C	F ...	D	$\frac{9}{8}$	$\frac{6}{5}$	$\frac{3}{2}$
	G ---				

Detrahe minorem numerum CD ex majori AB , quoties potes. Si nihil relinquitur, a patet ipsum CD esse maximam communem mensuram. Si relinquitur aliquid EB , deme hunc ex CD ; & reliquum FD ex EB , & sic deinceps, donec aliquis FD præcedentem EB metiatur. (nam b hoc fiet antequam ad unitatem perveniat.) Erit FD maxima communis mensura.

Nam FD ϵ metitur EB , \therefore ideoque & CF ;
 ϵ proinde & totum CD ; \therefore ergo ipsum AE ; atque
 idcirco totum AB metitur. Liquet igitur FD
 communem esse mensuram. Si maximam esse ne-
 gas.

218, 222, 227, 231

b 12.5x 7.

C. G. M. S.

ac. ex 7.

b1.7.

C contr.

d. max 7.

013,AK.7.1

gas, sit major quæpiam G. ergo G metiens CD, d metitur A E, e & reliquum E B, d ipsumque C F. e proinde & reliquum F D, g major minorem. h Q. E. A. g suppos. h 9 ax. 1.

Coroll.

Hinc, numerus metiens duos numeros, metitur quoque maximam eorum communem mensuram.

PROP. III.

A 12 Tribus numeris datis A, B, C
B 8 non primis inter se, maximam
D 4 eorum communem mensuram E
C 6 reperire.

E .. 2 Inveni D maximam communem mensuram duorum A, B.
F - - - Si D metitur tertium C, liquet

D maximam esse trium communem mensuram. Si D non metitur C, erunt saltem D, & C compositi inter se, ex coroll. præcedentis. Sit igitur ipsum D, & C maxima communis mensura E. erit E is quem quæris.

Nam E a metitur C, & D; a ac D ipsos A, & B metitur; b ergo E metitur singulos A, B, C; b 11. ax. 7. nec major aliquis (F) eos metietur; nam si hoc affirmas, c ergo F metiens A, & B, eorum maximam communem mensuram D metitur. Eodem modo, F metiens D, & C, e eorum maximam communem mensuram E, d major minorem; metitur. e Q. E. A. c cor. 1. 7. d suppos. e 9 ax. 2.

Coroll.

Hinc, numerus metiens tres numeros, maximam quoque eorum communem mensuram metitur.

PROP. IV.

A 6

B 7

B 18

B 9.

Omnis numerus A, omnis
numeri B, minor majoris, aut
pars est, aut partes.

Si A & B primi sint
inter se, a erit A tot par-

tes numeri B, quot sunt in A unitates. (ut
 $6 = \frac{6}{7} \cdot 7$.) Sin A metiatur B, b liquet A esse par-
tem ipsius B. (ut $6 = \frac{1}{3} \cdot 18$.) denique si A &
B aliter compoliti inter se fuerint, c maxima
communis mensura determinabit, quot partes A
conficiat ipsius B; ut $6 = \frac{2}{3} \cdot 9$.

a 4. def. 7.

b 3. def. 7.

c 4. def. 7.

PROP. V.

A 6

D 4

6 6

4 4

B G C 12. E H F 8

Si numerus A numeri BC pars fuerit, & alter
D alterius EF eadem pars; & simul uterque
(A + D) utriusque simul (BC + EF) eadem
pars erit, quæ unus A unius BC.

Nam si BC in suas partes BG, GC ipsi A
æquales; atque EF in suas partes FH, HF ipsi
D æquales resolvantur; a erit numerus partium
in BC æqualis numero partium in EF. Quum
igitur $A + D = BG + EH = GC + HF$, erit
A + D toties in BC + EF, quoties A in BC.
Q. E. D.

a hyp.

b conft
c 1. ax. 1.

c 1. ax. 1.

Vel sic brevius. Sit $a = \frac{x}{2}$ & $b = \frac{y}{2}$. ergo

$$a + b = \frac{x}{2} + \frac{y}{2} = \frac{x + y}{2} \quad \text{Q. E. D.}$$

PROP.

PROP. VI.

$\begin{matrix} 3 & 3 & & 4 & 4 & & \end{matrix}$ Si nu-
 $A \dots G \dots B 6.$ $D \dots H \dots E 8$ merus AB
 $C \dots \dots 9$ $F \dots \dots 12$ numeri C
 partes fuerit; & alter DE alterius F eadem partes;
 & simul uterq; (AB+DE) utriusq; simul (C+F)
 eadem partes erit, quæ unus AB unius C.

Divide AB in suas partes AG, GB; &
 DE in suas DH, HE. Partium in utroque
 AB, DE æqualis est multitudo, ex hypoth.
 Quum igitur AG sit eadem pars numeri C, $a \frac{2}{3} p.$
 quæ DH numeri F, b erit AG + DH eadem $b \frac{5}{7}.$
 pars compositi C + F, quæ unus AG unius C.
 Eodem modo GB + HE eadem pars est ejus-
 dem C + F, quæ unus GB unius C; ergo $c \frac{1}{2} ax 7.$
 AB + DE eadem partes est ipsius C + F, quæ
 AB ipsius C. Q. E. D.

Vel sic. Sit $a = \frac{2}{3} x.$ & $b = \frac{2}{3} y.$ d ergo $a + b = \frac{2}{3} x + \frac{2}{3} y = \frac{2}{3} y + \frac{2}{3} x.$ Q. E. D.

PROP. VII.

$\begin{matrix} 5 & 3 & & & \end{matrix}$ Si numerus
 $A \dots E \dots B 8$ AB numeri
 $\begin{matrix} 6 & 10 & 6 & \end{matrix}$ CD pars fue-
 $G \dots C \dots F \dots D 16$ rit, qualis ab-
 latus AE ab-
 lati CF; & reliquus EB reliqui FD eadem pars
 erit, qualis totus AB totius CD.

a Sit EB eadem pars numeri GC, quæ AB a 1. post. 7.
 ipsius CD, vel AE ipsius CF. b ergo AE + EB b 5. 7.
 eadem est pars ipsius CF + GC, quæ AE ipsius
 CF, vel AB ipsius CD. c ergo GF = CD. au- $c \frac{6}{3} ax 1.$
 fer communem CF, d manet GC = FD. e ergo $d \frac{3}{3} ax 1.$
 EB eadem est pars reliqui FD (GC) quæ totus $e \frac{1}{3} ax 7.$
 AB totius CB. Q. E. D.

Vel sic. Sit $a + b = x,$ & $c + d = y;$ atque
 tam $x = 3 y,$ quam $a = 3 c;$ dico $b = 3 d.$ Nam
 $3 c + 3 d = 3 y = x = a + b.$ aufer utrinq;
 $3 c = a,$ & b remanet $3 d = b.$ Q. E. D. $f \frac{1}{3} a.$

K 2

PROP.

PROP. VII.

$\begin{matrix} 6 & 2 & 4 & 2 & 2 \\ A \dots H. & G \dots E. & L. & B & 16 \\ & 18 & 6 & & \\ C \dots & F \dots & D & 24 & \end{matrix}$

Si numerus AB numeri C D partes fuerit, quales ablati AE ablati CF; & reliquus EB reliqui ED eadem partes erit, quales totus AB totius CD.

Seca AB in AG, GB partes numeri C D; item AE in AH, HE partes numeri C F; & sume GL = AH = HE; & quare HG = EL. & quia AG = GB, & etiam HG = LB. Cum igitur totus AG eadem sit pars totius CD, quæ ablati AH ablati CF; & erit reliquus HG, vel EL, eadem etiam pars reliqui FD, quæ AG ipsius CD. Eodem pacto, quia GB eadem pars est totius CD, quæ HE, vel GL, ipsius CF, & erit reliquus LB eadem pars reliqui FD, quæ GB totius CD; ergo EL + LB (EB) eadem est partes reliqui FD, quæ totus AB totius CD. Q. E. D.

Vel sic facilius. Sit $a + b = x$. & $c + d = y$. Item tam $y = \frac{2}{3}x$, quam $c = \frac{2}{3}a$; vel & quod idem est; $y = \frac{2}{3}x$; & $c = \frac{2}{3}a$. Dico $d = \frac{2}{3}b$. Nam $3c + 3d = 3y = 2x = 2a + 2b$. ergo $3c + 3d = 2a + 2b$. aufer utrinque $3c = 2a$; & manet $3d = 2b$. ergo $d = \frac{2}{3}b$. Q. E. D.

PROP. IX.

$\begin{matrix} A \dots 4 \\ 4 & 4 \\ B \dots G \dots C & 8 \\ 5 & D \dots 5 \\ E \dots H \dots F & 10 \end{matrix}$

Si numerus A numeri BC pars fuerit, & alterius EF eadem pars; & vicissim quæ pars est, aut partes primus A tertii D, eadem pars erit, vel eadem partes, & secundus BC quarti EF.

Poni-

a 3. ax. 1.
 b confr.
 c 3. ax. 1.
 d 7. 7.

e 9. ax. 7.

f 1. 1.
 g 1. ax. 1.
 h hyp.
 k 3. ax. 1.
 l 8. ax. 7.

Ponitur A \sqsupset D. Sint igitur BG, GC, & EH, HF partes numerorum BC, EF, hæ ipsi A, illæ ipsi D pares. Utrinque multitudo partium æqualis ponitur. Liquet vero BG a eandem esse partem, aut easdem partes ipsius EH, quæ GC ipsius HF; b quare BC (BG + GC) ipsius EF (EH + HF) eadem pars est aut partes, quæ unus BG (A) unius EH (D.) Q. E. D.

a 1. ex. 7.
& 4 7.
b 5, vel 6. 7.

Vel sic; Sit $a = b$. & $c = d$. dico

$$\frac{c}{a} = \frac{d}{b} \text{ Nam } \frac{c}{a} = 3 \frac{d}{b} = \frac{d}{b}$$

a 1. ex. 7.

PROPOSITION X.

A .. G .. B 4

C 6

D H E 10

F 15

Si numerus AB numeri C partes fuerit, & alter DE alterius F eadem partes; & vicissim quæ partes est primus AB tertii DE, aut pars, eadem partes erit & secundus C quarti F, aut pars.

Ponitur AB \sqsupset DE, & C \sqsupset F. Sint AG, GB, & DH, HE partes numerorum C, & F, tot nempe in AB, quot in DE. Constat AG ipsius C eandem esse partem, quæ DH ipsius F. a quare vicissim AG ipsius DH, pariterque GB ipsius HE, & b proinde conjunctum AB ipsius DE eadem pars erit, aut partes, quæ C ipsius F. Q. E. D.

a 9 7.
b 5, & 9. 7.

Applicare potes secundam præcedentis demonstrationem etiam huic.

PROPOSITION XI.

A E ... B 7

C F D 14

Si fuerit, ut totus AB ad totum CD, ita ablatum AE ad ablatum CF; & reliquum EB ad reliquum FD

K 3

FD

F D erit, ut totus A B ad totum C D.

a 4. 7.

b 10. def.

c 7. vel 8. 7.

Sit primo $A B \supset C D$; *a* ergo $A B$ vel pars est, vel partes numeri $C D$; *b* eademque pars est, vel partes ipse $A E$ ipsius $C F$; *c* ergo reliquus $E B$ reliqui $F D$ eadem pars est, aut partes, quæ totus $A B$ totius $C D$. *b* ergo $A B. C D :: E B. F D$. Sin fuerit $A B \sqsubset C D$; eodem modo erit juxta modo ostensa, $C D. A B :: F D. E B$. ergo invertendo, $A B. C D :: E B. F D$.

PROP. XII.

A, 4. C, 2. E, 3.

B, 8. D, 4. F, 6.

Si sint quocunque numeri proportionales (A.

B :: C. D :: E. F) e-

rit quemadmodum unus antecedentium A ad unum consequentium B, ita omnes antecedentes (A + C + E) ad omnes consequentes (B + D + F.)

a 10. def. 7.

b 5. & 6. 7.

Sint primo, A, C, E minores quam B, D, F . ergo (propter easdem rationes) *a* erit A eadem pars aut partes ipsius B , quæ C ipsius D . *b* ergo conjunctim $A + C$ eadem erit pars aut partes ipsius $B + D$, quæ unus A unius B . Similiter $A + C + E$ eadem pars est, aut partes ipsius $B + D + F$, quæ A ipsius B . *c* ergo $A + C + E. B + D + F :: A. B. Q. E. D$. Sin A, C, E , ipsis B, D, F majores ponantur, idem ostendetur invertendo.

c 10. def. 7.

PROP. XIII.

A, 3. C, 4.

B, 5. D, 12.

Si quatuor numeri proportionales sint (A. B :: C. D.

& vicissim proportionales erunt (A. C :: B. D.)

a 10. def. 7.

b 9. & 10. 7.

Sint primo A & C ipsis B & D minores, atque $A \supset C$. Ob eandem proportionem, *a* erit A eadem pars, aut partes ipsius B , quæ C ipsius D . *b* ergo vicissim A ipsius C eadem pars est, aut partes, quæ B ipsius D . ergo $A. C :: B. D$. Sin

$A \sqsubset$

$A \sqsubset C$; atque A & C majores statuantur ,
quam B & D , eadem res erit , proportiones in-
vertendo.

PROP. XIV.

$A, 9. D, 6.$ Si sint quocunque numeri
 $B, 6. E, 4.$ $A, B, C,$ & alii totidem D, E, F
 $C, 3. F, 2.$ illis aequales multitudine, qui bini
sumantur , & in eadem ratione
($A. B :: D. E.$ & $B. C :: E. F$) etiam ex aequali-
tate in eadem ratione erunt. ($A. C :: D. F.$)

Nam quia $A. B :: D. E,$ a erit vicissim, $A. D :: a 13. 7.$
 $B. E :: a C. F.$ a ergo iterum permutando,
 $A. C :: D. F.$ Q. E. D.

PROP. XV.

$I. D.$ Si unitas numerum quem-
 $B \dots 3. E \dots 6.$ piam B metiatur ; aequae autem
alter numerus D alterum
quendam numerum E metiatur ; & vicissim aequae
unitas tertium numerum D metietur , & secundus B
quartum $E.$

Nam quia I est eadem pars ipsius B , quae D
ipsius E , a erit vicissim I eadem pars ipsius D , $a 9. 7.$
quae B ipsius $E.$ Q. E. D.

PROP. XVI.

$B, 4. A, 3.$ Si duo numeri A, B sese
 $A, 3. B, 4.$ mutuo multiplicantes fece-
 $AB, 12. BA, 12.$ rint aliquos $AB, BA,$ geni-
ti ex ipsis AB, BA aequales
inter se erant.

Nam quia $A B = A$ in B , a erit I in A toti-
es, quoties B in $AB.$ b ergo vicissim I in B toties
erit, quoties A in $AB.$ atqui quoniam $B A = B$
in A , a erit I in B toties , quoties A in $BA.$ er-
go quoties I in $A B$, toties I in BA ; & c proin-
de $AB = BA.$ Q. E. D.

P R O P. XVII.

A, 3. Si numerus A duos nu-
 B, 2. C, 4. meros B, C multiplicans fe-
 AB, 6. AC, 12. cerit aliquos AB, AC; ge-
 niti ex ipsis eandem ratio-
 nem habebunt, quam multiplicati. (A B. A C ::
 B. C.)

a 13. def. 7.

Nam quia $AB = A$ in B, a erit 1 toties in
 A, quoties B in AB. a item quia $AC = A$ in C,
 erit 1 toties in A, quoties C in AC. ergo quo-
 ties B in AB, toties C in AC. quare B. AB ::
 C. AC. ergo vicissim, B. C :: A B. AC.
 Q. E. D.

b 10. def. 7.
c 13. 7.

P R O P. XVIII.

C, 5. C, 5. Si duo numeri A, B,
A, 3. B, 9. numerum quempiam C
 AC, 15. BC, 45. multiplicantes fecerint a-
 liquos AC, BC; geniti
 ex ipsis eandem rationem habebunt, quam multipli-
 cantes. (A. B :: AC. BC.)

a 16. 7.

Nam $AC = CA$; & $BC = CB$; sic idem
 C multiplicans A & B producit AC, & BC.
 b ergo A. B :: AC. BC. Q. E. D.

b 17. 7.

Schol.

Ex his pendet modus vulgaris reducendi fra-
 ctiones ($\frac{3}{5}$, $\frac{7}{9}$) ad eandem denominationem.
 Nam duc 9 tam in 3, quam in 5, proveniunt
 $\frac{27}{45} = \frac{3}{5}$. quoniam ex his, 3. 5 :: 27. 45. item
 duc 5 in 7, & 9, prodeunt $\frac{35}{45} = \frac{7}{9}$. quia 7. 9 ::
 35. 45.

P R O P. XIX.

A, 4. B, 6. C, 8. D, 12. Si quatuor nu-
 AD, 48. BC, 48. meri proportiona-
 les fuerint, (A. B ::

C. D;) qui ex primo & quarto fit numerus AD,
 equalis est ei, qui ex secundo & tertio fit, numero
 BC.

BC. Et si qui ex primo & quarto fit numerus AD, equalis sit ei, qui ex secundo & tertio fit, numero BC, ipsi quatuor numeri proportionales erunt. (A. B :: C. D.)

1. Hyp. Nam AC. AD $a ::$ C. D $b ::$ A. B $c ::$ AC. BC. d. ergo AD = BC. Q. E. D. a 17. 7.
b 17. 7.
c 18. 7.
d 9. 5.
e hyp.
f 7. 5.
g 7. 7.
h 18. 7.
i 11. 5.

2. Hyp. Quoniam e AD = B. C, erit A. C. AD $f ::$ A. C. B. C. Sed A. C. AD $g ::$ C. D. & A. C. B. C $b ::$ A. B. & ergo C. D. $h ::$ A. B. Q. E. D.

P R O P. XX.

A. B. C. Si tres numeri proportionales fuerint (A. $c ::$ B. C.) qui sub extremis continetur (A. C.) equalis est ei, qui a medio efficitur (B. B.) Et si qui sub extremis continetur (AC) equalis fuerit ei (B. B.) qui sub medio, ipsi tres numeri proportionales erunt ($\frac{A}{B} :: \frac{B}{C}$.)

1. Hyp. Nam sume D = B. a ergo A. B $b ::$ D (B.) C. b quare A. C. = B. D, a vel B. B. Q. E. D. a 1. ex. 7.
b 19. 7.

2. Hyp. Quia AC $c =$ B. D, a erit A. B $b ::$ D (B.) C. Q. E. D. c hyp.
d 19. 7.

P R O P. XXI.

A... G. B 5. E..... 10. Numeri A B, C.. H. D 3. F..... 6. C D minimi omnium eandem cum eis rationem habentium (E, F) metiuntur aequi numeros E, F eandem cum eis rationem habentes, maior quidem A B maiorem E, minor vero C D minorem F.

Nam A. B. C. D $a ::$ E. F. b ergo vicissim A. B. E $c ::$ C. D. F. c ergo A. B eadem pars est, vel partes ipsius E, quae C. D ipsius F. Non partes; nam si ita, sint A. G, G. B partes numeri E; & C. H, H. D partes numeri F, c ergo A. G. E $d ::$ C. H. a hyp.
b 11. 7.
c 10. def. 7.

d 13. 7.
a hyp.

C H. F; & permutando, A G. C H d :: E. F e ::
AB. CD. ergo AB, CD non sunt minimi in sua
ratione, contra hypoth. ergo, &c.

P R O P. XXII.

A, 4. D, 12. Si fuerint tres numeri A, B,
B, 3. E, 8. C, & alii ipsis multitudine æ-
C, 2. F, 6. quales D, E, F, qui bini su-
mantur, & in eadem ratione;
fuerit autem perturbata eorum proportio (A.B :: E.F
& B.C :: D.E;) etiam ex æqualitate in eadem ra-
tione erunt (A.C :: D.F.)

a hyp.
b 19. 7.
c 1. ax. 1.
d 19. 7.

Nam quia A. B a :: E. F, erit A F = B E; &
quia B. C :: a D. E, b erit B E = C D. c ergo
A F = C D. d quare A. C :: D. F. Q. E. D.

P R O P. XXIII.

A, 9. B, 4. Primi inter se numeri A, B,
C --- D --- minimi sunt omnium eandem
E --- cum eis rationem habentium.

a 11. 7.

b 13. def. 7.
c 15. 7.

Si fieri potest, sint C & D
minores quam A & B, atque in eadem ratio-
ne. a ergo C metitur A æque, ac D metitur B,
puta per eundem numerum E: quoties igitur
1 in E, b toties erit C in A. c quare vicissim quo-
ties 1 in C, toties E in A. simili discursu quoties
1 in D, toties E in B. ergo E utrumque A & B
metitur; qui proinde inter se primi non sunt,
contra Hypoth.

P R O P. XXIV.

A, 9. B, 4. Numeri A, B, minimi omni-
um eandem cum eis rationem
C --- habentium, primi inter se sunt.
D --- E ---

a 9. ax. 7.
b 1. 7. 7.

Si fieri potest, habeant A
& B communem mensuram C; is metiatur A
per D, & B per E; a ergo C D = A, b & C E = B.

b quare

b quare $A. B :: D. E.$ Sed D & E minores sunt ^{b 17.7.} quam A & B , utpote eorum partes. Ergo A & B non sunt minimi in sua ratione, contra hypoth.

PROP. XXV.

Si duo numeri A, B primi inter se fuerint, qui unum eorum A metitur numerus C, ad reliquum B primus erit.

$A, 9. B, 4. C, 3. D --$

Nam si affirmes aliquem D numeros B & C metiri, *a* ergo D metiens C , metitur A . ergo A & B non sunt primi inter se, contra Hypoth. ^{a 11. ex. 7.}

PROP. XXVI.

Si duo numeri A, B ad quempiam C primi fuerint, etiam ex illis genitus AB ad eundem C primus erit.

$A, 5. B, 3. C, 8. AB, 15. E ---- F ----$

Si fieri potest, sit ipsorum AB , & C communis mensura numerus E . sitque $\frac{AB}{E} = F$; *a* ergo $AB = EF$; *b* quare $E. A :: B. F.$ Quia vero A primus est ad C quem E metitur, *e* erunt E & A primi inter se; *d* adeoque in sua proportionem minimi, & *e* proinde *x* que metiuntur B , & F ; nempe E ipsum B , & A ipsum F . Quum igitur E utrumque B , C metiatur, non erunt illi primi inter se, contra Hypoth. ^{a 9. ex. 7. b 19. 7. c 15. 7. d 13. 7. e 21. 7.}

PROP. XXVII.

Si duo numeri, A, B, primi inter se fuerint, etiam ex uno eorum genitus (Aq) ad reliquum B primus erit.

$A, 4. B, 5. Aq, 16. D, 4.$

Sume $D = A$; ergo *a* singuli D , & A primi sunt ad B . *b* quare $A D$, vel Aq , ad B primus est. ^{a 1. ex. 7. b 16. 7.} $Q. E. D.$

PROP.

P R O P. XXVIII.

A, 5. C, 4. Si duo numeri A, B ad
 B, 3. D, 2. duos numeros C, D, u-
 AB, 15. CD, 8. terque ad utrumque, primi
 fuerint, & qui ex eis gi-
 gnentur AB, CD, primi inter se erunt.

a 16. 7.

b 16. 7.

Nam quia A & B ad C primi sunt, a erit AB
 ad C primus. Eadem ratione erit AB ad D
 primus. b ergo AB ad CD primus est. Q.E.D.

P R O P. XXIX.

A, 3. B, 2. Si duo numeri A, B primi
 Aq, 9. Bq, 4. inter se fuerint, & multipli-
 Ac, 27. Bc, 8. cants uterque seipsum fecerit a-
 liquem (Aq, & Bq;) & ge-
 niti ex ipsis (Aq, Bq) primi inter se erunt; & si
 qui in principio A, B genitos ipsos Aq, Bq multipli-
 cantes fecerint aliquos (Ac, Bc;) & hi primi inter se
 erunt: & semper circa extremos hoc eveniet.

a 17. 7.

b 18. 7.

Nam quia A primus est ad B, a erit Aq ad B
 primus. & quia Aq primus ad B, a erit Aq ad
 Bq primus. Rursus quia tam A ad B, & Bq;
 quam Aq ad eosdem B, & Bq primi sunt, b erit
 A x Aq, id est Ac, ad B x Bq, id est Bc, primus.
 Et sic porro de reliquis.

P R O P. XXX.

8 5 Si duo numeri
 A B C 13. D ---- AB, BC primi
 inter se fuerint,
 etiam uterque simul (AC) ad quemlibet illorum
 AB, BC primus erit. Et si uterque simul AC ad
 unum aliquem illorum AB primus fuerit, etiam qui
 in principio numeri AB, BC primi inter se erant.

1. Hyp. Nam si AC, AB compositos velis,
 sit D communis mensura. a Is metietur reli-
 quum BC. ergo AB, BC non sunt primi inter se,
 contra Hypoth.

a 12. 42. 7.

2. Hyp.

2. Hyp. Positis AC, AB inter se primis, vis
D ipsorum AB, BC communem esse mensuram.
b Is igitur totum AC metitur. quare AC, AB ^{b 10. ax. 7.}
non sunt primi inter se, contra Hypoth.

Coroll.

Hinc numerus, qui ex duobus compositus, ad
unum illorum primus est, ad reliquum quoque
primus est.

PROP. XXXI.

Omnis primus numerus A ad omnem
A 5, B, 8. numerum B, quem non metitur,
primus est.

Nam si communis aliqua mensura metiatur
utrumque A, B; a non erit A primus numerus,
contra Hypoth. ^{a 11. def. 7.}

PROP. XXXII.

A, 4. D, 3. Si duo numeri A, B, se mu-
B, 6. E, 8. tuo multiplicantes fecerint ali-
quod AB; genitum autem ex
AB, 24. ipsis AB metiatur aliquis pri-
mus numerus D; is etiam unum eorum, qui à prin-
cipio, A, vel B metietur.

Pone numerum D non metiri A; sit vero
 $\frac{AB}{D} = E$. a ergo $AB = DE$. b quare D. A :: ^{a 9. ax. 7.}
B. E. c est vero D ad A primus. d ergo D, & ^{b 10. 7.}
A minimi sunt in sua ratione; e proinde D me- ^{c hyp. 8.}
tetur B, & que ac A metitur E. liquet igitur pro- ^{d 11. 7.}
positum. ^{e 11. 7.}

PROP. XXXIII.

A, 12. Omnem compositum numerum A, a li-
B, 2. quis primus numerus B metitur.

Unus vel plures numeri a metian- ^{a 13. def. 7.}
tur A, quorum minimus sit B. is primus erit.
nam

a 13. def. 7.
b 11. ax. 7.

nam si dicetur compositus, *a* eum minor aliquis metietur, *b* qui proinde ipsum A metietur; quare B non est minimus eorum, qui A metiuntur; contra Hypoth.

P R O P. XXXIV.

Omnis numerus A, aut primus est, aut A, 9. eum aliquis primus metitur.

a 33. 7.

Nam A necessario vel primus est, vel compositus. Si primus, hoc est quod asserimus. Si compositus, *a* ergo eum aliquis primus metitur. Q. E. D.

P R O P. XXXV.

A, 6. B, 4. C, 8.

D, 2.

H -- I -- K ---

E, 3. F, 2. G, 4.

L ---

Numeris datis quocunque A, B, C reperire minimos omnium E, F, G eandem rationem cum eis habentium.

a 13. 7.
b 3. 7.

Si A, B, C primi sint inter se, ipsi in sua ratione minimi *a* erunt. Si compositi sint, *b* esto eorum maxima communis mensura D, qui ipsos metiatur per E, F, G. Hi minimi erunt in ratione A, B, C.

c 9. 7.
d 17. 7.
e 21. 7.

Nam D ductus in E, F, G *c* producit A B C. *d* ergo hi & illi in eadem sunt ratione. Iam puta alios H, I, K minimos esse in eadem; *e* qui propterea *æ*que metientur A, B, C nempe per numerum L. *f* ergo L in H, I, K ipsos A, B, C procreabit. *g* ergo $EL = A = HL$. *b* unde $E : H :: L : D$. Sed $E \nmid HI$; *h* ergo $L \nmid D$. ergo D non est maxima communis mensura ipsorum A, B, C; contra Hypoth.

f 9. ax. 7.
g 1. ax. 1.
h 19. 7.
i suppos.
l 20. def. 7.

Coroll.

Hinc, maxima communis mensura quolibet nume-

numerorum metitur ipsos per numeros, qui minimi sunt omnium eandem rationem cum ipsis habentium. Ex quo patet methodus vulgaris reducendi fractiones ad minimos terminos.

PROP. XXXVI.

Duobus numeris datis A, B, reperire, quem illi minimum metiantur, numerum.

A, 5. B, 4. 1. *Cas.* Si A, & B primi
 AB, 20. sint inter se, est AB quæsitus.
 D----- Nam liquet A & B metiri
 E---F--- AB. Si fieri potest, metian-
 tur A & B aliquem D \neg AB;

puta per E, & F. *a* ergo $AE = D = BF$. *b* quare
 A : B :: F : E. Quia vero A, & B *c* primi sunt
 inter se, *d* adeoque in sua ratione minimi, *e* æque
 metientur A ipsum F, ac B ipsum E. Atqui
 B. E *f* :: A B. A E (D.) *g* ergo A B etiam me-
 tietur D, seipso minorem. Q. E. A.

a 9. ex 7.
b 1. ex 2.
c 19. 7.
d 2. 7.
e 21. 7.
f 17. 7.
g 10. def. 7.

A, 6. B, 4. F----- 2. *Cas.* Sin
 C, 3. D, 2. G---H--- A, & B inter se
 AD, 12. compositi fue-
 rint, *h* reperian-
 tur C, & D minimi in eadem ratione. *k* ergo
 $AD = BC$. Erit AD, vel BC quæsitus.

h 35. 7.
k 19. 7.
l 7. ex 7.

Nam *l* liquet B, & A ipsum A D, vel B C
 metiri. Puta A, & B metiri F \neg AD, nempe
 A per G, & B per H. *m* ergo $AG = F = BH$.
n unde A. B :: H. G *o* :: C. D. *p* proinde æque
 metitur C ipsum H, ac D ipsum G. atqui D. G
q :: AD. AG (F.) ergo AD *r* metitur F, major
 minorem. Q. E. A.

m 9. ex 7.
n 19. 7.
o 1. ex 2.
p 21. 7.
q 17. 7.
r 10. def. 7.

Coroll.

Hinc, si duo numeri multiplicent minimos eandem rationem habentes, major minorem, & minor majorem, producetur numerus minimus, quem illi metiuntur,

PROP.

P R O P. XXXVII.

A, 2. B, 3.

E, 6.

C ---- F --- D

Si duo numeri A, B numerum quempiam CD metiantur; etiam minimus E, quem illi metiuntur, eundem CD metietur.

Si negas, aufer E ex CD, quoties fieri potest, & relinquatur FD \curvearrowright E. quum igitur A & B^a metiantur E, b & E ipsum CF, c etiam A, & B metiuntur CF; ^a metiuntur autem totum CD; ^d ergo etiam reliquum FD metiuntur. ergo E non est minimus, quem A, & B metiuntur, contra hyp.

^a hyp.
^b constr.
^c II. ax. 7.
^d II. ax. 7.

P R O P. XXXVIII.

A, 3, B, 4, C, 6.

D, 12.

Trius numeris datis A, B, C, reperire minimum, quem illi metiuntur.

^a 36. 7.

^a Reperi D minimum, quem duo A, & B metiuntur; quem si tertius C metiatur, patet D esse quæsitum. Quod si C non metiatur D, sit E minimus, quem C, & D metiuntur. Erit E requisitus.

A, 2. B, 3. C, 4.

D, 6. E, 12.

F ---

Nam singulos A, B, C metiri E constat ex II. ax.

7. Quod vero nullum aliud F minorem metiantur,

facile ostenditur. Nam si affirmas, b ergo D metitur F; b proinde E eundem F metitur, major minorem. Quod est absurdum.

^b 37. 7.

Coroll.

Hinc, si tres numeri numerum quempiam metiantur; etiam minimus, quem illi metiuntur, eundem metietur.

P R O P.

PROP. XXXIX.

A, 12. Si numerum A quispiam numerus
B, 4, C, 3. B metiatur, ille A quem B meti-
tur, partem habebit C, à metiente B
denominatam.

Nam quia $A^a = C$, b erit $A = BC$. ^{a 2p. b 9. ex. 7. c 7. ex. 7.}
 $\frac{A}{B}$
 $A = B$. Q. E. D.

PROP. XL.

A, 15. Si numerus A partem habuerit
B, 3, C, 5. quamlibet B, metietur illum nume-
rus C, à quo ipsa pars B denomi-
natur.

Nam quia $BC^a = A$, b erit $A = B$. Q. E. D. ^{a 2p. b 9. ex. 7. c 7. ex. 7.}
 $\frac{A}{C}$

PROP. XLI.

$\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$ G, 12. Numerum reperire G, qui mini-
mus cum sit, habeat datas partes,
H --- $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$.

a Invenitur G minimus, quem denominato- ^{a 18. 7. b 19. 7.}
res 2, 3, 4 metiuntur. b Liqueat G habere partes,
 $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$. Si fieri potest, H $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$ G habeat easdem
partes; c ergo 2, 3, 4 metiantur H. & proinde ^{c 40. 7.}
G non est minimus, quem 2, 3, 4 metiuntur.
contra constr.

LIB. VIII.

PROP. I.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27.
E - F - G - - H - - -

I fuerint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D; extremi vero ipsorum A, D primi inter se fuerint; ipsi A, B, C, D minimi sunt omnium eandem cum eis rationem habentium.

Nam, si fieri potest, sint alii totidem E, F, G, H minores in illa ratione. *a* ergo ex æquali A. D :: E. H. ergo A. & D primi numeri, *b* adeoque in sua ratione minimi, *c* æque, metiuntur E, & H, seipsis minores. Q. E. A.

a 14. 7.

b 13. 7.

c 11. 7.

PROP. II.

I.

A, 2. B, 3.

Aq, 4. AB, 6. Bq, 9.

Ac, 8. AqB, 12. ABq, 18. Bc, 27.

O Numeros reperire deinceps proportionales minimos, quotcunque iusserit quispiam, in data ratione A ad B.

Sint A, & B minimi in data ratione. Erunt Aq, AB, Bq tres minimi deinceps in ratione A ad B.

a 17. 7.

b 14. 7.

c 19. 7.

d 1. 8.

Nam AA, AB *a* :: A. B *a* :: AB. BB. item quia A, & B *b* primi sunt inter se, *c* erunt Aq, Bq inter se primi; *d* proinde Aq, AB, Bq sunt :: minimi in ratione A ad B.

e 17. 7.

Dico porro, Ac, AqB, ABq, Bc in ratione A ad B quatuor esse minimos. Nam AqA, AqB *e* :: A. B *e* :: ABA (AqB.) ABB. *e* atque A. B :: ABq. BBq. (Bc) Quum igitur Ac, & Bc

Bc inter se primi sint, & erunt Ac, AqB, ABq, Bc quatuor $\frac{1}{2}$ minimi in ratione A ad B. Eodem modo quovis proportionales investigabis. Q. E. F.

Coroll.

1. Hinc, si tres numeri minimi sunt proportionales, extremi quadrati erunt; si quatuor, cubi.

2. Extremi quocunque proportionales per hanc propos. inventi in data ratione minimi, inter se primi sunt.

3. Duo numeri, minimi in data ratione, metiuntur omnes medios quocunque minimorum in eadem ratione; quia scilicet producuntur ex illorum multiplicatione in alios quosdam numeros.

4. Hinc etiam liquet ex constructione, series numerorum 1, A, Aq, Ac; 1, B, Bq, Bc; Ac, AqB, ABq, Bc, constare æquali multitudine numerorum; ac proinde extremos numeros quocunque minimorum continue proportionalium, esse ultimos totidem continue proportionalium ab unitate. ut extremi Ac, Bc continue proportionalium Ac, AqB, ABq, Bc, sunt ultimi totidem proportionalium ab unitate 1, A, Aq, Ac; & 1, B, Bq, Bc.

5. 1, A, Aq, Ac; & B, BA, BAq; ac Bq, ABq sunt $\frac{1}{2}$ in ratione 1 ad A. item, B, Bq, Bc; & A, AB, ABq; ac Aq, AqB sunt $\frac{1}{2}$ in ratione 1 ad B.

PROP. III.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 28. Si sint quocunque numeri

A, B, C, D deinceps proportionales, minimi omnium eandem cum eis rationem habentium; illorum extremi A, D sunt inter se primi.

a 2. 8.

Nam si a inveniantur totidem numeri minimi in ratione A ad B, illi non alii erunt, quam A, B, C, D; ergo juxta 2. coroll. præcedentis extremi A & D primi sunt inter se. Q. E. D.

P R O P. IV.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. *Rationibus datis quocunque in minimis terminis,*
H, 4. F, 24. E, 20. G, 15. *(A ad B, & C ad D)*
I -- K -- L --

D) reperire numeros deinceps minimos in datis rationibus.

a 16. 7.

b 3. post 7.

c 9. ex 7.

d 18. 7.

e 7. 5.

f 11. 7.

g 17. 7.

a Reperi E minimum, quem B, & C metiuntur; & B ipsum E b æque metiatur, ac A alterum F, puta per eundem H. b item C ipsum E, ac D alterum G æque metiantur: erunt F, E, G minimi in datis rationibus. Nam $A H e = F$; & $B H e = E$. d ergo $A. B :: A H. B H e :: F. E$. Similiter $C. D :: E. G$. sunt igitur F, E, G deinceps proportionales in datis rationibus. Imo minimi sunt in iisdem: nam puta alios I, K, L minimos esse. f ergo A & B ipsos I & K, f pariterque C & D ipsos K & L æque metiuntur. ergo B, & C eundem K metiuntur. g Quare etiam E eundem K metitur, seipso minorem. Q. E. A.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 5. F, 7.

H, 24. G, 20. I, 15. K, 21.

Datis vero tribus rationibus A ad B, & C ad D, ac E ad F. reperi, ut prius, tres H, G, I minimos deinceps in rationibus A ad B, & C ad D. tunc si E numerum I metiatur,

h 3. post 7.

h Sume alterum K, quem F æque metiatur; erunt quatuor H, G, I, K, deinceps minimi, in datis rationibus; quod non aliter probabimus, quam in priori parte.

A, 6.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 2. F, 7.

H, 24. G, 29. I, 15.

M, 48. L, 40. K, 30. N, 105.

Sin E non metiatur I, sit K minimus, quem E, & I metiuntur; & quoties ipsum K, toties G ipsum L, & H ipsum M metiatur. quoties vero E ipsum K, toties F ipsum N metiatur. Erunt M, L, K, N minimi deinceps in datis rationibus; quod demonstrabimus, ut prius.

PROP. V.

Plani numeri

C, 4. E, 3.

D, 6. F, 16

$\frac{CD}{EF} = \frac{14}{48}$

ED, 18.

CD, EF rationem habent ex lateribus compositam.

$$\left(\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F}\right)$$

Nam quia CD. ED :: C. E; & ED. EF ::

D. F. atque $\frac{CD}{EF} = \frac{CD}{ED} + \frac{ED}{EF}$ erit ratio

$$\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F} \quad Q. E. D.$$

PROP. VI.

A, 16. B, 24. C, 36. D, 54. E, 81.

F, 4. G, 6. H, 9.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, E; primus autem A secundum B non metiatur, neque alius quispiam ullum metietur.

Quoniam A non metitur B, & neque quilibet proxime sequentem metietur, quia A.B :: B.C :: C.D, &c. ^{a 10. def. 8.} Accipe tres F, G, H minimos in ratione A ad B. quoniam igitur A non metitur B, & neque F metietur G. ^{b 35. 7.} ergo F non est unitas. sed F, & H inter se primi sunt; ergo quum ^{c 5. ax. 7.} sit ex æquo A. C :: F. H, & F non metiatur H, ^{d 3. 3.} & neque A ipsi C metietur; proinde nec B ipsum D, nec C ipsum E, &c. quia ^{e 14. 7.} A. C :: B. D :: C. E, &c. Eodem modo

L 3

sumptis

sumptis quatuor vel quinque minimis in ratione A ad B, ostendetur A ipsos D, & E; ac B ipsos E, & F non metiri, &c. Quare nullus alium metietur. Q. E. D.

P R O P. VII.

A, 3. B, 6. C, 12. D, 24. E, 48.

Si sint quoscunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, E; primus autem A extremum E metiatur; is etiam metitur secundum B.

a 6. 7.

Si negas A metiri B, ergo nec ipsum E metietur, contra Hypoth.

P R O P. VIII.

A, 24. C, 36. D, 54. B, 81. Si inter duos G, 8. H, 12. I, 18. K, 27. numeros A, B E, 32. L, 48. M, 72. F, 108. medii continua proportionem ceciderint numeri C, D; quot inter eos medii continua proportionem cadunt numeri, tot & inter alios E, F eandem cum illis habentes rationem, medii continua proportionem cadent. (L, M.)

a 35. 7.
b 14. 7.
c hyp.
d 3. 8.
e 21. 7.

a Summe G, H, I, K minimos :: in ratione A ad C; b erit ex æquali, G. K :: A. B c :: E. F. Atqui G, & K d primi sunt inter se; e quare G æque metitur E, ac K ipsum F. per eundem numerum metiatur H ipsum L, & I ipsum M. f itaque E, L, M, F ira se habent ut G, H, I, K; hoc est ut A, B, C, D. Q. E. D.

f conf.

P R O P. IX.

1.

E, 2. F, 3.

G, 4. H, 6. I, 9.

A, 8. C, 12. D, 18. B, 27.

Si duo numeri A, B, sint inter se primi, & inter eos medii continua proportionem ceciderint numeri, C, D; quot inter eos medii continua

proportionem ceciderint numeri, C, D; quot inter eos medii continua

inua proportione ceciderint numeri, totidem (E, G, & F, I) & inter utrumque eorum ac unitatem medii continua proportione cadunt.

Constat I, E, G, A; & I, F, I, B esse \therefore ; & totidem quot A, C, D, B, nimirum ex 4 coroll. 2. 8. Q. E. D.

P R O P. X.

A, 8. I, 12. K, 18. B, 27.

E, 4. DF, 6. G, 9.

D, 2. F, 3.

1.

Si inter duos numeros A, B, & unitatem continue proportionales ceciderint numeri

(E, D, & F, G,) quot inter utrumque ipsorum, & unitatem deinceps medii continua proportione cadunt numeri, totidem & inter ipsos medii continua proportione cadent, I, K.

Nam E, D F, G; & A, D q F (I,) D G (K,) B sunt \therefore , per 2. 8. ergo, &c.

P R O P. XI.

A, 2. B, 3.

Aq, 4. AB, 6. Bq, 9.

Duorum quadratorum numerorum Aq, Bq unus medius proportionalis est

numerus A B. & quadratum Aq ad quadratum Bq, duplicatam habet lateris A ad latus B rationem.

a Liquet Aq, AB, Bq, esse \therefore . b proinde $\frac{Aq}{Bq} = \frac{A}{B}$ bis. Q. E. D. a 17 7.
b 10. def. 5.

P R O P. XII.

Ac, 27. AqB, 36. ABq, 48. Bc, 64. *duorum*

A, 3. B, 4

cuborum nu-

Aq, 9. AB, 12. Bq, 16.

merorum Ac,

Bc duo me-

dii proportionales sunt numeri AqB, ABq. Et cubus Ac ad cubum Bc triplicatam habet lateris A ad latus Brationem.

a 1. 1.

b 10 def. 5.

Nam Ac, AqB, ABq, Bc sunt \therefore in ratio, ne A ad B, b proinde $\frac{Ac}{Bc} = \frac{A}{B}$ ter. Q. E. D.

P R O P. XIII.

A, 2. B, 4. C, 8.

Aq, 4. AB, 8. Bq, 16. BC, 32. Cq, 64.

Ac, 8. AqB, 16. ABq, 32. Bc, 64. BqC, 128. BCq, 256. Cc, 512.

Si sunt quotlibet numeri deinceps proportionales, A, B, C; & multiplicans quisque seipsum faciat aliquos; qui ab illis producti fuerint, Aq, Bq, Cq proportionales erunt; & si numeri primum positi A, B, C multiplicantes jam factos Aq, Bq, Cq, fecerint aliquos Ac, Bc, Cc; ipsi quoque proportionales erunt. & semper circa extremos hoc eveniet.

a 3. 8.

b 14 7.

Nam Aq, AB, Bq, BC, Cq sunt \therefore , b ergo ex æquo Aq, Bq :: Bq Cq. Q. E. D.

Item Ac, AqB, ABq, Bc, BqC, BCq, Cc sunt \therefore ; b ergo iterum ex æquo, Ac, Bc :: Bc Cc. Q. E. D.

P R O P. XIV.

Aq, 4. AB, 12. Bq, 36.

A, 2.

B, 6.

Si quadratus numerus Aq quadratum numerum Bq

metiatur, & latus unius (A) metietur latus alterius (B); & si unius quadrati latus A metietur latus alterius B, & quadratus Aq quadratum Bq metietur.

a 1. & 11. 8.

1. Hyp. Nam Aq. AB :: AB. Bq; cum igitur ex hyp. Aq metiatur Bq; idem Aq secundum

cundum AB b metietur. atqui Aq $AB :: A$. ^{b7.8}
 B . c ergo etiam A metitur B . $Q. E. D.$ ^{c10.def.7.}

2. *Hyp.* A metitur B . c ergo tam Aq ipsum
 AB . c quam AB ipsum Bq metitur; d & proinde $d11$ ^{ax.7.}
 Aq metitur Bq . $Q. E. D.$

PROP. XV.

A , 2. B , 6. Si cubus nu-
 Ac , 8. AqB , 24. ABq , 72. Bc , 216. merus Ac cu-
~~bum~~ numerum
 Bc metiatur, & $\&$ latus $unius$ (\vee) metietur latus
 alterius (B .) Et si latus A unius cubi Ac latus B
 alterius Bc metiatur, & cubus Ac cubum Bc
 metietur.

1. *Hyp.* Nam Ac , AqB , ABq , Bc sunt \div . ^{a1.&11.8.}
 ergo Ac , b metiens extremum Bc , c etiam se- ^{b7.8.}
 cundum AqB metietur. atqui Ac . $AqB :: A$. B . ^{c7.8.}
 d ergo etiam A metietur B . $Q. E. D.$

2. *Hyp.* A metitur B ; d ergo Ac metitur AqB , ^{d10.def.7.}
 isque ABq . & hic Bc ; e ergo Ac metietur Bc . ^{e11.ax.7.}
 $Q. E. D.$

PROP. XVI.

A , 4. B , 9. Si quadratus numerus Aq
 Aq , 16. Bq , 81. quadratum numerum Bq non
~~metiatur~~, neque A latus unius
 alterius latus B metietur; & si A latus unius qua-
 drati Aq non metiatur B latus alterius Bq , neque
 quadratus Aq quadratum Bq metietur.

1. *Hyp.* Nam si affirmes A metiri B , a etiam ^{a14.8.}
 Aq ipsum Bq metietur, contra hyp.

2. *Hyp.* Vis Aq metiri Bq ; a ergo A ipsum
 B metietur, contra hyp.

PROP. XVII.

A, 2. B, 3. Si cubus numerus Ac cu-
 Ac, 8. B, 27. bum numerum Bc non metia-
 tur, neque A latus unius latus
 B alterius metietur. Et si latus A unius cubi Ac
 latus B alterius Bc non metiatur, neque cubus Ac
 cubum Bc metietur.

a 15. 8.

1. Hyp. Dic A metiri B; a ergo Ac metietur
 Bc. contra Hypoth.

2. Hyp. Dic Ac metiri Bc; a ergo A ipsum B
 metietur. contra Hyp.

PROP. XVIII.

C, 6. D, 2.

CD, 12.

E, 9. F, 3. DE, 18.

EF, 27.

Duorum similium pla-
 norum numerorum CD,
 EF, unus medius pro-
 portionalis est numerus
 DE : & planus CD

ad planum EF duplicatam habet lateris C ad latus
 homologum E rationem.

* 21. def. 7.

a 17. 7.

b 11. 5.

c 10. def. 5.

Quoniam * ex hyp. C. D :: E. F; permu-
 tando erit C. E :: D. F. atqui C. E a :: CD.
 DE; a & D. F :: DE. EF. b ergo CD. DE ::
 DE. EF. Q. E. D.

c Ergo ratio CD ad EF duplicata est rationis
 CD ad DE; hoc est rationis C ad E, vel D
 ad F.

Coroll.

Hinc perspicuum est, inter duos similes pla-
 nos cadere unum medium proportionalem, in
 ratione laterum homologorum.

PROP.

PROP. XIX.

CDE, 30. DEF, 60. FGE. 120. FGH, 240.

CD, 6. DF, 12. FG, 24.

C, 2. D, 3. E, 5. F, 4. G, 6. H, 10.

Duorum similium solidorum CDE, FGH, duo medii proportionales sunt numeri DFE, FGE. Et solidus CDE ad solidum FGH triplicatam rationem habet lateris homologi C ad latus homologum F.

Quoniam ex^a hyp. C. D :: F. G ; & D. ^{a 11. def. 7.}
E :: G. H ; erit ^a permutando C. F :: D. G ^{a 11. 7.}
E. H. atqui CD. DF ^b :: C. F ; & DF. FG ^b :: E. H. ^{b 17. 7.}
D. G. ^c quare CD. DF :: DF. FG :: E. H. ^{c 11. 5.}
^d ergo CDE. DFE :: DFE. FGE :: E. H. ^{d 7. 7.}
FGE. FGH. ergo inter CDE, FGH cadunt
duo medii proportionales, DFE, FGE. Q. E. D.
^e Liquet igitur rationem CDE ad FGH tripli- ^{e 10. def. 5.}
catam esse rationis CDE ad DFE, vel C ad F.
Q. E. D.

Coroll.

Hinc, inter duos similes solidos cadunt duo medii proportionales, in ratione laterum homologorum.

PROP. XX.

A, 12. C, 18. B, 27.

Si inter duos nu-

D, 2. E, 3. F, 6. G, 9. meros A, E, unus me-

dus proportionati ca-

dat numerus C, similes plani erunt illi numeri, A, B.

^a Accipe D, & E minimos in ratione A ad ^{a 35. 7.}
C, vel C ad B. ^b ergo D æque metitur A, ac E ^{b 11. 7.}
ipsum C, puta per eundem F. ^c item D æque me- ^{c 9. 7.}
titur C ac E ipsum B, puta per eundem G. ^d er- ^{d 16. def. 7.}
go DF = A, & EG = B. ^d quare A, & B plani
sunt numeri. Quia vero E Fc = Cc = DG ;
^e erit D. E :: F. G, & vicissim D. F :: E. G. ^{e 19. 7.}
^f ergo plani numeri A, & B etiam similes sunt. ^{f 21. def. 7.}
Q. E. D.

PROP.

PROP. XXI.

A, 16. C, 24. D, 36. B, 54.

E, 4. F, 6. G, 9.

H, 2. P, 2. M, 4. K, 3. L, 3. N, 6.

*Si inter
duos nume-
ros A, B du-
medii pro-*

portionales cadant numeri C, D; similes solidi erunt illi numeri, A, B.

21. 8.

b 10 8.

c 12. def. 7.

d cor. 18. 8.

e 11. 7.

f 9. ex 7.

g 17 def. 7.

h 17. 7.

i 7. 5.

l const.

m 11 def. 7.

a Sume E, F, G minimos :: in ratione A ad C. *b* ergo E, & G sunt numeri plani similes. hujus latera sint H & P; illius K & L: *c* ergo H. K :: P. L :: *d* E. F. Atqui E, F, G ipsos A, C, D *e* \propto que metiuntur, puta per eundem M; indeque ipsos, C, D, B \propto que metiuntur, puta per eundem N. *f* ergo $A = E M = H P M$, *g* & $B = G N = K L N$; *g* quare A & B solidi sunt numeri. Quoniam vero $C f = F M$; & $D f = F N$, erit M. N *h* :: F M. F N *i* :: C. D *j* :: E. F :: H. K :: P. L. *m* ergo A, & B sunt numeri solidi similes. Q. E. D.

PROP. XXII.

A, 4. B, 6. C, 9.

Si tres numeri A, B,

C deinceps sint proportionales, primus autem A sit quadratus, & tertius C quadratus erit.

a 10. 8.

b 17.

Inter A, & C cadit medius proportionalis. a ergo A, & C sunt similes plani; quare *b* cum A quadratus sit, erit C etiam quadratus. Q. E. D.

PROP. XXIII.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27.

Si quatuor numeri

A, B, C, D deinceps sint proportionales; primus autem A sit cubus, & quartus D cubus erit.

a 11. 8.

b 17.

Nam A, & D a similes solidi sunt; ergo *b* cum A cubus sit, erit D cubus. Q. E. D.

PROP. XXIV.

A, 16. 24. B, 36.

C, 4. 6. D, 9.

Si duo numeri A, B rationem habeant inter se, quam quadratus numerus.

C ad quadratum numerum D, primus autem A sit quadratus; & secundus B quadratus erit.

Inter C, & D numeros quadratos, * adeoque * B. 2. inter A, & B eandem rationem habentes, * cadit unus medius proportionalis. Ergo b cum A b 11. 2. quadratus sit, c etiam B quadratus erit. Q. E. D. c 12. 2.

Coroll.

1. Hinc si fuerint duo numero similes AB, CD (A. B :: C. D) primus autem AB sit quadratus, etiam secundus CD quadratus erit.

* Nam AB. CD :: Aq. Cq.

* 11 & 12

2. Liqueat ex his, proportionem cuiusvis numeri quadrati ad quemlibet non quadratum, exhiberi nullo modo posse in duobus numeris quadratis. unde non erit, Q. Q :: 1. 2. nec 1. 5. :: Q. Q. & c.

PROP. XXV.

C, 64. 96. 144. D, 216.

A, 8. 12. 18. B, 27.

Si duo numeri

A, B rationem inter se habeant, quam

cubus numerus C ad cubum numerum D, primus autem A sit cubus, & secundus B cubus erit.

* Inter C, & D cubos, b adeoque inter A & B eandem rationem habentes, cadunt duo medii proportionales. ergo propter A c cubum, c 11. 2. d etiam B cubus erit. Q. E. D. d 12. 2.

Coroll.

1. Hinc etiam si fuerint duo numeri ABC, DEF (A. B :: D. E. & B. C :: E. F;) primus autem ABC cubus fuerit, etiam secundus DEF cubus erit.

* 11, & 12

* Nam ABC. DEF :: Ac = Dc.

2. Patet etiam ex his, proportionem cuiusvis un-

numeri cubi ad quemlibet numerum non cubum
non posse reperiri in duobus numeris cubis.

PROP. XXVI.

A, 20. C, 30. B, 45. *Similes plani numeri*
D, 4. E, 6. F, 9. *A, B rationem inter se*
habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum.

a 18. 8.
b 1. 8.

c 14. 7.

Inter A, & B a cadit unus medius proportion-
nalis C. b sume tres D, E, F minimos \therefore in ra-
tione A ad C. Extremi D, F b quadrati erunt.
atqui ex aequali A. B c :: D. F. ergo A. B ::
Q. Q. Q. E. D.

PROP. XXVII.

A, 16. C, 24. D, 36. B, 54. *Similes soli-*
E, 8. F, 12. G, 18. H, 27. *di numeri A,*
B, rationem ha-
bent inter se, quam cubus numerus ad cubum nume-
rum.

a 19. 8.
b 1. 8.

c 14. 7.

Inter A, & B cadunt duo medii proportio-
nales, puta C & D : b sume quatuor E, F, G, H
minimos \therefore in ratione A ad C. b Extremi E,
H cubi sunt. At A. B c :: E. H :: C. C.
Q. E. D.

Schol.

Vide Cla-
vium.

1. Ex his infertur, nullos numeros habentes
proportionem superparticularem, vel superbi-
partientem, vel duplam, aut aliam quamcunque
multiplam non denominatam à numero qua-
drato, esse similes planos.

2. Nec duo quivis primi numeri, neque duo
quicunque inter se primi, qui quadrati non sunt,
similes esse possunt.

LIB. IX.

PROP. I.

A, 6. B, 54.
Aq, 36. 108. AB, 324.

Si duo similes plani numeri A, B multiplicantes se mutuo faciant quendam AB, productus AB quadratus erit.

Nam $A : B :: Aq : AB$; cum igitur inter A, & B b cadat unus medius proportionalis, & etiam inter Aq, & AB cadet unus med. proport. ergo cum primus Aq sit quadratus, & etiam tertius AB quadratus erit. Q. E. D.

Vel sic. Sint ab, cd similes plani, nempe $a : b :: c : d$. ergo $a d = b c$. quare $abcd$, vel $adbc = adad = Q : ad$.

PROP. II.

Si duo numeri A, B se mutuo multiplicantes faciant AB quadratum, similes plani erunt, A, B.

Nam $A : B :: Aq : AB$; quare cum inter Aq, AB b cadat unus medius proportionalis, & etiam unus inter A, & B medius cadet. ergo A, & B sunt similes plani. Q. E. D.

PROP. III.

A, 2. Ac, 8. Acc, 64. *Si cubus numerus Ac seipsum multiplicans procreet aliquem Acc, productus Acc cubus erit.*

Nam $1 : A :: A : Aq$; $A : Ac$ ergo inter 1, & Ac cadunt duo medii proportionales. Sed $1 : Acc :: Ac : Acc$ ergo inter Ac, & Acc cadunt etiam duo medii

dij. 8.

medii proportionales. Proinde cum Ac sit cubus,
d erit Acc cubus. Q. E. D.

Vel sic ; aaa (Ac) in se ductus facit aaaaaa.
(Acc;) hic cubus est, cujus latus aa.

PROP. IV.

Ac, 8. Bc, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. A Bc, 216. cubum numerum Bc mul-
tiplicans, faciat aliquem
AcBc, factus AcBc cubus erit.

a 17. 7.
b 11. 8.
c 8. 8.

Nam Acc. Bc a :: Acc. AcBc. sed inter Ac
& Bc b cadunt duo medii proportionales; ergo
inter Acc, & AcBc totidem cadunt. itaque cum
Acc sit cubus, d erit AcBc etiam cubus. Q. E. D.

dij. 8.

Vel sic. AcBc = aaabbb (ababab) = C: ab.

PROP. V.

Ac, 8. B, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. AcB, 216. numerum quendam B mul-
tiplicans, faciat cubum
AcB; & multiplicatus B cubus erit.

a 17. 7.
b 11. 8.
c 8. 8.
dij. 8.

Nam Acc. AcB a :: Ac. B. Sed inter Acc, &
AcB b cadunt duo medii proportionales. ergo
totidem cadent inter Ac, & B. quare cum Ac cu-
bus sit, d etiam B cubus erit. Q. E. D.

PROP. VI.

A, 8. Aq, 64. Ac, 512. Si numerus A se-
ipsum multiplicans fa-
ciat Aq cubum; & ipse A cubus erit.

a 17. 7.
b 19 def. 7.
c 5 9.

Nam quia Aqa cubus, & AqA (Ac) b cu-
bus, c erit A cubus. Q. E. D.

PROP. VII.

A, 6. B, 11. AB, 66. Si compositus numerus
D, 2. E, 3. A numerum quempiam B
multiplicans, quempiam
faciat AB, factus AB solidus erit.

Quoniam

Quoniam A compositus est, & metitur cum a
 liquis D, puta per E. b ergo $A = DB$; c quare $DEB = AB$ solidus est. Q. E. D.

PROP. VIII.

I. a, 3. a^2 , 9. a^3 , 27. a^4 , 81. a^5 , 243. a^6 , 729.

Si ab unitate quotcunque numeri deinceps proportionales fuerint (1, a, a^2 , a^3 , a^4 . &c.) tertius quidem ab unitate a^2 quadratus est; & unum intermittere omnes (a^4 , a^6 , a^8 , &c.): quartus autem a^3 est cubus; & duos intermittere omnes (a^6 , a^9 , &c.) septimus vero a^6 , cubus simul & quadratus; & quinque intermittere omnes (a^{12} , a^{15} , &c.).

Nam 1. $a^2 = Q. a$. & $a^4 = aaaa = Q. aa$ & $a^6 = aaaaaa = Q. aaa$, &c.

2. $a^3 = aaa = C. a$. & $a^6 = aaaaaa = C. aa$. & $aaaaaaaa = C. aaa$, &c.

3. $a^6 = aaaaaa = C. aa = Q. aaa$. ergo, &c.

Vel juxta Euclidem; quia $1 : a^2 :: a : a^3$, b erit a hyp. $a^2 = Q : a$. ergo cum a^2 , a^3 , a^4 sint \therefore c erit a^4 tertius a^4 etiam quadratus. pariterq; a^6 , a^8 , &c. Item quia $1 : a^3 :: a^2 : a^4$. erit $a^3 = a^2$ in $a = C : a$. d ergo quartus ab a^3 , nempe a^6 , etiam cubus erit, &c. ergo a^6 cubus simul & quadratus existit, &c.

PROP. IX.

I. a, 4. a^2 , 16. a^3 , 64. a^4 , 256, &c.

I. a, 8. a^2 , 64. a^3 , 512. a^4 , 4096.

Si ab unitate quotcunque numeri deinceps proportionales fuerint (1, a, a^2 , a^3 , &c.); qui vero (a) post unitatem sit quadratus; & reliqui omnes, a^2 , a^3 , a^4 , &c. quadrati erunt. At si a, qui post unitatem sit cubus, & reliqui omnes a^2 , a^3 , a^4 , &c. cubi erunt.

1. Hyp. Nam a^2 , a^4 , a^6 ; &c. quadrati sunt ex præc. item quia a ponitur quadratus, & erit tertius a, quadratus, pariterque a^5 , a^7 , &c. ergo omnes.

M

2. Hyp.

b 11. 8.
c 10. 7.
d 1. 9.
e 13. 8.

2. *Hyp.* a cubus ponitur, b ergo a⁴, a⁷, a¹⁰ cubi sunt; atqui ex præced. a³, a⁶, a⁹, &c. cubi sunt. denique quia 1. a :: a. aa, e erit a² = Q: a. cubus autem in se d facit cubum; ergo a₁ cubus est, & e proinde ab eo quartus a₅, pariterq; a⁸, a¹¹, &c. cubi sunt. ergo omnes. Q. E. D.

Clarius forsitan sic; Sit quadrari a latus b. ergo series a, a², a³, a⁴, &c. aliter exprimeretur sic, bb, b₄, b₆, b₈, &c. liquet vero hos omnes quadratos esse; & sic etiam exprimi posse; Q: b, Q: bb, Q: bbb, Q: bbbb, &c.

Eodem modo, si b latus fuerit cubi a, series ita nominari potest; b₁, b₆, b₉, b¹², &c. vel C: b, C: b², C: b₃, C: b⁴, &c.

PROP. X.

1, 3, a², a³, a⁴, a⁵, a⁶. Si ab unitate quot-
1, 2, 4, 8, 16, 32, 64. cunque numeri deinceps
proportionales fuerint (1, a, a², a³, &c.); qui vero post unitatem (a) non sit quadratus, neque alius ullus quadratus erit. præter a₁ teritium ab unitate, & unum intermissentes omnes (a⁴, a⁶, a⁸.) At si a, qui post unitatem, non sit cubus, neque ullus alius cubus erit præter a³ quartum ab unitate, & duos intermissentes omnes, a⁶, a⁹, a¹², &c.

1. *Hyp.* Nam si fieri potest, sit a⁵ quadratus numerus. quoniam igitur a. a₂ a :: a⁴. a₅, atq; inverse a₅. a₄ :: a₂. a₃ sintque a₅, & a₄ quadrati, primusque a₂ quadratus, e erit a etiam quadratus, contra *Hyp.*

2. *Hyp.* Si fieri potest, sit a⁴ cubus. quoniam igitur d ex æquo a⁴. a⁶ :: a. a₃, atque inverse a⁶. a₄ :: a₃. a₅ sintque a⁶, & a₄ cubi, & primus a₃ cubus, e etiam a cubus erit, contra *Hypoth.*

a⁵ hyp.
b suppos. d
3. 9.
e 14. 8.

d 14. 7.

e 15. 8.

PROP.

PROP. XI

1, 2, 2², 2³, 2⁴, 2⁵, 2⁶.

1, 8, 9, 27, 81, 243, 729.

Si ab unitate quotcunque numeri

deinceps proportionales fuerint (1, 2, 2², 2³, &c.) minor maiorem metitur per aliquem eorum qui in proportionalibus sunt numeris.

Quoniam 1. 2 :: 2. 2², a erit $\frac{2^2}{2} = 2 = \frac{2^{2^2}}{2^2}$ a 5. ex 7. & 10. def. 7.

item quia 1. 2² :: 2. 2^{2^2}, a erit $\frac{2^{2^2}}{2} = 2^2 =$ b 14 7.

$\frac{2^4}{2^2} = \frac{2^5}{2^3}$ &c. denique quia 1. 2³ :: 2. 2⁴,

a erit $\frac{2^4}{2} = 2^3 = \frac{2^6}{2^2}$ &c.

Coroll.

Hinc, si numerus qui metitur aliquem ex proportionalibus, non sit unus proportionalium, neque numerus per quem metitur, erit aliquis ex proportionalibus.

PROP. XII.

1, 2, 2², 2³, 2⁴,

1, 6, 36, 216, 1296.

B, 3.

Si ab unitate quotcunque numeri deinceps proportionales fuerint (1, 2, 2², 2³, 2⁴); quicumque primorum numerorum B ultimum a 4 metiuntur, iidem

(B) & eum (a) qui unitati proximus est, metiuntur.

Dic B non metiri a, a ergo B ad a primus est; ergo B ad a² primus est; &c proinde ad a⁴ quem metiri ponitur Q. E. A.

a 31. 7.
b 37. 7.
c 38. 7.

Coroll.

1. Itaq; omnis numerus primus ultimum metiens, metitur quoq; omnes alios ultimum praecedentes.

M 2

2. Si

2. Si aliquis numerus non metiens proximum unitati, metiatur ultimum, erit numerus compositus.

3. Si proximus unitati sit primus numerus, nullus alius primus numerus ultimum metietur.

P R O P. XIII.

I, a , a^2 , a^3 , a^4 ,

I, 5, 25, 125, 625.

H -- G -- F -- E --

Si ab unitate

quocunque numeri

deinceps proportio-

nales fuerint (a ,

a^2 , a^3 , &c.), qui vero post unitatem (a) primus

fit; maximum nullus alius metietur, prater eos qui

sunt in numeris proportionalibus.

Si fieri potest, alius quispiam E metiatur a^4 ,

nempe per F; a erit F alius extra a , a^2 , a^3 .

Quia vero E metiens a^4 non metitur a , b erit

E numerus compositus; c ergo eum aliquis pri-

mus metitur, d qui proinde ipsum a^4 metitur;

e ideoque alius non est, quam a . ergo a meti-

tur E. Eodem modo ostendetur F compositus

numerus, metiens a^4 ; adeoque a ipsum F metiri.

itaque quum $EFf = a^4 = a$ in a^3 g erit $a.E :: F.$

a^3 . ergo cum a metiatur E, b æque F metietur

a^3 , puta per eundem G. & Nec G erit a , vel a^2 .

ergo, ut prius, G est numerus compositus, & a

eum metitur. quum igitur $FGf = a^3 = a^2$ in a ,

g erit $a.F :: G.a^2$; & proinde, quia A metitur

F, & æque G metietur a^2 , scilicet per eundem H;

& quoniam est a^2 ergo quum $GH = a^2 = aa$.

est H. $a :: a.G$. ergo quia a metitur G (ut

prius) m etiam H metietur a , numerum pri-

muum. Q.F. N.

a cor. 12. 9.

b 2 cor. 12. 9.

c 33 7.

d 11. pr. 7.

e 3 cor. 12. 9.

f 9 ar. 7.

g 19. 7.

h 10. def. 7.

k cor. 11. 9.

l 10. 7.

m 10. def. 7.

PROP. XIV.

A, 30. Si minimum numerus A
B, 2. C, 3. D, 5. primi numeri B, C, D me-
E -- F -- . tiantur; nullus alius nume-
rus primus E illum metie-
tur, præter eos, qui à principio metiebantur.

Si fieri potest, sit $\frac{A}{E} = F$. Ergo $A = EF$. a 9. ar. 7.
b Ergo singuli primi numeri B, C, D ipsorum b 31. 7.
E, F unum metiuntur; non E, qui primus po-
nitur; ergo F, minorem scilicet ipso A; contra
Hypoth.

PROP. XV.

A, 9. B, 12. C, 16. Si tres numeri A, B, C
D, 3. E, 4. deinceps proportionales, fue-
rint minimi omnium ear-
dem cum ipsis rationem habentium; duo quilibet
compositi, ad reliquum primi erunt.

a Sume D, & E minimos in ratione A ad B. a 35. 7.
b ergo $A = Dq$; b & $C = Eq$; b & $B = DE$. Quia b 1. 8.
vero D ad E e primus est, d erit $D + E$ primus ad c 14. 7. l
singulos D, & E. * ergo D in $D + E = D$; + * 36. 7.
 $DE (fA + B)$ ad E primus est, ideoque ad C * 3. 2.
vel Eq. Q. E. D. Pari pacto $DE + Eq (B + C)$ f primus. g 17. 7.
ad D primus est, & proinde ad $A = Dq$. Q. E. D.
Denique quia B ad $D + E$ b primus est; is ad h 16. 7.
hujus quadratum k $Dq + 2 DE + Eq (A + 2$ k 4. 2.
 $B + C)$ primus erit. l quare idem B ad $A + B + C,$ l 30. 7.
l adeoque ad $A + C$ primus erit. Q. E. D.

PROP. XVI.

A, 3. B, 5. C--- Si duo numeri A, B primi inter se fuerint ; non erit ut primus A ad secundum B, ita secundus B ad alium quempiam C.

a 23. 7.
b 21. 7.
c 6. ex. 7.

Dic A. B :: B. C. ergo quum A & B in sua ratione a minimi sint, A b metietur B æque ac B ipsum C ; sed A c seipsum etiam metitur ; ergo A & B non sunt primi inter se, contra Hypoth.

PROP. XVII.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. E---

Si fuerint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, extremi autem ipsorum A, D primi inter se sint ; non erit ut primus A ad secundum B, ita ultimus D ad alium quempiam E.

a 23. 7.
b 21. 7.
c 10. def. 7.
d 11. ex. 7.

Dic A. B :: D. E. ergo vicissim A. D :: B. E. ergo quum A & D in sua ratione a minimi sint, b metietur A ipsum B ; c quare B ipsum C, & C sequentem D, d adeoque A eundem D metietur. Ergo A & D non sunt primi inter se, contra Hypoth.

PROP. XVIII.

A, 4. B, 6. C, 9. Duobus numeris datis A, B, Bq, 16. considerare an possit ipsis tertius proportionalis C inveniri.

a 9. ex. 7.
b per 10. 7.

Si A metiatur Bq per aliquem C, a erit AC = Bq. unde b liquet esse A. B :: B. C. Q. E. F.

A, 6. B, 4. Bq, 16. Sin A non metiatur Bq, non erit aliquis tertius proportionalis.

a 7. ex. 7.

Nam dic A. B :: B. C. a ergo AC = Bq. c proinde Bq = C. Scilicet A metitur Bq, contra Hypoth.

PROP.

PROP. XIX.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. Tribus nume-
 LC, 216. ris datis A, B, C,

considerare an

possit ipsis quartus proportionalis D inveniri.

Si A metiatur BC per aliquem D, ergo $a9.az.7.$
 $AD = BC$; b constat igitur esse A. B :: C. D. $bex.197.$
 Q. E. F.

Si A non metiatur BC, non datur quartus
 proportionalis; quod ostendetur, prout in præ-
 cedenti.

PROP. XX.

Primi numeri plures sunt
 A, 2. B, 3. C, 5. omni proposita multitudine
 D, 30. G. --- ne primorum numerorum
 A, B, C.

a Sit D minimus, quem A, B, C metiuntur. $a38.7.$
 si $D+1$ primus sit, res patet; si compositus,
 b ergo aliquis primus, puta G, metitur $D+1$, $b33.7.$
 qui non est aliquis trium A, B, C; nam si ita,
 quum is e totum $D+1$, & ablatum D metiatur, c suppos.
 e idem reliquam unitatem metietur. Q. E. A. d const.
 $e12.az.7.$
 Ergo propositorum primorum numerorum mul-
 titudo aucta est per $D+1$; vel saltem per G.

PROP. XXI.

5 5 3 3 2 2
 A E B ... F ... C .. G .. D 10.

Si pares numeri quocunque AB, BC, CD com-
 ponantur, totus AD par erit.

a Sume $EB = \frac{1}{2} AB$ & $FC = \frac{1}{2} BC$, & $GD = \frac{1}{2} CD$. $a6.def.7.$
 b liquet $EB + FC + GD = \frac{1}{2} AD$. $b12.7.$
 ergo $c6.def.7.$
 AD est par numerus. Q. E. D.

P R O P. XXII.

$\overset{1}{A} \dots \overset{1}{F} \cdot \overset{1}{B} \dots \overset{1}{G} \cdot \overset{1}{C} \dots \overset{1}{H} \cdot \overset{1}{D} \dots \overset{1}{L} \cdot \overset{1}{E} \dots$

Si impares numeri quotcunque AB, BC, CD, DE componantur, multitudo autem ipsorum sit par; totus AE par erit.

a 7. def. 7.]

b 11. 9.

c hyp.

d 11. 9.

Detracta unitate ex singulis imparibus, manebunt AF, BG, CH, DL numeri pares, & b proinde compositus ex ipsis par erit; adde his a parem numerum conflatum ex residuis unitatibus, & totus idcirco AE par erit. Q. E. D.

P R O P. XXIII.

$\overset{7}{A} \dots \overset{5}{B} \dots \overset{1}{C} \dots \overset{1}{E} \cdot \overset{1}{D} \dots$

Si impares numeri quotcunque AB, BC, CD

componantur, multitudo autem ipsorum sit impar; & totus AD impar erit.

a 11. 9.

b 11. 9.

c 7. def. 7.

Nam dempto CD uno imparium, reliquorum aggregatus AC a est par numerus. huic adde CD - 1; b totus AE est etiam par; quare restituta unitate totus AD c impar erit. Q. E. D.

P R O P. XXIV.

$\overset{4}{A} \dots \overset{5}{B} \dots \overset{1}{D} \cdot \overset{1}{C} \dots$

Si à pari numero AC par AB detrahatur, & reliquus BC par erit.

a 7. def. 7.]

b hyp.

c 11. 9.

Nam si BD (BC - 1) impar fuerit, a erit BC (BD + 1) par. Q. E. D. Sin BD parem dicas, propter AB b parem, c erit AD par; a ideoque AC (AD + 1) impar, contra Hypoth. ergo BC est par. Q. E. D.

PROP. XXV.

6 1 3 Si à pari numero AB
 A D . C ... B 10. impar AC deirabatur,
 7 & reliquus CB impar
 erit.

Nam AC - 1 (AD) a est par. b ergo DB a7. def. 7.
 est par. c ergo CB (DB - 1) est impar. Q.E.D. b 14. 9.
 c 7. def. 7.

PROP. XXVI.

4 6 1 Si ab impari numero
 A C D . B 11. AB impar CB deira-
 7 batur, reliquus AC
 par erit.

Nam AB - 1 (AD) & CB - 1 (CD)
 a sunt pares. b ergo AD - CD (AC) est par. a 7. def. 7.
 Q.E.D. b 14. 9.

PROP. XXVII.

1 4 6 Si ab impari numero
 A . D C B 11. AB par deirabatur CB,
 5 reliquus AC impar erit.
 Nam AB - 1 (DB)

a est par; & CB ponitur par. b ergo reliquus a 7. def. 7.
 CD par est. c ergo CD + 1 (CA) est impar. b 14. 9.
 Q.E.D. c 7. def. 7.

PROP. XXVIII.

A, 3. Si impar numerus A parem nume-
 B, 4. rum B multiplicans fecerit aliquem
 AB, 12. AB, factus AB par erit.

Nam AB a componitur ex im- a 3. & 12.
 pari A toties accepto, quoties unitas continetur def. 7.
 in B pari. b ergo AB est par numerus. b 11. 9.

Schol.

Eodem modo, si A sit numerus par, erit AB
 par.

PROP.

P R O P. XXIX.

A, 3.

B, 5.

 $\overline{AB}, 15.$

Si impar numerus A, imparē numerum B multiplicans fecerit aliquem AB, factus AB impar erit.

Nam AB a componitur ex B impari numero toties accepto, quoties unitas includitur in A etiam impari. b ergo AB est impar. Q. E. D.

a 15. def. 7.

b 13. 9.

Scholium.

B, 12 (C, 4.

 $\overline{A}, 3.$

1. Numerus A impar numerum B parem metiens, per numerum parem C eum metitur.

Nam si C impar dicatur, quoniam a $B = \Delta C$, erit B impar, contra Hypoth.

a 9. ax. 7.

b 19. 9.

B, 15 (C, 5.

 $\overline{A}, 3$

2. Numerus A impar numerum B imparē metiens, per numerum C imparē eum metitur.

Nam si C dicatur par; a erit AC, vel B par, contra Hypoth.

a 18. 9.

B, 15 (C, 5.

 $\overline{A}, 3$

3. Omnis numerus (A & C) metiens imparē numerum B, est impar.

Nam si utervis A, vel C dicatur par, a erit B numerus par, contra Hypoth.

a 18. 9.

P R O P. XXX.

B, 24

 $\overline{A}, 3$

(C, 8.

D, 12

 $\overline{A}, 3$

(E, 4.

Si impar numerus A parem numerum B metiatur, & illius dimidium D metietur.

a Sit $\frac{B}{A} = C$. b ergo C est numerus par.

Sit igitur $E = \frac{1}{2}C$, erit $B = CA = 2EA = 2D$.

f ergo $EA = D$; & g proinde $\frac{D}{A} = E$. Q. E. D.

P R O P.

a hyp.

b 1. Schol.

c 9. 9.

d 1. 2.

e hyp.

f 7. ax. 1.

g 7. ax. 7.

P R O P. XXXI.

A, 5. B, 8. C, 16. D --- Si impar numerus A ad aliquem numerum B primus sit; & ad illius duplum C primus erit.

Si fieri potest, aliquis D metiatur A, & C. ergo D metiens imparem A impar erit, b ideo a 3. fol. 19.9. que ipsum B paris C semissem metietur. ergo b 30.9. A, & B non sunt primi inter se, contra Hypoth.

Coroll.

Sequitur hinc, numerum imparem, qui ad aliquem numerum progressionis duplæ primus est, primum quoque esse ad omnes numeros illius progressionis.

P R O P. XXXII.

1. A, 2. B, 4. C, 8. D, 16. Numerorum A, B, C, D, &c.

à binario duplorum unusquisque pariter par est tantum.

Constat omnes 1, A, B, C, D pares esse; a 6. def. 7. 2. b 10. def. 7. c 11. 9. atque b ÷ nimirum in ratione dupla, & c proinde quemque minorem metiri majorem per aliquem ex illis. d Omnes igitur sunt pariter pares. Sed quoniam A primus est, e nullus extra d 8. def. 7. e 13. 9. eos eorum aliquem metietur. Ergo pariter pares sunt tantum. Q. E. D.

P R O P. XXXIII.

A, 30. B, 15. Si numerus A dimidium B habeat imparem, A pariter impar est tantum. D --- E ---

Quoniam impar numerus B a metitur A per 3 parem, b est B pariter impar. Dic etiam pariter parem. c ergo eum par aliquis D per parem E metitur. unde a B d = A d = D E. e quare 2. d 9. def. 7. e 19. 7.

E ::

16. def. 7.
g 10. def. 7.

E :: D. B. ergo ut 2 f metitur parem E, g sic D par imparem B metitur. Q. F. N.

P R O P. XXXIV.

A, 24. Si par numerus A, neque à binario duplus sit, neque dimidium habeat imparem; pariter par est, & pariter impar.

Liquet A esse pariter parum, quia dimidium imparem non habet. Quia vero si A bisarietur, & rursus ejus dimidium, & hoc semper fiat, tandem incidemus in aliquem a imparem (quia non in binarium, quoniam A à binario duplus non ponitur) is metietur A per parem numerum (nam b alias ipse A impar esset, contra Hypoth.) ergo A est etiam pariter impar. Q. E. D.

P R O P. XXXV.

A 8.

4 8

B F G 12.

C 18.

9 6 4 8

D H L K N 27.

Si sint quotcumque numeri deinceps proportionales A, B G, C, D N, detrahantur autem F G à secundo, & K N ab ultimo, & quales ipsi primo A; erit ut secundi excessus B F ad primum A, ita ultimi excessus DK ad omnes A, B G, C ipsum antecedentes.

Ex DN deme NL = BG, & NH = C.

Quoniam D N. C. (H N) a :: H N. B G. (L N) a :: L N. (B G) A. (K N.) b erit dividendo ubique, D H. H N :: H L. L N :: L K. KN. c quare DK. C + BG + A :: LK (d BF.) KN. (A.) Q. E. D.

Coroll.

Hinc e componendo, DN + BG + C. A + BG + C :: BG. A.

P R O P.

PROP. XXXVI.

1. A, 2. B, 4. C, 8. D, 16.

E, 31. G, 62. H, 124. L, 248. F, 496.

M, 31.

N, 465.

P----

Q---

Si ab unitate quocunque numeri 1, A, B, C, D, deinceps exponantur in dupla proportionem, quoad totus compositus E fiat primus, & totus hic E in ultimum D multiplicatus faciat aliquem F, factus F eris perfectus.

Sume totidem, E, G, H, L etiam in proportionem dupla continue; ergo a ex æquo A. D ::

E. L. b ergo $AL = DE = F$. d ergo $L = \frac{F}{2}$ $a 14. 7.$
 $b 19. 7.$
 $c 47. 7.$
 $d 7. 27. 7.$

quare E, G, H, L, F sunt :: in ratione dupla.

Sit $G - E = M$, & $F - E = N$. ideo M. E :: $e 15. 9.$

N. E + G + M + L. f at $M = E$, ergo $N = \frac{E}{2}$ $f 3. 27. 1.$

E + G + H + L. ergo $F = 1 + B + \frac{E}{2}$ $g 4. 5.$
 $h 2. 27. 1.$

C + D + E + G + H + L = E + N.

Quineriam quia D & metitur DE (F,) i etiam singuli 1, A, B, C metientes D, nec non E, G, H, L metiuntur F. Porro nullus alius eundem F metitur. Nam si aliquis, sit P, qui metiatur F per Q. j ergo $PQ = F = DE$. k ergo $E. Q :: P. D$. ergo cum A primus numerus metiatur D, & proinde nullus alius P eundem metiatur, l consequenter E non metitur Q. $i 7. 27. 7.$
 $j 11. 27. 7.$
 $k 11. 9.$

quare cum E primus ponatur, idem ad Q primus erit. m ergo E & Q in sua ratione minimi sunt. $l 9. 27. 7.$
 $m 19. 7.$

& propterea E ipsum P ac Q ipsum D æque metiuntur. n ergo Q est aliquis ipsorum A, B, C. $n 13. 9.$
 $o 30. 27. 7.$

Sit igitur B; ergo cum ex æquo sit B. D :: E. H; p ideoque $BH = DE = F = PQ$. q adeoque $Q. B :: H. P$. r erit $H = P$. ergo P est etiam aliquis ipsorum A, B, C, &c. contra Hypoth. $p 11. 7.$
 $q 13. 7.$
 $r 21. 7.$

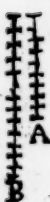
ergo nullus alius præter numeros prædictos eundem F metietur: & proinde F est numerus perfectus. Q. E. D. $u 13. 7.$
 $x 19. 7.$
 $y 14. 5.$

LIB.

LIB. X.

Definitiones.

- I. Commensurabiles magnitudines dicuntur, quas eadem mensura metitur.

I. Commensurabilitatis nota est \square , ut $A \square B$; hoc est, linea A 8 pedum commensurabilis est lineae B 13 pedum; quia D linea unius pedis singulas A & B metitur. Item $\sqrt{18} \square \sqrt{50}$; quia $\sqrt{2}$ singulas $\sqrt{18}$, & $\sqrt{50}$ metitur. Nam $\sqrt{\frac{18}{2}} = \sqrt{9} = 3$. & $\sqrt{\frac{50}{2}} = \sqrt{25} = 5$. quare $\sqrt{18}$. $\sqrt{50} :: 3 \cdot 5$.

II. Incommensurabiles autem sunt, quorum nullam communem mensuram contingit reperiri.

Incommensurabilitas significatur nota \square ut $\sqrt{6} \square \sqrt{25}$ (5;) hoc est $\sqrt{6}$ incommensurabilis est numero 5, vel magnitudini hoc numero designata; quia harum nulla est communis mensura, ut postea patebit.

III. Rectae linearum potentia commensurabiles sunt, cum quadrata earum idem spatium metitur.

Hujusce commensurabilitatis nota est Γ , ut AB Γ CD; h.e. linea AB sex pedum potentia commensurabilis est linea CD, quæ exprimitur per $\sqrt{20}$. quia spatium E unius pedis quadrati metitur tam ABq (36) quam rectangulum XY (20,) cui æquale est quadratum lineæ CD ($\sqrt{20}$.) Eadem nota Γ nonnunquam valet potentia tantum commensurabilis.

IV. Incommensurabiles vero potentia, cum quadratis earum nullum spatium, quod sit communis eorum mensura, contingit reperiri.

Hujusmodi incommensurabilitas denotatur sic; $5 \Gamma \sqrt{8}$; hoc est, numeri vel lineæ 5, & $\sqrt{8}$ sunt incommensurabiles potentia; quia harum quadrata 25, & 8 sunt incommensurabilia.

V. Quæ cum ita sint, manifestum est cuicunque rectæ propositiæ, rectas lineas multitudine infinitas, & commensurabiles esse, & incommensurabiles; alias quidem longitudine & potentia, alias vero potentia solum. Vocetur autem proposita recta linea Rationalis.

Hujus nota est ρ .

VI. Et huic commensurabiles, siue longitudine & potentia, siue potentia tantum, Rationales, ρ .

VII. Huic vero incommensurabiles Irrationales vocentur.

Hæ sic denotantur ρ .

VIII. Et quadratum, quod à proposita recta sit, dicatur Rationale ρ .

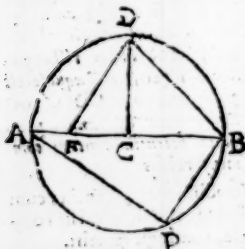
IX. Et huic commensurabilia quidem Rationalia ρ .

X. Huic

X. Huic vero incommensurabilia, Irrationalia dicantur, *f. a.*

XI. Et rectæ, quæ ipsa possunt, Irrationales, *f.*

Schol.

Ut postrema 7 definitiones exemplo aliquo illustrentur, sit circulus ADBP, cujus semidiameter CB; huic inscribantur latera figurarum ordinatarum, Hexagoni quidem BP, Trianguli AP,

quadrati BD, pentagoni FD. Itaque si juxta 5 defini semidiameter CB sit Rationalis exposita, numero 2. expressa, cui reliquæ BP, AP, BD, FD comparande sunt, erit $BP^a = BC^2 = 2$. quare BP est $\sqrt{2}$ BC, juxta 6. def. Item $AP^b = \sqrt{12}$ (nam $AB^q (16) - BP^q (4) = 12$) quare AP est $\sqrt{3}$ BC, etiam juxta 6. def. atque APq (12) est $\sqrt{3}$, per def. 9. Porro $BD^b = \sqrt{DCq} + BCq = \sqrt{8}$; unde BD est $\sqrt{2}$ BC; & BDq $\sqrt{2}$. Denique, $FDq = 10 - \sqrt{20}$ (ut patebis ex praxi ad 10. 13. tradenda) erit $\sqrt{5}$, juxta 10. def. & proinde $FD = \sqrt{10 - \sqrt{20}}$ est $\sqrt{5}$, juxta 11. def.

a. enr 19 4.
b67. 1.

Postulatum.

Postuletur, quamlibet magnitudinem toties posse multiplicari, donec quamlibet magnitudinem ejusdem generis excedat.

Axiom.

Axiomata.

1. **M**agnitudo quotcunque magnitudines metiens, compositam quoque ex ipsis metitur.

2. Magnitudo quamcunque magnitudinem metiens, metitur quoque omnem magnitudinem quam illa metitur.

3. Magnitudo metiens totam magnitudinem & ablatam, metitur & reliquam.

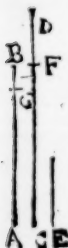
P R O P. I.

B **E** *De duabus magnitudinibus inaequalibus*
I **G** *A B, C propositis, si à majore A-B auferatur majus quam dimidium (A H) & ab eo (H B) quod reliquum est, rursus detrahatur majus quam dimidium (H I,) & hoc semper fiat; relinquetur tandem quaedam magnitudo I B, quæ minor erit proposita minore magnitudine C.*

A **C** **D** *Accipe C toties, donec ejus multiplex DE proxime excedat AB; sintque*
DF = FG = GE = C. Deme ex A B plusquam dimidium A H, & à reliquo H B plusquam dimidium H I; & sic deinceps. donec partes A H, H I, I B æque multæ sint partibus D F, F G, G E. Iam liquet F E, quæ non minor est quam $\frac{1}{2}$ D E, majorem esse quam H B, quæ minor est $\frac{1}{2}$ quam $\frac{1}{2}$ A B \supset D E. Pariterque G E quæ non minor est quam $\frac{1}{2}$ F E, major est quam I B $\supset \frac{1}{2}$ H B. ergo C, vel $\frac{1}{2}$ G E \supset I B. Q. E. D.

Idem demonstrabitur, si ex A B auferatur dimidium A H, & ex reliquo H B rursus dimidium H I, & ita deinceps.

P R O P. II.

Si duabus magnitudinibus inaequalibus propositis (AB, CD) detrahatur semper minor AB de maiore CD, altera quadam detractioe, & reliqua minime praecedentem metiatur; incommensurabiles erunt ipsae magnitudines.

Si fieri potest, sit aliqua E communis mensura. Quoniam igitur AB detracta ex CD, quoties fieri potest, relinquit aliquam FD se minorem, & FD ex AB relinquit GB, & sic deinceps, tandem relinquetur aliqua GB \cap E. ergo E \bar{b} metiens AB, & ideoque CF, \bar{b} & totam CD; \bar{d} etiam reliquam FD, metitur. \bar{e} proinde & AG; \bar{d} ergo & reliquam GB, seipsa minorem. Q. E. A.

a 1. 10.

b hyp.

c 1 ex. 10.

d 1. ex. 10.

P R O P. III.

Duabus magnitudinibus commensurabilibus datis, AB, CD, maximam earum communem mensuram FB reperire.

Deme AB ex CD, & reliquum ED ex AB, & FB ex ED, donec FB metiatur ED; (quod tandem fiet, quia per Hyp. AB \cap CD) erit FB quaesita.

Nam FB \bar{b} metitur ED, & ideoque ipsam AF; sed & seipsam, \bar{d} ergo etiam AB, & \bar{e} propterea CE, \bar{d} adeoque & totam CD. Proinde FB communis est mensura ipsarum AB, CD. Dic G communem quoque esse mensuram, hac maiorem; ergo G metiens AB, & CD, \bar{e} metitur CE, & \bar{f} reliquam ED, & ideoque AF, & \bar{f} proinde reliquam FB, major minorem. Q. E. A.

a 1. 10.

b constr.

c 1 ex. 10.

d 1 ex. 10.

e 1 ex. 10.

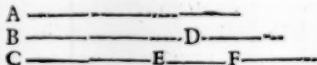
f 1. ex. 10.

Coroll.

Coroll.

Hinc, magnitudo metiens duas magnitudines, metitur & maximam earum mensuram communem.

PROP. IV.

Tribus magnitudinibus commensurabilibus datis A, B, C; maximam earum mensuram communem invenire.

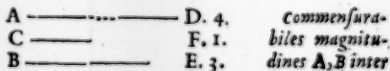
• Inveni D maximam communem mensuram ^a 3. 10. duarum quarumcunque A, B; • item E ipsarum D & C maximam communem mensuram; erit Equæfita.

• Nam perspicuum est E metiens D & C ^b metiri tres A, B, C. Puta aliam F hac majorem ^b easdem metiri. • ergo F metitur D; • proinde & ^c E, ipsorum D, C maximam communem mensuram, major minorem. Q. E. A.

Coroll.

Hinc quoque, magnitudo metiens tres magnitudines, metitur quoque maximam earum communem mensuram.

PROP. V.

se rationem habent, quam numerus ad numerum.

• Inventa C ipsarum A, B maxima communi ^a mensura; quoties C in A & B, toties 1 contineatur in numeris D & E. • ergo C. A :: 1. D; ^b quare inverse A. C :: D. 1. • atqui etiam C.

N 2

B ::

c 11. 5.

B :: 1. E. e ergo ex æquali A. B :: D. E ::
N. N. Q. E. D.

PROP. VI.

E —————

F.1. Si due ma-

A —————

C.4. gnitudines A, B

B —————

D.3. inter se propor-

tionem habeant, quam numerus C ad numerum D;
commensurabiles erunt magnitudines A, B.

a s. 10. 6.

b constr.

c hyp.

d 11. 5.

e s. ax. 7.

f 10. def. 7.

g constr.

h 1. def. 10.

Qualis pars est 1 numeri C, a talis fiat E ip-
sius A. Quoniam igitur E. A b :: 1. C. atque
A. B c :: C. D; dex æquo erit E. B :: 1. D.
ergo quum 1 e metiatur numerum D, f etiam
E metitur B; sed & ipsum A g metitur. b ergo
A \square B. Q. E. D.

PROP. VII.

A —————

Incommensurabiles

B —————

magnitudines A, B in-

ter se proportionem non habent, quam numerus ad
numerum.

a 6. 10.

Dic A. B :: N. N. a ergo A \square B, contra
Hypoth.

PROP. VIII.

A —————

Si due magnitudines

B —————

A, B inter se proportio-

nem non habeant, quam numerus ad numerum, in-
commensurabiles erunt magnitudines.

a 5. 10.

Put a A \square B a ergo A. B :: N. N, contra
Hypoth.

PROP. IX.

A —————
B —————
E. 4.
F. 3.

Quæ à rectis lineis longitudine commensurabilibus fiunt quadrata, inter se proportionem habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum: & quadrata inter se proportionem habentia, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, & latera habebunt longitudine commensurabilia. Quæ vero à rectis lineis longitudine incommensurabilibus fiunt quadrata, inter se proportionem non habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum: & quadrata inter se proportionem non habentia, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, neq; latera habebunt longitudine commensurabilia.

1. Hyp. A. \square B. Dico Aq. Bq :: Q. Q.

Nam a sit A. B :: num. E. num. F. ergo

$$\frac{Aq}{Bq} \left(\frac{A}{B} \text{ bis} \right)^c = \frac{E}{F} \text{ bis. } d = \frac{Eq}{Fq} \text{ ergo Aq.}$$

a per 5. 10.
b 20. 6.
c sub. 23. 5.
d 11. 8.
e 11. 5.

Bq :: Eq. Fq :: Q. Q. Q. E. D.

2. Hyp. Aq. Bq :: Eq. Fq :: Q. Q. Dico A

$$\square B. \text{ Nam } \frac{A}{B} \text{ bis } \left(\frac{Aq}{Bq} \right)^g = \frac{Eq}{Fq} = \frac{E}{F} \text{ f 10. 6.}$$

bis. i ergo A. B :: E. F :: N. N. & quare A \square B. Q. E. D.

f 10. 6.
g hyp.
h 11. 8.
i sub. 23. 5.
k 6. 10.

3. Hyp. A \square B. Nego esse Aq. Bq :: Q. Q.

Nam dic Aq. Bq :: Q. Q. Ergo A \square B, ut modo ostensum est, contra Hypoth.

4. Hyp. Non Aq. Bq :: Q. Q. Dico A \square B.

Nam puta A \square B; ergo Aq. Bq :: Q. Q. ut modo diximus, contra Hypoth.

coroll.

Lineæ \square sunt etiam \square , sat non contra. Sed lineæ \square non sunt idcirco \square . Lineæ vero \square sunt etiam \square .

PROP. X.

Si quatuor magnitudines proportionales fuerint ($C. A :: B. D$) prima vero C secunda A fuerit commensurabilis; & tertia B quarta D commensurabilis erit. Et si prima C secunda A fuerit incommensurabilis, & tertia B quarta D incommensurabilis erit.

$C A B D$ Si $C \sqsubset A$, a ideo erit $C. A :: N. N b :: B. D.$ ergo $B \sqsubset D$. Sin $C \sqsupset A$, ergo e non erit $C. A :: N. N :: B. D.$ d quare $B \sqsupset D$. Q. E. D.

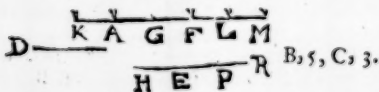
a 5. 10.
b 6. 10.
c 7. 10.
d 8. 10.

LEMMA 1.

Duos numeros planos invenire, qui proportionem non habeant, quam quadratus numerus ad quadratum numerum.

Huic Lemmati satisficient duo quilibet numeri plani non similes, quales sunt numeri habentes proportionem superparticularem, vel superbipartientem, vel duplam; vel etiam duo quivis numeri primi. vid. Schol. 27. 8.

LEMMA 2.

Invenire lineam HR , ad quam data recta linea KM sit in ratione datorum numerorum B, C .

Divide KM in partes aequales aequae multas unitatibus numeri B . harum tot, quot unitates sunt in numero C , componant rectam HR . liquet esse KM . $HR :: B. C$.

sch. 10. 6.

3. 1.

LEMMA 3.

Invenire lineam D , ad cujus quadratum data recta KM quadratum sit in ratione datorum numerorum B, C .

Fac

Fac $B.C :: KM. HR.$ ac inter KM , & HR ^{a 2 lem. 10.} ^{10.} ^{b 13. 6.} ^{c 10. 6.} ^{d const.}
 inveni mediam proportionalem D . Erit
 $KMq. Dq :: KM. HR :: B. C.$

PROP. XI.

A ————— $B. 20.$ *Proposita recta li-*
 E ————— $C. 16.$ *nea A invenire duas*
 D ————— *rectas lineas incom-*
mensurabiles; alteram quidem D longitudine tan-
tum, alteram vero E etiam potentia.

1. Sume numeros B, C , ita ut non sit $B.C ::$ ^{a 2 lem. 10.}
 $Q.Q.$ fiatque $B.C :: Aq. Dq.$ liquet $A \sqsupseteq$ ^{10.}
 D . Sed $Aq \sqsupseteq Dq.$ $Q.E.F.$ ^{b 13. lem 10.}
 2. d Fac $A.E :: E.D.$ Dico $Aq \sqsupseteq Eq.$ ^{10.}
 Nam $A.D :: Aq. Eq.$ ergo cum $A \sqsupseteq D$, ^{c q. 10.}
 ut prius, *erit* $Aq \sqsupseteq Eq.$ $Q.E.F.$ ^{d 6. 10.}
^{d 13. 6.}
^{e 10. 6.}
^{f 10. 10.}

PROP. XII.

Quæ (A, B) eidem magnitudini C
sunt commensurabiles, & inter se sunt
commensurabiles.

Quia $A \sqsupseteq C$, & $C \sqsupseteq B$, sit $A.$ ^{a 5 10.}
 $C :: N. N :: D. E.$ at-
 $D, 18. E, 8.$ que $C.B :: N.N :: F.$
 $F, 2. G, 3.$ $G.$ *b* fumantur tres nu- ^{b 4 8.}
 $H, 5. I, 4. K, 6.$ meri H, I, K minimi ::
 $A B C$ in rationibus D ad E , & F ad G . Iam
 quia $A.C :: D.E :: H.I.$ ac $C.B :: F.G.$
 $e :: I. K.$ *erit ex æquali* $A.B :: H.K :: N.$ ^{c const.}
 $N.$ ergo $A \sqsupseteq B.$ $Q.E.D.$ ^{d 11. r.}
^{e 6. 10.}

Schol.

Hinc, omnis recta linea rationali lineæ
 commensurabilis, est quoque *p* rationalis. Et ^{12. 10 &}
 omnes rectæ rationales inter se commensurabi- ^{def. 6.}
 les sunt, saltem potentia. Item, omne spatium
 rationali spatio commensurabile, est quoque ra-
 tionale; & omnia spatia rationalia inter se com- ^{def. 9.}

mensurabilia sunt. Magnitudines vero, quarum altera est rationalis, altera irrationalis, sunt inter se incommensurabiles.

def 7. & 10.

PROP. XIII.

A ————— Si sint duæ magnitudines A,
C ————— B; & altera quidam A eidem
B ————— C sit commensurabilis, altera
vero B incommensurabilis; incommensurabiles erunt
magnitudines A, B.

a hyp.
b 11. 10.

Dic B \square A. ergo cum C \square A, b erit C \square B, contra Hypoth.

PROP. XIV.

Si sint duæ magnitudines commensurabiles A, B; altera autem ipsarum A magnitudini cuiuspiam C incommensurabilis fuerit; & reliqua B eidem C incommensurabilis erit.

a hyp.
b 11. 10.

Putat B \square C. ergo cum A \square B, b erit A \square C, contra Hyp.

PROP. XV.

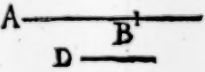
A ————— Si quatuor rectæ li-
B ————— neæ proportionales fue-
C ————— rint (A. B :: C. D;)
D ————— prima vero A tanto plus
possit quam secunda B, quantum est quadratum re-
ctæ lineæ sibi commensurabilis longitudine; & tertia
C tanto plus poterit, quam quarta D, quantum
est quadratum rectæ lineæ sibi longitudine commen-
surabilis. Quod si prima A tanto plus possit quam
secunda B, quantum est quadratum rectæ lineæ
sibi incommensurabilis longitudine; & tertia C tan-
to plus poterit, quam quarta D, quantum est quadra-
tum rectæ lineæ sibi longitudine incommensurabilis.

a hyp.
b 11. 6.
c 17. 5.

Nam quia A. B :: C. D. b erit Aq. Bq ::
Cq. Dq. c ergo dividendo Aq - Bq. Bq :: Cq -
Dq.

Dq. Dq. *a* quare \checkmark : Aq—Bj. B :: \checkmark : Cq—Dq. ^{d 11. 6.}
D. *c* invertendo igitur B. \checkmark : A₁—Bq :: D. \checkmark : ^{2 cor. 4. 5.}
Cq—Dq. *f* ergo ex æquali A. \checkmark : Aq—Bq :: ^{f 11. 5.}
C. \checkmark : Cq—Dq. proinde si A \square , vel \square \checkmark
Aq—Bj, *g* erit similiter C \square , vel \square \checkmark : ^{g 10. 10.}
Cq—Dq. Q. E. D.

PROP. XVI.

 Si due magnitudi-
nes commensurabiles
AB, BC componan-
tur, & tota magni-
tudo AC utrique ipsarum AB, BC commensurabilis
erit : quod si tota magnitudo AC uni ipsarum AB,
vel BC commensurabilis fuerit ; & quæ à princi-
pio magnitudines AB, BC commensurabiles erunt.

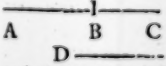
1. Hyp. *a* Sit D ipsarum AB, BC communis
mensura. *b* ergo D metitur A C. *c* ergo AC \square ^{a 3. 10.}
AB, & BC. Q. E. D. ^{b 1. ex. 10.}
^{c 1. def. 10.}

2. Hyp. *a* Sit D communis mensura ipsarum
AC, AB ; *d* ergo D metitur AC—AB (BC) ; ^{d 1. ex. 10.}
e proinde AB \square BC. Q. E. D.

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus
composita, commensurabilis sit alteri ipsarum,
eadem & reliquæ commensurabilis erit.

PROP. XVII.

 Si due magnitudines in-
commensurabiles AB, BC
componantur, & tota magni-
tudo AC utrique ipsarum AB, BC incommensura-
bilis erit : Quod si tota magnitudo AC uni ipsa-
rum AB incommensurabilis fuerit, & quæ à prin-
cipio magnitudines AB, BC incommensurabiles
erunt.

1. Hyp.

a 3. 47. 10.
b 1. def. 10.

c 16. 10.

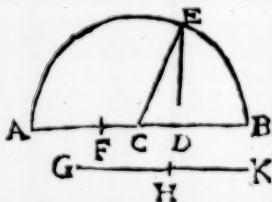
1. Hyp. Si fieri potest, sit D ipsarum A C, AB communis mensura. a ergo D metitur AC—AB (BC.) b ergo AB \sqsupset BC, contra Hypoth.

2. Hyp. Dic AB \sqsupset BC. c ergo AC \sqsupset AB, contra Hypoth.

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus composita, incommensurabilis sit alteri ipsarum, eadem & reliquæ incommensurabilis erit.

PROP. XVIII.

Si fuerint
duæ rectæ li-
neæ inæquales
AB, GK;
quarta autem
parti quadra-
ti, quod sit à
minori GK,
equale paral-
elogrammam

ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens figura quadrata, & in partes AD, DB longitudine commensurabiles ipsam dividat; major AB tanto plus poterit quam minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD sibi longitudine commensurabilis. Quod si major AB tanto plus possit, quam minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD sibi longitudine commensurabilis; quarta autem parti quadrati, quod sit à minori GK, equale parallelogrammam ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens figura quadrata, in partes AD, DB longitudine commensurabiles ipsum divider.

a Biseca GK in H; & b fac rectang. ADB = GHq: abscinde AF = DB. Estque ABq = 4 ADB + (4 GHq, vel GKq) + FDq. Iam primo

a 10. 1.
b 18. 6.
c 8. 1.
d constr. &
4. 1.

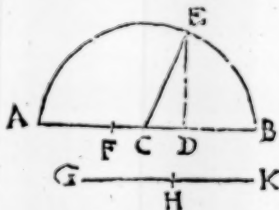
primo,
2 DB
AB \sqsupset
FD,
& ergo
Q. E.

num
gura
longi
AB to
est qu
comm
possit
& li
quar
GK,
AB
longi
divi

F
dent
pter
(AE
S
AB
pro

primo, Si $AD \sqsupset DB$, erit $AB \sqsupset DB$ ^{e 16. 10}
 $\supset DB$ ^{f const.} (AF + DB, vel AB - FD) ergo ^{g cor. 16. 10}
 $AB \sqsupset FD$. Q. E. D. Sin secundo, $AB \sqsupset$ ^{h cor. 16. 10.}
 FD , h erit ideo $AB \sqsupset AB - FD$ (2 DB) ^{k 13. 10.}
 \supset ergo $AB \sqsupset DB$. ^{l 16. 10.} quare $AD \sqsupset DB$.
 Q. E. D.

PROP. XIX.

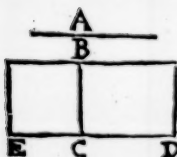
Si fuerint
 duæ rectæ li-
 neæ inæqua-
 les, AB, GK;
 quartæ autem
 parti quadra-
 ti, quod fit à
 minore GK,
 æquale par-
 allelogram-

mm ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens fi-
 gura quadrata; & in partes incommensurabiles
 longitudine AD, DB, ipsam AB dividat; major
 AB tanto plus poterit, quam minor GK, quantum
 est quadratum rectæ lineæ FD, sibi longitudine in-
 commensurabilis. Quod si major AB tanto plus
 possit, quam minor GK, quantum est quadratum re-
 ctæ lineæ FD sibi longitudine incommensurabilis;
 quartæ autem parti quadrati, quod fit à minore
 GK, æquale parallelogrammum ADB ad maiorem
 AB applicetur, deficiens figura quadrata; in partes
 longitudine incommensurabiles AD, DB ipsam AB
 dividet.

Facta puta, & dicta eadem, quæ in præce-
 denti. Itaque primo, Si $AD \sqsupset DB$, a erit pro-
 pterea $AB \sqsupset DB$; b quare $AB \sqsupset 2 DB$
 $(AB - FD)$ c ergo $AB \sqsupset FD$. Q. E. D. ^{a 17. 10.}
 Secundo, Si $AB \sqsupset FD$; c ergo $AB \sqsupset$ ^{b 13. 10.}
 $AB - FD$ (2 DB); d quare $AB \sqsupset DB$, &
 e proinde $AD \sqsupset DB$. Q. E. D. ^{c cor. 17. 10.}
^{d 13. 10.}
^{e 17. 10.}

PROP.

PROP. XX.

Quod sub rationali-
litus longitudine com-
mensurabilibus rectis li-
neis BC, CD, secun-
dum aliquem prædicto-
rum modorum, contine-
tur rectangulum BD,
rationale est.

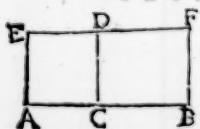
a 46. 1.
b 1. 6.
c hyp.
d 10. 10.
e hyp & 9.
def. 10.
f 12. 10.

Exponatur A, p. & a describatur BE quadra-
tum ex BC. Quoniam DC. CE (BC) b ::
BD. BE. & DC c \square BC; d erit rectang.
BD \square quad. BE. ergo quum quad. BE e \square Aq;
f erit BD \square Aq. proinde rectang. BD est p.
Q. E. D.

Not. Tria sunt genera linearum rationalium in-
ter se commensurabilium. Aut enim duarum linea-
rum rationalium longitudine inter se commensura-
bilium altera æqualis est expositæ rationali; aut neu-
tra rationali expositæ æqualis est, longitudine tamen
ei utraque est commensurabilis; aut denique utraque
expositæ rationali commensurabilis est solum poten-
tiâ. Hi sunt modi illi, quos innuit præsens theo-
rema.

In numeris, sit BC, $\sqrt{8}$ ($2\sqrt{2}$) & CD, $\sqrt{18}$
($3\sqrt{2}$), erit rectang. BD = $\sqrt{144} = 12$.

PROP. XXI.

Si rationale DB
ad rationalem DC
applicetur, latitudi-
nem CB efficit ra-
tionalem, & ei DC
ad quam applicatum

est DB, longitudine commensurabilem.

a 1. 6.
b hyp.
c p. 12. 10.
d 10. 10.

Exponatur G, p. & describatur DA quadra-
tum ex BC. quoniam BD. DA a :: BC. CA;
atque, BD DA b sunt p. a, c ideoque \square ; d erit
BC

BC
est p.
In
erit C
x ✓

A—
B—
C—
Sit
b liq

E
A

rati-
nalis
S
tum
CB
DA
go
ceru
I
sta
M
ter

sub
con
tin

BC \perp CA. at CD (CA) b est \dot{p} . e ergo BC e *sch.* 11. 10.
est \dot{p} . Q. E. D.

In numeris, sit rectang. DB, 12; & DC, $\sqrt{8}$.
erit CB, $\sqrt{18}$. atqui $\sqrt{18} = 3\sqrt{2}$. & $\sqrt{8} = 2\sqrt{2}$.

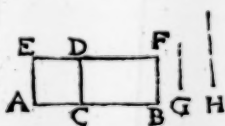
LEMMA.

A ——— Duas rectas rationales po-
B ——— tentia solum commensurabiles
C ——— invenire

Sit A exposita \dot{p} . a Sume B \sqsupset A, & C \sqsupset B.
 b liquet B, & C esse quæsitæ.

a 11. 10.
b *sch.* 11. 10.

P R O P. X'XII.

Quod sub ratio-
nalibus DC, CB
potentia solum com-
mensurabilibus rectis
lineis continetur re-
ctangulum DB, ir-
rationale est; & recta linea H ipsum potens, irratio-
nalis; vocetur autem Media.

nationalis est; & recta linea H ipsum potens, irratio-
nalis; vocetur autem Media.

Sit G exposita \dot{p} . & describatur DA quadra-
tum ex DC; sitque Hq = DB. Quoniam AC.
CB $a ::$ DA. DB. b atque AC \perp CB. c erit
DA \perp DB (Hq). d atqui Gq \perp DA. e er-
go Hq \perp Gq. f ergo H est \dot{p} . Q. E. D. vo-
cetur autem Media. quia AC.H :: H. CB.

a 1. 6.
b *hyp.*
c 10. 10.
d *hyp.* & 9.
e *def.* 10.
f 13. 10.
f 11. 10.

In numeris, sit DC, 3; & CB, $\sqrt{6}$. erit re-
ctangulum DB (Hq) $\sqrt{54}$. quare H est $\sqrt{54}$.

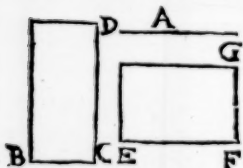
Mediæ nota est μ , Medii vero $\mu\gamma$; plurali-
ter $\mu\alpha$.

SCHOL.

Omne rectangulum, quod potest contineri
sub duabus rectis rationalibus potentia solum
commensurabilibus, est Medium; quamvis con-
tineatur sub duabus rectis irrationalibus; atque
omne

omne Medium potest contineri sub duabus rectis rationalibus potentia tantum commensurabilibus, ut exemp. gr. $\sqrt{24}$ est $\mu\nu$. quia continetur sub $\sqrt{3}$, & $\sqrt{8}$, qui sunt ρ \square . etsi posset contineri sub $\nu\sqrt{6}$. & $\nu\sqrt{96}$ irrationalibus; nam $\sqrt{94} = \nu\sqrt{576} = \nu\sqrt{6}$ in $\nu\sqrt{96}$.

PROP. XXIII.

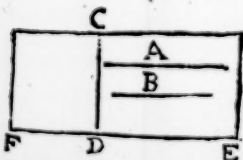
Quod (BD) à media A fit, ad rationalem BC applicatum, latitudinem CD rationalem efficit, & ei BC, ad quam applicatum

est BD longitudine incommensurabilem.

a fcl 12. 10.
b 1 dx. 1.
c 14. 6.
d 12. 6.
e hyp.
f fcl 12. 10.
g 10. 10.
h fcl 12. 10.
k 1. 6.
l 10. 10.
m fcl 12. 10.
n 12. 10.
o 1. 6.
p 10. 10.

Quoniam A est μ , a erit Aq rectangulo alicui (EG) æquale contento sub EF, & FG ρ \square . b ergo BD = EG. c quare BC. EF :: FG. GD. d ergo BCq. EFq :: FGq. CDq. sed BCq. & EFq sunt ρ a, fideoque \square . g ergo FGq \square CDq. Ergo quum FG sit ρ , b erit CD ρ . Porro, quia EF. FG k :: EFq. EG (BD); ob EF \square FG, l erit EFq \square BD. verum EFq m \square CDq. n ergo rectang. BD \square CDq. quum igitur CDq. BD o :: CD. BC. p erit CD \square BC. ergo, &c.

PROP. XXIV.

Media A commensurabilis B, media est.

Ad CD ρ a fac rectang. CE = Aq; a & rectang. CF = Bq. Quoniam

Aq (CE) est $\mu\nu$, b & CD ρ , a erit latitudo DE

a 11. 6.

b hyp.
c 12. 10

DE \hat{p} \square CD. Quoniam vero CE. CF $d ::$ d 1. 6.
ED. DF, & CE e \square CF, ferit ED \square DF. e hyp. f 10. 10.
ergo DF est \hat{p} \square CD. h ergo rectang. CF g 12. & 13
(Bq) est $\mu\nu$. & proinde B est μ . Q. E. D. h 10. 10.
 h 12. 10.

Nota quod signum \square plerumque valet potentia tantum commensurabile, ut in hac demonstratione, & in preced. & c. quod intellige, ut ex usu erit, & juxta citatione.

Coroll.

Hinc liquet spatium medio spatio commensurabile medium esse.

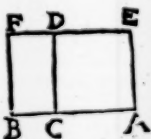
LEMMA.

A ————— Duas rectas medias A,
B ————— B longitudine commensurabiles ; item duas A, C potentia tantum commensurabiles invenire.

a Sit A μ quævis; fume B \square A; c & C \square A.
d Factum esse liquet.

a lem 11. 10.
b 13. 6
b 2. lem. 10.
10.
c 3. lem. 10.
10. \square 4
d const.
b 14. 10.

P R O P. XXV.

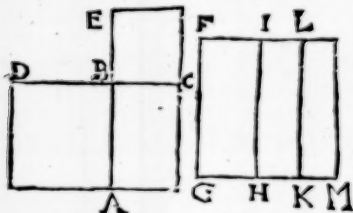
Quod sub DC, CB mediis longitudine commensurabilibus rectis lineis continetur rectangulum DB, medium est.

Super DC construatur quadratum DA. Quoniam

AC. (DC) CB $a ::$ DA. DB. & DC \square CB; a 1. 6.
b erit DA \square DB. ergo DB est $\mu\nu$. Q. E. D. b 10. 10.
 c 24. 10.

P R O P.

PROP. XXVI.

Quod sub mediis potentia tantum commensurabilibus rectis lineis AB, BC continetur rectangulum AC, vel rationale est, vel medium.

Super rectas AB, BC describe quadrata AD, CE. atque ad FG \hat{p} , b fac rectangula FH = AD, b & IK = AC, a & LM = CE.

Quadrata AD, CE, hoc est, rectangula FH, LM e sunt μa , & \square ; ergo eandem habentes rationem GH, KM sunt $d \hat{p}$, & $e \square$. f ergo GH x KM est $\hat{p} \hat{p}$. atqui quia AD, AC, CE, hoc est FH, IK, LM g sunt \hat{p} , & b proinde GH, HK, KM etiam \hat{p} , & erit HKq = GH x KM; t ergo HK est \hat{p} , vel \square , vel \square IH (GF); si \square , m ergo rectang. IK vel AC est $\hat{p} \hat{p}$. Sin \square , m ergo AC est μv . Q. E. D.

LEMMA.

a $\hat{p} \hat{p}$ &

b 16. 10.

c 1, 6.

d $\hat{p} \hat{p}$.

e 10. 10.

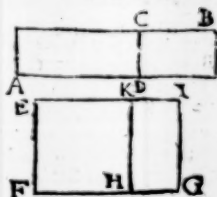
f 14. 10.

Erunt primo, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq \square .
Erunt secundo, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq \square
AE, & 2 AE. Nam A. E b :: Aq. AE b :: AE.
Eq. ergo cum A \square E. d erit Aq \square AE, e &
2 AE. item Eq $d \square$ A E, e & 2 AE. equare cum
Aq + Eq \square Aq, & Eq; & Aq - Eq \square Aq, &
Eq,

Eq, ferunt $Aq + Eq, f \& Aq - Eq \sqsupset AE$, & $f \text{ 14. 10.}$
 $\supset AE$.

Hinc erunt tertio, $Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq$,
 $\supset Aq \sqsupset Aq + Eq + \supset AE; \& Aq + Eq - \supset AE$. $g \text{ 14. 16. } \phi$
 $\& Aq + Eq + \supset AE \sqsupset Aq + Eq - \supset AE$. $h \text{ cor. 7. 10.}$
 $b (Q. A - E.)$

PROP. XXVII.

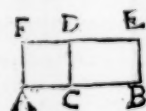

Medium AB non
 superat medium AC
 rationali DB.

Ad EF e' ; a fac $a \text{ cor. 16. 6.}$
 $EG = AB, \& EH$
 $= AC$. Rectan-
 gula AB, AC, hoc
 est, EG, EH ad sunt: $b \text{ 17.}$
 $\mu a, c$ ergo FG $\times \& c \text{ 13. 10.}$
 FH sunt $e' \sqsupset EF$.

iraque si KG, d id est DB sit $e' \& e$ erit HG $\sqsupset d \text{ 3. ax. 1.}$
 HK; f quare HG $\sqsupset FH$. ergo FG $\sqsupset FH$. $e \text{ 11. 10.}$
 sed FH est e' . b ergo FG est e' . verum prius $f \text{ 13. 10.}$
 erat FG e' . Quare repugnant. $g \text{ lem. 16. 10.}$
 $n \text{ 12. 10.}$

SCHOL.

1. Rationale AE superat
 rationale AD rationali CE.

Nam AE $a \sqsupset AD$; $a \text{ 17.}$
 b ergo AE $\sqsupset CE$. c quare $b \text{ cor. 16. 10.}$
 CE est $e' \& Q. E. D.$ $c \text{ 13. 10.}$

2. Rationale AD cum ra-
 tionali CF facit rationale
 AF.

Nam AD $a \sqsupset CF$;
 b quare AF $\sqsupset AD$, & $a \text{ 13. 10.}$
 CF. c proinde AF est $e' \& Q. E. D.$ $b \text{ 16. 10.}$
 $c \text{ 13. 10.}$

PROP. XXVIII.

Medias invenire (C, & D) quæ rationale CD contineant.

a Sume A, & B \hat{p} \square . b fac A. C ::

C. B. c atque A. B :: C. D. Dico factum. Nam AB (Cq) d est $\mu\nu$;

d unde C est μ . quum verò A. B e ::

C. D, ferit C \square D. g ergo D est μ .

porro permutando A. C :: B. D. e hoc est C. B :: B. D. h ergo Bq = CD.

h scilicet. 12. 10. atqui B l e est \hat{p} . h ergo CD est \hat{p} . Q. E. F.

In numeris, sit A, $\sqrt{2}$; & B, $\sqrt{6}$. ergo C est $\sqrt{12}$. fac $\sqrt{2} \cdot \sqrt{6}$:: $\sqrt{12} \cdot D$. vel $\sqrt{4} \cdot \sqrt{36}$:: $\sqrt{12} \cdot D$. erit D, $\sqrt{108}$. atqui $\sqrt{12}$ in $\sqrt{108} = \sqrt{1296} = \sqrt{36} = 6$. ergo CD est 6. item C. D :: 1. $\sqrt{3}$. quare C \square D.

PROP. XXIX.

Medias invenire potentia tantum commensurabiles D, & E, quæ medium DE contineant.

a Sume A, B, C \hat{p} \square . Fac A. D b :: D. B. c & B. C :: D. E. Dico factum.

Nam AB d = Dq & AB e est $\mu\nu$;

ergo D est μ . & B f \square C. g ergo D \square E. h ergo E est μ . porro,

B. Cf :: D. E, & permutando B. D :: C. E. & hoc est D. A :: C. E. i ergo DE = AC. Sed AC m est $\mu\nu$. ergo DE est $\mu\nu$. Q. E. D.

In numeris, sit A, 20; & B, $\sqrt{200}$; & C, $\sqrt{80}$. Ergo D est $\sqrt{80000}$; & E $\sqrt{12800}$. Ergo DE = $\sqrt{1024000000} = \sqrt{32000}$. & D. E :: $\sqrt{10}$. 2. quare D \square E.

Schol.

a lem 21. 10.

b 13. 6.

c 12. 6.

d 21. 10.

e const.

f 10. 10.

g 14. 10.

h 17. 6.

a lem 21. 10.

b 13. 6.

c 12. 6.

d 17. 6.

e 22. 10.

f const.

g 10. 10.

h 14. 10.

i const. &

k 4. 5.

l 16. 6.

m 22. 6.

A, 6.

B, 4

AB, 2

A, 6.

B, 4

AB, 2

I. l

invenit

tas etia

Sum

rum an

rum A

est 30

(CD)

DB un

nempe

CD, D

+ DE

Fac

ti, quo

dratus

erit C

Quo

S C H O L.

A, 6. C, 12.

B, 4. D, 8.

AB, 24. CD, 96.

A, 6. C, 5.

B, 4. D, 8.

AB, 24. CD, 40.

Invenire duos numeros planos similes vel dissimiles.

Sume quoscunque quatuor numeros proportionales, A.B :: C.D. liquet AB, & CD esse similes planos. Planos autem dissimiles quotcunque reperies ope scholii 27. 8.

L E M M A.

1. Duos numeros quadratos (DEq & CDq) invenire, ita ut compositus ex ipsis (CEq) quadratus etiam sit.

Sume AD, DB numeros planos similes (quorum ambo pares sint, vel ambo impares) nimirum AD, 24. & DB, 6. Horum summa, (AB) est 30; differentia (FD) 18, cujus semissis (CD) est 9. ^{a 18 8.} Habent vero plani similes AD, DB unum medium numerum proportionalem, nempe DE. patet igitur singulos numeros CE, CD, DE rationales esse; proinde CEq (b CDq ^{b 47. 1.} + DEq) est numerus quadratus requisitus.

Facile itaque invenientur duo numeri quadrati, quorum excessus sit quadratus, vel non quadratus numerus. nempe ex eadem constructione, erit CEq - CDq = DEq.

^{c 3 ex. 1.}

Quod si AD, DB sint numeri plani dissimiles,

les, non erit media proportionalis (DE) numerus rationalis; proinde quadratorum CEq, CDq excessus (DEq) non erit numerus quadratus.

LEMMA 2.

2. Duos numeros quadratos B, C invenire, ita ut compositus ex ipsis D, non sit quadratus. item, quadratum numerum A dividere in duos numeros B, C non quadratos.

A, 3. B, 9. C, 36. D, 45.

1. Sume numerum quemlibet quadratum B, sitque $C=4B$; & $D=B+C$. Dico factum.

Nam B est Q. ex constr. item quia B. C :: 1. 4 :: Q. Q. \therefore erit C etiam quadratus. Sed quoniam $B+C$. (D) C :: 5. 4 :: non Q. Q. \therefore non erit D numerus quadratus. Q. E. F.

a 14. 8.

b cor. 14. 8.

A, 36. B, 24. C, 12. D, 3. E, 2. F, 1.

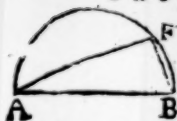
2. Sit A numerus quivis quadratus. Accipe D, E, F numeros planos dissimiles, sitque $D=E+F$. fac D. E :: A. B. & D. F :: A. C. Dico factum.

Nam quia $D.E+F :: A.B+C$. & $D=E+F$, \therefore erit $A=B+C$. Iam dic B quadratum esse. b ergo A & B, & c proinde D & E, sunt numeri plani similes, contra Hypoth. idem absurdum sequetur, si C dicatur quadratus. ergo, &c.

a 14. 8.
b 21. def 7.
c 16. 8.

PROP.

PROP. XXX.

C E D

Invenire duas rationales AB, AF potentia tantum commensurabiles, ita ut major AB plus possit, quam minor AF, quadrato rectæ lineæ BF longitudine sibi commensurabilis.

Exponatur AB, p^2 . a Sume CD, CE numeros quadratos, ita ut CD - CE (ED) sit non Q. a 1. lem. 19. 10. b Fiatque CD. ED :: ABq. AFq. In circulo b 3. lem. 10. 10. super AB diametrum descripto c aptetur AF, c 1. 4. ducaturque BF. Sunt AB, AF, quas petis.

Nam ABq. AFq d :: CD. ED. e ergo ABq \square AFq. verum AB est p^2 . f ergo AF est p^2 . sed d const. 6. 10. quia CD est Q; at ED non Q; g erit AB \square f sek. 12. 10. AF. porro, ob ang. b rectum AFB, est ABq g 9. 10. h 1. 3. k = AFq + BFq; cum igitur ABq. AFq :: k 47. 1. CD. ED. per conversionem rationis erit ABq. BFq :: CD. CE :: Q. Q. t ergo AB \square BF. Q. E. F. 19. 10.

In numeris; sit AB, 6; CD, 9, CE, 4; quare ED, 5. Fac 9. 5 :: 36. (Q: 6) AFq. erit AFq 20. proinde AF $\sqrt{20}$. ergo BFq = 36 - 20 = 16. quare BF est 4.

PROP. XXXI.

C E D

Invenire duas rationales AB, AF potentia tantum commensurabiles, ita ut major AB plus possit, quam minor AF, quadrato rectæ lineæ BF sibi longitudine incommensurabilis.

Exponatur AB, p^2 . a accipe numeros CE, ED a 1. lem. 19. 10. quadratos, ita ut CD = CE + ED sit non Q. & in reliquis imitare constructionem præcedentis. Dico factum.

O 3

Nam,

Nam, ut ibi, AB, AF sunt \dot{p} \square . item AB \dot{p} BFq :: CD. ED. ergo cum CD sit non Q \dot{p} b erunt AB, BF \square . Q. E. F.

b9. 10.

In numeris, sit AB, 5. CD, 45. CE = 36; ED = 9. Fac 45. 9 :: 25 (ABq.) 5 (AFq.) ergo AF = $\sqrt{5}$. proinde BFq = 45 - 25 = 20. quare BF = $\sqrt{20}$.

P R O P. XXXII.

A _____ Invenire duas medias
B _____ C, D potentia tantum
C _____ commensurabiles, qua
D _____ rationale CD contineant, ita ut major C plus possit; quam minor D, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine commensurabilis.

a 30. 10.

b 13. 6.

c 13. 6.

d conf.

e 21. 10.

f 17. 6.

g 10. 10.

h 14. 10.

i 17. 6.

l 15. 10.

a Accipe A, & B \dot{p} \square ; ita ut $\sqrt{Aq} - Bq$ \square A. b Fiatque A. C :: C. B, c atque A. B :: C. D. Dico factum.

Nam quia A, & B sunt \dot{p} \square , erit C (\sqrt{AB}) μ . item ideo C \square D. b ergo D etiam μ . porro quia A. B d :: C. D; & permutatim A. C :: B. D :: C. B; & Bq d est \dot{p} ν , erit CD k (Bq) \dot{p} ν . Denique quia $\sqrt{Aq} - Bq$ d \square A, l erit $\sqrt{Cq} - Dq$ \square C. ergo, &c. Sin $\sqrt{Aq} - Bq$ \square Aq, erit $\sqrt{Cq} - Dq$ \square C.

In numeris, sit A, 8; B. $\sqrt{48}$ ($\sqrt{64} - 16$) ergo C = $\sqrt{AB} = \sqrt{3072}$. & D = $\sqrt{1728}$. quare CD = $\sqrt{5308416} = \sqrt{2304}$.

P R O P. XXXIII.

A _____ Invenire duas medias
D _____ D, E potentia solum com-
B _____ mensurabiles, qua medium
C _____ DE contineant, ita ut ma-
E _____ jor D plus possit, quam minor E, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine commensurabilis.

Sume

a Sume A, & C; \square ita ut $\sqrt{Aq - Cq} \square$
A. b sume etiam B \square A, & C; & fac A.D \square ::
 D.B \square :: C.E. Erunt D, & E quæsitæ.

Nam quoniam A, & C sunt \square , & B \square
 A & C, \square erit B \square , & D (\sqrt{AB}) \square erit.

e Quia vero A.D :: C.E. erit permutando A.
 C :: D.E. ergo cum A \square C, \square erit D \square E.

ergo E est μ . porro, \square quia D.B :: C.E; \square &
 BC est $\mu\nu$, etiam DE ei \square æquale est $\mu\nu$. deniq;

propter A.C :: D.E. \square quia $\sqrt{Aq - Cq} \square$
 A, \square erit $\sqrt{Dq - Eq} \square$ D. ergo, &c. Sia $\sqrt{Aq - Cq} \square$ A, erit $\sqrt{Dq - Eq} \square$ Eq.

In numeris, sit A, 8; C, $\sqrt{48}$; B, $\sqrt{28}$. erit
 D $\square \sqrt{3072}$; & E $\square \sqrt{588}$. quare D.E :: $2.\sqrt{3}$.

& DE = $\sqrt{1344}$.

PROP. XXXIV.

Invenire duas re-
 ctas lineas AF, BF
 potentia incommen-
 surabiles, quæ faci-
 ant compositum qui-
 dem ex ipsarum qua-
 dratis rationale, re-
 ctangulum vero sub ipsis contentum, medium.

a Reperiantur AB, CD \square ita ut $\sqrt{ABq -$
 CDq \square AB. \square biseca CD in G. \square fac rectang.

AEB = GCq. Super AB diametrum duc se-
 micirculum AFB. erige perpendicularem EF.

duc AF, BF. Hæ sunt quæ indagandæ erant.

Nam AE. BE \square :: BA x AE. AB x BE. Sed
 BA x AE \square = AFq; & AB x BE = FBq. ergo

A.E. E.B :: AFq. FBq. ergo cum A.E. g \square
 E.B, \square erit AFq \square FBq. Quinetiam ABq

(\square AFq + FBq) \square est \square . denique EFq \square =
 AEB \square = CGq. ergo EF = CG. ergo CD x

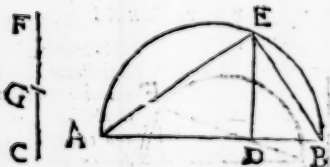
AB = 2 EF x AB. atqui CD x AB \square est $\mu\nu$.
 ergo AB x EF, \square vel AF x FB, est $\mu\nu$. Q. E. D.

Explicatio per numeros.

Sit AB, 6. CD, $\sqrt{12}$. quare $CG = \sqrt{\frac{12}{4}} = \sqrt{3}$. Est vero $AE = 3 + \sqrt{6}$. & $EB = 3 - \sqrt{6}$. & unde AF erit $\sqrt{18 + 216}$. Et FB, $\sqrt{18 - \sqrt{216}}$. item AFq + FBq est 36. & AF + FB = $\sqrt{108}$.

Cæterum AE invenitur sic. Quia BA (6) AF :: AF. AE; erit 6 AE = AFq = AEq + 3 (EFq.) ergo 6 AE - AEq = 3. pone 3 + e = AE. ergo 18 + 6e - 9 - 6e - ee, hoc est 9 - ee = 3. vel ee = 6. quare e = $\sqrt{6}$. proinde AE = $3 + \sqrt{6}$.

PROP. XXXV.

Invenire duas rectas lineas AE, EB potentia incommensurabiles, quæ faciant compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, rectangulum vero sub ipsis consentium, rationale.

a 31. 10.

a Sume AB, & CF $\mu \sqcup$, ita ut AB x CF sit $\rho'v$, atque $\sqrt{ABq - CFq} \sqcup$ AB. & reliqua fiant, ut in præcedenti. erunt AB, EB, quas petis.

Nam, ut isthic ostensum est, AEq \sqcup EBq; item ABq (AEq + EBq) est μv . & denique AB x CF b est $\rho'v$, idcirco & AB x DE, d hoc est, AE x EB, est $\rho'v$. ergo, &c.

b conste.
c schol. 12. 10
d schol. 12. 6.

PROP.

PROP. XXXVI.

Invenire duas rectas lineas BA , AC potentia incommensurabiles, quæ faciunt & compositum ex ipsarum quadratis.

dratis medium, & rectangulum sub ipsis comprehensum medium, incommensurabiloque composito ex ipsarum quadratis.

Accipe BC & EF μ \square ; ita ut $BC \times EF$ sit $\mu\nu$. & $\sqrt{BCq - EFq}$ \square BC . & reliqua fiant, ut in præcedentibus. Erunt BA , AC exoptata. Nam, ut prius, $BAq \square ACq$; item $BAq + ACq$ est $\mu\nu$. & $BA \times AC$ est $\mu\nu$. Denique BC \square EF , atque ideo $BC \square EG$; estque BC . EG \square BCq . $BC \times EG$, ($BC \times AD$, vel $BA \times AC$.) \therefore ergo BCq ($BAq + ACq$) \square $BA \times AC$. ergo, &c.

Schol.

Invenire duas medias longitudine & potentia incommensurabiles.

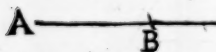
Sume BC μ . sitque $BA \times AC$ $\mu\nu$, & BCq ($BAq + ACq$.) \square $BA \times H$. $H :: H$. AC . Sunt BC , & H μ \square . Nam BC est μ . & $BA \times AC$ (Hq) est $\mu\nu$. quare H est etiam μ .

d 14. 10.

μ . d item $BA \times AC \sqsupset BCq$; ergo $Hq \sqsupset BCq$. ergo, &c.

Principium senariorum per compositionem.

PROP. XXXVII.

Si due rationales
 AB, BC *potencia*
tantum commensura-

biles componantur, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis nominibus.

a hyp.

b lem. 16. 10.

c 11. def. 10.

Nam quia $AB \sqsupset BC$, \therefore erit $ACq \sqsupset ABq$. Sed $AB \sqsupset p^2$. \therefore ergo AC est q^2 . Q. E. D.

PROP. XXXVIII.

Si due medie AB, BC potencia tantum commensurabiles componantur, quae rationale contineant, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis mediis prima.

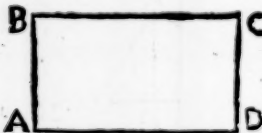
Nam quoniam $AB \sqsupset BC$, \therefore erit $ACq \sqsupset AB \times BC$, p^2 . \therefore ergo AC est p^2 . Q. E. D.

a hyp.

b lem. 16. 10.

c 11. def. 10.

LEMMA.

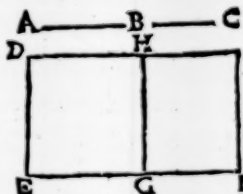
Quod sub linea
rationali AB, &
irrationali BC
continetur re-
ctangulum AC,
irrationale est.

Nam si rectang. AC dicatur p^2 ; quum AB sit p^2 ; \therefore erit latitudo BC etiam p^2 . contra Hyp.

a hyp.

b 21. 10.

PROP. XXXIX.

Si due media
AB, BC poten-
tia tantum com-
mensurabiles com-
ponentur, quæ
medium contine-
ant, tota AC ir-
rationalis erit;
vocetur autem ex
binis mediis secun-
da.

Ad expositam DE p' a fac rectang. DF =
ACq; b & DG = ABq + BCq.
Quoniam ABq \in \square BCq, d erit ABq +
BCq, hoc est DG \square ABq; sed ABq \in est μv .
ergo DG est μ . verum rectang. ABC poni-
tur μv ; ideoque \square ABC (f HF) est μv ; g er-
go EG, & GF sunt p' . quia vero DG b \square HF;
arque DG. HF :: EG. GF t erit EG \square
GF. ergo tota EF est p' . n quare rectang DF
est $p' p'$. ergo \sqrt{DF} , id est AC, est p' . Q.E.D.

PROP. XL.

Si due recte lineæ
AB, BC potentia
tantum commensurabiles
componentur, quæ faciant compositum quidem ex
ipsarum quadratis rationale, quod autem sub ipsis
continetur medium; tota recta linea AC, irrationalis
erit: vocetur autem maior.

Nam quia ABq + BCq \in est $p' p'$, & b \square 2
ABC \in μv , & proinde ACq (d ABq + BCq +
2 ABC) \in \square ABq + BCq $p' p'$, f erit AC p' .
Q.E.D.

PROP.

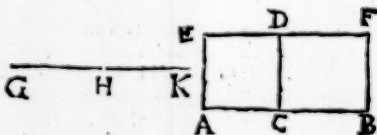
PROP. XLI.

Si due rectæ lineæ AC, CB potentia incommensurabiles componantur, quæ faciant compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, quod autem sub ipsis continetur, rationale; tota recta linea AB irrationalis erit: vocetur autem rationale ac medium potens.

Nam 2 rectang. ACB, a $\rho^2 \gamma^2$ \square ACq + CBq $\epsilon \mu \nu$. d ergo 2 ACB d \square ABq. quare e AB est ρ^2 . Q. E. D.

a hyp. &
f. 11. 10.
b f. 12. 10.
c 4. 2.
d 17. 10.
e 11. def. 10.

PROP. XLII.

Si due rectæ lineæ GH, HK potentia incommensurabiles componantur, quæ faciant & compositum ex ipsarum quadratis medium, & quod sub ipsis continetur medium, incommensurabileque composito ex quadratis ipsarum; tota recta linea GK irrationalis erit: vocetur autem bina media potens.

Ad expositam FB ρ^2 , fiant rectang. AF = GK ρ & CF = GH q + HK q . Quoniam GH q + HK q (CF) a est $\mu \nu$; latitudo CB a erit ρ^2 . Item quia 2 rectang. GHK (c AD) a est $\mu \nu$, etiam AC b erit ρ^2 . Porro quia rectang. AD a \square CF, d atque AD. CF :: AC. CB, e erit AC \square CB. f Quare AB est $\rho^2 \gamma^2$. ergo rectang. AF, id est, GK q est $\rho^2 \gamma^2$. b proinde GK est ρ^2 . Q. E. D.

a hyp.
b 13. 10.
c 4. 2.
d 1. 6.
e 10. 10.
f 17. 10.
g lem 38. 10.
h 11. def. 10.

PROP.

PROP. XLIII.

Quæ ex binis nominibus A B, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Si fieri potest, binomium A B alibi in E secetur in alia nomina A E, E B. Liquet A B secari utrobique inæqualiter, quia AD ∇ DB, & AE ∇ EB.

Quoniam rectangula ADB, AEB sunt $\mu\alpha$; & singula ADq, DBq, AEq, EBq sunt $\rho^2\alpha$; ^{a 37. 10.} ^{b 37. 10.} adeoque ADq + DBq, & AEq + EBq etiam $\rho^2\alpha$, ^{c 37. 10.} ^{d 37. 10.} idcirco ADq + DBq = AEq + EBq. hoc est, 2 AEB = 2 ADB est $\rho^2\gamma$. ^{e 37. 10.} ergo AEB = ADB $\rho^2\gamma$. ergo $\mu\gamma$ superat $\mu\gamma$ per $\rho^2\gamma$. Q. E. A.

PROP. XLIV.

Quæ ex binis mediis prima A B, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Puta AB dividi in alia nomina A E, E B. quo posito, singula ADq, DBq, AEq, EBq, sunt $\mu\alpha$; ^{a 37. 10.} ^{b 37. 10.} & rectangula ADB, AEB, eorumque dupla, sunt $\rho^2\alpha$. ^{c 37. 10.} ^{d 37. 10.} ergo 2 AEB = 2 ADB, hoc est ADq + DBq = AEq + EBq est $\rho^2\gamma$. Q. E. A.

PROP.

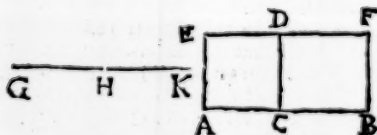
PROP. XLI.

Si due recte linee ΛC , CB potentia incommensurabiles componantur, quae faciant compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, quod autem sub ipsis continetur, rationale; tota recta linea AB irrationalis erit; vocetur autem rationale ac medium potens.

a hyp. &
fcl. 11. 10.
b fcl. 11. 10.
c hyp.
d 17. 10.
e 11. def. 10.

Nam 2 rectang. ACB , a $\rho^2 \gamma^2$ \square $ACq + CBq$ c $\mu\gamma$. d ergo 2 ACB d \square ABq . quare e AB est ρ^2 . Q. E. D.

PROP. XLII.

Si due recte linee GH , HK potentia incommensurabiles componantur, quae faciant & compositum ex ipsarum quadratis medium, & quod sub ipsis continetur medium; incommensurabileque composito ex quadratis ipsarum; tota recta linea GK irrationalis erit; vocetur autem bina media potens.

a hyp.
b 31. 10.
c 4. 1.
d 1. 6.
e 10. 10.
f 17. 10.
g lem 38. 10.
h 11. def. 10.

Ad expositam FB ρ^2 , fiant rectang. $AF = GK$ p & $CF = GHq + HKq$. Quoniam $GHq + HKq$ (CF) a est $\mu\gamma$; latitudo CB b erit ρ^2 . Item quia 2 rectang. GHK (c AD) d est $\mu\gamma$, etiam AC e erit ρ^2 . Porro quia rectang. AD f \square CF , d atque AD . $CF :: AC$. CB , e erit AC \square CB . f Quare AB est ρ^2 . ergo rectang. AF , id est, GKq est $\rho^2 \gamma$. b proinde GK est ρ^2 . Q. E. D.

PROP.

PROP. XLIII.

Quæ ex binis nominibus A B, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Si fieri potest, binomium A B alibi in E secetur in alia nomina A E, E B. Liquet A B secari utrobique inæqualiter, quia AD ∇ DB, & AE ∇ EB.

Quoniam rectangula ADB, AEB sunt $\mu\alpha$;
 a & singula ADq, DBq, AEq, EBq sunt $\rho^2\epsilon$;
 adeoque ADq + DBq, b & AEq + EBq etiam
 $c^2\alpha$, b idcirco ADq + DBq : AEq + EBq.
 hoc est, 2 AEB - 2 ADB est $\rho^2\gamma$.
 ergo AEB - ADB $\rho^2\gamma$. ergo $\mu\gamma$ superat $\mu\gamma$ per $\rho^2\gamma$. Q.E.A.
 a 37. 10.
 b 37. 10.
 c 37. 10.
 d 37. 10.

PROP. XLIV.

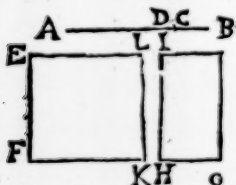

Quæ ex binis mediis prima A B, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Puta AB dividi in alia nomina AE, EB. quo posito, singula ADq, DBq, EBq, a sunt $\mu\alpha$;
 a & rectangula ADB, AEB, eorumque dupla, sunt $\rho^2\alpha$.
 ergo 2 AEB - 2 ADB, hoc est ADq + DBq : AEq + EBq est $\rho^2\gamma$. Q.E.A.
 a 38. 10.
 b 38. 10.
 c 38. 10.
 d 38. 10.

PROP.

PROP. XLV.

Quae ex binis mediis secunda AB, ad unum duntaxat punctum C dividitur in nomina AC, CB.

Dic alia esse nomina AD, DB.

Ad expositam Ei ρ , fac rectang. $EG = ABq.$ & $EH = ACq + CBq$; item $EK = ADq + DBq.$

Quoniam ACq, CBq sunt $\mu\alpha$ \square ; b erit $ACq + CBq$ (EH) $\mu\gamma$. c ergo latitudo FH est ρ . a quin & rectang. ACB , d ideoque $2 ACB$ (IG) est $\mu\gamma$; c ergo HG , est etiam ρ . Cum igitur EH \square IG , g atque $EH. IG :: FH. HG$; b erunt FH, HG \square . k ergo FG est binomium; cujus nomina FH, HG . Simili argumento FG est bin. cujus nomina FK, KG , contra 43. hujus.

PROP. XLVI.

Major AB ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Concipe alia nomina AE, EB. quo posito rectangula ADB, $AEB = \mu\alpha$; a & tam $ADq + DBq$, quam $AEq + EBq$ sunt ρa . b ergo $ADq + DBq = AEq + EBq$, c hoc est, $2 AEB = 2 ADB$ est $\rho\gamma$. d Q. F. N.

PROP.

a 39. 10.
b 16 & 24
10.
c 23. 10.
d 14. 10.
e 4 2.
flem. 16. 10.
g 1. 6.
h 10. 10.
k 37. 10.

a 40. 10.
b 17. 10.
c 5. 3.
d 17. 10.

A
dun
D
+ I
tan
- 2
EB

E
F
L

tam
AC
nian
latit
IG,
 μ
FH
FH.
FK,

EX
b
plus
bi lo
L

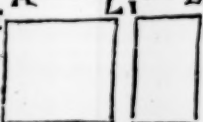
PROP. XLVII.

*Rationale ac
medium potens*

$A \quad F \quad E \quad D \quad B$ AB , ad unum
duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB .
Dic alia nomina AE , EB . a ergo tam AEq a^2 , 10 .
 $+ EB$, quam $ADq + DB$ sunt μa . a & re-
ctangula AEB , ADB , sunt $p^2 a$. b ergo $2 AEB$ b^2 , 17 , 10 .
 $- 2 ADB$. c hoc est, $ADq + DBq - : AEq +$ c , 5 , 2 .
 EB est p^2 . $Q.E.A.$ d , 17 , 10 .

PROP. XLVIII.

$A \quad D \quad C \quad B$
 $L \quad I$

E B
 F $K \quad H \quad G \quad D \quad B$

*Bina media po-
tens AB, ad unum
duntaxat punctum
C dividitur in no-
mina AC, CB.*
Vis AB dividi in
alia nomina AD ,
 DB . Ad exposi-
tam EF p^2 , fiant rectang. $EG = AB$, & $EH =$
 $ACq + CBq$, & $EK = ADq + DBq$. Quo-
niam $ACq + CBq$, nempe EH , a est μv , b erit a^2 , 10 .
latitudo FH p^2 . Item quia $2 ACB$, c hoc est, b^2 , 17 , 10 .
 IG , est $a \mu v$, b erit HG etiam p^2 . Ergo cum EH c , 4 , 2 .
 $a \sqsupset IG$, sitque $EH. IG \propto :: FH. HG$, e erit d , 1 , 6 .
 $FH \sqsupset HG$. Ergo FG est bin. cujus nomina e , 10 , 10 .
 $FH. HG$. Eodem modo ejusdem nomina eruat f , 37 , 10 .
 FK, KG ; contra 43 hujus.

Definitiones secunda.

EXposita rationali, & quæ ex binis nomini-
bus, divisa in nomina; cujus majus nomen
plus possit quam minus, quadrato rectæ lineæ si-
bi longitudine commensurabilis;

L Siquidem majus nomen expositæ rationali
com-

commensurabile sit longitudine, vocetur tota ex binis nominibus prima.

II. Si vero minus nomen expositæ rationali longitudine sit commensurabile, vocetur ex binis nominibus secunda.

III. Quod si neutrum ipsorum nominum sit longitudine commensurabile expositæ rationali, vocetur ex binis nominibus tertia.

Rursus, si majus nomen plus possit quam minus, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem majus nomen expositæ rationali commensurabile sit longitudine, vocetur ex binis nominibus quarta.

V. Si vero minus nomen, vocetur quinta.

VI. Quod si neutrum ipsorum nominum, vocetur sexta.

PROP. XLIX.

A 4 C 5 B .

D —————

E ————— G

F

H —————

Invenire ex binis nominibus primam, E G.

a Sume AB, AC numeros quadra-

tos, quorum excessus CB non Q. exponatur D.

b accipe quamvis EF \square D. c fac AB. CB ::

EFq. FGq. erit EG bin. 1.

Nam EF d \square D. e ergo EF f. f item

E Fq \square F Gq. g ergo FG est etiam f. item

d quia EFq. FGq :: AB. CB :: Q. non Q. b erit

EF \square FG. denique quia per conversionem

rationis EFq. EFq - FGq :: AB. AC :: Q. Q.

k erit EF \square ✓ EFq - FGq. l ergo EG est

bin. 1. Q. E. F.

Explicatio per numeros.

Sit D, 8. EF, 6. AB, 9. CB, 5. quare cum

9. 5.

a *schol.* 29. 10.

b 1. *lem.* 10. 3

10.

c 3. *lem.* 10.

10.

d *constr.*

e 6. *def.* 10.

f 6. 10.

g *schol.* 11. 10

n 9. 10.

k 9. 10.

l 1. *def.* 48

10.

9. 5 :: 36. 20. erit FG, $\sqrt{20}$. proinde EG est 6
+ $\sqrt{20}$.

PROP. L.

A 4 C 5 B *Invenire ex binis nomi-*
D _____ *nibus secundam, EG.*

E _____ G Accipe AB, & AC
F numeros quadratos, quo-

H _____ rum excessus CB sit non

Q. Sit D exposita \dot{p} . sume FG \square D. Fac CB.

AB :: FGq. EFq. Erit EG quaesita.

*Proba ut
praecedentem*

Nam FG \square D, quare FG est \dot{p} . item EFq

\square FGq. ergo EF est etiam \dot{p} . item quia FGq.

EFq :: CB. AB :: non Q. Q. est FG \square EF.

denique quia CB. AB :: FGq. EFq, inverseque

AB. CB :: EFq. FGq, erit ut in praecedenti,

EF \square $\sqrt{EFq - FGq}$. a è quibus EG est bin.

*a 1. def. 48.
10.*

2. Q. E. F.

In numeris, sit D, 8; FG 10; AB, 9; CB, 5.

erit EF, $\sqrt{180}$. quare EG est 10 + 180.

PROP. LI.

A 4 C 5 B *Invenire ex binis*
L 6 *nominibus tertiā, DF.*

G _____ a Sume numeros a *1. 19. 10.*

D _____ F AB, AC quadratos,

E quorum excessus CB

H _____ non Q. Sitq; L nume-

rus non Q, proxime major quam CB, nempe u-

nitatem, vel binario. sit G exposita \dot{p} . b Fac L. AB

:: Gq. DEq. b & AB. CB :: DEq. EFq. erit DF

bin. 3.

*b 3. lem. 10.
10.*

Nam quia DEq \square Gq, d est DE \dot{p} . item

Gq. DEq :: L. AB :: non Q. Q. ergo G \square

DE. item quia DEq \square EFq, d etiam EF

est \dot{p} . quineriam quia DEq. EFq :: AB. CB ::

Q. non Q. f est DE \square EF. porro, quia per

*c constr. b.
10.*

*d 1. 12. 10.
6. 10.*

f 9. 10.

P

constr.

g/2. 17. 8.

h 9. 10.

a 1 def. 48.
10.

constr. & ex æquali Gq. EFq :: L.CB :: non Q.
Q. (nam g L, & CB non sunt similes plani numeri) b erit G etiam \square EF. denique ut in
præced. $\sqrt{DEq - EFq} \square DE$. & ergo DF est
bin. 3. Q. E. F.

In numeris, sit AB, 9; CB, 5; L, 6; G, 8. erit
DE, $\sqrt{96}$ & EF, $\sqrt{48}$. quare DF = $\sqrt{96}$
 $\div \sqrt{48}$.

P R O P. LII.

A... 3 C..... 6 B

G —————

D ————— F

E

H —————

a/2. 19. 10.

b 1. lem. 10.

c 1. lem. 10.

10.

Invenire ex binis nomini-
bus quartam, DF.

a Sume quemvis nume-
rum quadratum AB, quem
divide in AC, CB non
quadrata. sit G exposita e. b accipe DE \square
G, fac AB. CB :: DEq. EFq. erit DF bin. 4.

Nam ut in 49. hujus, DF ostendetur bin.
item, quia per constr. & conversionem rationis
DEq. DEq - EFq :: AB. AC :: Q. non Q.
d erit DE $\square \sqrt{DEq - EFq}$. & ergo DF est
bin. 4. Q. E. F.

In numeris, sit G, 8; DE, 6. erit EF $\sqrt{24}$.
ergo DF est $6 + \sqrt{24}$.

d 9. 10.

e 4 def.

48. 10.

P R O P. LIII.

A... 3 C..... 6 B

G —————

D ————— F

E

HF

Invenire ex binis nomi-
nibus quintam, D F.

Accipe quemvis nu-
merum quadratum AB,
cujus segmenta AC,

CB sint non Q. sit G exposita e. sume EF \square
G, fac CB. AB :: EFq. DEq. erit DF bin. 5.

Nam ut in 50. hujus, erit DF bin. & quia
per constr. & invertendo DEq. EFq :: AB.
CB, ideoque per conversionem rationis DEq.
DEq - EFq :: AB. AC :: Q. non Q. & erit

e 9. 10.

b 5. def. 48.

40.

DE

4. C

In

DF

A ...

G —

D —

H —

quem

AB :

rit D

Na

item

quia

DEq

AB p

ergo

bin. 6.

In

quare

DE \square $\sqrt{\text{DEq} - \text{EFq}}$. b ergo DF est bin.

4. Q. E. F.

In numeris, sit G, 7; EF, 6. erit DE $\sqrt{54}$. quare DF est $6 + \sqrt{54}$.

PROP. LIV.

A 5 C 7 B

L 9

G —————

D ————— F

E

H —————

Invenire ex binis nominibus sextam.

Accipe AC, CB primos numeros utcunque, sic ut AC + CB (AB) sit non Q. sume etiam

quemvis L num. Q. sit G expof. p. a fiatque L. ^{a 3. lem. 10.}
AB :: Gq. DEq. atque AB.CB :: DEq. EFq. ^{10.} erit DF. bin. 6.

Nam ut in 51. hujus, DF ostendetur bin. item quod DE, & EF \square G. denique igitur quia per constr. & conversionem rationis DEq. DEq - EFq :: AB. AC :: non Q. Q. (Nam AB primus est ad AC, b ideoque ei diffimilis) ^{b f. 17. 8.}
ergo DE \square $\sqrt{\text{DEq} - \text{EFq}}$. a ergo DF est ^{c 9. 10.}
bin. 6. Q. E. F. ^{d 6. def. 48. 10.}

In numeris, sit G, 6; DE $\sqrt{48}$. erit EF $\sqrt{28}$. quare DF est $\sqrt{48} + \sqrt{28}$.

LEMMA.

Sit AD rectangulum, cuius latus AC secetur inaequaliter in E; bisectumque sit segmentum minus EC in F; atque ad AE, a fiat rectang. AGE = EFq; perq; G, E, F b ducantur ad AB parallela GH, EI, FK. c Fiat autem quadratum LM = rectang. AH, atque al OMP productam c fiat quadratum MN = GI; rectaeque LOS.

LQT, NRS, NPT *producantur.*

Dico 1. MS, MT sunt rectangula. Nam ob quadratorum angulos OMQ, RMP rectos, a erit QMR recta linea. b ergo anguli RMO, QMP recti sunt. quare pgra MS, MT sunt rectangula.

2. Hinc patet $LS \equiv LT$; & proinde LN esse quadratum.

3. *Rectangula* SM, MT, EK, FD *aequalia sunt*. Nam quia rectang. AGE $d = EFq$, *erit* AE. EF :: EF. GE. *fideoque* AH. EK :: EK. GI. hoc est per constr. LM. EK :: EK. MN. *ergo* LM. SM :: SM. MN. *ergo* EK $b = SM k = FD l = MT$.

4. Hinc $LN_m = AD$.

5. Quia EC bisecta est in F, \therefore patet EF, FC,
EC \square esse.

6. Si $AE \sqsubset EC$, & $AE \sqsubset \checkmark AEq - EC$, erunt AG , GE , $AE \sqsubset$. item, quia AG .

• 18. 6.

b 31. 1.

C 14.3.

• 188. 188. 188.

b 13. 8.

C 3, 4X, 3.

429

e 17.6.

Fig. 6.

g/ab. 21. 6.
b. 6.

49 5.
416 1.

143. 0.

FD 3, 8A.

¶ 16. 10.

0 18 5

16. 10.

AG. GE :: AH. GI, erunt AH, GI ; hoc est p 10. 10.
LM, MN \square . item iisdem positis,

7. OM \square MP. Nam per Hyp. AE, \square
EC, ergo EC \square GE. & quare EF \square GE. q 14. 10.
sed EF. GE :: EK. GI. ergo EK \square GI, r 10. 10.
hoc est SM \square MN. atqui SM. MN :: OM.
MP. ergo OM \square MP.

8. Sin ponatur AE \square \checkmark AEq - ECq,
patet AG, GE, AE esse \square . unde LM \square
MN. nam AG. GE :: AH. GI :: LM. MN. f 19 & 17.
10.

*His bene perspectis, facile sex sequentes Proposi-
tiones expediemus.*

P R O P. LV.

*Si spatium AD contineatur sub rationali AB,
& ex binis nominibus prima AC, (AE + EC;)
recta linea OP spatium potens irrationalis est, quæ
ex binis nominibus appellatur.*

Suppositis iis, quæ in lemmate proxime præ-
cedenti descripta, & demonstrata sunt, liquet re-
ctam OP posse spatium AD. & item AG, GE,
AE sunt \square . ergo cum AE b sit $\frac{1}{2}$ AB,
erunt AG, & GE, $\frac{1}{2}$ AB. d ergo rectan- a hyp. & lem.
gula AH, GI, hoc est quadrata LM, MN sunt 54. 10.
p. ergo OM, MP sunt $\frac{1}{2}$ e $\frac{1}{2}$ AB. f proinde OP b hyp.
est bin. Q. E. D. c sch. 12. 10.
d 10. 10.
e lem. 54. 10.
f 37. 10.

*In numeris, sit AB, 5; AC, 4 + \checkmark 12. quare
rectang. AD = 20 + \checkmark 300 = quadr. LN. ergo
OP est \checkmark 15 + \checkmark 55; nempe bin. 6.*

PROP. LVI.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus secunda AC (AE + EC;) recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ ex binis mediis prima appellatur.

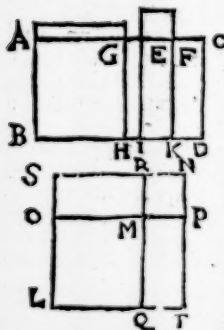
a hyp. &
lem. 54. 10.
b hyp.
c sch. 12. 10.
d 12. 10.
elem. 54. 10.

f hyp. 12. 10.
g 10. 10.
h 32. 10.

Rursus addibito lemme ad 54. hujus, erit $OP = \sqrt{AD}$. & item AE, AG, GE sunt \square . ergo quum AE b sit ρ , \square AB, c erunt AG, GE etiam ρ \square AB. ergo rectangula AH, GI; hoc est OMq, MPq d sunt $\mu\mu$. e quinetiam OM \square MP. denique EF \square EC, & EC f \square AB. g quare EF est ρ \square AB. g ergo EK; hoc est SM, vel OMP est $\rho\gamma$. h Proinde OP est 2 μ prima. Q. E. D.

In numeris, sit AB, 5; & AC, $\sqrt{48}$; + 6. ergo rectang. AD = $\sqrt{}$: 1200 + 30 = OPq. ergo OP est $\sqrt{675} + \sqrt{75}$; nempe bimed. 1. Vide Schem. 57.

PROP. LVII.

a hyp. & 12.
10.
b 39. 10.

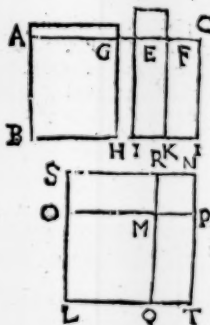
Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus tertia AC (AE + EC;) recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ ex binis mediis secunda dicitur.

Ut prius, OPq = AD. item rectangula AH, GI, hoc est OMP, MPq sunt $\mu\mu$. a item EK, vel OMP est $\mu\gamma$. b ergo OP est bimed. 2.

In

In numeris, sit $AB, 5$; $AC, \sqrt{32} + \sqrt{34}$. quare
 AD est $\sqrt{800} + \sqrt{600} = OPq$. proinde OP est
 $\sqrt{450} + \sqrt{50}$; hoc est bimed. 2.

PROP. LVIII.

Si spatium AD
 contineatur sub ratio-
 nali AB , & ex binis
 nominibus quarta AC
 ($AE + EC$;) recta
 linea OP spatium po-
 tens, irrationalis est,
 quæ vocatur major.

Nam iterum, ^{alem. 54. 10.}
 $OMq = \square MPq$.
 rectang. vero AI ,
 hoc est $OMq + MPq$ ^{b hyp. &}
 b est p^2 . ^{c item EK, 10. 10.}
 vel OMP est $\mu\nu$. ^{c hyp. &}
 d ergo OP (\sqrt{AD}) ^{12. 10.}
 est major. Q. E. D. ^{d 40. 10.}

In numeris, sit $AB, 5$; & $AC, 4 + 8$. ergo
 rectang. AD est $20 + \sqrt{200}$. quare OP est $\sqrt{}$:
 $20 + \sqrt{200}$.

PROP. LIX.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB ,
 & ex binis nominibus quinta AC ; recta linea OP
 spatium AD potens, irrationalis est, quæ rationa-
 le & medium potens appellatur.

Rursus $OMP = \square MPq$. rectang. vero AI , ^{a ut in prop.}
 vel $OMq + MPq$ est $\mu\nu$. & item rectang. EK , ^{b 41. 10.}
 vel OMP est p^2 . b ergo OP (\sqrt{AD}) est po-
 tens p^2 , & $\mu\nu$. Q. E. D.

In numeris, sit $AB, 5$; & $AC, 2 + \sqrt{8}$. ergo
 rectang. $AD = 10 + \sqrt{200} = OPq$. quare OP
 est $\sqrt{}$: $10 + \sqrt{200}$

PROP. LX.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus sexta BC ($AE + EC$); recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ bina media potens appellatur.

Ut sæpe prius, OMq \sqsupset MPq. & OMq + MPq est $\mu\gamma$. & rectang. (EK) OMP etiam $\mu\gamma$.
 43.10. ergo OP = \sqrt{AD} est potens 2 $\mu\alpha$. Q. E. D.

In numeris, sit AB, 5; AC, $\sqrt{12 + \sqrt{3}}$; ergo rectang. AD, vel OPq est $\sqrt{300} + \sqrt{200}$. proinde OP est $\sqrt{\sqrt{300} + \sqrt{200}}$.

LEMMA.

Sit recta AB inaequaliter secta in C, sitque AC majus segmentum; & cuius DE applicentur rectangula, $DF = ABq$, & $DH = ACq$, & $IK = CBq$. sitque LG bisecta in M, ducaturque MN parallela GF.

Dico 1. Rectang. ACB = LN, vel MF.

43.2. & 3.

1. Nam 2 ACB = LF.

27.1.

47.2.

41.6.

416.10.

2. DL \sqsupset LG. nam DK ($ACq + CBq$) \sqsupset LF (2 ACB) ergo cum DK, LF sint æque alta, erit DL \sqsupset LG.

3. Si AC \sqsupset CB, 4 erit rectang. DK \sqsupset ACq, & CBq.

16.16.10.
110.10.

4. Item, DL \sqsupset LG. nam ACq + CBq \sqsupset 2 ACB : hoc est DK \sqsupset LF. sed DK, LF :: DL. LG. fergo DL \sqsupset LG.

5. Ad hac, DL \sqsupset $\sqrt{DLq - LGq}$. Nam
 1.6. ACq. ACBq :: ACB. CBq. hoc est DH. LN ::

LN :: LN. IK. e quare DI. LM :: LM. IL.
 b ergo DI x IL = LM. ergo cum ACq & \square h 17. 6.
 Csq. hoc est DH \square IK, & l proinde DI \square k h p.
 IL, m erit DL \square $\sqrt{DLq - LGq}$. Q. E. D. l 10. 10.
 m 18. 10.

6. Sin ponatur ACq \square CBq, n erit DL \square a 19. 10.
 $\sqrt{DLq - LGq}$.

Hoc lemma preparationis vicem subeat pro 6. sequentibus propositionibus.

PROP. LXI.

Quadratum ejus quæ ex binis nominibus (AC + CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus primam.

Suppositis iis, quæ in lemmate proxime antecedenti descripta & demonstrata sunt. Quoniam AC, CB a sunt p \square , b erit rectang. DK a 2, p.
 \square ACq; c ergo DK est p. d ergo DL \square b item 60. 10.
 DE p. rectang. vero ACB, ideoque 2 ACB c 12. 10.
 (LF) e est μ r. f ergo latitudo LG est p. \square d 11. 10.
 DE. g ergo etiam DL \square LG. b item DL \square e 13. 10.
 $\sqrt{DLq - LGq}$. ex quibus k sequitur DG esse bin. i. Q. E. D. h item 60. 10.
 k 1. def. 48. 10.

PROP. LXII.

Quadratum ejus, quæ ex binis mediis prima (AC + CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus secundam.

Rursus adhibito lemmate proxime præcedenti; Rectang. DK \square ACq. a ergo DK est a 14. 10.
 μ r. b ergo latitudo DK est p. \square DE. Quia ve. b 13. 10.
 ro rectang. ACB, ideoque LF (2 ACB) c h p. &
 e est p. d, d erit LG p. \square DE. e ergo DL, f 12. 10.
 LG sunt \square . f item DL \square $\sqrt{DLq - LGq}$. a 13. 10.
 LGq. g ex quibus patet DG esse bin. 2. Q. f item 60. 10.
 E. D. g 1. def. 49. 10.

PROP.

P R O P. LXIII.

Quadratum ejus, quæ ex binis mediis secunda (AC+CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus tertiam.

Ut in præced. DL est $p^2 \square$ DE. porro quia
 a hyp. & 24. rectang. ACB, ideoque LF (2 ACB) a est
 10. $\mu\nu$, b erit LG $p^2 \square$ DE. c quinetiam DL \square
 b 33. 10. LG. c itemque DL $\square \sqrt{DLq} - LGq$. d er-
 c lem. 60. 10. go DG est bin. 3. Q. E. D.
 d 3. def.
 48. 10.

P R O P. LXIV.

Quadratum Majoris (AC+CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus quartam.

Rursus ACq + CBq, hoc est DK a est p^4 .
 13. 10. b ergo DL est $p^2 \square$ DE. item ACB, ideoque
 b 31. 10. LF (2 ACB) c est $\mu\nu$. d ergo LG est $p^2 \square$
 c hyp. & DE. e proinde etiam DL \square LG. denique
 24. 10. quia AC \square BC, f erit DL \square DLq -
 d 33. 10. LGq. g unde DG. est bin. 4. Q. E. D.
 e 13. 10. f lem. 60. 10.
 g 4. def.
 48. 10.

P R O P. LXV.

*Quadratum ejus, quæ rationale ac medium po-
 test, (AC+CB) ad rationalem DE applica-
 tum, facit latitudinem DG ex binis nominibus
 quintam.*

Iterum, DK est $\mu\nu$. a ergo DL est $p^4 \square$
 13. 10. DE. item LF est p^4 . b ergo LG est $p^2 \square$ DE.
 c 13. 10. d ergo DL \square LG. e item DL $\square \sqrt{DLq} -$
 d lem. 60. 10. LGq. f proinde DG est bin. 5.
 e 3. def.
 48. 10.

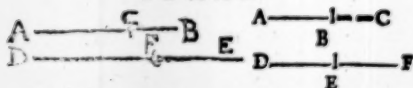
P R O P. LXVI.

*Quadratum ejus, quæ bina media potest (AC
 + CB) ad rationalem DE applicatum, facit lati-
 tudinem DG ex binis nominibus sextam.*

Ut

Ut prius, DL & LG sunt β \sqsupset DE.
 Quia vero ACq + CBq (DK) \sqsupset ACB, ^{a 19. 10.}
 ideoque DK \sqsupset LF (2 ACB) estque DK, ^{c 1. 6.}
 LF ϵ :: DL, LG. ^{d 10. 10.} erit DL \sqsupset LG. ^{e 10. 60. 10.} denique
 DL \sqsupset \checkmark DLq = LGq. ^{f 6. def.} ex quibus liquet
 DG esse bin. 6. Q. E. D. ^{48. 10.}

LEMMA.

Sint AB, DE \sqsupset ; fiatque AB. DE :: AC
 DF.

Dico 1. AC \sqsupset DF, ut patet ex 10. 10.
 item CB \sqsupset FE. ^{a 19. 10.} quia AB. DE :: CB. FE.

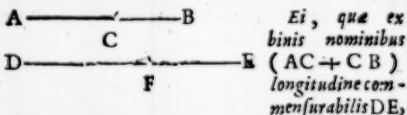
2. AC. CB :: DF. FE. Nam AC. DF ::
 AB. DE :: CB. FE. ergo permutando AC.
 CB :: DF. FE.

3. Restang. ACB \sqsupset DFE. Nam ACq. ^{b 1. 6.}
 ACB b :: AC. CB c :: DF. EF :: DFq. DFE. ^{c prius.}
 quare permutando ACq. DFq :: ACB. DFE.
 ergo cum ACq \sqsupset DFq, ^{d 10. 10.} erit ACB \sqsupset
 DFE.

4. ACq + CBq \sqsupset DFq + FEq. Nam
 quia ACq. CBq e :: DFq. FEq. erit componen- ^{e 11. 6.}
 do ACq + CBq :: DFq + FEq. FEq. er-
 go cum CBq \sqsupset FEq, ^{f 10. 10.} erit ACq + CBq \sqsupset
 DFq + FEq.

5. Hinc, si AC \sqsupset , vel \sqsupset CB, ^{g 10. 10.} erit pa-
 riter DE \sqsupset , vel \sqsupset EF.

PROP. LXVII.

et ipsa ex binis nominibus est, atque ordine eadem.

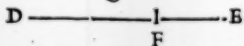
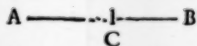
Fac AB. DE :: AC. DF. a sunt AC, DF
 a lem. 66. 10. \square ; a & CB, FE \square . quare cum AC, & CB
 b hyp. b sint \square , c erunt DF, FE \square . ergo DE
 c lem. 66. 10. est etiam bin. Quia vero AC. CB a :: DF.
 d f. 12. 10. FE. si AC \square , vel $\square \sqrt{ACq - BCq}$,
 d etiam similiter DF \square , vel $\square \sqrt{DFq - FEq}$.
 e 12. 10. & FEq. item si AC \square , vel $\square \rho$ expof. e erit si-
 f 14. 10. militer DF \square , vel $\square \rho$ expof. at si CB \square
 vel $\square \rho$, e erit pariter FE \square vel $\square \rho$. Sin
 g Per def. vero utraque AC, CB $\square \rho$, erit utraq; etiam
 48. 10. DF, FE $\square \rho$. g Hoc est, quodcunque bino-
 mium fuerit AB, erit DE ejusdem ordinis.
 Q. E. D.

PROP. LXVIII.

Ei, quæ ex binis mediis (AC + CB) longi-
 tudine commensurabilis DE, et ipsa ex binis me-
 diis est, atque ordine eadem.

a 13. 6. a Fiat AB. DE :: AC. DF. b ergo AC \square
 b lem 66. 10. DF, & CB \square FE. ergo cum AC & CB
 c hyp. c sint μ , d etiam DF, & FE erunt μ . & cum
 d 14. 10. AC c \square CB, e erit FD \square FE. f ergo DE
 e 10. 10. est 2μ . Si igitur rectang. ACB sit ρ^2 , quia
 f 18. 10. DFE b \square ACB, g etiam DFE est ρ^2 ; et si
 g f. 12. 10. illud $\mu\rho$, h hoc etiam erit $\mu\rho$. k Id est, si AB
 h 14. 10. sit bimed. 1. si bimed. 2. erit DF ejusdem or-
 k 18. vel
 39. 10. dinis. Q. E. D.

PROP. LXIX.

Majori (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa Major est.

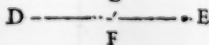
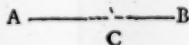
Fac AB. DE :: AC. DF. Quoniam AC a \square CB, b erit DF \square FE. item ACq + CBq a est $\mu\nu$; proinde cum DFq + FEq b \square ACq + CBq, c etiam DFq + FEq est $\mu\nu$. denique rectang. ACB a est $\mu\nu$. d ergo rectang. DFE est $\mu\nu$ (quia DFE b \square ACB.) e Quare DE est major. Q. E. D.

PROP. LXX.

Rationale ac medium potenti (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa rationale ac medium potens est.

Iterum fac AB. DE :: AC. DF. Quia AC a \square CB, b etiam DF \square FE. item quia ACq + CBq a est $\mu\nu$, c erit DFq + FEq $\mu\nu$. denique quia rectang. ACB c est $\mu\nu$, d etiam DFE est $\mu\nu$. e ergo DE est potens $\mu\nu$, ac $\mu\nu$. Q. E. D.

PROP. LXXI.

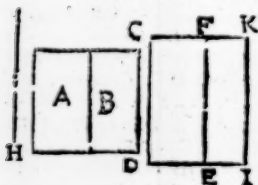
Bina media potenti (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa bina media potens est.

Divide DE, ut in praeced. Quia ACq a \square CBq, b erit DFq \square FEq. item quia ACq + CBq a est $\mu\nu$, c erit DFq + FEq etiam $\mu\nu$. pariterque quia ACB a est $\mu\nu$, d etiam DFE est $\mu\nu$. denique quia ACq + CBq \square ACB, e erit

14. 10.
41. 10.

erit $DFq + FEq \sqsupset DFE$. f è quibus sequitur DE esse potentem 2μ . Q. E. D.

PROP. LXXII.

Si rationale A , & medium B componentur, bu atuo*r* irrationales sunt; vel ea quæ ex binis nominibus, vel dquæ ex binis me-
is prima, vel

major, vel rationale ac medium potens.

Nimirum si $Hq = A + B$, erit H una 4 linearum, quas theorema designat. Nam ad CD expositum p , fiat rectang. $CE = A$; item $FI = B$; hideoque $CI = Hq$. Quoniam igitur A est $p \gamma$, etiam CE est $p \gamma$. ergo latitudo CF est $p \sqsupset CD$. & quia B est $\mu \nu$, erit $FI \mu \nu$. ergo FK est $p \sqsupset CD$. ergo CF , FK sunt $p \sqsupset$. Tota igitur CK f est bin. Si igitur $A \sqsupset B$, hoc est $CE \sqsupset FI$, g erit $CF \sqsupset FK$. ergo si $CF \sqsupset \sqrt{CFq} = FKq$, b erit CK bin. 1. & proinde $H = \sqrt{CI}$ k est bin. Si ponatur $CF \sqsupset \sqrt{CFq} = FKq$, l erit CK bin. 4. quare $H (\sqrt{CI}) m$ est major. Sin $A \sqsupset B$; g erit $CF \sqsupset FK$; proinde si $FK \sqsupset \sqrt{FKq} = CFq$, n erit CK bin. 2. o quare H est 2μ prima. denique si $FK \sqsupset \sqrt{FKq} = CFq$, p erit CK bin. 5. q unde H erit potens $p \gamma$ ac $\mu \nu$. Q. E. D.

107. 16. 6.
1. 2. 2. 1.
21. 10.

23. 10.
13. 10.
37. 10
1. 6.
1. def.
48. 10.
15. 10.
14. def.
48. 10
m 58. 10.

1. 1. def.
48. 10.
46. 10.
p 5. def.
48. 10.
458. 2.

PROP. LXXIII.

Si duo media A, B, inter se incommensurabilia componantur, due reliquae irrationales sunt; vel ex binis mediis secunda, vel bina media potens.

Nempe H potens $A + B$ est una dictarum irrationalium. Nam ad CD expof. p^2 , fac rectang. $CE = A$, & $FI = B$. unde $Hq = CI$. Quoniam igitur CE, & FI sunt μa , b erunt latitudines CF, FK p^2 CD. item quia CE a^2 FI; estque CE. FI $c :: CF$. FK, d erit $CF \sqsupset FK$. ergo CK est bin 3. nempe, si $CF \sqsupset \sqrt{CFq - FKq}$. unde $H = \sqrt{CI}$ ferit $2\mu a^2$. Sin vero $CF \sqsupset \sqrt{CFq - FKq}$, g erit CK bin. 6. & b proinde H est potens $2\mu a$. Q. E. D.

a hyp.
b 13. 10.
c 1. 6.
d 10. 10.
e 3. def.
f 48. 10.
g 37. 10.
h 6. def.
i 48. 10.
l 60. 10.

Principium Senariorum per derractionem.

PROP. LXXIV.

Si à rationali DF rationalis DE auferatur, potentia tantum commensurabilis existens toti DF; reliqua EF irrationalis est: vocetur autem apotome.

Nam $EFq = DEq$; sed DEq est p^2y . ergo EF est p^2 . Q. E. D.

In numeris, sit DF, 2; DE, $\sqrt{3}$. EF erit $2 - \sqrt{3}$.

a 1. 10. 10.
b hyp.
c 10. & 11.
d def. 10.

PROP.

PROP. LXXV.

D E F Si à media DF media DE
 ————— auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens toti DF, quæ cum tota
 DF rationale contineat; reliqua EF irrationalis est;
 vocetur autem mediæ apotome prima.

a f. 16. 10.
 b h. p.
 c 10. & 11.
 d f. 10.

Nam EFq a \square rectang. FDE. ergo cum
 FDE b sit p. v, c erit EF p. Q. E. D.

In numeris, sit DF $v\sqrt{54}$ & DE $v\sqrt{24}$. ergo
 EF est $v\sqrt{54} - v\sqrt{24}$.

PROP. LXXVI.

D E F Si à media DF media DE
 ————— auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens toti DF, quæ cum tota
 DF medium contineat; reliqua EF irrationalis est;
 vocetur autem mediæ apotome secunda.

a h. p.
 b 16. 10.
 c 14. 10.

d cor. 7. 1.
 e 17. 10.

Quia DF₁, & DEq a sunt $\mu\alpha$ \square ,
 b erit DF₁ + DEq \square DEq. c quare DFq
 + DEq est $\mu\nu$. item rectang. FDE, e ideoque
 2 FDE a est $\mu\nu$. ergo EFq (d DFq + DEq -
 2 FDE) e est p. v. quare EF est p. Q. E. D.

In numeris, sit DF, $v\sqrt{18}$; & DE, $v\sqrt{8}$. erit
 EF $v\sqrt{18} - v\sqrt{8}$.

PROP. LXXVII.

————— Si à recta linea AC recta
 A B C auferatur AB, potentia incom-
 mensurabilis existens toti BC, quæ cum tota AC
 faciat compositum quidem ex ipsarum quadratis ra-
 tionale, quod autem sub ipsis continetur medium; re-
 liqua BC irrationalis est: vocetur autem minor.

a h. p.
 b f. 12. 10.
 c 7. 1.
 d 17. 10.
 e 11. d. f. 10.

Nam ACq + ABq a est p. v. at rectang. ACB
 b est $\mu\nu$. b ergo 2 CAB \square ACq + ABq
 (2 c CAB + BC₁) d ergo ACq + ABq \square
 BC₁. e ergo EC est p. Q. E. D.

In

In numeris, sit AC, $\sqrt{18} + \sqrt{108}$. AB $\sqrt{18} - \sqrt{108}$. ergo BC est $\sqrt{18} + \sqrt{108}$.
 $-\sqrt{18} - \sqrt{108}$.

PROP. LXXVIII.

D———E———F Si à recta linea DF re-
 sta auferatur DE potentia
 incommensurabilis existens toti DF, qua cum tota
 DF faciat compositum quidem ex ipsarum quadratis
 medium, quod autem sub ipsis continetur, rationale;
 reliqua EF irrationalis est: vocetur autem cum ratio-
 nali medium totum efficiens.

Nam 2 FDE a est p. b & DFq + DEq est
 μv . c ergo 2 FDE \square DFq + DEq d (2 FDE
 + EFq) e ergo EF est g. Q. E. D.

In numeris sit DF, $\sqrt{216} + \sqrt{72}$. DE,
 $\sqrt{216} - \sqrt{72}$. ergo EF est $\sqrt{216} +$
 $\sqrt{72} - \sqrt{216} - \sqrt{72}$.

a b p. & p. b.
 12. 10.
 b b p.
 c f. 12. 10.
 d 7. 2.
 e f. 12. 10.
 & 11. def. 10.

PROP. LXXIX.

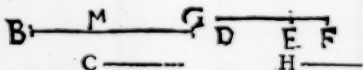
D E F Si à recta DF recta aufera-
 tur DE, potentia incommensura-
 bilis existens toti DF, qua cum
 tota faciat & compositum ex ipsarum quadratis,
 medium; & quod sub ipsis continetur, medium, in-
 commensurabileque composito ex quadratis ipsarum,
 reliqua irrationalis est: vocetur autem cum medio
 medium totum efficiens.

Nam 2 FDE, & DFq + DEq e sunt μa ;
 b ergo EFq (c DFq + DEq - 2 FDE) est g' v.
 d proinde EF est p. Q. E. D.

Exempl. gr. sit DF, $\sqrt{180} + \sqrt{60}$. DE,
 $\sqrt{180} - \sqrt{60}$. EF erit $\sqrt{180} + \sqrt{60}$
 $- \sqrt{180} - \sqrt{60}$.

a b p. & 14.
 10.
 b 17. 10.
 c cor. 7. 3.
 d 11. def. 10.

L E M M A.

Si idem sit excessus inter primam magnitudinem BG, & secundam C (MG) qui inter tertiam magnitudinem DF, & quartam H (EF); erit & vicissim idem excessus inter primam magnitudinem BG, & tertiam DF, qui inter secundam C, & quartam H.

a hyp.
a 15. ex. 1.

Nam quia a æqualibus BM, DE adjectæ sunt æquales MG, EF, a hoc est C, H; erit excessus totorum BG, DF, b æqualis excessui adjectorum, C, H. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, quatuor magnitudines Arithmetice proportionales, vicissim erunt Arithmetice proportionales.

P R O P. LXXX.

B I D C Apotome AB una tantum congruit recta lineæ rationalis BC, potentia tantum commensurabilis existens toti AB.

a 11. 10.
b 14. 10.
c cor. 7. 1.

d lem 70. 10.
e hyp. & 17.
10.
f sch. 11. 10.
g 17. 10.

Si fieri potest, alia BD congruat. a ergo rectangula ACB, ADB; b ideoq; eorum dupla sunt μa . cum igitur $ACq + BCq - 2 ACB = ABq$ $c = ADq + DBq - 2 ADB$. ergo vicissim $ACq + BCq = ADq + BDq$ d $= 2 ACB$ e $= 2 ADB$. Sed $ACq + BCq = ADq + BDq$ f est p. v. f ergo $2 ACB = 2 ADB$ g est p. v. Q. E. A.

PROP.

PROP. LXXXI.

Media Apotoma prima
 $A \quad B \quad D \quad C$ *ma AB una tantum congruit recta linea media BC, potentia solum commensurabilis existens toti, & cum tota rationale continens.*

Dic etiam BD congruere. igitur quoniam tam ACq, & BCq; quam ADq, & BDq sunt $\mu\alpha$ \square . b etiam ACq + BCq, & ADq + BDq erunt $\mu\alpha$. c sed rectangula ACB, ADB; d adeoque 2 ACB, & 2 ADB sunt $\rho\alpha$. e ergo 2 ACB = 2 ADB; f hoc est ACq + BCq = ADq + BDq est $\rho\gamma$. g Q. E. A.

a 277.
 b 16. & 24.
 10.
 c 277.
 d 11. 12. 10.
 e 11. 17. 10.
 f 7. 2. &
 lem. 79. 10.
 g 27. 10.

PROP. LXXXII.

Media Apotoma secunda
 $A \quad B \quad C \quad D$
 $E \quad K \quad H \quad M$

 $F \quad I \quad G \quad L$
ma secunda AB una tantum congruit recta linea media BC, potentia solum commensurabilis existens toti, & cum tota medium continens.

Si fieri potest, congruat alia BD. Ad EF ρ fiant rectang. EG = ACq + BCq; item rectang. EL = ADq + BDq. Item EI = ABq. Jam 2 ACB + ABq = ACq + BCq = EG, ergo cum EI = ABq, a erit KG = 2 ACB. porto ACq, & BCq b sunt $\mu\alpha$ \square . c Ergo EG (ACq + BCq) est $\mu\gamma$. d ergo latitudo EH ρ \square EF. e Quinetiam rectang. ACB; f ideoque 2 ACB (KG) est $\mu\gamma$. d ergo KH est etiam ρ \square EF. denique quia ACq + BCq, id est, EG, g \square 2 ACB (KG) estque Q 2 EG.

a 4. 2. & 3.
 ax. 1.
 b 277.
 c 14. 10.
 d 11. 10.
 e 277.
 f 14. 10.
 g lem. 26. 10.

h 1.6.
 k 10. 10.
 l 74. 10.

E G. K G :: b E H. K H & erit E H \square K H.
 l ergo EK est aptome, cujus congruens KH. simili
 argumento erit KM ejusdem EK congruens; con-
 tra 8o hujus.

PROP. LXXXIII.

Minori AB, una tan-
 A B D C tum congruit recta li-
 nea (BC) potentia incommensurabilis existens toti,
 & cum tota faciens compositum quidem ex ipsarum
 quadratis rationale; quod autem sub ipsis contine-
 tur medium.

Putamus aliam BD congruere. Cum igitur ACq
 + BCq, & ADq + BDq sint p^a, eorum ex-
 cessus (z b ACB -; z ADB) est p^a v, d Q. E. A;
 quia ACB, & ADB sunt μ a per hypoth.

a hyp.
 b lem. 97. 10.
 c sibi. 27. 10.
 d 27. 10.

PROP. LXXXIV.

Ei (AB,) qua cum
 A B D C rationali medium totum
 facit, una tantum congruit recta linea BC. potentia
 incommensurabilis existens toti, & cum tota faciens
 compositum quidem ex ipsarum quadratis medium;
 quod autem sub ipsis continetur, rationale.

Dic aliam BD etiam congruere. ergo re-
 ctangula ACB, ADB. b ideoque z ACB, & z
 ADB sunt p^a. ergo z ACB -; z ADB; hoc
 est, ACq + BCq -; ADq + BDq est p^a v.
 Q. E. A: quoniam ACq + BCq, & ADq +
 BDq sint μ a per hypoth.

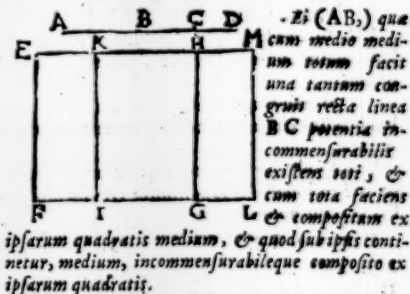
a hyp.
 b sibi. 12. 10.
 c lem. 79. 10.
 d sibi. 27. 10.

PROP.

ipsa
 nec
 ipsa
 S
 huj
 igit
 a
 estq
 KH
 Hau
 oste

E
 po
 sibi
 I.
 dine
 ma.
 II
 gitud
 secun
 II
 expof
 bilis,

PROP. LXXXV.

Suppositis iis quæ facta & ostensa sunt in 82
hujus; liquet EH, & KH esse \square EF. Porro
igitur quia ACq + CB, hoc est, rectang. EG
= \square ACB, bideoque EG \square 2 ACB (KG) ^{a 87p.}
estque EG. KG :: c EH. KH; erit EH \square ^{b 14. 10.}
KH. ergo EK est apotome, cujus congruens KH: ^{c 1. 6.}
Haud aliter KM eidem apotomæ EK. congruere
ostendetur; contra 80 hujus.

Definitiones tertia.

Exposita rationali, & apotoma, si tota plus
possit quam congruens quadrato rectæ lineæ
sibi longitudine commensurabilis;

I. Si quidem tota expositæ rationali longitu-
dine sit commensurabilis, vocetur apotome pri-
ma.

II. Si vero congruens expositæ rationali lon-
gitudine sit commensurabilis, vocetur apotome
secunda.

III. Quod si neque tota, neque congruens
expositæ rationali sit longitudine communura-
bilis, vocetur apotome tertia.

Rursus, si tota plus possit quam congruens quadrato rectæ sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem tota expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quarta.

V. Si vero congruens expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quinta.

VI. Quod si neque tota, neque congruens, expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome sexta.

PROPOSITION. LXXXVI, 87, 88, 89, 90, 91.

A 4 C 5 B

D —————

E ————— F

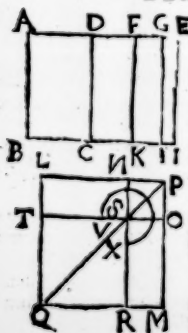
G

H —————

Invenire apotomen primam, secundam, tertiam, quartam, quintam, sextam.

Apotomæ inveniuntur, subductis minoribus binomiorum nominibus ex majoribus. Exemp. gr. Sit $6 + \sqrt{20}$, bin. I. erit $6 - \sqrt{20}$, apot. I. &c. Quare de earum inventione plura repetere nihil est necesse.

LEMMA.

Sit rectangulum AC sub rectis AB, AD. producat AD ad E, & bisecetur DE in F. sitque rectang. AGE = FEQ. & compleantur rectangula AI, DK, FH. Fiant vero quadratum LM = AH, & quadratum NO = GI, producanturque NSR, OST.

Dico primo, rectangul. AI = LM + NO = TOq + SOq. ut patet ex constr. Se-

Secundo, *Rectang.* $DK = LO$. Nam quia
 rectang. $AGE = FEq$, b sunt AG, FE, GE a const. b 17. 6. c 1. 6.
 \therefore , c adeoque AH, FI, GI \therefore ; a hoc est, LM , d sic. 11. 6. e 9. 5. f 36. 1.
 FI, NO \therefore . atqui LM, LO, NO d sunt \therefore ;
 ergo $FI = e LO = f DK = g NM$.

Tertio, *Hinc*, $AC = AI - DK - FI = LM + NO - LO - NM = TR$.

Quarto, *b* *Liquet* DF, FE, DE esse \square . h 16. 10.

Quinto, Si $AE \square DE$, & $AE \square \surd AEq - DEq$, *erunt* $AG, GE, AE \square$. l 18. 10. & 10. 10.

Sexto, *Item*, quia $AE' \square DE$, *erunt* $AE, FE \square$. *ideoque* AI, FI ; hoc est, $LM + NO$ & LO sunt \square . l hyp. m 13. 10.

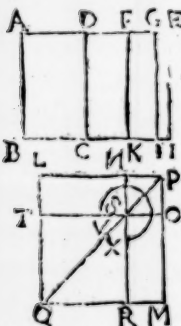
Septimo, *Item* quia $AG * \square GE$, *erunt* AH, GI , hoc est, $LM, NO \square$. n 1. 6. & 10. 10. * prius. o 14. 10.

Octavo, Sed quia $AE' \square DE$, *erunt* $FE, GE \square$. *ideoque* rectang. $FI \square GI$, hoc est $LO \square NO$. quare cum $LO. NO \propto TS. SO$. *erunt* $TS. SO \square$. p 1. 6. q 10. 10.

Nono, Sin ponatur $AE \square \surd AEq - DEq$; *erunt* $AG, GE, AE \square$. r 19. 10. & 17. 10. s 1. 6. & 10.

Decimo, *Square* rectang. AH, GI , hoc est TOq, SOq erunt \square . t 10.

PROP. XCII.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & Apotoma prima AD (AE - DE;) recta linea TS spatium AC potens, apotome est.

Adhibe lemma proxime antecedens pro preparatione ad demonstrationem hujus. Igitur $TS = \sqrt{AC}$. item AG, GE, AE sunt \square ; ergo cum $AE \square AB^2$; b erunt AG, & GE \square

AB. c ergo rectangula AH & GI, hoc est TOq & SOq sunt p^2 . d item TO, SO sunt p^2 \square ; e proinde TS est apotome. Q. E. D.

PROP. XCIII.

Vide Schem. preced.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma secunda AD (AE - DE;) recta linea TS spatium AC potens; media est apotome prima.

Rursus juxta lemma antecedens, AG, GE, AE sunt \square . cum igitur AE sit p^2 \square AB, b erunt AE, GE etiam p^2 \square AB c ergo rectangula AH, GI, hoc est TOq, SOq, sunt p^2 ; d item TO \square SO. Denique quia DE \square AB. p^2 . f erit rectang. DI, ejusque semissis DK, vel LO, hoc est TOS p^2 \square g è quibus sequitur TS (\sqrt{AC}) esse mediae apot. i. Q. E. D.

PROP. XCIV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma tertia AD (AE - DE;) recta linea TS spatium AC potens, media est apotome secunda.

Ut in precedenti TO, & SO sunt μ . Quoniam igitur DE a est p° \square AB, b erit rectang. DI, c ideoque DK; vel TOS μv . d ergo TS = \sqrt{AC} est media apot. 2. Q. E. D.

a 57.
b 12. 10.
c 14. 10.
d 76. 10.

PROP. XCV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma quarta AD (AE - DE) recta linea TS spatium AC potens, minor est.

Rursus TO a \square SO. Quoniam igitur AE b est p° \square AB, c erit AI, (TOq + SOq) $p^{\circ} v^{\circ}$ atqui ut prius rectang. TOS est μv . d ergo TS = \sqrt{AC} est minor. Q. E. D.

a 91. 10.
b 57.
c 10. 10.
d 77. 10.

PROP. XCVI.

Vide idem.

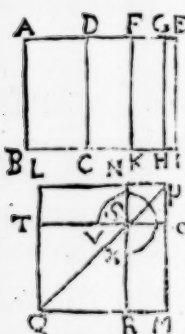
Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma quinta AD (AE - DE;) recta linea TS spatium AC potens, est quæ cum rationali medium totum efficit.

Rursus enim TO \square SO. itaque cum AE a sit p° \square AB, b erit AI, hoc est TOq + SOq μv . Sed prout in 93 rectang. TOS est $p^{\circ} v^{\circ}$. c proinde TS = \sqrt{AC} est quæ cum $p^{\circ} v^{\circ}$ facit totum μv . Q. E. D.

a 57.
b 12. 10.
c 78. 10.

PROP.

PROP. XCVII.

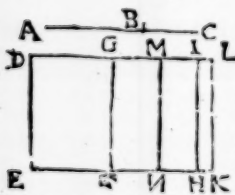

Si spatium AC conti-
neatur sub rationali AV,
& apotoma sexta AD
(AE - DE;) recta
linea TS spatium AC
potens, est quæ cum me-
dio medium totum effi-
cit.

Itidem, ut sæpe prius,
TO + SO. item ut in
96, TOq + SOq est
 $\mu\nu$. rectang. vero TOS
est $\rho\nu$, ut in 94. a deni-
que TOq + SOq
= TOS. b ergo TS

= \sqrt{AC} est quæ cum $\mu\nu$ facit totum $\mu\nu$.
Q. E. D.

LEMMA.

Ad rectam quam-
vis DE* applicen-
tur rectang. DF =
AB₁, & DH =
AC₁, & IK =
BC_q; & sit GL
bisecta in M; ducta-
que sit MN parall.
GF.

Erit primo, Rectang. DK = AC_q + BC_q, ut
constructio indicat.

Secundo, Rectang. ACB = GN, vel MK.
Nam DK^a = AC₁ + BC₁ b = 2 ACB +
AB₁. at AB_q = DF. ergo GK^c = 2 ACB.
& d proinde GN, vel MK = ACB.

Tertio, Rectang. DIL = ML_q. Nam quia
AC_q. ACB^e :: ACB. BC_q; hoc est DH.
MK

a 1ra 91. 10.
b 79. 10.

* cor. 166.

a conste.
b 7. 1.
c 1. ex. 1.
d 7. ex. 1.

e 1. 6

MX :: MK. IK, & erit DL. ML :: ML. IL. fergo
DIL = MLq.

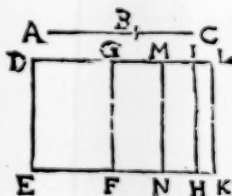
Quarto, Si ponatur AC \sqsupset BC, erit DK \sqsupset ACq. Nam ACq + BCq (DK) \sqsupset ACq. f 17. 6. g 16. 10.

Quinto, Item, DL \sqsupset DLq - GLq. Nam quia DH (ACq) \sqsupset IK (BCq) & erit DI \sqsupset IL. & ergo $\sqrt{DLq - GLq} \sqsupset$ DL. h 10. 10. k 13. 10

Sexto, Item DL \sqsupset GL. Nam ACq + BCq \sqsupset 2 ACB; hoc est, DK \sqsupset GK. m ergo DL \sqsupset GL. llem. 16. 10. m 10. 10.

Septimo, Sin ponatur AC \sqsupset BC, & erit DL \sqsupset $\sqrt{DLq - GLq}$.

PROP. XCVIII.

Quadratum apotome AB (AC - BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen primam.

Fac ut in lem-mate proxime præcedenti.

Quoniam igitur AC, BC sunt ρ^2 \sqsupset , erit DK (ACq + BCq) \sqsupset ACq; & ergo DK est ρ^2 . & quare DL est ρ^2 \sqsupset DE. & item rectang. GK (2 ACB) est μy . fergo GL est ρ^2 \sqsupset DE. g proinde DL \sqsupset GL; & sed DLq \sqsupset GLq. & ergo DG est apotome, & 1 quidem prima (quia AC \sqsupset BC, & propterea DL \sqsupset $\sqrt{DLq - GLq}$) Q. E. D.

229
blew 97 a
c 26 11 10.
d 11. 10.
e 11. & 14.
10
f 13. 10.
g 3. 10
h 16. 11 10.
k 74 10
l 1 def 85.
10.
m lem. 97.
10.

PROP. XCIX.

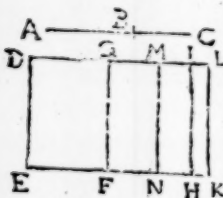
Vide Schema subsequens.

Quadratum medie apotomæ primæ AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen secundam.

a 2p.
b lem 97. 10.
c 14. 10.
d 13. 10.
e 1p & feb.
f 13. 10.
g 11. 10.
h feb. 12. 10.
i lem 97. 10.
m 2. def.
n 5. 10.

Rursus (suppositio lemmate præcedenti) quia AC, & BC a sunt μ \square b, erit DK (ACq + BCq) \square ACq; c quare DK est μ . d ergo DL est μ \square DE. e item GK (2. ACB) est μ \square f ergo GL est μ \square DE; g quare DL \square GL. h Sed DLq \square GLq. k ergo DG est apotome. quia vero DL \square $\sqrt{DLq - GLq}$, m erit DG apotome secunda. Q. E. D.

PROP. C.

Quadratum medie apotomæ secundæ AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen tertiam.

a 11. 10.
b lem. 16. 10.
c 4. 6. & 10.
d feb. 12. 10.
e 74. 10.
f 3. def.
g 1. 10.
h lem. 97. 10.

Iterum DK est μ , a quare DL est μ \square DE. item GK est μ . b unde GL est μ \square DE; c item DK \square GK, e quare DL \square GL; d at DLq \square GLq. e ergo DG est apor. & quidem f 3^a. g quia DL \square $\sqrt{DLq - GLq}$. Q. E. D.

PROP. CI.

Vide Schema præced.

Quadratum minoris AB (AC — BC) ad rationalem

tionalem DE applicatum, facit latitudinem DG a-
potomen quartam.

Ut prius, ACq + BCq, hoc est DK est $\sqrt{9}$ a 11. 10.
ergo DL est \sqrt{p} DE. at rectang ACB, ide- b 13. 10.
oque GK (2 ACB) * est μ , b quare GL est \sqrt{q} c 11. 10.
DE. ergo DL \sqrt{p} GL. d at DLq \sqrt{p} d 11. 10.
GLq. quia vero * ACq \sqrt{p} BCq, e erit DL \sqrt{p} e 11. 10.
 $\sqrt{DLq - GLq}$: f ergo DG conditiones habet f 4. d 11. 10.
apotomæ quartæ. Q. E. D. 10.

PROP. CII.

Vide Schem. preced.

Quadratum ejus AB (AC - BC,) quæ cum
rationali medium totum efficit, ad rationalem DE
applicatum, facit latitudinem DG apotomen quin-
tam.

Rursus enim, DK est μ , a quare DL est \sqrt{p} a 11. 10.
DE. item GK est \sqrt{q} , b unde GL est \sqrt{q} . \sqrt{p} b 13. 10.
DE. ergo DL \sqrt{p} GL, d sed DLq \sqrt{p} GLq. c 11. 10.
porro, DL \sqrt{p} $\sqrt{DLq - GLq}$ ex quibus, d 11. 10.
DG f est apot. quinta. Q. E. D. e 11. 10.
f 4. d 11. 10.

PROP. CIII.

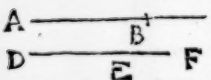
Vide Schema idem.

Quadratum ejus AB (AC - BC,) quæ cum
medio medium totum efficit, ad rationalem DE ap-
plicatum, facit latitudinem DG apotomen sextam.

Haud aliter, quam anrea, DK, & GK sunt
 μ ; a quare DL & GL sunt \sqrt{p} DE. item a 11. 10.
DK b \sqrt{q} GK, c quare DL \sqrt{p} GL. d ergo b 13. 10.
DG est apot. b cum igitur ACq \sqrt{p} BCq, ideo- c 11. 10.
que DL \sqrt{p} $\sqrt{DLq - GLq}$, e erit DG. apot. d 11. 10.
sexta. Q. E. D. e 11. 10.

PROP.

PROP CIV.

 Recta linea DE a-
 potomæ AB (AC-
 BC) longitudine
 commensurabilis, &
 ipsa apotome est, atque ordine eadem.

LEMMA.

Sit AB. DE :: AC. DF. & AB \sqsubset DE.

Dico AC + BC \sqsubset DF + EF.

Nam AC. BC a :: DF. EF. ergo componen-
 do AC + BC. BC :: DF + EF. EF. ergo per-
 mutando AC + BC. DF + EF :: BC. EF. a at
 BC \sqsubset EF. b ergo AC + BC \sqsubset DF + EF.
 Q. E. D.

a lem 65 10.
b 10. 6.

a 12 6

b lem. 103

10.

c 12 p.

d 6. 10.

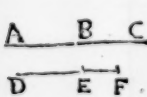
e Prop. 10.

f 10. 6. 10.

10.

a Fac AB. DE :: AC. DF. b igitur AC +
 BC \sqsubset DF + EF. ergo cum AC + BC c bi-
 narium sit, d erit DF + EF ejusdem ordinis bi-
 narium; equate DF - EF ejusdem ordinis a-
 potome est, cujus AC - BC. Q. E. D.

PROP. CV.

 Recta linea DE medise a-
 potomæ AB. (AC - BC)
 commensurabilis, & ipsa me-
 diæ apotome est, atque ordine
 eadem.

Iterum a fac AB. DE :: AC. DF. b quare
 AC + BC \sqsubset DF + EF. c ergo DF + EF
 est binetl. ejusdem ordinis, cujus AC + BC.
 d, unde & DF - EF medise apotome erit e-
 jusdem clavis, cujus AC - BC. Q. E. D.

a 1. 6

b lem. 103.

10.

c 12 10

d 75. & 1.

10.

PROP. CVI.

A — B — C

Recta linea
DE Minori AB

D — E — F

(AC — BC)

commensurabilis,

& ipsa minor est.

Fiat AB. DE :: AC. DF. ^a estque AC + BC ^alem. 103.
 \perp DF + EF. atqui AC + BC ^b est Major, ^b 10.
 ergo DF + EF quoque Major est. ^d & proinde ^c 69. 10.
 DF — EF est Minor. Q. E. D. ^d 77. 10.

PROP. CVII.

A — B — C

Recta linea DE commensurabilis ei AB (AC — BC)

D — E — F

quæ cum rationali medium totum efficit, & ipsa cum

rationali medium totum efficiens est.

Nam ad modum præcedentium ostendemus
 DF + EF esse potentem ^g 7, & ^h 7. ^a ergo DF ^a 79. 10.
 — EF est ut dicitur.

PROP. CVIII.

A — B — C

Recta linea DE commensurabilis ei AB (AC — BC)

D — E — F

quæ cum medio medium totum efficit, & ipsa

cum medio medium totum efficiens est.

Nam, ad normam præcedentium, erit DF +
 EF potens ² μ x. ^a ergo DF — EF erit ut in pro. ^a 79. 10.
 pos.

PROP.

PROP. CIX.

Medio B à rationali $A + B$ detracto, restat linea H, quæ reliquum spatium A potest, una ex duabus irrationalibus fit, vel apotome, vel Minor.

Ad CD p' , fac rectang. $CI = A + B$; & $FI = B$. quare $CE = A$: (Hq) Quoniam igitur CI b est p' , erit CK p' \square CD. sed quia FI b est $\mu\nu$, erit FK p' \square CD. & unde CK \square FK ergo CF est apotome. Si igitur CK \square $\sqrt{CKq - FKq}$ g erit CF apot. prima; b quare \sqrt{CE} (H) est apotome. sin CK \square $\sqrt{CKq - FKq}$, k erit CF apot. quinta. & proinde H (\sqrt{CE}) erit Minor. Q. E. D.

83 ex. 1.
b hyp. &
constr.
c 13. 10.
d 13. 10.
e 13. 10.
f 74 10.
g 1. def. 85.
10.
h 91. 10.
i 4 def. 85.
10.
195. 10.

PROP. CX.

Vide Schem. preced.

Rationali B à medio $A + B$ detracto; alia duæ irrationales fiunt, vel media apotome prima, vel cum rationali medium totum efficiens.

Ad CD expof. p' fiant rectang. $CI = A + B$; & $FI = B$, a unde $CE = A = Hq$. Quoniam igitur CI b est $\mu\nu$; c erit CK p' \square CD. sed quia FI b est p' , erit FK p' \square CD. & unde CK \square FK. ergo CF est apot. g nempe secunda; si CK \square $\sqrt{CKq - FKq}$, b quare H (\sqrt{CE}) est media apot. prima. Sin vero CK \square $\sqrt{CKq - FKq}$, k erit CF apot. quinta. & proinde H (\sqrt{CE}) erit faciens $\mu\nu$ cum p' . Q. E. D.

83 ex. 1.
b hyp. &
constr.
c 13. 10.
d 13. 10.
e 13. 10.
f 74 10.
g 1. def. 85.
10.
h 91. 10.
i 4 def. 85.
10.
196 10.

PROP.

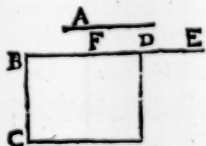
PROP. CXI.

Vide Schema idem.

Medio B à medio A + B detracto, quod sit incommensurable toti A + B; reliquæ duæ irrationales fiunt, vel mediæ apotome secunda, vel cum medio medium totum efficiens.

Ad CD ρ^* fiant rectang. CI = A + B; & FI = B, a quare CE = A = Hq. Quoniam igitur CI est μv . b erit CK ρ^* \square CD. eodem modo erit FK ρ^* \square CD. item quia CI ρ^* \square FI, d erit CK \square FK; e quare CF est apotome, f tertia scilicet, si CK \square $\sqrt{CK - FK}$ q, g unde H (\sqrt{CE}) erit mediæ apot. secunda. verum si CK \square $\sqrt{CK} q - FK q$, h erit CF apot. sexta. & quare H erit faciens μv cum μ . Q. E. D.

PROP. CXII.

Apotome A non est eadem, quæ ex binis nominibus.

Ad expos. BC ρ^* , fiat rectang. CD = Aq. Ergo cum A sit apotome, a erit BD

apot. prima. ejus congruens sit DE. b quare BE, DE sunt ρ^* \square . c & BE \square BC. Vis A esse bin. ergo BD est bin. i. ejus nomina sint BF, FD; sitque BF \square FD; d ergo BF, FD sunt ρ^* \square ; & BF \square BC. ergo cum BC \square BE, f erit BE \square FB. g ergo BE \square FE. h ergo FE est ρ^* . item quia BE \square DE, & erit FE \square DE. i quare FD est apotome, i adeoque FD est ρ^* . sed ostensa est ρ^* . quæ repugnant. ergo A male dicitur binomium. Q. E. D.

R

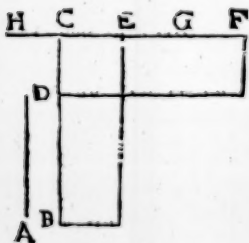
Nomi-

Nomina 13 linearum irrationalium inter se differentium.

1. Media.
2. Ex binis nominibus, cujus 6 species
3. Ex binis mediis prima.
4. Ex binis mediis secunda.
5. Major.
6. Rationale ac medium potens.
7. Bina media potens.
8. Apotome, cujus etiam 6 species.
9. Mediæ apotome prima.
10. Mediæ apotome secunda.
11. Minor.
12. Cum rationali medium totum efficiens.
13. Cum medio medium totum efficiens.

Cum latitudinum differentia arguant differentias rectarum, quarum quadrata sunt applicata ad aliquam rationalem, sitque demonstratum in precedentibus, latitudines quæ oriuntur ex applicationibus quadratorum harum 13 linearum inter se differre, perspicue sequitur has 13 lineas inter se differre.

PROP. CXIII.

Quadratum rationalis A ad eam, quæ ex binis nominibus BC (BD + DC) applicatum, latitudinem facit apotomen EC, cujus nomina EH, CH commensurabilia sunt

nominibus BD, DC ejus, quæ ex binis nominibus

in eadem proportione (EH. BD :: CH. D C;
adhuc, apotome EC quæ sit, eundem habet ordi-
nem, quem ea BC, quæ ex binis nominibus.

Ad DC minus nomen a fac rectang. DF =
Aq = BE. quare BC. CD b :: FC. CE. ergo b 14. 6.
dividendo BD.DC :: FE. EC. cum igitur BD
c = DC, d erit FE = EC. sume EG = EC. c hyp.
fiatque FG. GE :: EC. CH. Erunt EH, CH d 14. 5.
nomina apotomæ EC; quibus conveniunt ea,
quæ in theoremate proposita sunt. Nam com-
ponendo FE. GE. (EC) :: EH. CH. ergo
FH. EH :: EH. CH f :: FE. EC f :: BD.
DC. quare cum BD g = DC, b erit EH = CH; b & FHq = EHq. ergo, quia FHq.
EHq k :: FH. CH. b erit FH = CH, l ideoque
FC = CH. Porro CD g est p, & DF (Aq)
g est p', ergo FC est p' = CD, quare etiam
CH est p' = CD. igitur EH CH sunt p', ac
ut prius, ergo EC est apotome, cui congruit CH.
porro EH. CH f :: BD. DC, ideo permutando
EH. BD :: CH. DC. unde quia CH f =
DC, p erit EH = BD. quinimo pone BD =
✓BDq = DCq; q erit ideo EH = ✓EHq =
CHq; item si BD = p' expos. erit EH = ei-
dem p'; hoc est si BC sit bin. 1. erit EC apot.
prima. Similiter si DC = p' expos. erit CH
= eidem p'. hoc est si BC sit bin. 2. erit
EC apot. 2. & si hæc bin. 3. illa erit apot. 3.
&c. Sin BD = ✓BDq = DCq, y erit EH =
✓EHq = CHq; si igitur BC sit bin. 4, vel 5,
vel 6. erit EC similiter apot. 4, vel 5, vel 6.
Q. E. D.

a cor. 16. 6.

b 14. 6.

c hyp.
d 14. 5.

e 13. 5.
f Prius.

g hyp.
h 10. 10.
k cor. 30. 6.
l 16. 10.

m 31. 10.

n 32. 12. 10.

o 74. 10.

p 10. 10.

p 15. 10.

r 13. 10.

s 1. def.

t 8. 10.

u 1. def.

v 85. 10.

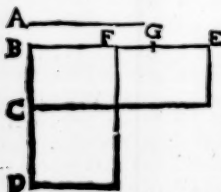
w 3. def.

x 10. 10.

y 1. def.

y 15. 10.

PROP. CXIV.

Quadratum ra-
tionalis A ad apo-
tomen BC (BD—
DC) applicatum,
facit latitudinem BE
eam, quæ ex binis no-
minibus ; cujus no-
mina BE, GE com-
mensurabilia sint a-

potoma BC nominibus BDDC, & in eadem pro-
portionem ; & adhuc, quæ ex binis nominibus fit
(BE,) eundem habet ordinem, quem ipsa apotome
BC.

• Fac rectang. $DF = Aq$; & $BE.FE$ *b* ::
EG. GF. Quoniam igitur $DF = Aq = CE$,
c erit $BD.BC :: BE.BF$. ergo per conversio-
nem rationis $BD.CD :: BE.FE :: EG.GF ::$
d BG. EG. sed $BD = \square$ CD. *e* ergo BG \square
GE. ergo quia BGq. GEq *g* :: BG. GF. *h* erit
BG \square GF. *k* ideoque BG \square BF. porro
 $BD = \text{est } p$, & rectang. DF (Aq) *e* est q^2 . *i* er-
go BF est $p \square$ BD. *m* ergo etiam BG est $p \square$
BD. *n* ergo BG, GE sunt $p \square$. *o* quare BE
est bin. denique igitur quia $BD.CD :: BG.$
GE; & permutando $BD.BG :: CD.GE$; sitque
 $BD \square$ BG; *p* erit $CD \square$ GE. ergo si CB sit
apot. prima ; erit BE bin. *i.* &c ut in anteceden-
ti. ergo, &c.

a cor. 16. 6.

b 12. 6.

c 14. 6.

d 19. 5.

e hyp.

f 10. 10.

g cor. 10. 6.

h 10. 10.

i cor. 16. 10.

j 11. 10.

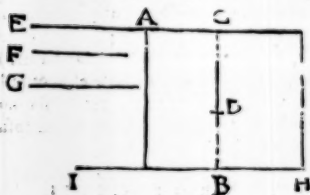
m 12. 10.

n sch. 12. 10.

o 37. 10.

p 10. 10.

PROP. CXV.

Si spatium AB contineatur sub apotoma AC
(CE - AE,) & ea, quæ ex binis nominibus CB;
cujus nomina CD, DB commensurabilia sint apoto-
mæ nominibus CE, AE, & in eadem proportionem
(CE.AE :: CD.DB;) recta linea F spatium AB
potens, est rationalis.

Sit G quævis \dot{p} ; & fiat rectang. CH = Gq.
erit igitur BH (HI - IB) apotome; & HI a 113. 10.
a \square CD b \square CE, a & BI \square DB; a atque
HI. BI :: CD. DB b :: CE, EA. ergo permu- b 2p.
tando HI. CE :: BI. EA. c ergo BH. AC :: c 19. 5.
HI. CE :: BI. EA. ergo cum HI d \square CE, d 12. 10.
erit BH \square AC. f ergo rectang. HC \square f 10. 10.
BA. Sed HC (Gq) b est \dot{p} v. g ergo BA (Fq) f 1. 6. & 10.
est \dot{p} v. proinde F est \dot{p} . Q. E. D. 10
g f 12. 10.

Coroll.

Hinc, fieri potest, ut spatium rationale conti-
neatur sub duabus rectis irrationalibus.

PROP. CXVI.

A media AB fi-
ant infinite irra-
tionales BE, EF,
&c. & nulla alicui
antecedentium est
eadem.

Sit AC expof.

R 3

\dot{p} . fit-

a lem 13. 10.
b 11. 10.

\dot{p} . sitque AD spatium sub AC, AB. \therefore ergo AD est \dot{p} . Sume BE = \sqrt{AD} . \therefore ergo BE est \dot{p} , nulli priorum eadem. nullum enim quadratum alicujus priorum applicatum ad \dot{p} , latitudinem efficit mediam. compleatur rectang. DE; \therefore erit DE \dot{p} . & \dot{b} proinde EF (\sqrt{DE}) erit \dot{p} ; & nulli priorum eadem. nullum enim priorum quadratum ad \dot{p} applicatum, latitudinem efficit ipsam BE. ergo, &c.

P R O P. CXVII.

Propositum sit nobis ostendere, in quadratis figuris BD, diametrum AC lateri AB incommensurabilem esse.

a 47. 1.
b cor. 14. 8.
c 9. 10.

Nam ACq. ABq. \therefore 2. \therefore 1 b :: non Q. Q. \therefore ergo AC \neq AB. Q. E. D.

Celebratissimum est hoc theorema apud veteres philosophos, adeo ut qui hoc nesciret, eum Plato non hominem esse, sed pecudem diceret.

L I B. XI.

Definitiones.

I. olidum est, quod longitudinem, latitudinem, & crassitudinem habet.

II. Solidi autem extremum est superficies.

III. Linea recta est ad planum recta, cum ad rectas omnes lineas, à quibus illa tangitur, quæque in proposito sunt plano, rectos angulos efficit.

IV. Planum ad planum rectum est, cum rectæ lineæ, quæ communi planorum sectioni ad rectos angulos in uno plano ducuntur, alteri plano ad rectos sunt angulos.

V. Rectæ lineæ ad planum inclinatio est, cum à sublimi termino rectæ illius lineæ ad planum deducta fuerit perpendicularis; atque à puncto quod perpendicularis in ipso plano effecerit, ad propositæ illius lineæ extremum, quod in eodem est plano, altera recta linea fuerit adjuncta; est inquam, angulus acutus insistente linea, & adjuncta comprehensus.

VI. Plani ad planum inclinatio, est angulus acutus rectis lineis contentus, quæ in utroque planorum ad idem communis sectionis punctum ductæ, rectos cum sectione angulos efficiunt.

VII. Planum ad planum similiter inclinatum esse dicitur, atque alterum ad alterum, cum dicti inclinationum anguli inter se fuerint æquales.

VIII. Parallela plana sunt, quæ inter se non conveniunt.

IX. Similes solidæ figuræ sunt, quæ similibus planis continentur, multitudine æqualibus.

X. Æquales & similes solidæ figuræ sunt,

quæ similibus planis multitudine & magnitudine æqualibus continentur.

X I. Solidus angulus est plurium quam duarum linearum, quæ se mutuo contingunt, nec in eadem sunt superficie, ad omnes lineas inclinatio.

Aliter.

Solidus angulus est, qui pluribus quam duobus planis angulis in eodem non consistentibus plano, sed ad unum punctum constitutis, continetur.

X I I. Pyramis est figura solida, planis comprehensa, quæ ab uno plano ad unum punctum constituuntur.

X I I I. Prisma est figura solida, quæ planis continetur, quorum adversa duo sunt & æqualia, & similia, & parallela; alia vero parallelogramma.

X I V. Sphæra est, quando semicirculi manente diametro, circumductus semicirculus in seipsum rursus revolvitur unde moveri cœperat, circumassumpta figura.

Coroll.

Hinc radii omnes à centro ad superficiem sphære inter se sunt æquales.

X V. Axis autem sphære, est quiescens illa recta linea, circum quam semicirculus convertitur.

X V I. Centrum sphære est idem quod & semicirculi.

X V I I. Diameter autem sphære, est recta quædam linea per centrum ducta, & utrinque à sphære superficie terminata.

X V I I I. Conus est, quando rectanguli trianguli manente uno latere eorum, quæ circa rectum angulum, circumductum triangulum in seipsum rursus revolvitur unde moveri cœperat, circumassumpta figura. Atque si quiescens recta
linea

linea æqualis sit reliquæ, quæ circa rectum angulum continetur, orthogonius erit conus; si vero minor, amblygonius; si vero major, oxigonius.

XIX. Axis autem conici, est quiescens illa linea, circa quam triangulum vertitur.

XX. Basis vero conici est circulus qui à circumducta recta linea describitur.

XXI. Cylindrus est, quando rectanguli parallelogrammi manente uno latere eorum, quæ circa rectum angulum, circumductum parallelogrammum in seipsum rursus revolvitur unde coeperat moveri, circumassumpta figura.

XXII. Axis autem cylindri, est quiescens illa recta linea, circum quam parallelogrammum convertitur.

XXIII. Bases vero cylindri sunt circuli à duobus adversis lateribus, quæ circumaguntur, descripti.

XXIV. Similes conici & cylindri sunt, quorum & axes, & basium diametri proportionales sunt.

XXV. Cubus est figura solida sub sex quadratis æqualibus contenta.

XXVI. Tetraedrum est figura solida sub quatuor triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVII. Octaedrum est figura solida sub octo triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVIII. Dodecaedrum est figura solida sub duodecim pentagonis æqualibus & æquilateris & æquiangulis contenta.

XXIX. Icosaedrum est figura solida sub viginti triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXX. Parallelepipedum est figura solida sex figuris quadrilateris, quarum quæ ex adverso parallelae sunt, contenta.

XXXI. So-

XXXI. Solida figura in solida figura dicitur inscribi, quando omnes anguli figuræ inscriptæ constituuntur vel in angulis, vel in lateribus, vel denique in planis figuræ, cui inscribitur.

XXXII. Solida figura solidæ figuræ vicissim circumscribi dicitur, quando vel anguli, vel latera, vel denique plana figuræ circumscriptæ tangunt omnes angulos figuræ, circum quam describitur.

P R O P. I.

Rectæ lineæ pars quædam AC non est in subjecto plano, quædam vero CB in sublimi.

Producatur AC in subjecto plano usque ad F. vis CB esse in directum ipsi AC; ergo duæ rectæ AB, AF habent commune segmentum AC. Q. F. N.

S. I. O. 2. 2.

P R O P. II.

Si duæ rectæ lineæ AB, CD se mutuo fecerint, in uno sunt plano; atque triangulum omne DEB in uno est plano.

Puta enim trianguli DEB partem EFG esse in uno plano, partem vero FDGB in altero. ergo rectæ ED pars EF est in subjecto plano, pars vero FD in sublimi, Q. E. A. ergo triangulum EDB in uno est plano; proinde & rectæ ED, EB; & quare & totæ AB, DC in uno plano existunt. Q. E. D.

S. I. 11.

P R O P.

PROP. III.

Si duoplane AB, CD se mutuo secant, communis eorum sectio EF est recta linea.

Si EF communis sectio non est recta linea, & ducatur in plano AB recta EGF , & in plano CD recta EHF . duæ igitur rectæ EGF, EHF claudunt spatium. b Q. E. A. b 14. ex. 1.

PROP. IV.

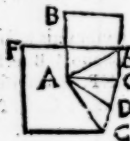
Si recta linea EF rectis duabus lineis AB, CD se mutuo secantibus in communi sectione E ad rectos angulos insistat: illa ducto etiam per ipsas plano $ACBD$ ad angulos rectos erit.

Accipe EA, EC, EB, ED æquales, & junge rectas AC, CB, BD, AD . per E ducatur quævis recta GH ; junganturque FA, FC, FD, FB, FG, FH . Quoniam $AE = EB$; & $DE = EC$; & ang. $AED = CEB$, erit $AD = CB$. & pariterque $AC = DB$. d ergo AD parall. CB , & AC parall. DB . & quare ang. $GAE = EBH$. & ang. $AGE = EMB$. sed & $AEG = EBH$ ergo $GE = EH$, & $AG = BH$. quare ob angulos rectos, ex hyp. & proinde pares ad E , b bates FA, FC, FB, FD æquantur. Triangula igitur ADF, FBC sibi mutuo æquilatera sunt, & quare ang. $DAF = CBF$. ergo in triangulis AGF, FBH latera FG, FH æquantur; & proinde etiam triangula FEG, FEH sibi mutuo æquilatera sunt. m ergo anguli FEG, FEH æquales ac propterea recti sunt. Eodem modo FE cum omni-

c3. def. 11.

omnibus in plano $A D B C$ per E ductis rectis lineis rectos angulos constituit, & ideoque eidem plano recta est. Q. E. D.

P R O P. V.

Si recta linea AB rectis tribus lineis AC , AD , AE se mutuo tangentibus in communi sectione ad rectos angulos insistat; illa tres rectae in uno sunt plano.

a2. 11.

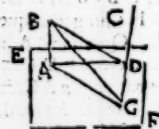
b3. 11.

c4. 11.

d3. def. 11.

Nam AC , AD & sunt in uno plano FC . & item AD , AE sunt in uno plano BE . vis diversa esse hæc plana; sit igitur eorum intersectio b recta AG . Quoniam igitur BA ex hypoth. perpendicularis est rectis AC , AD , eadem & plano FC , & ideoque rectæ AG perpendicularis est. ergo (liquidem & AB est in eodem cum AC , AE plano) anguli BAG , BAE recti, & ptoinde pares sunt, pars & totum. Q. E. A.

P R O P. VI.

Si due rectæ lineæ AB , DC eidem plano EF ad rectos sint angulos; parallele erunt illæ rectæ lineæ AB , DC .

a hyp.
b confr.
c4. 1.

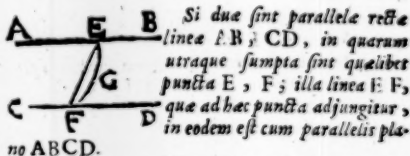
d8. 1.

e5. 11.
f2. 11.

Ducatur AD , cui in plano EF perpendicularis sit $DG = AB$; junganturque BD , BG , AG . Quia in triangulis BAD , ADG anguli DAB , ADG recti sunt; atque $AB = DG$; & AD communis est; & erit $BD = AG$; quare in triangulis AGB , BGD sibi mutuo æquilateris ang. $BAG = BDG$; quorum BAG rectus cum sit, erit BDG etiam rectus. atqui ang. GDC rectus ponitur; ergo recta GD tribus DA , DB , CD recta est; & quæ ideo in uno sunt plano, f in quo AB existit; cum

cum igitur AB, & CD sint in uno plano, & anguli interni BAD, CDA recti sint, *g* erunt AB, *g* 18. 1. CD parallelæ. Q. E. D.

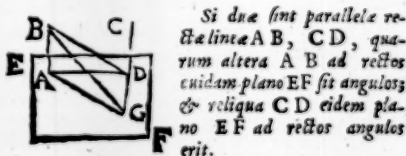
PROP. VII.

Si duæ sint parallelæ rectæ lineæ AB, CD, in quarum utraque sumpta sint qualibet puncta E, F; illa lineæ EF, quæ ad hæc puncta adjungitur, in eodem est cum parallelis plano ABCD. Planum in quo AB, CD, secet aliud planum per puncta E, F. si jam EF non est in plano ABCD, illa communis sectio non erit. Sit ergo EGF. hæc igitur recta est lineæ. duæ ergo rectæ EF, ECF spatium claudunt. *b* Q. E. A.

a 3. 11.
b 14. 2. 1.

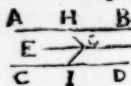
PROP. VIII.

Adscita præparatione & demonstratione sextæ hujus; anguli GDA & GDB recti sunt. *a* ergo GD recta est plano per AD, DB (*b* in quo etiam AB, CD existunt.) *c* ergo GD ipsi CD est perpendicularis; atqui ang. CDA etiam *d* rectus est. *e* ergo CD plano EF recta est. Q. E. D.

a 4. 11. 1
b 7. 11.
c 3. def. 12.
d 29. 1.
e 4. 11.

P R O P. IX.

Quæ (AB, CD) eidem
rectæ lineæ EF sunt paralle-
le, sed non in eodem cum
illa plano, hæc quoque sunt in-
ter se parallele.

In plano parallelarum AB, EF ducit HG per-
pendicularem ad EF. item in plano parallelarum
EF, CD ducit IG perpendicularem ad EF. a er-
go EG recta est plano per HG, GI; eidemque
plano b rectæ sunt AH, & CI. c ergo AH, &
CI parallelæ sunt. Q. E. D.

a 4. 11.
b 8. 11.
c 6. 11

P R O P. X.

Si duæ rectæ lineæ AB, AC se
mutuo tangentes ad duas rectas ED,
DF se mutuo tangentes sint paralle-
le, non autem in eodem plano, ille an-
gulos æquales (BAC, EDF) compre-
hendent.

Sint AB, AC, DE, DF æqua-
les inter se, & ducantur AD, BC,
EF, BE, CF. Cum AB, DE
æ sint parallelæ & æquales, b etiam BE, AD
parallelæ sunt, & æquales. Eodem modo CF,
AD parallelæ sunt, & æquales. c ergo etiam BE,
FC sunt parallelæ & æquales. Aquantur etgo
BC, EF. Cum igitur triangula BAC, EDF sibi
mutuo æquilatera sint, anguli BAC, EDF æ-
quales erunt. Q. E. D.

a hyp. &
constr.
b 33. 1.
c 2. ax. 1.
& 30. 1.
d 33. 1.
e 8. 1.

P R O P. XI.

A dato puncto A in sub-
limi ad subiectum planum
BC perpendicularem rectam
lineam AI ducere.

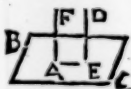
In plano BC duc
quamvis DE, ad quam
ex A a duc perpendicularem AF. ad eandem per
F in

fer
ra

Fin plano BC^a duc normalem FH. tum ad FH^a 12. 1.
a demitte perpendicularem AI. erit AI recta pla- b 11. 1.
no BC.

Nam per I^c duc KIL parall. DE. Quia DE^c 11. 1.
d recta est ad AF, & FH, e erit DE recta plano
IFA; adeoque & KL eidem plano f recta est.
g ergo ang. KIA rectus est. atqui ang. AIF
etiam h rectus est. i ergo AI plano BC recta est. l 4. 11.
Q. E. D.

PROP. XII.

Dato plano BC a puncto
A, quod in illo datum est, ad
rectos angulos rectam lineam
AF extitare.

A quovis extra planum
puncto D^a duc DE rectam plano BC; & juncta^a 11. 12.
EA^b duc AF parall. DE. c perspicuum est AF
plano BC rectam esse. Q. E. F. c 8. 11.

Practice perficiuntur hoc, & præcedens pro-
blema, si duæ normæ ad datum punctum appli-
centur, ut patet ex 4. 11.

PROP. XIII.

Dato plano AB, a puncto
D, quod in illo datum est,
duæ rectæ lineæ CD, CE
ad rectos angulos non exci-
tabuntur ab eadem par-
te.

Nam utraque CD, CE plano AB^a recta es-^a 11. 1.
set, eademque adeo parallelæ forent, quod pa-
rallelarum definitioni repugnat.

PROP.

P R O P. XIV.

valerbas con-
versa.

Ad quæ plana CD , FE , eadem recta linea AB recta est, illa sunt parallela.

Si negas, plana CD , FE concurrant, ita ut communis sectio sit recta GH ; sume in hac quodvis punctum I , ad quod in propositis planis ducantur rectæ

a 27. p. 3.
def. 11.
b 17. 1.

IA , IB . unde in triangulo IAB , duo anguli IAB , IBA a recti sunt. b $Q. E. A.$

P R O P. XV.

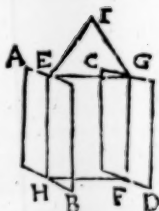

Si due rectæ lineæ AB , AC se mutuo tangentes, ad duas rectas DE , DF se mutuo tangentes sint parallelae, non in eodem consistentes plano; parallelae sunt, quæ per illa dicuntur, plana BAC , EDF .

a 17. 12.
b 31. 1.
c 30. 1.
d 3. def. 11.
e 19. 1.
f 4. 12.
g 1. 12.
h 14. 12.

Ex A a duc AG rectam plano $E F$. b Sintque GH , GI parallelae ad DE , DF . c erunt hæ parallelae etiam ad AB , AC . Cum igitur anguli IGA , HGA d sint recti, e erunt etiam CAG , BAG recti. f ergo GA recta est plano BC ; atqui eadem recta est plano $E F$. b ergo plana BC , EF sunt parallela. $Q. E. D.$

PROP. XVI.

Si duo plana parallela
AB, CD, plano quopiam
HEIGF secentur, commu-
nes illorum sectiones EH,
GF sunt parallelae.

Nam si dicantur non
esse parallelae, cum sint
in eodem plano secanti,
convenient alicubi, puta
in I. quare cum tota

HEI, FGI a sint in planis AB, CD productis, ^{al. 12}
etiam hæc convenient, contra hypoth.

PROP. XVII.

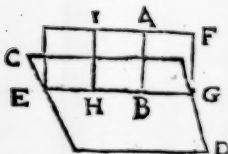

Si duæ rectæ lineæ ALB,
CMD parallelis planis EF, GH,
IK secantur, in easdem rationes
secabuntur (AL. LB :: CM.
MD.)

Ducantur in planis EF, IK
rectæ AC, BD. item AD
occurrentes plano GH in N;
junganturque NL, NM. Pla-

na triangulorum ADC, ADB faciunt sectiones
BD, LN; & AC, NM a parallelas. ergo AL, ^{a 16. 11.}
LB :: AN, ND :: CM, MD. Q. E. D. ^{b 1. 6.}

PROP. XVIII.

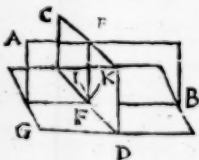

Si recta linea AB plano cuipiam CD ad rectos sit angulos; & omnia, quæ per ipsam AB plana (EF, &c.) eidem plano CD ad rectos angulos erunt.

Ductum sit per AB planum aliquod EF, faciens cum plano CD sectionem EG; è cuius aliquo puncto H, in plano EF a ducatur HI parall. AB. ^aerit HI recta plano CD; pariterque alia quævis ad EG perpendiculares. ergo planum EF plano CD rectum est; eademque ratione quævis alia plana per AB ducta plano EF recta erunt. Q. E. D.

a 31. 1.
b 8. 11.
c 4. def. 11.

PROP. XIX.

Si duo plana AB, CD, se mutuo secantia, plano cuidam GH ad rectos sint angulos, communis etiam illorum sectio EF ad rectos eidem plano (GH) angulos erit.

Quoniam plana AB, CD ponuntur recta plano GH, patet ex 4. def. 11. quod ex puncto F in utroque plano AB, CD duci possit perpendicularis plano GH; quæ a unica erit, & propterea eorundem planorum communis sectio. Q. E. D.

a 11. 11.

PROP. XX.

Si solidus angulus ABCD
tribus angulis planis BAD,
DAC, BAC contineatur; ex
his duo quilibet, utut assumpti,
tertio sunt majores.

Si tres anguli sunt æquales, patet assertio; si
inæquales, maximus esto BAC. ex quo a aufer a 23. 1.
BAE = BAD; & fac AD = AE; ducanturque
BEC, BD, DC.

Quoniam latus BA commune est, & AD b =
AE; & ang. BAE b = BAD; c erit BE = BD. b transfr.
sed BD + DC d = BC, e ergo DC = EC. cum c 4. 1.
igitur AD b = AE, & latus AC commune est, d 10. 1.
ac DC = EC f, erit ang. CAD = EAC. g ergo e 5. ax. 1.
ang BAD + CAD = BAC. Q. E. D. f 15. 1. g 4 ax. 1.

PROP. XXI.

Omnis solidus angulus sub
minoribus, quam quatuor rectis
angulis planis, continetur.

Est solidus angulus A;
planis angulis illum compo-
nentibus subtendantur rectæ
BC, CD, DE, EF, FB in u-

no plano existentes. Quo facto constituitur
pyramis, cujus basis est polygonum BCDEF,
vertex A, totque cincta triangulis quot plani
anguli componunt solidum A. Jam vero quia
duo anguli ABF, ABC a majores sunt uno FBC,
a & duo ACB, ACD majores uno BCD, &
sic deinceps, erunt triangulorum G, H, I, K, L
circa basim anguli simul sumpti omnibus simul
angulis basis B, C, D, E, F majores. b sed angu- b f 1, 32. 1.
li baseos una cum quatuor rectis faciunt bis tot
rectos, quot sunt latera, sive quot triangula. c Er- c 4 ax. 1.
go omnes triangulorum circa basim anguli una

d 33, 1.

cum 4 rectis conficiunt amplius quam bis tot rectos quot sunt triangula. sed iidem anguli circa basim una cum angulis qui componunt solidum, componunt & bis tot rectos quot sunt triangula. liquet ergo angulos solidum angulum A componentes quatuor rectis esse minores. Q. E. D.

PROP. XXII.

Si fuerint tres anguli plani A, B, HCI, quorum duo utlibet assumpti reliquo sint maiores; comprehendant autem ipsos rectæ lineæ æquales AD, AE, FB, &c. fieri potest, ut ex rectis lineis DE, FG, HI, æquales illas rectas connectentibus triangulum constituatur.

b 34, 1.

b 35, 1.

c 4, 1.

d 17, 1.

e 14, 1.

f 30, 1.

Ex iis & constitui potest triangulum, si duæ quælibet reliqua majores existant; sed ita se res habet. Nam b fac ang. HCK = B, & CK = CH, ducanturque HK, IK. & ergo KH = FG. & quia ang. KCI = A; erit KI = DE. sed KI = HI + KH (FG); ergo DE = HI + FG. Simili argumento quævis duæ reliqua majores ostendentur; & proinde ex iis triangulum & constitui potest. Q. E. D.

PROP. XXIII.

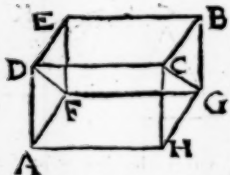

Ex tribus angulis planis A, B, C, quorum duo quomodocunque assumpti reliquo sunt majores, solidum angulum MHIK constituere. * Oportet autem illos tres angulos quatuor rectis minores esse. * 21.11.

Fac AD, AE, BE, BF, CF, CG æquales inter se. Ex subtenentis DE, EF, FG (hoc est, ex æqualibus HI, IK, KH) a fac triang. HKI. circa quod b describatur circulus LHKI. * Quoniam vero AD \sqsubset HL; c sit ADq = HLq + LMq. d sitque LM recta plano circuli HKI; & ducantur HM, KM, IM. Quoniam igitur ang. HLM e rectus est, f erit MHq = HLq + LMq g = ADq. ergo MH = AD. simili argumento MK, MI, AD (id est, AE, EB, &c.) æquantur; ergo cum HM = AD, & MI = AE; & DE b = HI, k erit ang. A = HMI; l similiter ang. IMK = B. k & ang. HMK = C. Factus est igitur angulus solidus ad M ex tribus planis datis. Q. E. F. Brevitatis causa assumptum est, esse AD \sqsubset HL, id quod in variis casibus demonstratum vide apud Claviu.

a 22. 11. b 5. 4. c 12. 11. d 12. 11. e 3. def. 11. f 47. 1. g const. h const. k 8. 1.

PROP. XXIV.

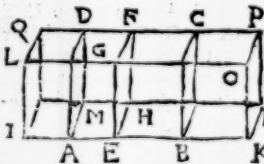

Si solidum AB parallelis planis contineatur, adversa illius plana (AG, DB, &c.) parallelogramma sunt similia & æqualia.

Planum AC secans plana paral-

lela AG, DB, facit sectiones AH, DC parallelas. Eadem ratione AD, HC parallelæ sunt. Ergo ADCH est parallelogrammum. Simili argumento reliqua parallelepipedii plana sunt *b* parallelogramma. Quum igitur AF ad HG, & AD ad HC parallelæ sint, *c* erit ang. FAD = CHG; ergo ob AF *d* = HG, & AD *d* = HC, *ac* e propterea AF. AD :: HG. HC, triangula FAD, GAH *g* similia sunt & *b* æqualia; proinde & parallelogramma AE, HB similia sunt & *k* æqualia. idemque de reliquis oppositis planis ostendetur. ergo, &c.

PROP. XXV.

Si solidum parallelepipedum ABCD plano EF secetur adversis planis AD, BC parallelo, erit quemadmodum

basin AH ad basin BH, ita solidum AHD ad solidum BHC.

Concipe Ppp. ABCD produci utrinque: accipe AI = AE, & BK = EB; & pone plana IQ, KP planis AD, BC parallela. parallelogramma

a 16. 11.

b 35. def. 1.

c 10. 11.

d 34. 1.

e 7. 5.

f 6. 6.

h 4. 1.

k 6. ax. 1.

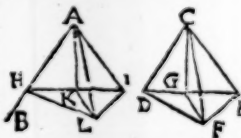
gramma IM, AH, a & DL, DG, b & IQ, AD, a 36. 1. & 2.
 EF, & c. a similia ac æqualia sunt; e quare Ppp. d 6.
 $AQ = AF$; atque eadem ratione Ppp. BP = c 24. 11.
 3F. ergo solida IF, EP solidorum AF, EC æ- c 10. d 11.
 quemultiplicia sunt, ac bases IH, KH basium d 14. 11. &
 AH, BH. Quod si basis IH \square , =, \square KH, d e 9. d 11.
 rit similiter solidum IF \square , =, \square EP. e proinde e 6. d 5.
 de AH. BH :: AF. EC. Q. E. D.

Hac eadem omni prismati accommodari possunt;
 unde

Coroll.

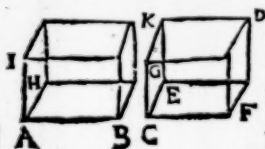
Si prisma quodcunque secetur plano oppositis
 planis parallelo, sectio erit figura æqualis, & si-
 milis planis oppositis.

PROP. XXVI.

Ad datam re-
 ctam lineam AB,
 ejusque punctum
 A, constituere an-
 gulum solidum
 AHIL, æqualem
 solido angulo dato
 CDEF.

A puncto quovis F a demitte FG plano DCE a 11. 11.
 rectam; ducanturque rectæ DF, FE, EG, GD,
 CG. Fac AH = CD, & ang. HAI = DCE. &
 AI = CE; atque in plano HAI, fac ang. HAK
 = DCG, & AK = CG. Tum erige KL rectam
 plano HAI, & sit KL = GF. ducaturque AL.
 erit angulus solidus AHIL par dato CDEF.
 Nam hujus constructio illius constitutionem pe-
 nitus æmulatur, ut facile patebit examinanti. er-
 go factum.

*A data recta
linea AB, dato
solido parallele-
pipedo CD simi-
le & similiter po-
situm parallelepi-
pedum AK descri-
bere.*

a 16. 11.
b 12. 6.
c 13. 5.

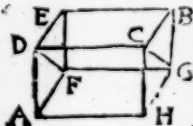
Ex angulis planis BAH, HAI, BAI, qui æ-
quales sint ipsis FCE, ECG, FCG, a fac angu-
lum solidum A solidum C parem. item b fac FC.
CE :: BA. AH. b ac CE. CG :: AH. AI (c unde
erit ex æquali FC. CG :: BA. AI;) & perficiatur
Ppp. AK. erit hoc simile dato.

d 1. def. 6.
e 24. 11.

f 9. def. 11.

Nam per constr. Pgra BH, FE; d & HI,
EG; & e BI, FG similia sunt, & e horum ideo
opposita illorum oppositis. ergo sex plana solidi
AK similia sunt sex planis solidi CD. f proinde
AK, CD similia solida existunt. Q. E. F.

P R O P. XXVIII.

*Si solidum parallelepi-
pedum AB plano FGCD
secetur per diagonios DF,
CG adversorum plano-
rum AE, HB, bifariam
secabitur solidum AB ab
ipso plano FGCD.*

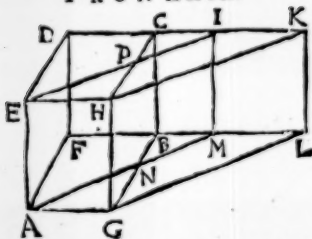
a 14. 11.
b 34. 4.

Nam quia DE, FG a æquales & parallela
sunt, b planum FGCD est Pgr. & propter
a Pgra AE, HB æqualia, & similia, b etiam tri-
angula AFD, HGC, CGB, DFE æqualia &
similia sunt. Atqui Pgra AC, AG ipsis FB, FD
a etiam æqualia & similia sunt. ergo prismatis
FGCDAH omnia plana æqualia sunt, & simi-
lia planis omnibus prismatis FGCDEB; & c pro-
inde hoc prisma illi æquatur. Q. E. D.

e 9. def. 11.

P R O P.

PROP. XXIX.

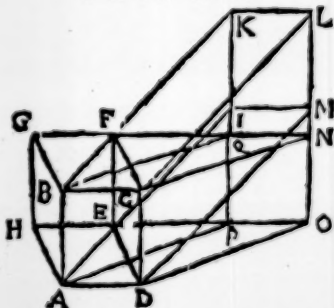

Solida parallelepipeda AGHEFBCD, AGHEMLKI super eandem basim AGHE constituta, & in eadem altitudine; quorum insistentes lineæ AF, AM in iisdem collocantur rectis lineis AG, FL, sunt inter se æqualia.

Id est, inter parallela plana AGH F, FLK D. & sic intelligi in sequent. a 10. def. 11. & 15. b 3. & a. ex 3.

Nam si ex æqualibus prismatis AFMEDI, GBLHCK commune auferatur prisma NBMPCI, addaturque utrinque solidum AGNEHP, erit Ppp. AGHEFBCD = AGHEMLKI. Q. E. D.

PROP. XXX.

Solida parallelepipeda ADBCHEFG, AD-

ADCBIMLK super eandem basim ADCB constituta, & in eadem altitudine, quorum insistentes lineæ AH, AI non in iisdem collocantur rectis lineis, inter se sunt æqualia.

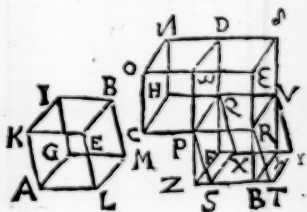
a 14. 1.

Nam produc rectas HEO, GFN, & LMO, KIP; & duc AP, DO, BQ, CN. & erant tam DC, AB, HG, EF, PQ, ON, quam AD, HE, GF, BC, KL, IM, QN, PO æquales inter sese & parallelæ. b Quare Ppp. ADCBPONQ utriusque Ppp^o. ADCBHEFG, ADCBIMLK æquale est; & c proinde hæc ipsa inter se æqualia sunt. Q. E. D.

b 19. 11.

c 1. 22, 1.

PROP. XXXI.

* *Altitudo, est perpendiculus à plano basis ad planum oppositum.*

Solida parallelepipeda ALEKGMBI, CP OHQDN super æquales bases ALEK, CP O constituta, & * in eadem altitudine, æqualia sunt inter se.

a 18 6.

b 17 1. & 10. def. 11.

Habeant primo parallelepipeda AB, CD latera ad bases recta; & ad latus CP productum a fiat pgr. PRTS æq. & simile pgr^o KE LA; b adeoque Ppp. PRTS QVYX æq. & sim. Ppp^o AB. Producantur O E, ND δ, & P Z, DQF, ERB, δ V γ, TSZ, YXF; & duc E δ, B γ, ZF.

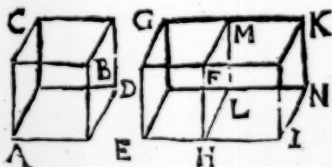
c 30 def. 11. d h p. & 35 1.

Plana O δ N, CRVH, ZTYF c parallela sunt inter se; d & pgr^a ALEK, CP O, PRTS, PRBZ æqualia sunt. Cam igitur Ppp. CD.

CD. PV δa :: pgr. C α (PRBZ.) P αe :: Ppp. $\epsilon 15. 11.$
 PRBZQV, F. PV δa , ferit Ppp. CD $f =$ $f 9. 5.$
 PRBZQV, F $g =$ PRVQSTYX $b =$ AB. $g 19. 12.$
 Q. E. D. *hæconfr.*

Sin Ppp^a AB, CD latera basibus obliqua habeant; super easdem bases, & in eadem altitudine, ponantur parallelepipeda, quorum latera basibus sint recta. * Ea inter se, & obliquis æqualia $k 19. 11.$
 erunt; & proinde & obliqua AB, CD æquantur. $m 1. ex. 1.$
 Q. E. D.

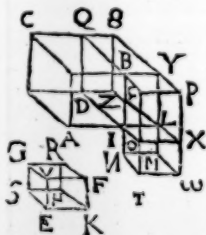
PROP. XXXII.

Solida parallelepipeda ABCD, EFGH sub eadem altitudine, inter se sunt ut bases AB, EF.

Producta EHI, a fac pgr. FI = AB, & b comple Ppp. FINM. Liquet esse Ppp. FINM. $a 45. 1.$
 (ABCD.) EFGH $d ::$ FI. (AB) EF. Q. E. D. $b 31. 1.$
 $c 31. 11.$
 $d 15. 12.$

PROP. XXXIII

Similia solida parallelepipeda, ABCD, EFGH, inter se sunt in triplicata ratione homologorum laterum AI, EK.

Producantur rectæ AIL, DIO, BIN. & a fiant IL, IO, $a 3. 1.$
 IN ipsis EK, KH, KF æquales, badeoque $b 17. 11.$
 &

e 31. 1.

d hyp.

e 1. 6

f 32. 11.

g constr.

h 10 def. 5.

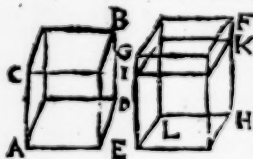
k 1. 6.

& Ppp. IXMT æq. & sim. Ppp^o EFGH.
 e Perficiantur Ppp a IXPB, DLYQ. Itaque de-
 rit AI. IL. (EK) :: DI. IO (HK) :: BI. IN.
 (KF;) hoc est Pgr. AD. DL :: DL. IX ::
 BO. IT; f id est Ppp. ABCD. DLQY ::
 DLQY. IXBP :: IXBP. IXMT. (g EFGH.)
 b ergo ratio ABCD ad EFGH triplicata est ra-
 tionis ABCD ad DLQY; k vel AI ad EK.
 Q. E. D.

Coroll.

Hinc, si fuerint quatuor lineæ rectæ continue proportionales, ut est prima ad quartam, ita est parallelepipedum super primam descriptum ad parallelepipedum simile similiterque descriptum super secundam.

PROP. XXXIV.

Æqualium so-
 lidorum parallele-
 pipedorū ADCB,
 EFGH bases
 & altitudines re-
 ciprocantur (AD.
 EH :: EG.
 AC.) Et quo-
 rum solidorum parallelepipedorum AD^o B, EFGH
 bases & altitudines reciprocantur, illa sunt æ-
 qualia.

Sint primo latera CA, GE ad bases recta; si jam solidorum altitudines sint pares, etiam bases æquales erunt. & res clara est. Sin altitudines inæquales sint, à majori EG a detrahe EI = AC. & per I b duc planum IK parallelum basi EH. itaque

1. Hyp. AD. EH e :: Ppp. ADCB. EHIK d ::
 Ppp. EFGH. EHIK e :: GL. IL e :: GE. IE.
 (f AC;) g liquet igitur esse AD.EH :: GE. AC.
 Q. E. D.

2. Hyp.

a 3. 1.

b 31. 1.

c 32. 11.

d 17. 5.

e 1. 6.

f constr.

g 11. 5.

2. Hyp. ADCB. EH^hIK $h :: AD. EH$ $a :: h$ ^{32. 11.}
EG. EI $l :: GL. IL$ $m :: Ppp. EHGF. EHIK$, ^{h ^{hyp.} :}
quare Ppp. ADCB = EHGF. Q. E. D. ^{l 1. 6.}
^{m 32. 11.}

Sint deinde latera ad bases obliqua. Erigantur super iisdem basibus, in altitudine eadem, parallelepipeda recta. Erunt obliqua parallelepipeda his æqualia. Quare cum hæc per 1. partem reciprocant bases & altitudines, etiam illa reciprocabunt. Q. E. D.

coroll.

Quæ de parallelepipedis demonstrata sunt Prop. 29, 30, 31, 32, 33, 34. etiam conveniunt prismatis triangularibus, quæ sunt dimidia parallelepipedæ, ut patet ex Pr. 28. Igitur,

1. Prismata triangularia æque alta sunt ut bases.

2. Si eandem vel æquales habeant bases, & eandem altitudinem, æqualia sunt.

3. Si similia fuerint, eorum proportio triplicata est proportionis homologorum laterum.

4. Si æqualia sunt, reciprocant bases & altitudines. & si reciprocant bases & altitudines, æqualia erunt.

PROP. XXXV.

Si fuerint duo
plani anguli
BAC, EDF
æquales, quorum
verticibus A, D,
sublimis rectæ
lineæ AG, DH

insistant, quæ cum lineis primo positis angulos contineant æquales, utrumq; utriq; (ang. GAB = HDE; & GAC = HDF.) in sublimibus autem lineis AG, DH quælibet sumpta fuerint puncta G, H;

ab his ad plana BAC, EDF, in quibus consistunt anguli primum positi BAC, EDF, ductæ fuerint perpendiculares GI, HK; à punctis vero I, K quæ in planis à perpendicularibus sunt, ad angulos primum positos adjunctæ fuerint rectæ lineæ AI, DK; hæ cum sublimibus AG, DH æquales angulos GAM, HDK comprehendunt,

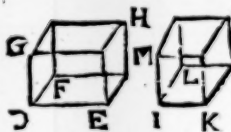
Fiant DH, AL æquales, & GI, LM parallelæ; & MC ad AC, MB ad AB, KF ad DF, KE ad DE perpendiculares, ducanturque rectæ BC, LB, LC, atque EF, HF, HE; a estque LM recta plano BAC; b quare anguli LMC, LMA, LMB; eademque ratione anguli HKF, HKD, HKE recti sunt. Ergo ALq c = LMq + AMq c = LMq + CMq + ACq = LCq + ACq; d ergo ang. ACL rectus est. Rursus ALq e = LMq + MAq e = LMq + BMq + BAq e = BLq + BAq. d ergo ang. ABL etiam rectus est. Simili discursu anguli DFH, DEH recti sunt; f ergo AB = DE; f & BL = EH; f & AC = DF; & CL = FH. g quare etiam BC = EF, g & ang. ABC = DEF, g & ang. ACB = DFE. unde reliqui è rectis anguli CBM, BCM reliquis FEK, EFK æquantur. h ergo CM = FK, i ideoque & AM = DK. ergo si ex LAq m = HDq. auferatur AMq = DKq, n remanet LMq = HKq quare trigona LAM, HDK sibi mutuo æquilatera sunt. o ergo ang. LAM = HDK. Q.E.D.

coroll.

Itaque si fuerint duo anguli plani æquales, quorum verticibus sublimes rectæ lineæ æquales insistant, quæ cum lineis primo positis angulos contineant æquales, utrumque utrique; erunt à punctis extremis linearum sublimium ad plana angulorum primo positorum demissæ perpendiculares inter se æquales; nempe LM = HK:

P R O P.

PROP. XXXVI.

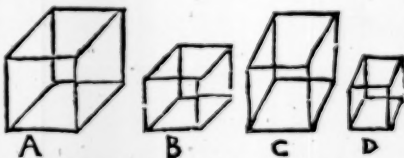

Si tres rectæ li-
neæ DE, DG, DF
proportionales fue-
rint; quod ex his tri-
bus fit solidum pa-
rallelepipedum D
H, æquale est de-

scripto à media linea DG (IL) solido parallelepipe-
do IN, quod æquilaterum quidem fit, æquiangulum
vero prædicto DH.

Quoniam DE. IK :: IL. DF, & erit pgr. LK^a b^{14.6.}
= FE. & propter angulorum planorum ad E &
I, ac linearum GD, IM æqualitatem, etiam alti-
tudines parallelepipedorum æquales sunt, ex
coroll. præced. & ergo ipsa inter se æqualia sunt. c^{31. 11.}
Q. E. D.

PROP. XXXVII.

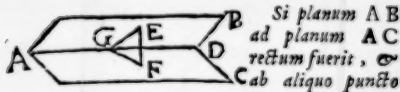
Si quatuor rectæ lineæ A, B, C, D proportiona-
les fuerint, & solida parallelepipeda A, B, C, D
quæ ab ipsis & similia, & similiter describuntur,
proportionalia erunt. Et si solida parallelepipeda,
quæ & similia, & similiter describuntur, fuerint
proportionalia (A.B :: C.D.) & ipsæ rectæ lineæ
A, B, C, D proportionales erunt.

Nam rationes parallelepipedorum triplicatæ
sunt rationum, quas habent lineæ. ergo si A.B^a b^{33. 12. 7.}
:: C.D. & erit Ppp. A. Ppp. B :: Ppp. C. Ppp.
D, & vice versa.

PROP.

confi-
ta su-
o I, K
agulos
AI,
ngulos
ralle-
DF,
rectæ
e LM
MA,
IKD,
AMq
ACq;
q e =
q e =
rectus
7 recti
; f &
n BC
ACB
CBM,
ergo
ergo si
DKq,
LAM,
o ang.
uales,
æqua-
angu-
serunt
plana
pendi-
K.
O P.

PROP. XXXVIII.

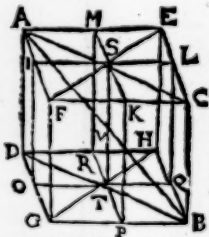

Si planum AB ad planum AC rectum fuerit, & ab aliquo puncto E eorum, quæ sunt in uno planorum (AB) ad alterum planum AC perpendicularis EF ducta fuerit, in planorum communem sectionem AD cadet ducta perpendicularis EF .

Si fieri potest, cadat F extra intersectionem AD . In plano AC ducatur FG perpendicularis ad AD , jungaturque EG . Angulus FGE rectus est; & EFG rectus ponitur. ergo in triangulo EFG sunt duo anguli recti. $Q. E. A.$

a 11. 1.
b 4. & 3.
def. 11.
c 17. 1.

PROP. XXXIX.

Si solidi parallelepipedum AB , eorum quæ ex adverso planorum AC , DB latera (AE, FC, AF, EC , & DH, GB, DG, HB) bifariam secta sint; per sectiones autem plana $ILQO$, $PKMR$ sint extensa; planorum communis sectio ST , & solidi parallelepipedum diameter AB , bifariam se mutuo secabunt.

Ducantur rectæ SA, SC, TD, TB . Propter latera DO, OT lateribus BQ, QT , & angulosque alternos TCD, TQB æquales, & etiam bases DT, TB , & anguli DTO, BTQ æquantur. ergo DTB est recta linea. eodem modo ASC recta est linea. Porro tam AD ad FG , & quam FG ad CB ; ideoque AD ad CB , & ac proinde AC ad DB parallelæ & æquales sunt.

a 34. 1.
b 19. 1.
c 4. 1.
d f. 15. 1.
e 34. 1.
f 9. 11. &
g 2x.
h 13. 1.

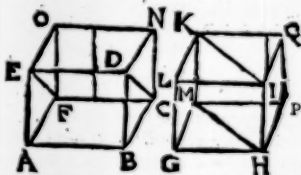
h quare

h quare A B, & S T in eodem plano A B C D ex-
stunt. Itaque cum anguli A V S, B V T ad verti-
cem, & alterni A S V, B T V æquantur; & A S
= B T; erit A V = B V, & S V = V T.
Q. E. D.

Coroll.

Hinc, in omni parallelepipedo diametri om-
nes se mutuo bisecant in uno puncto, V.

PROP. XL.

Si fuerint duo prismata ABCFED, GHMLIK
æqualis altitudinis, quorum hoc quidem habeat basim
ABCF parallelogrammum, illud vero GHM trian-
gulum; duplum autem fuerit parallelogrammum
ABCF trianguli GHM; æqualia erunt ipsa pris-
mata ABCFED, GHMLIK.

Nam si perficiantur parallelepipeda AN, GQ,
erunt hæc æqualia ob b basium AC, GP, &
c altitudinum æqualitatem. d ergo etiam pris-
mata, e horum dimidia, æqualia erunt. Q. E. D.

Schol.

Ex hæcenus demonstratis habetur dimensio pri-
smatum triangularium, & quadrangularium, seu
parallelepipedorum, si nimirum altitudo ducatur in
basim.

Ut si altitudo sit 10 pedum, basis vero pedum
quadratorum 100 (mensurabitur autem basis per
ch. 35. 1. vel per 41. 1.) multiplica 100 per 10;

T

pro-

And. Delg.

proveniunt 1000 pedes cubici pro soliditate prismatis dati.

Vide schol.
35. 1.

Nam quemadmodum rectangulum, ita & parallelepipedum rectum producitur ex altitudine ducta in basim. Ergo quodvis parallelepipedum producitur ex altitudine in basim ducta, ut patet ex 31. hujus.

Deinde cum totum parallelepipedum producat ex altitudine in totam basim, semissis ejus (hoc est prisma triangulare) producet ex altitudine ducta in dimidiam basim, nempe triangulum.

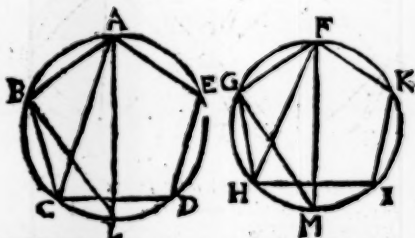
Monitum.

Nota, litterarum que designant angulum solidum primam esse semper ad punctum, in quo est angulus; litterarum vero que denotant pyramidem, ultimam esse ad verticem pyramidis.

Ex. gr. Angulus solidus ABCD est ad punctum A; pyramidis quoque BCDA vertex est ad punctum A, & basis triangulum BCD.

LIB. XII.

PROP. I.

Qua sunt in circulis ABD, FGI polygo-
na similia ABCDE, FGHK, inter
se sunt, ut quadrata à diametris AL,
FM.

Ducantur AC, BL, FH, GM.

Quoniam \angle ang. ABC = FGH, \angle atque AB. BC
:: FG. GH, \angle erit ang. ACB (\angle ALB) = FHG
(\angle FMG.) anguli autem ABL, FGM \angle recti, ac
proinde \angle aequales sunt. \angle ergo triangula ABL, FGM
equiangula sunt. \angle quare AB. FG :: AL. FM.
ergo ABCDE. FGHK :: ALq. FMq.

Coroll.

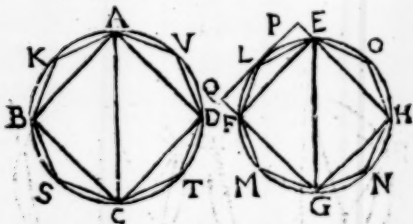
Hinc (quia AB. FG :: AL. FM :: BC. GH,
&c.) polygonorum similium circulo inscripto-
rum \angle ambitus sunt ut diametri.

b 1. 15. &
c 1. 5.

T 2

PROP.

PROP. II.

Circuli ABT, EFN inter se sunt, quemadmodum quadrata à diametris AC, EG.

Ponatur ACq. EGq. :: circ. ABT. I. Dico I = circ. EFN.

§ 7. 4.

§ 30. 3.

§ 17. 3.

§ 41. 1.

§ 1. 10.

Nam primo, si fieri potest, sit I = circ. EFN, sitque excessus K. Circulo EFN inscribatur quadratum EFGH, quod dimidium est circumscripti quadrati, adeoque semicirculo majus. Biseca arcus EF, FG, GH, HE, & ad puncta bisectionum junge rectas EL, LF, &c. per L duc tangentem PQ (c quæ ad EF parallela est,) & produc HEP, GFQ; estque triangulum ELF dimidium parallelogrammi EPQF, adeoque majus dimidio segmenti ELF; pariterque reliqua triangula ejusmodi reliquorum segmentorum dimidia superant. Et si iterum bisecentur arcus EL, LF, FM, &c. rectæque adjungantur, eodem modo triangula segmentorum semisfes excedent. Quare si quadratum EFGH è circulo EFN, & è reliquis segmentis triangula detrahantur, & hoc fiat continuo, tandem restabit magnitudo aliqua minor quam K. Eo usque perventum sit, nempe ad segmenta EL, LF, FM, &c. minora quam K, simul sumpta.

pta. ergo I (f circ. EFN - K) \supset polyg. ^{f 3, 2. & 3.}
ELFMGNHO (circ. EFN - segm. EL + LF ^{27.}
&c.) Circulo ABT inscriptum g puta simile po- ^{g 10. 3. &}
lygonum AKB S C T D V. itaque quum ^{1 post. 2.}
AKB S C T D V. ELMFGNHO b :: ACq. ^{b 1. 12.}
EGq ^{k 27.} :: circ. ABT. I, ac polyg. AKB S C T D V
 \supset circ. ABT. m erit polyg. ELMFGNHO ^{19 ex 3.}
 \supset I. sed prius erat I \supset ELMFGNHO. quæ ^{m 14 3.}
repugnant.

Rursus, si fieri potest, sit I \sqsubset circ. EFN.
Quoniam igitur ACq. EGq ^{a 27.} :: circ. ABT. I;
inversequè I. circ. ABT :: EGq. ACq. pone I.
circ. ABT :: circ. EFN. K. * ergo circ. ABT
 \sqsubset K. & atque EGq. ACq :: circ. EFN. K. Quæ ^{o 14 f.}
repugnare modo ostensum est. ^{p 11. f.}

Ergo concludendum est, quod I = circ. EFN.
Q. E. D.

Coroll.

Hinc, ut circulus est ad circulum, ita polygo-
num in illo descriptum ad simile polygonum in
hoc descriptum.

P R O P. III.

Omnis pyramis ABDC
triangularem habens ba-
sim, dividitur in duas py-
ramides AEGH, HIKC
æquales & similes inter
se, triangulares habentes
bases, & similes toti
ABDC; & in duo pris-
mata æqualia BFGEIH, EGDHK; quæ duo
prismata majora sunt dimidio totius pyramidis
ABDC.

Latera pyramidis bisecentur in punctis E, F,
G, H, I, K; junganturque rectæ EF, FG, GE,
EI, IF, FK, KG, GH, HE. Quoniam latera

42. 6.

b 19. 1.

c 16. 1.

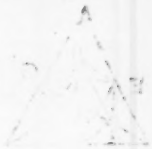
d 15. 11.

e 10. def. 11.

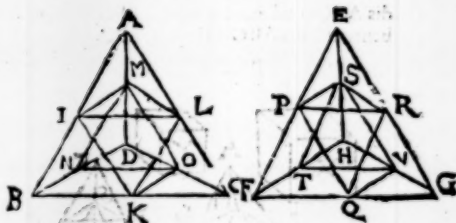
f 1. ex. 1.

g 40. 11.

pyramidis proportionaliter secta sunt, & erunt
 HI, AB ; & GF, AB ; & IF, DC ; atque HG, DC , &c. parallelæ; proinde & HI, FG , & GH, FI parallelæ sunt. liquet igitur triangula ABD, AEG, EBF, FDG, HIK æquiangula esse; & quatuor ultima æquari. eodem modo triangula ACB, AHE, EIB, HIC, FGK æquiangula sunt; & quatuor postrema inter se æqualia. similiter triangula BFI, FDK, IKC, EGH ; & de novo triangula AHG, GDK, HKC, EFL , similia sunt & æqualia. Quinetism triang. HIK ad ADB , & EGH ad BDC , & EFI ad ADC , & FGK ad ABC & parallelæ sunt. Ex quibus perspicue sequitur primo, pyramides $AEGH, HIKC$ æquales esse; totique $ABDC$, & inter se similes. deinde solida $BFGEIH, FGDHKG$ prismata esse, & quidem æque alta, nempe sita inter parallela plana ABD, HIK . verum basis $BFGE$ basis FDG f duplex est. quare dicta prismata æqualia sunt. quorum alterum $BFGEIH$ pyramide $BEFI$, hoc est, $AEGH$ majus est, totum sua parte; proinde duo prismata majora sunt duabus pyramidibus, totiusque adeo pyramidis $ABDC$ dimidium excedunt. Q. E. D.

PROP. IV.

Si fuerint due pyramides ABCD, EFGH ejusdem altitudinis, triangulares habentes bases ABC, EFG; sit autem illarum utraque divisa & in duas pyramides (AILM, MNOD; & EPRS, STVH) aequales inter se, & similes toti; & in duo prismata aequalia (IBKLMN, KLCNMO; & PFQRST, QRGTSV); ac eodem modo divisa sit utraque pyramidum, quae ex superiore divisione natae sunt, idque semper fiat; erit ut unius pyramidis basim, ita & omnia, quae in una pyramide, prismata ad omnia, quae in altera pyramide prismata, multitudine aequalia.

Nam (adhibendo constructionem praecedentis) BC. KC a :: FG. QG. b ergo triang. ABC est ad simile triang. LKC, ut EFG ad c simile RQG. ergo permutando ABC. EFG d :: LKC. RQG e :: Prism. KLCNMO. QRGTSV (nam haec aequae alta sunt) f :: IBKLMN. PFQRST. g quare triang. ABC. EFG :: Prism. KLCNMO + IBKLMN. Prism. QRGTSV + PFQRST: Q. E. D.

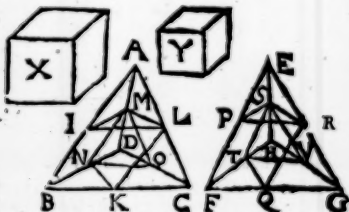
Sin ulterius simili pacto dividantur pyramides MNOD, AILM; & EPRS, STVH, erunt quatuor nova prismata hic effecta ad quatuor

a 15. 5.
b 22. 6.
c 2. 6. & c.
d 16. 5.
e 16. 34 11.
f 7. 5.
g 12. 5.

p 12. 5.

isthic producta, ut bases MNO & AIL ad bases STV & EPR, hoc est ut LKC ad RQG, vel ut ABC ad EFG. *b* quare omnia prismata pyramidis ABCD ad omnia ipsius EFGH ita se habent, ut basis ABC ad basim EFG. Q. E. D.

P R O P. V.

Sub eadem altitudine existentes pyramides ABCD, EFGH, triangulares habentes bases ABC, EFG, inter se sunt ut bases ABC, EFG.

e 1. 10.

Sit triang. ABC. EFG :: ABCD. X. Dico $X = \text{pyr. EFGH}$. Nam, si possibile est, sit $X \supset \text{EFGH}$; sitque Y excessus. Dividatur pyramis EFGH in prismata & pyramides, & reliquæ pyramides similiter, donec relictæ pyramides EPRS, STVH minores evadant solido Y. Quum igitur $\text{pyr. EFGH} = X + Y$; liquet reliqua prismata PFQRST, QRGTSV solido X majora esse. Pyramidem ABCD similiter divisam concipe; heritque prism. IBKLMN + KLCNMO. $\text{PFQRST} + \text{QRGTSV} :: \text{ABC. EFG.} e :: \text{pyr. ABCD. X.}$ *d* ergo $X \subset \text{prism. PFQRST} + \text{QRGTSV}$; quod repugnat prius affirmatis.

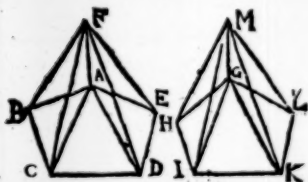
b 4. 12.

e 1. 10. d 14. 5.

Rursus, dic $X \subset \text{pyr. EFGH}$. pone pyr. EFGH. Y :: X. pyr. ABCD *e* :: EFG. ABC. quia $\text{EFGH} \supset X$, *g* erit $Y \supset \text{pyr. ABCD}$, quod fieri nequit, ex jam dictis. Concludo igitur, quod $X = \text{pyr. EFGH}$. Q. E. D. P R O P.

e 1. 10. &
cor. 4. 5.
f suppos.
g 14. 5.

PROP. VI.

Sub eadem altitudine existentes pyramides ABCDEF, GHIKLM, & polygonas habentes bases ABCDE, GHIKL, inter se sunt ut bases ABCDE, GHIKL.

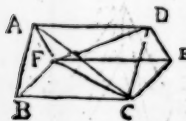
Duc rectas AC, AD, GI, GK. Est bas. ABC. ACD $a ::$ pyr. ABCF. ACDF. b ergo composita ABCD. ACD $::$ pyr. ABCDF. ACDF. a atqui etiam ACD. ADE $::$ pyr. ACDF. ADEF. c ergo ex æquali ABCD. ADE $::$ ABCDF. ADEF. b ergo componendo ABCDE. ADE $::$ pyr. ABCDEF. ADEF. porro ADE. GKL $d ::$ pyr. ADEF. GKLM; ac, ut prius, atque inverse GKL. GHIKL $::$ pyr. GKLM. GHIKLM. c ergo iterum ex æqualibus, ABCDE. GHIKL $::$ Pyr. ABCDEF. GHIKLM. Q. E. D.

Si bases non habent latera æque multa, demonstratio sic procedet. Bas. ABC. GHI $e ::$ pyr. ABCF. GHIK. e atque ACD. GHI $::$ pyr. ACDF. GHIK. f ergo bas. ABCD. GHI $::$ pyr. ABCDF. GHIK. Quinetiam bas. ADE. GHI $::$ pyr. ADEF. GHIK. f ergo bas. ABCDE. GHI $::$ pyr. ABCDEF. GHIK.

PROP.

PROP. VII.

Omne prisma ABC-DFE triangularem habens basim, dividitur in tres pyramides ACBF, ACDF, CDFE æquales inter se, triangulares bases habentes.

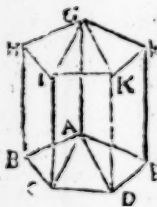
Ducantur parallelogrammorum diametri AC, CF, FD. Triang. ACB $a =$ ACD. b ergo æque altæ pyramides ACBF, ACDF æquantur eodem modo pyr. DFAC $=$ pyr. DFE C. atqui ACDF, & DFAC una eademque sunt pyramis. ergo tres pyramides ACBF, ACDF, DFEC, in quos divisum est prisma, inter se æquales sunt. Q. E. D.

a 34. 1.

b 5. 12.

c 1. ex. 1.

Coroll.

Hinc, quælibet pyramis tertia est pars prismatis eandem cum illa habentis & basim & altitudinem: sive, prisma quodlibet triplum est pyramidis eandem cum ipso habentis basim & altitudinem.

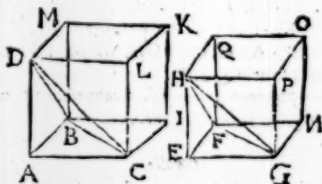
Nam resolve prisma polygonum ABCDEGHIKF in trigona prismata, & pyramidem ABCDEH in trigonas pyramides. a Erunt singule partes prismatis triplæ singularam partium pyramidis. b proinde totum prisma ABCDEGHIKF totius pyramidis ABCDEH triplum est Q. E. D.

a 7. 12.

b 1. 5.

PROP.

PROP. VIII.

Similes pyramides ABCD, EFGH, quæ triangulares habent bases ABC, EFG, in triplicata sunt ratione homologorum laterum AC, EG.

a Perficiantur parallelepipeda ABICDMKL, EFNGHQOP; quæ b similia sunt & pyramidum ABCD, EFGH c sextupla; d ideoque in eadem cum ipsis ratione ad se invicem, e hoc est in triplicata homologorum laterum. Q. E. D.

a 37. 11.
b 9. def. 11.
c 28. 11. &
7. 12.
d 15. 5.
e 33. 11.

Coroll.

Hinc, etiam similes polygonæ pyramides rationem habent laterum homologorum triplicatam; ut facile probabitur resolvendo has in triangulas pyramides.

PROP. IX.

Vide Schema præced.

Æqualium pyramidum ABCD, EFGH. & triangulares bases ABC, EFG habentium, recipiuntur bases & altitudines. & quarum pyramidum triangulares bases habentium recipiuntur bases & altitudines, illæ sunt æquales.

1. Hyp. Perfecta parallelepipeda ABICDMKL, EFNGHQOP æqualium pyramidum ABCD, EFGH (utrumque utriusque) a sextupla sunt, ac æqualia ideo inter se, ergo alt. (H.)

a 28. 11. &
7. 12.

alt.

b 34. 11.
c 15. 5.

alt. (D) $b :: ABIC. EFNG$ $c :: ABC. EFG.$
Q. E. D.

d 37.
e 15. 5.
f 34. 11.
g 6. ex. 1.

2. Hyp. Alt. (H.) alt. (D) $d :: ABC. EFG$ $e ::$
ABIC. EFNG. f ergo parallelepipeda ABIC-
DMKL, EFNGHQOP æquantur; g proinde
& pyramides ABCD, EFGH, horum subsextu-
plæ, pares sunt. Q. E. D.

*Eadem polygonis pyramidibus conveniunt: nam
hæ ad trigonas reduci possunt.*

Coroll.

*Quæ de pyramidibus demonstrata sunt Prop. 6,
8, 9, etiam conveniunt quibuscunque prismatis, cum
hæ tripla sint pyramidum eandem basim & altitu-
dinem habentium. itaque 1. Prisma æque al-
torum eadem est proportio, quæ basium.*

*2. Similium prismatum proportio triplicata
est proportionis laterum homologorum.*

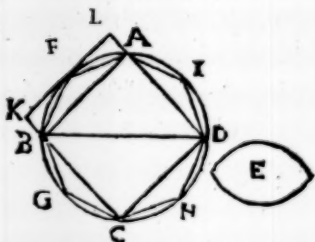
*3. Æqualia prismata reciprocant bases & al-
titudines; & quæ reciprocant, sunt æquales.*

Schol.

*Ex hætenus demonstratis eligitur dimensio
quoruncunque prismatum & pyramidum.*

a cor. 1. bu-
jus; & f 34.
40. 11.
b 7. 12.

*a Prismatis soliditas producit ex altitudine
in basim ducta; b itaque & pyramidis ex tertia
altitudinis parte ducta in basim.*

ABIC-
roinde
bextu-

• **NAME**

Prop. 6.

LE 25, CAMM

altitu-

que al-

iplicata

es & al-

.....

1.

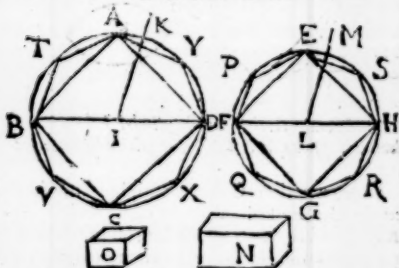
x tertia

1

f hyp.

FB, BG, &c. minora solido E. ergo con. — E
 ($\frac{1}{3}$ cylindr.) \supset pyr. AFBGCHDI (con. —
 segment. AF, FB, &c.) ergo prisma pyramidis
 triplum (æque altum scilicet atque ad eandem
 basim) cylindro ad basim ABCD majus est,
 pars toto. Q. E. A. Quare fatendum est, quod
 cylindrus triplo cono æquatur. Q. E. D.

PROP. XI.

Sub eadem altitudine existentes cylindri, & con
 ABCDK, EFGHM, inter se sunt ut bases AB-
 CD, EFGH.

Sit circ. ABCD. circ. EFGH :: con. ABC-
 DK. N. Dico $N =$ con. EFGHM.

Nam si fieri potest, sit $N \supset$ con. EFGHM,
 sitque excessus O. Supposita præparatione, &
 argumentatione præcedentis; erit O majus seg-
 menti conicis EP, PF, FQ, &c. ideoque so-
 lidum $N \supset$ pyr. EPFQGRHSM. a Fiat in cir-
 culo ABCD simile polygonum ATBVCXDY.
 Quia pyr. ABVYK. pyr. EFQSM b :: polyg.
 ATBVY. polyg. EPFQS c :: circ. ABCD. circ.
 EFGH d :: con. ABCDK. N. e erit pyram.
 EPFQGRHSM \supset N. contra modo dicta.

Rursus dic $N \sqsubset$ con. EFGHM. pone con.
 EFGHM. O :: N. con. ABCDK f :: circ.
 EFGH. ABCD. g ergo O \sqsubset con. ABCDK,
 quod

a 30. 3 &
 b 70ff
 c 6 12.
 e cor 2. 11.
 d hyp.
 g 14 5.

quod absurdum est, ex ostensis in priori parte.

137. & in-
circulo.
g 14. 5.

Itaque potius dic, ABCD. EFGH :: con.
ABCDK. EFGHM. Q. E. D.

Idem demonstrabitur de cylindris, si cono-
rum & pyramidum loco concipiantur cylindri
& prismata. ergo, &c.

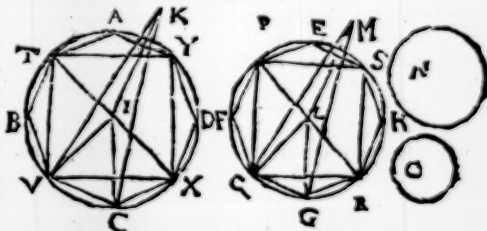
SCHOL.

Ex his habetur dimensio cylindrorum & conorum
quorumcunque. Cylindri rectæ soliditas produci-
tur ex base circulari (a pro cuius dimensione
consulendus est Archimedes) ducta in altitudi-
nem. b igitur & cuiuscunque cylindri.

a l. Prop.
de dimens.
cira.
b 12. 12.

c Itaque coni soliditas producitur ex tertia
parte altitudinis ducta in basim.

PROP. XII.

Similes coni & cylindri ABCDK, EFGHM,
in triplicata ratione sunt diametrorum TX, PR,
que in basibus ABCD, EFGH.

Habeat conus A ad aliquod N rationem tri-
plicatam TX ad PR. dico N = con. EFGHM;
Nam si fieri potest, sit N > EFGHM;
fitque excessus O. ergo ut in Prioribus, N >
pyr. EPFQGRHSM. Sint axes conorum IK
LM, adducanturque rectæ VK, CK, VI, CI;
& QM, GM, QL, GL. Quoniam coni similes
sunt, a est VI. IK :: QL. LM. anguli vero
VIK, QLM b recti sunt. c ergo trigona VIK,
QLM,

a 24. def. 12.
b 12. def. 12.
c 6. 6.

- 44.6. QLM æquiangula sunt; unde VC. VI::QG.
 QL. item VI. VK::QL. QM. ergo ex æ-
 quali VC. VK::QG.QM. & quinetiam VK.
 CK::QM. MG. ergo rursus ex æquo VC.
 CK::QG. GM. f ergo triangula VKC,
 QMG similia sunt; similique argumento reliqua
 hujus pyramidis triangula reliquis illius. g quare
 89. def. 11. pyramides ipsæ similes sunt. h sunt vero hæ in
 h cor. 8. 12. triplicata ratione VC ad QG, k hoc est VI ad
 k 4 6. RL, l vel TX ad PR. m ergo Pyr. AIBVC-
 105 5. XDYK. pyr. EPFQGRHSM::con. ABCDK.
 m h p. 6. N. n unde pyr. EPFQGRHSM \sqsupset N; quod
 11. 5. repugnat prius dictis.
 114 5.

6 Prius, &
 inversa.
 p cor. 8. 12.
 q 4 6.
 r 14 5.

Rursus, dic N. \sqsubset con. EFGHM; sit con.
 EFGHM. O::N. con. ABCDK o::pyr.
 EPRM. ATCK p::GQ. VC ter::q PR,
 TX ter. verum O r \sqsupset ABCDK. quod mo-
 do repugnare offensum est. Proinde N = con.
 EFGHM. Q. E. D.

Quoniam vero quam proportionem habent
 coni, eandem quoque obtinent cylindri, eorum
 tripli, habebit quoque cylindrus ad cylindrum
 proportionem diametrorum in basibus triplicatâ.

PROP. XIII.

Si cylindrus ABCD pla-
 no EF secetur aduersis pla-
 nis BC, AD parallelo; e-
 rit ut cylindrus AEFD ad cy-
 lindrum EBCF, ita axis GI
 ad axem IH.

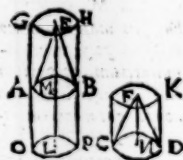
Producto axe, a sume
 GK = GI, & HL = IH
 = LM. & concipe per
 puncta K, L, M, plana du-
 ci circulis AD, BC paral-
 lela. b ergo cylind. ED =
 cyl. AN. & cylin. EC b =
 EO b = OP. itaque cylin-
 drus

83. 1.

811. 12.

drus E N cylindri ED æque multiplex est, ac axis IK axis IG. pariterque cylindrus FP æque multiplex est cylindri BF, ac axis IM axis IH. prout vero $IK = \square, \sqsupset, \sqsubset$ IM, *c* sic cylindr. ^{a 11. 12.} EN = $\square, \sqsupset, \sqsubset$ EP. ^{d 6. def. 5.} d ergo cyl. AEFD. cyl. EBCF :: GI. IH. Q. E. D.

P R O P. X I V.

Super æqualibus basi-
bus AB, CD existentes
coni AEB, CFD, & cy-
lindri AH, CK, inter
se sunt ut altitudines ME,
NF.

Productis cylindro
HA & axe EM, sume
 $MI = FN$; & per
punctum L ducatur planum basi AB paralle-
lum. *a* erit cyl. AP = CK. *b* atqui cylindr. AH.
AP. (CK) :: ME. ML. (NF.) Q. E. D.
Idem de conis cylindrorum subtriplicis dictum
puta. * imo de prismatis & pyramidibus.

^{a 11. 12.}
^{b 13. 13.}

* Adhibe 9.
& 7. 13.

P R O P. X V.

Æqualium conorum BAC,
EDF, & cylindrorum
BH, EK, reciprocantur ba-
ses & altitudines. (B C
EF :: MD. LA:) &
quorum conorum, & cylin-
drorum reciprocantur bases
& altitudines, illi sunt
æquales.

Si altitudines pares sint, etiam bases pares
erunt; & res clara est. Sin altitudines sint im-
pares, aufer MO = LA.

1. Hyp. Estque MD. MO (*a* LA) *b* :: cyl.
EK (*c* BH.) EQ *d*; circ. BC. EF. Q. E. D.

^{a 14. 12.}
^{b constr.}
^{c hyp}
^{d 11. 12.}

a hyp.
f 11. 12.
g 11. 5.
h 11. 12.
k 9. 5.

2. Hyp. BC. EF $e ::$ DM. OM (LA) $f ::$
 Cyl. EK. EQ $g ::$ BC. EF $h ::$ BH. EQ. * Ergo
 cylind. EK = BH. Q. E. D.

Simili argumento utere de conis.

P R O P. XVI.

Duobus circulis AB-
 CG, DEF circa idem
 centrum M, existenti-
 bus, in maiori circulo
 ABCG polygonum æ-
 quilaterum, & parium
 laterum inscribere, quod
 non tangat minorem cir-
 culum DEF.

Per centrum M. ex-
 tendatur recta AC secans circulum DEF in
 F. ex quo erige perpendicularem FH. *a* Biseca
 semicirculum ABC, ejusque semissim BC, atq;
 ita continuo, *b* donec arcus IC minor evadat
 arcu HC. ab I demitte perpendicularem IL. Li-
 quet arcum IC totum circulum metiri, nume-
 rumque arcuum esse parem, adeoque subtenfam
 IC latus esse *c* polygoni inscriptibilis, quod cir-
 culum DEF minime continget. Nam HG *d* tan-
 git circulum DEF; *e* cui parallela est IK, ex-
 traque fita, *f* quare IK circulum non tangit,
 multoque magis GI, CK, & reliqua polygoni
 latera, longius à centro distantia, circulum DEF
 non tangunt. Q. E. F. Coroll. Nota, quod
 IK non tangit circulum DEF.

a 30. 3.

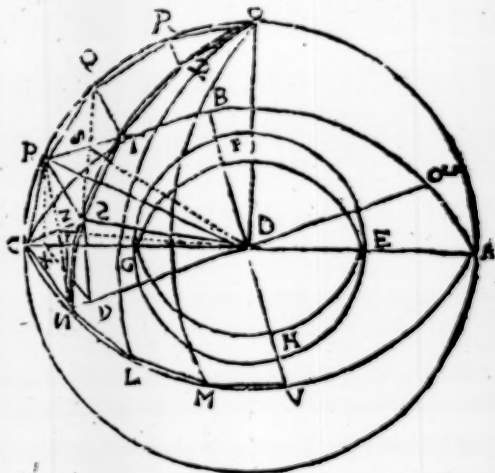
b 1. 10.

c feb. 16. 4.

d cor. 16. 3.

e 28. r.

f 34. def. 1.

Duabus sphaeris ABCV, EFGH circa idem centrum D existentibus, in majori sphaera ABCV solidum polyedrum inscribere, quod non tangat superficiem minoris sphaera EFGH.

Secentur ambæ sphaeræ plano per centrum faciente circulos EFGH, ABCV. ducanturque diametri AC, BV secantes perpendiculariter. Circulo ABCV a inscribatur polygonum æquilaterum VMLNC, &c. circulum EFGH minime tangens. ducta diametro Na, erectaque DO recta ad planum ABC. per DO, perq; diametros AC, Na erigi concipiantur plana DOC, DON, quæ ad circulum ABCV b recta erunt, ideoque in superficie sphaeræ c quadrantes effici.

a 16. 15.

b 12. 11.

c 107. 33. d.

f: :
Ergo

is AB-
idem
istenti-
circulo
um æ-
parium
re, quod
rem cir-

M. ex-
EF in
Biseca
C, atq;
evadat
IL. Li-
nume-
potensam
uod cir-
G d tan-
K, ex-
tangit,
polygoni
m DEF
, quod

R O P.

d 4. 1.

efficient DOC, DON. in quibus *d* aptentur rectæ CP, PQ, QR, RO, NS, ST, T₂, O₂ ipsis CN, NL, &c. pares, & æque multæ. In reliquis quadrantibus OL, OM, &c. inque tota sphaera eadem constructio fiat. Dico factum.

e 38. 11.

f 12. 22.

g 27. 3.

h 33. 1.

i 16. 1.

m 3. 22. 1.

n 7. 5.

o 2. 6.

p 6. 11.

q 33. 1.

r 9. 11.

s 7. 11.

t 2. 11.

u 11. 11.

x 4. 6.

y 14. 5.

z 3. def. 11.

a 15. def. 1.

b 47. 1.1

c 15 def. 1.

d 18. 3.1

e 33. 6.

f 12. 2.

g 31. 1.

h 9. 22. 1.

i 5. 1.

A punctis P, S ad planum ABCV demitte perpendiculares PX, SY, & quæ in sectiones AC, NA cadent. Quoniam igitur tam fanguli recti PXC, SYN, g quam PCX, SNY h æqualibus peripheriis insistentes, f pares sunt, triangula PCX, SNY h æquiangula sunt. Cum igitur PC k = SN, l etiam PX = SY, l & XC = YN; m quare DX = DY. n ergo DX. XC :: DY. YN. o ergo parallelæ sunt YX, NC. quia vero PX, SY pares, & cum eidem plano ABCV rectæ, etiam p parallelæ sunt, q erunt YX, SP etiam pares & parallelæ. r ergo SP, NC inter se parallelæ sunt. ergo squadrilaterum NCPS, eademque ratione SPQT, TQRG, sed & i triangulum yRO totidem sunt plana. Eodem modo tota sphaera ejusmodi quadrilateris & triangulis repleta ostendetur. quare inscriptum est polyedrum.

A centro D u due DZ rectum plano NCPS; & iunge ZN, ZC, ZS, ZP. Quoniam D N. NC x :: DY. YX; est NC y \sqsubset YX (SP;) pariterque SP \sqsubset TQ, & TQ \sqsubset y R. Et quia anguli DZC, DZN, DZS, DZP, z recti sunt, latera vero DC, DN, DS, DP a æqualia, & DZ commune, b erunt ZC, ZN, ZS, ZP æquales inter se; proinde circa quadrilaterum NCPS c describi potest circulus, in quo (ob NS, NC, CP d æquales, & NC \sqsubset SP) NC e plusquam quadrantem subtendit. f ergo ang. NZC ad centrum obtusus est. g ergo NCq \sqsubset z ZCq (ZCq + ZNq.) Sic NI ad AC normalis. ergo cum ang. ADN (b DNC + DCN) sit k obtusus, l erit semissis ejus DCN recti

recti semisse major; proptereaque eo minor est reliquus è recto ang. CNI. " unde $IN \sqsubset IC$. ^{n 19. 1.}
ergo NCq ($NIq + ICq$) ^{o 47. 1.} $\sqsubset INq$. itaque ^{p 47. 1.}
 $IN \sqsubset ZC$. & consequenter $DZ \sqsubset DI$. atqui ^{q cor. 16. 12.}
punctum I est q extra sphaeram $EFGH$. ergo
punctum Z potiori jure est extra ipsam. adeoque
planum $NCPS$ (cujus r proximum centro pun- ^{r 47. 1.}
ctum est Z) sphaeram $EFGH$ non contingit. Et
si ad planum $SPQT$ demittatur perpendicularis
 $D\delta$; punctum δ , adeoque & planum $SPQT$
adhuc ulterius à centro elongatur; idemque est
de reliquis polyedri planis. ergo polyedrum
 $ORQPCN$, &c. majori sphaerae inscriptum, mi-
norem non contingit. Q. E. F.

Coroll.

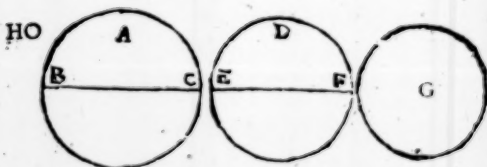
Hinc sequitur, Si in quavis alia sphaera descri-
batur solidum polyedrum, simile praedicto solido po-
lyedro, proportionem polyedri in una sphaera ad po-
lyedrum in altera esse triplicatam ejus quam ha-
bent sphaerarum diametri.

Nam si ex centris sphaerarum ad omnes angu-
los basium dictorum polyedrorum rectae lineae
ducantur, distribuentur polyedra in pyramides
numero aequales & similes, quarum homologa
latera sunt semidiametri sphaerarum; ut constat,
si intelligatur harum sphaerarum minor intra
majorem circa idem centrum descripta. congru-
ent enim sibi mutuo lineae rectae ductae à centro
sphaerae ad basium angulos, ob similitudinem ba-
sium, ac propterea pyramides efficientur similes.
Quare cum singulae pyramides in una sphaera, ad
singulas pyramides illis similes in altera sphaera
a habeant proportionem triplicatam laterum ho- ^{a cor. 8. 12.}
mologorum, hoc est, semidiametrorum sphaera-
rum; sint autem ^b ut una pyramis ad unam py- ^{b 12. 5.}
ramidem, ita omnes pyramides, hoc est, solidum
polyedrum ex his compositum, ad omnes pyra-
mides,

a 15. 5.

mides, id est, ad solidum polyedrum ex illis constitutum; habebit quoque polyedrum unius sphaerae ad polyedrum alterius sphaerae proportionem triplicatam semidiametrorum, e atque adeo diametrorum.

P R O P. XVIII.

Sphaera BAC, EDF sunt in triplicata ratione suarum diametrorum BCEF.

a 17. 12.

b cor. 17. 12.

c hyp.

d 14. 5.

Sit sphaera BAC ad sphaeram G in triplicata ratione diametri BC ad diametrum EF. Dico $G = EDF$. Nam si fieri potest, sit $G \supset EDF$. & cogita sphaeram G concentricam esse ipsi EDF. Sphaera EDF a polyedrum sphaeram G non tangens, sphaeraeque BAC simile polyedrum inscribatur. b Haec polyedra sunt in triplicata ratione diametrorum BC, EF, e id est, sphaerae BAC ad G. d Proinde sphaera G major est polyedro sphaerae EDF inscripto, pars toto.

e hyp. inuvsf.

f 14. 5.

Rursus, si fieri potest, sit sphaera $G \subset EDF$. Sitque ut sphaera EDF ad aliam sphaeram H, ita G ad BAC, e hoc est in triplicata ratione diametri EF ad BC; cum igitur $BAC f \subset H$, iacurrimus absurditatem prioris partis. Quin potius sphaera $G = EDF$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, ut sphaera ad sphaeram, ita est polyedrum in illa descriptum ad polyedrum simile in hac descriptum.

L I B.

L I B. XIII.

P R O P. I.

Si recta linea z secundum extremam & mediam rationem secetur (z. a :: a. e;) majus segmentum a assumens dimidium totius z, quintuplum potest ejus, quod à dimidia totius z describitur, quadrati.

Dico Q. a

$$+ \frac{1}{2} z = 5 Q.$$

$$\frac{1}{2} z. a \text{ hoc est}$$

$$aa + \frac{1}{4} zz +$$

$$za = zz + \frac{1}{4} zz. b \text{ vel } aa + za = zz. \text{ Nam}$$

$$ze + za = \frac{1}{4} zz. \& ze d = aa. e \text{ ergo } aa + za =$$

$$zz. Q. E. D.$$

a 4. 2.
b 3. ax. 1.
c 2. 2.
d hyp. & 16.
6.
e 4. ax. &
1. ax.

P R O P. II.

Si recta linea z a sui ipsius segmenti $\frac{1}{2} z$ quintuplum possit, dupla prædicti segmenti ($\frac{1}{2} z$) extrema ac media ratione secta majus segmentum est a, reliqua pars ejus quæ à principio rectæ $\frac{1}{2} z + a$.

Dico z. a :: a. e. Nam quia per hyp. $\frac{1}{2} aa +$

$$\frac{1}{4} zz + za = zz + \frac{1}{4} zz; \text{ vel } aa + za = zz a =$$

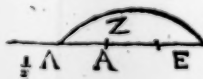
$$ze + za. b \text{ erit } aa = ze. e \text{ quare } z. a :: a. e.$$

$$Q. E. D.$$

Vide fig. præced.

P R O P. III.

Si recta linea z secundum extremam ac mediam rationem secetur (z. a :: a. e;) minus segmentum a assumens dimidium majoris segmenti a, quintuplum potest ejus, quod à dimidia majoris segmenti a describitur, quadrati.

Dico Q: e + $\frac{1}{2} a$

$$= 5 Q: \frac{1}{2} a. a \text{ hoc est}$$

$$ee + \frac{1}{4} aa + ea = aa$$

$$+ \frac{1}{4} aa. b \text{ vel } ee + ea =$$

$$aa. \text{ Nam } ee + ea = ze d = aa. Q. E. D.$$

V 4

P R O P.

a 4. 2.
b 3. ax.
c 3. 2.
d hyp. & 17.
6.

atione

licata

Dico

EDF.

EDF.

n tan-

nscri-

ptione

BAC

yedro

EDF.

H, ita

dia-

ia-

Quin

olye-

ile in

I B.

P R O P. IV.

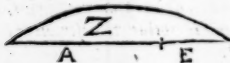
Si recta linea z secundum extremam ac mediam rationem secetur ($z. a :: a. e$;) quod à tota z , quodque à minori segmento e , utraque simul quadrata, tripla sunt ejus, quod à majori segmento a describitur, quadrati.

a 4. 1.

b 3. 2.

c 17. 6.

d 2. 2x.

Dico $zz + ee = 3 aa$. a vel $aa + ee + 2 ae + ce = 3 aa$.
Nam $ae + ce =$

$zec = aa$. d ergo $aa + 2 ae + 2 ee = 3 aa$.
Q. E. D.

P R O P. V.

Si recta linea AB secundum extremam & mediam rationem secetur in C , apponaturque ei AD æqualis majori segmento AC ; tota recta linea DB secundum extremam ac mediam rationem secatur, & majus segmentum est quæ à principio recta linea AB .

a hyp.

Nam quia $AB. AD :: AC. CB$, invertendoque $AD. AB :: CB. AC$; erit componendo $DB. AB :: AB. AC. (AD.)$ Q. E. D.

Schol.

Quod si fuerit $BD. BA :: BA. AD$, erit $BA. AD :: AD. BA - AD$. Nam dividendo est $BD - BA (AD) BA :: BA - AD. AD$, ergo inverse, $BA. AD :: AD. BA - AD$. Q. E. D.

P R O P. VI.

Si recta linea rationalis AB extrema ac media ratione secetur in C ; utrumque segmentorum (AC, CB) irrationalis est linea, quæ vocatur apotome.

a 3. 1.

b 1. 13.

c 6. 10.

d hyp.

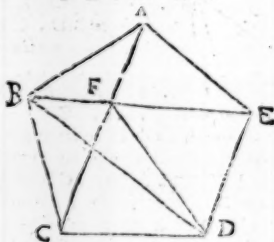
e scilicet, 12. 10.

Majori segmento AC adde $AD = \frac{1}{2} AB$; b ergo $DCq = 5 DAq$, e ergo $DCq = \frac{1}{2} DAq$, proinde cum AB , e ideoque ejus semissis DA sint g , etiam DC est g . Quia vero $5. 1 ::$ non

Q.

Q. Q. f est DC \square DA. ergo DC = AD, id f 9. 10.
est AC est apotome. Insuper quia ACq b = AB $\frac{874}{h 17. 6.}$ 10.
x BC, & AB est f, & etiam BC est apotome. 198. 10.
Q. E. D.

PROP. VII.

Si pentagoni æquilateri ABCDE tres anguli,
sive qui deinceps EAB, ABC, BCD, sive EAB,
BCD, CDE qui non deinceps sint, æquales fuerint,
æquiangulum erit ipsum pentagonum ABCDE.

Paribus deinceps angulis subtendantur rectæ
BE, AC, BD.

Quoniam latera EA, AB, BC, CD, angulique
inclusi æquantur, b erunt bases BE, AC, BD, $\frac{a 37.}{b 4. 1.}$
c angulique AEB, ABE, BAC, BCA pares, d qua- $\frac{c 4. \& 5. 1.}{d 6. 1.}$
re BF = FA, & e proinde FC = FE. ergo trian- $\frac{e 1. 2x. 1.}{f 8. 1.}$
gula FCD, FED sibi mutuo æquilatera sunt;
f unde ang. FCD = FED, g proinde ang. AED $\frac{g 1. 2x. 1.}{h 4. 1.}$
= BCD. Eodem pacto ang. CDE reliquis æqua- $\frac{i 5. 1.}{j 2. 2x.}$
tur. quare pentagonum æquiangulum est. Q. E. D.

Sin anguli EAB, BCD, CDE, qui non deinceps,
statuantur pares, k erit ang. AEB = BDC, $\frac{h 4. 1.}{k 5. 1.}$
& BE = BD, l ideoque ang. BED = BDE; i totus $\frac{l 2. 2x.}{m 4. 1.}$
proinde ang. AED = CDE. ergo propter angu-
los A, E, D deinceps æquales, ut prius, pentago-
num æquiangulum erit. Q. E. D.

PROP.

PROP. VIII.

Si pentagoni æquilateri
 & æquianguli ABCDE
 duos angulos BCD, CDE,
 qui deinceps sint, subtendant
 recta lineæ BD, CE; hæ
 extrema ac media ratione
 se mutuo secant; & majora
 ipsarum segmenta BF, vel

EF æqualia sunt pentagoni lateri BC.

a 14 4

b 18 3.

c 27 3.

d 31 2.

e 33 6.

f 6 1.

g 17 3.

h 9 6.

Circa pentagonum ^a describe circulum ABD.
^b Arcus ED = BC. ^c ergo ang. FCD = FDC.
^d ergo ang. BFC = 2 FCD (FCD + FDC.)
 Atqui arcus B ÷ E ^b = 2 ED, proinde ang.
 BCF = 2 FCD = BFC ^f quare BF = BC.
 Q. E. D. Potro quia triangula BCD, FCD
 æquiangula sunt, ^h erit BD.DC (BF) :: CD
 (BF.) FD. pariterque EC. EF :: EF.FC.
 Q. E. D.

PROP. IX.

Si hexagoni latus BE, &
 decagoni AB, in eodem cir-
 culo ABC descriptorum com-
 ponantur, tota recta linea
 AE extrema ac media ratione
 secatur, (AE.BE :: BE.AB.)
 & majus ejus segmentum est
 hexagoni latus BE.

a 17. & 17.

3

b 31 1.

c 7 ex. 1.

d 5 1.

e 1. ex. 1.

3 4 6

g cor. 15 4

Dic diametrum AD, & junge rectas DB,
 DE. Quoniam ang. BDC ^a = 4 BDA, estque
 ang. BDC ^b = 2 DBA (DAB + DBA), erit
 DBA (^b BDE + BED) ^c = 2 BDA ^d = 2 BDE.
 proinde ang. DBA, vel DAB = ADE. Itaque
 trigona ADE, ADB æquiangula sunt, ^f quare
 AE. AD. (g BE) :: AD. (BE.) AB. Q. E. D.

Coroll.

q 17. 6.

f 2. 2.

f 2. 2.

re AB. AH :: AH. AM. \therefore ergo $AB \times AM = AHq$. Quum igitur $ABq = AB \times BM + AB \times AM$, erit $ABq = BFq + AHq$. Q. E. D.

Coroll.

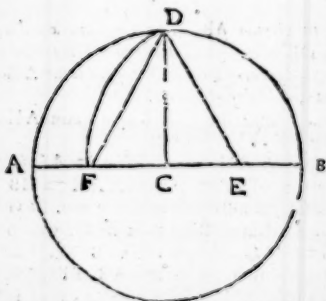
1. Hinc, linea recta (FK) quæ ex centro (F) arcum quempiam (HA) bisecat, etiam rectam (HA) illi arcui subtensam bisecat ad angulos rectos.

2. Diameter circuli (AG) ex angulo quovis (A) pentagoni ducta bisecat & arcum (CD) quem latus pentagoni illi angulo oppositum subtendit, & latus ipsum (CD) oppositum, idque ad angulos rectos.

Schol.

Hic, ut promisimus, praxim trademus expeditam problematis 11. 4.

Problema.

Invenire latus pentagoni circulo ADB inscriben-
di.

Duc diametrum AB. cui perpendicularem
CD

C D ex centro C erige. Biseca CB in E. Fac EF=ED. Erit DF pentagoni latus.

Nam BF x FC + ECq = EFq = EDq 6 2.
 e = DCq + ECq. d ergo BF x FC = DCq, vel BCq. e quare BF. BC :: BC. FC. ergo quum BC sit latus hexagoni, f erit FC latus decagoni, g proinde DF = $\sqrt{DCq + FCq}$ g est latus pentagoni. Q. E. F.

PROP. XI.

Si in circulo ABCD rationalem habente diametrum AG, pentagonum equilaterum ABCDE describatur; pentagoni latus AB irrationalis est linea, quæ vocatur minor.

Duc diametrum BFH, rectasque AC, AH; & fac FL = $\frac{1}{2}$ radii FH, & CM = $\frac{1}{2}$ CA.

Ob angulos AKF, AIC rectos, & communem CAI, trigona AKF, AIC bæquiangularia sunt; ergo CI. FK :: CA. FA (FB) d :: CM. FL. ergo permutando FK. FL :: CI. CM d :: CD. CK (2 CM.) e componendo igitur CD + CK. CK :: KL. FL. f proinde Q: CD + CK (g 5 CKq.) CKq :: KLq. FLq. ergo KLq = 5 FLq. Itaque si BH (h) ponatur 8, erit FH 4; FL 1. & FLq. 1. FL 5. & FLq. 25. KLq 5. e quibus liquet BL, & KL esse $\sqrt{5}$. h ideoque BK esse Apotomen; cujus congruens KL. cum vero BLq - KLq = 10, i erit BL $\sqrt{10}$. j KLq. m unde BK erit apotome quarta. Quoniam igitur ABq = HB x BK, n erit AB minor. Q. E. D.

PROP.

PROP. XII.

Si in circulo ABEC
triangulum equilaterum
ABC describatur, trian-
guli latus AB po-
tentia triplum est ejus-
dem lineæ AD, quæ ex cen-
tro circuli ducitur.

Protracta diametro
ad E, duc B E. Quo-

nam arcus BE = EC; arcus BE sexta est pars
circumferentiæ. ergo BE = DE. hinc AEq =
4 DEq (4 BEq) = ABq + BEq (+ ADq)
proinde ABq = 3 ADq. Q. E. D.

Coroll.

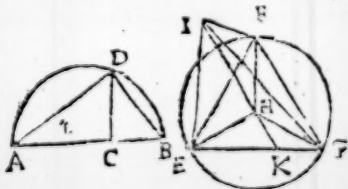
cor. 10. 13.
cor. 15. 4
c 4. 2.

d 47. 1.
e 3. ax 1.

1. AEq. ABq :: 4. 3.
2. ABq. AFq :: 4. 3. Nam ABq. AFq ::
AEq. ABq.
3. DF = FE. Nam triang. EBD æquila-
terum est; b & BF ad ED perpendicularis. b ergo
EF = FD.

4. Hinc AF = DE + DF = 3 DF.

PROP. XIII.

Pyramidem EGFI constituere, & data sphaera
complecti; & demonstrare quod sphaerae diameter

AB

AB potentia sit sesquilatera lateris EF ipsius pyramidis EFGI.

Circa AB describe semicirculum ADB. ^{a 10. 6.}
 a sitque AC = 2 CB. ex puncto C erige perpendiculararem CD; & junge AD, DB. Tum radio HE = CD describe circulum HEFG; cui b inscribe triangulum æquilaterum EFG. ^{b cor. 15. 4.}
 ex H c erige IH = CA rectum plano EFG, ^{c 11. 11.}
 produci IH ad K; d ita ut IK = AB. rectasque ^{d 3. 2.}
 adijunge IE, IF, IG. erit EFGI pyramis exposita.

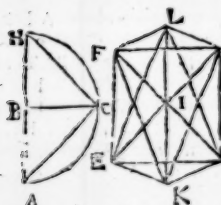
Nam quia anguli ACD, IHE, IHF, IHG
 e recti sunt; & CD, HE, HF, HG e pares, e atque ^{e cor. 15. 4.}
 IH = AC; ferunt AD, IE, IF, IG æquales inter se. Quia vero AC (2 CB.) CB g :: ACq. ^{g 10. 6.}
 CDq. erit ACq = 2 CDq. itaque ADq f = ^{f 11. 11.}
 ACq + CDq h = 3 CDq = 3 HEq k = EFq. ^{h 11. 11.}
 i ergo AD, EF, IE, IF, IG pares sunt, adeoque ^{i 11. 11.}
 pyramis EFGI est æquilatera. Quod si punctum C super H collocetur, & AC super HI, ^{m 8. cor. 1.}
 rectæ AB, IH = congruent, utpote æquales. quare ^{n 15. def. 1.}
 semicirculus ADB axi AB vel IK circumductus n transibit per puncta, E, F, G, * adeoque ^{* 11. def. 11}
 pyramis EFGI sphaeræ inscripta erit. Q. E. F. ^{o cor. 8. 6.}
 hquet vero esse BAq. ADq o :: BA. AC p :: 3. 2. ^{p cor. 15. 4.}
 Q. E. D.

Corollaria.

1. ABq. HEq :: 9. 2. Nam si ABq ponatur 9, erit ACq (EFq) 6. q proinde HEq erit 2. ^{q 11. 11.}
2. Si L centrum fuerit, erit AB. LC :: 6. 1. Nam si AB ponatur 6, erit AL, 3; ideoque AC 4; quare LC erit 1. Hinc ^{r cor. 15. 4.}
3. AB. HL :: 6. 4 :: 3. 2. unde
4. ABq. HLq :: 9. 4.

PROF.

PROP. XIV.

Oc̄taedrum KEFGDL constituere, & data sphaera complecti, qua & pyramidem; & demonstrare, quod sphaerae diameter AH potentia sit dupla lateris AC ipsius Oc̄taedri.

Circa AH describe semicirculum ACH. ex centro B erige perpendicularem BC. duc AC, HC. Super ED=AC a fac quadratum EFGD, cujus diametri DF, EG secantes in centro I. ex I duc IL=AB b rectam plano EFGD. produc IL, c donec IK=IL. Connexis KE, KF, KG, KD, LE, LF, LG, LD; erit KEFGIL Oc̄taedrum quaesitum.

Nam AB, BH, FI, IE, &c. æqualium quadratorum semidiametri æquales sunt inter se. a quare triangulorum rectangulorum LIE, LIF, FIE, &c. bases LE, LI, FE, &c. æquantur. proinde octo triangula LFE, LFG, LGD, LDE, KEF, KFG, KGD, KDE æquilatera sunt, e atque octaedrum constituunt, quod sphaerae cujus centrum I, radius IL, vel AB, inscribi potest. (quoniam AB, IL, IF, IK, &c. f æquales sunt.) Q. E. F. porro liquet AHq (LKq) g = 2 ACq (2 LDq.) Q. E. D.

Corollaria.

1. Hinc manifestum est, in Oc̄taedro tres diametros EG, FD, IK se mutuo ad angulos rectos secare in centro sphaerae.

2. Item, tria plana EFGD, LEKG, LEKD esse quadrata, se mutuo ad angulos rectos secantia.

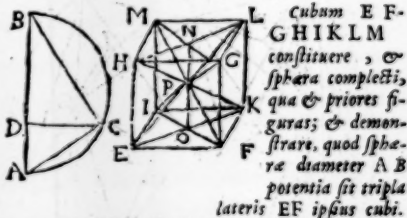
3. Oc̄ta-

3. Octaedrum dividitur in duas pyramides
similes & æquales EFGDL, & EFGDK, quarum
basis communis est quadratum EFGD.

4. Denique, bases octaedri oppositæ, inter se
parallelæ sunt.

15. 11.

PRO P. XV.

Cubum EF-
GHIKLM
constituere, &
sphæra completti,
qua & priores fi-
guras; & demon-
strare, quod sphæ-
ræ diameter AB
potentia sit tripla
lateris EF ipsius cubi.

Super AB describe semicirculum ACB; & fac $AB = 3 DA$. ex D erige perpendicularem DC,
& junge BC ac AC. Tum super EF = AC^b con-
strue quadratū EFGH, cujus plano rectæ insistant
EI, FK, HM. GL ipsi EF pares, quas connecte
rectis IK, KL, LM, IM. Solidum EFGHIKLM
cubus est, ut satis constat ex constructione.

In quadratis oppositis EFKI, HGLM duc
diametros EK, FI, HL, MG, per quas ducta pla-
næ EKLH, FIMG se interfecent in recta NO.
Hæc diametros cubi EL, FM, GI, HK e bisecabit
in P, centro cubi. ergo P centrum erit sphæræ
per puncta cubi angularia transeuntis. Porro
 $ELq = EKq + KLq = 3 KLq$, s. vel 3
ACq. atqui ABq. ACq s. BA. DA p. :: 3. 1.
ergo AB = EL. Quare cubum fecimus, &c.
Q. E. F.

c. cor. 39. 11.
d. 15. def. 1.
& 14. def. 11.
e. 47. 1.
f. constr.
g. cor. 8 6.
h. 14 5.

Coroll.

1. Hinc, omnes diametri cubi inter se æqua-
les sunt, seseque mutuo in centro sphæræ bise-
cant. Eademque ratione rectæ quæ quadratorum
oppositorum centra conjungunt, biseantur in
eodem centro.

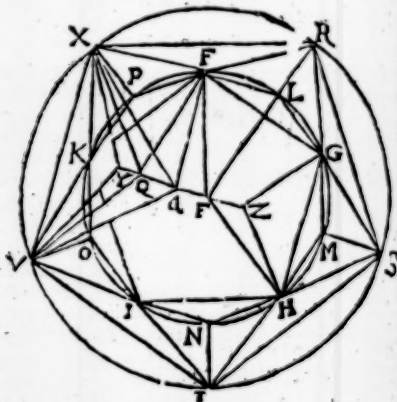
X

2 Dia-

k 47. 1.
l 13. 13.
m 15. 13.

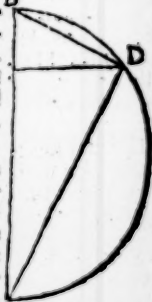
2. Diameter sphaeræ potest latus tetraedri, & cubi. nempe $ABq = l BCq + m ACq$.

PROP. XVI.

Icosaedrum ZGHIF-B
YVXRST constituere, &
sphaera completi, qua &
antedictas figuras; & de-
monstrare, quod icosaedri
latus FG irrationalis est
linea, qua vocatur mi-
nor.

Super AB diametrum
sphaeræ describe semicir-
culum ADB; & a fac AB
 $=$ 5 BC. ex C erige
normalem CD, & duc
AD ac BD. Ad inter-
vallum EF $=$ BD descri-
be circulum EFKNG; A

dri, &

b cui inscribere pentagonum æquilaterum FKIHG. *b* 11. 4.
 Biseca arcus FG, GH, &c. ac connecte rectas
 FL, LG, &c. latera nempe decagoni. Tunc e- *c* 11. 11.
 rige EQ, LR, MS, NT, OV, PX ipsi EF æqua-
 les, rectasque plano FKNG. & connecte RS, ST,
 TV, VX, XR; item FX, FR, GR, GS, HS, ST,
 HT, IT, IV, KV, KX. Denique producta EQ,
 sume QY = IL; & EZ = FI; rectasque duci
 concipe ZG, ZH, ZI, ZK, ZF; ac YV, YX,
 YR, YS, YT. Dico factum.

Nam ob EQ, LR, MS, NT, OV, PX *d* æ- *d* const.
 quales & parallelas; etiam quæ illas jungunt,
 EL, QR, EM, QS, EN, QT, EO, QV, EP,
 QX *f* pares & parallelæ sunt. Item ideo LM *f* 33. 4.
 (vel IG,) RS, MN, ST, &c. æquales sunt in-
 ter se. *g* ergo planum per EL, EM, &c. plano *g* 15. 11.
 per QR, QS, &c. æquidistans, *h* & circulus *h* 1. def. 3.
 QXRSTV è centro Q, circulo EPLMNO æ-
 qualis est; atque RSTVX est pentagonum æqui-
 laterum. Duci vero intellectis EF, EG, EH,
 &c. ac QX, QR, QS, &c. quia FRQ = FLQ *l* 47. 1.
 + LRQ, *l* vel EFQ = FGQ, *l* erunt FR, FG, *l* const.
 adeoque omnes RS, FG, FR, RG, GS, GH, &c. *m* 10. 13.
 æquales inter se. Proinde 10 triangula RFX, *n* 16. 4.
 RFG, RGS, &c. æquilatera sunt & æqualia. *n* 1. 2.
 Rursus ob ang. XQY = rectum, erit XYQ = *o* cor. 14. 11.
 QXQ + QYQ = VXQ vel FGQ. quare XY, *p* 47. 1.
 VX, hisque similiter YV, YT, YS, YR, ZG, ZH, *q* 10. 13.
 &c. æquantur: Ergo alia decem trigona constituta
 sunt æquilatera, & æqualia, tam sibi mutuo,
 quam decem prioribus; ac proinde factum est
 Icosaëdron.

Porro, bisecta EQ in *a*, duc rectas aF, aX,
 aV; & propter QX' = QV, & commune latas *r* 15. def. 1.
 aQ, angulosque EQX, EQV rectos; *f* erit aX = *f* 4. 1.
 aV. similiq; argumento omnes, aX, aR, aS,
 aT, aV, aF, aG, aH, aI, aK æquantur.
 X x Quod

cui

19. 13.
 21. 13.
 24. 1.
 27. 1.

Quoniam autem $ZQ \cdot QE :: QE \cdot ZE$, erit
 $Zaq = Ea q = EQq (EFq) + Ea q = aFq$
 ergo $Za = aF$. & pari pacto $aF = Ya$. ergo
 sphaera, cujus centrum a , radius aF , per 12 pun-
 cta icosaedri angularia transibit.

215. 5.
 221. 6.
 214. 5.
 208. 8. 6.
 21. 22. 1.
 21. 12. 10.
 211. 13.

Denique, quia $Za \cdot aE :: ZY \cdot QE$; ideoque
 $Zaq \cdot aEq :: ZYq \cdot QEq$. b erit $ZYq = QEq$
 vel BDq ; atqui $ABq \cdot BDq :: AB \cdot BC :: 5$.
 I. d. ergo $ZY = AB$. $Q \cdot E \cdot F$.

Itaque si AB ponatur 5 , erit $EF = \sqrt{ABq}$
 etiam 5 ; proinde FG pentagoni, idemque Icosa-
 edri 5 latus, est minor. $Q \cdot E \cdot D$.

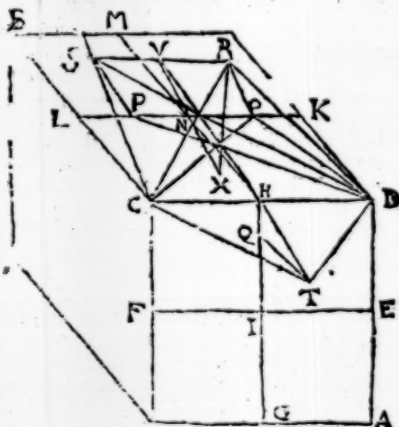
Coroll.

1. Ex dictis infertur, sphaerae diametrum esse
 potentia quintuplum semidiametri circuli quin-
 que latera icosaedri ambientis.

2. Item manifestum est, sphaerae diametrum
 esse compositam ex latere hexagoni, hoc est, ex
 semidiametro, & duobus lateribus decagoni cir-
 culi ambientis quinque latera icosaedri.

233. 1.
 234. 2. 3.

3. Constat denique latera icosaedri opposita,
 qualia sunt RX , HI , esse parallela. Nam RX a pa-
 rall. LP . b parall. HI .

Dodecaedrum constituere, & sphaera completi, qua & praedictas figuras; & demonstrare, quod dodecaedri latus RS irrationalis est linea, quae vocatur apotome.

Sit AB cubus datae sphaerae inscriptus, cuius latera omnia bisecentur in punctis E, H, F, G, K, L, &c. rectaeque adjungantur KL, MH, HG, EF. Fac HI. IQ :: IQ, QH; & sume NO, NP pares ipsi IQ. Erige OR, PS rectas plano DB, & QT plano AC. sintque OR, PS, QT ipsis IQ, NO, NP aequales. Connexis DR, RS, SC, CT, DT, erit DRSCCT pentagonum Dodecaedri expositi. Nam duc NV parall. OR, & protracta NV ad occursum cum cubi centro X, connecte rectas DS, DO, DP, CR, CP, HV, HT, RX. Quia DOq = DKQ (b KNq) + KOq = 3 ONq (3 ORq) d erit DRq

30. 6.

a 47. 1.
b 7. ax. 1.
c 4. 13.
d 47. 1.

X 3

= 4

e 4. 2.1

f constr. 9. 6.

11.

g 33. 1.

h 9. 1.

k 7. 11.

l constr.

l 6. 11.

m 32. 6.

n 1. & 2. 11.

o 5. 11.

p 47. 1.

q 1. 22. 1.

r 4. 13.

s 4. 2.

t 8. 1.

u 15. 13.

v 1. 22. 1.

x 19. 1.

y 47. 1.

z 4. 13.

b 15. 13.

c constr.

d 15. 5.

e 15. 13.

f 15. 13. 10.

g 6. 13.

$= 4 ORq = OPq$, vel RSq . ergo $DR = RS$.
 Simili argumento DR , RS , SC , CT , TP pa-
 res sunt. Quia vero $OR = g$ & parall. PS ,
 g erunt RS , OP , & h consequenter RS , DC et-
 iam parallelæ; h ergo hæc cum suis conjungenti-
 bus DK , CS , VH in uno sunt plano. quinetiam
 quia HI . $IQ :: IQ (TQ.) QH :: HN$.
 NV ; & tam TQ , HN , quam QH , NV re-
 ctæ eidem plano, adeoque & parallelæ existunt,
 erit THV recta linea. ergo Trapezium
 $DRSC$, & triang DTS in uno sunt plano per
 rectas DC , TV extensæ. ergo $DTCSR$ est
 pentagonum, & quidem æquilaterum, ex antedi-
 ctis. Porro, quia PK . $KN :: KN$. NP ; &
 $DS_1 = DPq + PSq (PNQ) = p DKq + PKq$
 $+ NPq$, q erit $DS_1 = DKq + 3 KNq = 4 DKq$
 $(4DHq) = DCq$. ergo $DS = DC$; unde tri-
 gona DRS , DCT sibi mutuo æquilatera sunt.
 ergo ang. $DRS = DTC$; & eodem pacto ang.
 $CSR = DCT$. ergo pentagonum $DTCSR$
 etiam æquiangulum est. Ad hæc, quia AX , DX ,
 CX , &c. sunt cubi semidiametri, erit $XN =$
 IH , vel KN , adeoque $XV = KP$. unde ob angu-
 lum x rectum RVX , z erit $RXq = XVq + RVq$
 $(NP_1) = KPq + NPq = 3 KNq =$
 AXq , vel DXq , &c. ergo RX , AX , DX , & ea-
 dem ratione XS , XT , AX æquales sunt inter se.
 Et si eadem methodo, qua constructum est pen-
 tagonum $DTCSR$, fabricentur 12 similia pen-
 tagona tangentia duodecim cubi latera, ea Do-
 decaedrum constituent; ac per eorum puncta an-
 gularia transiens sphaera, cujus radius AX , vel RX ,
 Dodecaedrum complectetur. Q. E. F.

Denique, quia KN . $NO :: NO$. OK ,
 erit KL . $OP :: OP$. $OK + PL$. Itaque si
 sphaeræ diameter AB ponatur p , erit $KL = \sqrt{}$
 AB setiam p . g unde OP , vel RS latus dodeca-
 edri apotome erit. Q. E. D.

Coroll.

14.6.
m 14.5.
m 14.5.
o 4.1.
p 47.1.
q 15.5.
r 10.16. 13.
s 10.13.
t 16.13.

u 1.6.
x 4.2x.1.
y 1.1.
z 17.6.
a 47.1.

AO latus Dodecaedri. denique BG (2 BC.)
BC¹ :: HI.IC. ergo HI = 2 CI = KI. ergo
HIq = 4 CIq. proinde CHq = 5 CIq. ergo
ABq = 5 KIq. itaque KI, vel HI, est radius cir-
culi circumscribentis pentagonum icosaedri; &
AK, vel IB, est latus decagoni eidem circulo in-
scripti. unde AL erit latus pentagoni, idemque
Icosaedri latus. Ex quibus liquet BF, BE, AF
esse p^o . & AL, AO esse p^o ; atque BF
⊂ BE; & BE ⊂ AF; ac AF ⊂ AO. Quia
vero 3 AFq = ABq = 5 KLq. ac AF x AO
⊂ AF x OF, x ideoque AF x AO + AF x OF
⊂ 2 AF x OF, hoc est AFq ⊂ 2 AOq. er-
rit 3 AFq (5 KLq) ⊂ 6 AOq. proinde KL
⊂ AO; & fortius, AL ⊂ AO.

Jam vero ut hæc latera numeris exprimamus,
si AB ponatur $\sqrt{60}$, erit ex jam dictis ad calcu-
lum exactis, BF = $\sqrt{40}$. & BE = $\sqrt{30}$. & AF
= $\sqrt{20}$. item AL = $\sqrt{30}$ — $\sqrt{180}$ (nam
AK = $\sqrt{15}$ — $\sqrt{3}$. & KL (HI) = $\sqrt{12}$.)
denique AO = $\sqrt{30}$ — $\sqrt{500}$ ($\sqrt{25}$ —
 $\sqrt{5}$.)

SCHOL.

Præter jam dictas figuras nullam dari posse figuram solidam regularem (nempe quæ figuris planis ordinatis & æqualibus contineatur) admodum perspicuum est. Nam ad anguli solidi constitutionem requiruntur ad minimum tres anguli plani; & hi- que omnes simul 4 rectis minores esse debent. ^{a 21. 17.} Atqui 6 anguli trigoni æquilateri, 4 quadratici, ^{b Vid. fig. 1.} & 3 hexagonici, sigillatim 4 rectos exæquant; quatuor vero pentagonici, 3 heptagonici, 3 octagonici, &c. 4 rectos excedunt. ergo solummodo ex 3, 4, vel 5 triangulis æquilateris, ex 3 quadratis, vel 3 pentagonis, effici potest angulus solidus. Proinde, præter quinque prædicta, nulla existere possunt corpora regularia.

Ex P. Herigonio.

Proportiones sphaeræ, & 5 figurarum regularium eidem inscriptarum.

Sit diameter sphaeræ 2. Erunt

Peripheria circuli majoris, 6 $\sqrt{28318}$.

Superficies circuli majoris, 3 $\sqrt{14159}$.

Superficies sphaeræ, 12 $\sqrt{56637}$.

Soliditas sphaeræ, 4 $\sqrt{1879}$.

Latus tetraedri, 1 $\sqrt{62299}$.

Latus

Superficies tetraedri, 4 6188.

Soliditas tetraedri, 0 15132.

Latus hexaedri, 1 1547.

Superficies hexaedri, 8.

Soliditas hexaedri, 1 5396.

Latus octaedri, 1 41421.

Superficies octaedri, 6 9282.

Soliditas octaedri, 1 33333.

Latus dodecaedri, 0 71364.

Superficies dodecaedri, 10 51462.

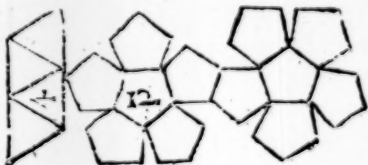
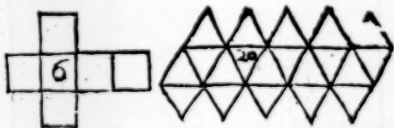
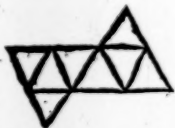
Soliditas dodecaedri, 2 78516.

Latus Icosaedri, 1 05146.

Superficies Icosaedri, 9 57454.

Soliditas Icosaedri, 2 53615.

Quod si ex charta conficiantur quinque figurae
aquilatere & equiangulari similes his quae sunt in
subjecta figura, componentur quinque figurae solidae,
si rite complicantur.

Quod

LIB.

LIB. XIV.

PROP. I.

Qua ex D centro circuli cuiuspiam ABC in pentagoni eidem circulo inscripti latus BC ducitur perpendicularis DF, dimidia est utriusque lineae simul, & lateris hexagoni DE, & lateris decagoni EC eidem circulo ABC inscripti.

Sume $FG = FE$, & duc CG . Estque $CE = CG$, ergo ang. $CGE = CEG = ECD$. ergo ang. $ECG = EDC = ADC = CED$ ($\frac{1}{2} ECD$.) proinde ang. $GCD = LCG = EDC$. & quare $DG = GC$ (CE.) ergo $DF = CE$ (DG) + $EF = DE + CE$.
Q. E. D.

2

PROP. II.

A **G** **B** **C** Si binæ rectæ lineæ
-----|----- AB, DE extrema ac
D **H** **E** **F** media ratione secantur
-----|----- ($AB, AG :: AG, GB,$
($DE, DH :: DH, HE$;) ipse similiter secabuntur in easdem scilicet proportionibus. ($AG, GB :: DH, HE$.)

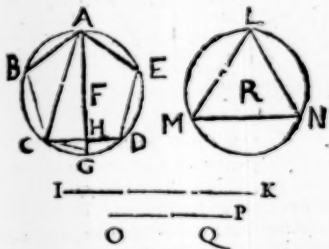
Accipe $BC = FG$ & $EF = EH$. Estque $AB \times BG = AG^2$, quare $ACqB = 4 ABG + G^2 = 5 AG^2$. Similiter erit $DFq = 5 DH^2$, dergo $AC, AG :: DF, DH$. componendo igitur $AC + AG, AG :: DF + DH, DH$.

a 4. r.
b 5. r.
c 31. r.
d 4. r. &
33. 6
e 10. ;
f 7. ax.
g 6. l.

a 17. 6
b 8. ;
c 1. ex. 1.
d 22. 5. &
22. 6

DH. hoc est 2 AB. AG :: 2 DE. DH. e pro- e 21 5.
inde AB. AG :: DE. DH. unde f dividendo f 17 5.
AG. GB :: DH. HE. Q. E. D.

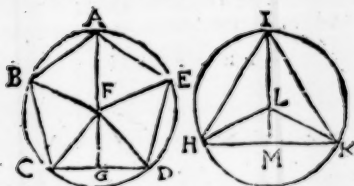
P R O P. III.

Idem circulus ABD comprehendit & Dodecae-
dri pentagonum ABCDE, & Icosaedri triangu-
lum LMN, eidem sphaera inscriptorum.

Duc diametrum AG, rectasque AC, CG. a *lib* 47. 1.
Sitque IK diameter sphaerae, & IKq = 5 OPq. b 30. 6.
b fiatque OP, OQ :: OQ, QP. Quia ACq c 47. 1.
+ CGq d = AGq e = 4 FGq; & ABq f = d 4 2.
FGq = CGq. f erit ACq + ABq = 5 FGq. e 10. 11.
porro, quia CA. AB g :: AB. CA - AB; ac f 3. & 3. 22.
OP. OQ :: OQ, QP. h ideoque CA. OP :: g 8. 13.
AB. OQ. i erit 3 ACq (IKq.) 5 OPq h 2. 12. &
(IKq) :: 3 ABq. 5 OQq. ergo 3 ABq = 5 i 16. 5.
OQq. Verum cb ML = latus pentagoni circ. k 22. 6 & 4 5
jo inscripti, cujus radius OP, erunt 15 RMq l 15. 13.
= 5 MLq p = 5 OPq + 5 OQq = * 3 m *comp*.
ACq + 3 ABq q = 15 FGq. r ergo RM n *cor*. 16. 13.
= FG. s proinde circ. ABD = circ. LMN. o 11. 13.
Q. E. D. p 10. 13.
q 15. 5.
r 1. 22.
s *lib* 48. 1.
t *def*. 3.

P R O P. IV.

Si ex F centro circuli pentagonum dodecaedri ABCDE circumscribentis ducatur perpendicularis FG ad pentagoni unum latus CD; erit quod sub dicto latere CD, & perpendiculari FG comprehenditur rectangulum trigesies sumptum, icosaedri superficiesi æquale. item,

Si ex centro L circuli triangulum icosaedri HIK circumscribentis, perpendicularis LM ducatur ad trianguli unum latus HK; erit quod sub dicto latere HK, & perpendiculari LM comprehenditur rectangulum trigesies sumptum, icosaedri superficiesi æquale.

a 8. 1.

b 41. 1.

c 5. 5.

d 6. 22.

e 17. 3.

f 41. 5.

g 15. 5.

h 16. 13.

Duc FA, FB, FC, FD, FE. Erunt triangu-
la CFD, DFE, EFA, AFB, BFC æqualia. at-
qui $CD \times FG^b = 2$ triang. CFD. ergo $30 CD$
 $\times GF^c = 60$ CFD $d = 12$ pentag. ABCDE $e =$
superf. dodecaedri. Q. E. D.

Duc LI, LH, LK. estque $HK \times LM^f = 2$
triang. LHK. ergo $30 HK \times LM^g = 60$ HLK
 $= 20$ HIK $h =$ superfic. icosaedri. Q. E. D.

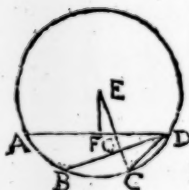
Coroll.

i 11. 4.

$CD \times FG. HK \times LM^i ::$ superfic. dodecaed. ad
superf. icosaedri.

P R O P.

PROP. V.

Superficies dodecaedri ad superficiem icosaedri in eadem sphaera descripti eandem proportionem habet, quam H latus cubi ad AD latus icosaedri.

H Circulus ABCD
a circumscribat tam
dodecaedri pentago-

hum, quam icosaedri triangulum; quorum latera BD, AD; ad quæ demittantur ex E centro perpendiculares EF, EG C. & connectatur CD.

Quoniam $EC + CD. EC :: EC. CD.$ erit $b 9. 13. 1$
 $EG (e \frac{1}{2} EC + CD.) EF (d \frac{1}{2} EC) e :: EF.$ $c 1. 14. d cor. 12. 13.$
 $EG - EF (\frac{1}{2} CD.)$ atqui $H. BD :: BD. H -$ $e 15. 5. f cor. 17. 13.$
 $BD. \text{ ergo } H. BD :: EG. EF.$ proinde $H \times EF$ $g 1. 14. h 1. 6. 1$
 $= BD \times EG.$ quum igitur $H. AD :: H \times EF.$ $k 7. 5. 3$
 $AD \times EF.$ erit $H. AD :: BD \times EG. AD \times EF$ $l cor. 4. 14.$
 $:: \frac{1}{2}$ superfic. dodecaedri ad superfic. icosaedri.
 Q. E. D.

PROP.

PROP. VI.

Si recta linea AB
secetur extrema ac me-
dia ratione; erit ut re-
cta BF potens id, quod
à tota AB, & id quod
à majori segmento
AC, ad rectam E, po-
tentem id quod à tota
AB, & id quod à mi-
nori segmento BC sita

latus cubi BG ad latus icosaedri EK eadem sphæra
cum cubo inscripti.

Circulo, cujus semidiameter AB, inscribantur
dodecaedri pentagonum BFGHI, & icosaedri
triangulum BKL. & quare BG latus cubi erit ei-
dem sphærae inscripti. igitur $EKq \cdot b = 3 ABq$;
& $Eg \cdot c = 3 ACq$. ergo $BKq \cdot Egd :: ABq \cdot ACq$
 $:: BGq \cdot BFq$. permutando igitur $BGq \cdot BKq ::$
 $BFq \cdot Eg$. unde $BG \cdot BK :: BF \cdot E$. Q. E. D.

PROP. VII.

Dodecaedrum est ad Icosaedrum, ut cubi latus ad
latus Icosaedri, in una eademque sphæra inscripti.

Quoniam & idem circulus comprehendit & do-
decaedri pentagonum & icosaedri triangulum,
berunt perpendiculares à centro sphærae ad pla-
na pentagoni & trianguli ductæ inter se æqua-
les. itaque si dodecaedrum & icosaedrum intel-
ligantur esse divisa in pyramides, ductis rectis
à centro sphærae ad omnes angulos, omnium
pyramidum altitudines erunt inter se æquales.
Cum igitur pyramides æque altæ & sint ut bases,
& superficies dodecaedri sit æqualis 12 penta-
gonis, superficies vero icosaedri 20 triangulis;
erit

722. 17. 13.

b 12. 15

c 4. 13.

d 5. 5.

e 2. 14.

f 21. 6

23. 14

L 47. 1.

c 5, & 6. 12.

erit dodecaedrum ad icosaedrum, ut superficies
dodecaedri ad superficiem icosaedri, *hoc est*, ut
latus cubi ad latus icosaedri. d. 14.

PROP. VIII.

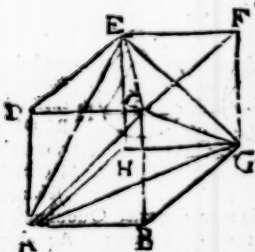
Idem circulus BCDE
comprehendit &
cubi quadratum
BCDE & octa-
edri triangulum
FGH, ejusdem
sphaera.

Sit A diameter sphaerae. Quoniam $Aq = 3$
 $BCq = 6$ BIq ; itemque $Aq = 2$ GFq
 $d = 6$ KFq ; erit $BI = KF$. ergo circulus CBDE
 $= GFH$. Q. E. D.

a 15. 13.
b 47. 1.
c 14. 13.
d 12. 13.
e 2. def. 3.

LIB. XV.

PROP. I.

IN dato cubo ABGHD \overline{C} FE pyramidem AGE \overline{C} describere.

Ab angulo C duc diagonetas CA, CG, CE; Easque connecte diagonetis AG, GE, EA. Hæ omnes

347. 1.

inter se æquales sunt, utpote æqualium quadratorum diagonetis. ergo triangula CAG, CGE, CEA, EAG æquilatera sunt, ac æqualia: proinde AGE \overline{C} est pyramis, quæ cubi angulis insistit, eique idcirco \overline{b} inscribitur. Q. E. F.

\overline{b} 31. def. 11.

PROP.

PROP. II.

In data pyramide AB-
DC octaedrum EGKIFH
describere.

* Biseca latera pyra- * 10. 1.

midis in punctis E, I,

F, K, G, H; quæ con-

necte 12 rectis EF, FG,

GE, &c. Hæ omnes b æ-

quales sunt inter se. proinde 8 triangula EHI,

IHX, &c. æquilatera sunt & æqualia, adeoque

constituunt octaedrum in data pyramide de-

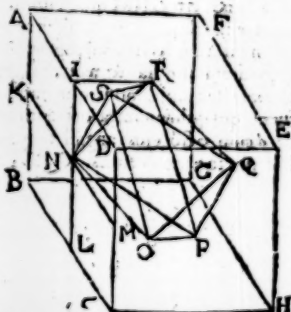
scriptum. Q. E. F.

b 4. 1. 2

c 27. def. 11.

d 31. def. 12.

PROP. III.

In dato cubo CHGBDEFA octaedrum
NPQSOR describere.

Connecte quadratorum * centra N, P, Q, S, O, * 2. 4.

R, 12 rectis NP, PQ, QS, &c. quæ æqualia * 4. 1.

sunt inter se, ideoque 8 triangula efficiunt æqui-

latera & æqualia. proinde b inscriptum est cubo

Octaedrum NPQSOR. Q. E. F.

b 31. & 27.

def. 11.

P R O P. IV.

a 4. 1.

b 1. 6.

c 19. def. 1.

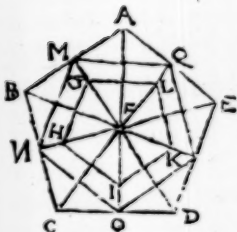
d 31. def. 11.

In dato octaedro ABCDEF cubum inscribere.

Latera pyramidis EABCD, cujus basis quadratum ABCD, bisecantur rectis LM, MN, NO, OL, quæ æquales sunt & parallelæ lateribus quadrati ABCD. e ergo quadrilaterum LMNO est quadratum.

Eodem modo, si latera quadrati LMNO bisecantur in punctis G, H, K, I, & connectantur GH, HK, KI, IG, erit GHKI quadratum. Quod si eadem arte in reliquis 5 pyramidibus octaedri centra triangulorum rectis jungantur, describentur quadrata similia & æqualia quadrato GHKI. quare sex hujusmodi quadrata cubum constituent, qui quidem intra octaedrum descriptus erit, & cum octo ejus anguli tangant octaedri bases in earum centris. Q. E. F.

PROP. V.

In dato Icosaedro Dodecaedrum inscribere.

Sit $ABCDEF$ pyramis Icosaedri, cujus basis pentagonum $ABCDE$; centra autem triangulorum G, H, I, K, L ; quæ connectantur rectis GH, HI, IK, KL, LG . Erit $GHIKL$ pentagonum dodecaedri inscribendi.

Nam rectæ FM, FN, FO, FP, FQ , per centra triangulorum transeuntes, a' bise-
cant bases. b ergo rectæ MN, NO, OP, PQ, QM æquales sunt inter se. quinetiam
 FM, FN, FO, FP, FQ pares sunt.
d ergo anguli MFN, NFO, OFP, PFQ, QFM æquantur. pentagonum igitur
 $GHIKL$ æquiangulum est; e proinde & æquilaterum, cum FG, FH, FI, FK, FL f pares
sint. Quod si eadem arte in reliquis undecim
pyramidibus icosaedri, centra triangulorum
rectis lineis connectantur, describentur pentagona
æqualia & similia pentagono $GHIKL$. quam-
obrem 12 hujusmodi pentagona dodecaedrum

constituent ; quod quidem in icosaedro erit descriptum, cum viginti anguli dodecaedri in centris viginti basium icosaedri consistent. Quapropter in dato icosaedro dodecaedrum descriptum. Q. E. F.

F I N I S.

Annotationes in Elementa Euclidis nuper edita, in quibus obscura illustrantur, errata emendantur, plurimæque quæ conducant ad Geometria rudimenta facilius percipienda adjiciuntur.

pag. 13. lin. 5. scribe, Rursus ang. $ACD =$ ^{q. 5. 1.} ADC ; & ang. $BCD =$ ^{19. 2.} BDC , ergo ang. $ACD = BDC$, id est ang. $ADC = BDC$. Q. F. N.

p. 17. l. ult. scribe, junganturque FC , IC , & producat ACG .

p. 18. l. 3. scribe, simili argumento ang. $ICH = ABH$. ergo totus ACD , $\angle (BCG)$ major est utroque CAB , & ABC . Q. E. D.

p. 21. apponantur figurae quæ desunt.

p. 40. lin. 18. scribe, Schol.

Imo si fuerint duæ rectæ, secanturque ambæ in quocunque partes, idem provenit ex ductu totius in totum, & partium in partes.

Nam sit $Z = A + B + C$, & $Y = D + E$; quia $DZ = DA + DB + DC$, & $EZ = EA + EB + EC$, & $YZ = DZ + EZ$, ^{a. 1. 2. 1.} ^{b. 1. 2.} erit $ZY = DA + DB + DC + EA + EB + EC$. Q. E. D.

Hinc patet ratio ducendi rectas compositas in compositas. Nam omnia partium rectangula accipere oportet, & habetur rectangulum ex totis.

Sin linearum in se ducendarum signis + admisceantur signa -, etiam signorum ratio habenda est. Quippe ex + in - provenit -; at ex - in - provenit +. Nam sit + A ducenda in $B - C$. & quoniam + A non affirmatur de toto B , sed de ejus parte tantum, qua superat C , debet AC manere negata. quare prodibit $AB - AC$. Vel sic; quia B constat partibus C , & $B - C$, * erit $AB = AC + A$ in $B - C$; aufer utrinque AC , erit $AB - AC = A$ in $B - C$. Similiter si - A ducenda sit in $B - C$, quoniam ex vi signi - non negatur

tur A de toto B, sed de ejus solummodo excessu supra C, debet AC manere affirmata. proveniet ergo $-AB + AC$. Vel sic; quia $AB = AC + A$ in $B - C$; tolle utrinque omnia, erit $-AB = AC - A$ in $B + C$; adde AC utrinque, eritq; $-AB + AC = A$ in $B - C$.

Atque ex his rite perspectis, quæ subsequuntur 9. propositiones, aliarque ejusmodi innumeræ, ex linearum in se ductarum comparatione emergentes (quas apud Vietam, & alios Analystas in numero habes) nullo negotio demonstrantur, rem plerumque quasi ad simplicem calculum exigendo.

a 19. ex.

Porro, * liquet productum ex quapiam magnitudine in numeri cujuslibet partes æquari producto ex eadem in totum numerum. Ut $5 A + 7 A = 12 A$. & $4 A$ in $5 A + 4 A$ in $7 A = 4 A$ in $13 A$. quare quæ in hoc loco de rectorum in se ductu dicta sunt, eadem de numerorum in se multiplicatione intelligi possunt. proinde etiam quæ in 9 sequentibus theorematibus de lineis affirmantur, eadem valent de numeris acceptas; quippe cum istæ omnes ab hac prima immediate debeant, & deducantur.

p. 42. inter demonstr. & Schol. propositionis quintæ, scribe.

Hoc theorema paulo aliter effertur, & facilius demonstratur, sic; Rectangulum ex summa & differentia duarum rectorum A, E, æquatur differentia ex ipsis.

a 19. 1. 3.

Nam si $A + E$ ducatur in $A - E$, * provenit $Aq - AE + EA - Eq = Aq - Eq$. Q. E. D.

p. 44. post demonstrationem prop. 9. scribe, Aliter effertur & facilius demonstratur, sic;

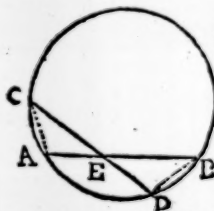
Aggregatum quadratorum ex summa, & differentia duarum rectorum A, E, æquatur duplo quadratorum ex ipsis.

Nam $Q: A + E = Aq + Eq + 2 AE$. & $Q: A - E = Aq + Eq - 2 AE$. Hæc collecta faciunt $2 Aq + 2 Eq$. Q. E. D.

a 19. 1. 3.
b 19. 1. 3.

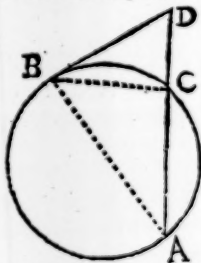
p. 67.

p. 67. post demonstrationem prop. 28 scribe;
 Quod si subtensa AC \sqsubset vel \sqsupset DF, erit si-
 mili modo a cus AC \sqsubset , vel \sqsupset DF.

angula sunt. *d* ergo CE.EA :: EB. ED. *e* proin-
 de CE x ED = EA x EB. Q. E. D.

Quæ ex 6. lib. citantur, tam hic quam in seq-
 ab hac minime pendent; quare iis uti licuit.

DB. CD. *d* quare AD x DC = DB x DC. Q. E. D.

p. 76. ad def. 7. 4. substi-
 tue figeram hanc.

p. g. 32. post demon-
 strationem propof. 10. 4. scribe
 sic.

Hæc

23 6.

b conf.
c hyp.
d 6.1.
e 31. 1.
f 2. ex.
g 17. 6.

Hæc constructio Analytice indagatur sic; Factum sit; & angulum BDA bisecet recta DC. *er*go DA. DB :: CA. CB. item ob ang. CDA *b* = $\frac{1}{2}$ ADB *c* = A, *d* est CA = DC. ac ob ang. DCB *e* = A + CDA = 2A = B, *d* erit DB = DC. *f* ergo DB = CA. proinde DA. (e BA.) CA :: CA. CB. *g* unde BA x CB = CAq.

p. 98. scribe Prop. 8. 5. sic.

P R O P. 8.

Inæqualium magnitudinum AB, AC, major AB ad eandem D majorem habet rationem, quam minor AC: & eadem D ad minorem AC majorem rationem habet, quam ad majorem AB.

Sume EF, EG, ipsarum AB, AC æquemultiplices, ita ut EH ipsius D multiplex, major sit quam EG, at minor quam EF. (Quod facile continget, si utraque EG, GF majores accipiantur ipsa D.) Liqueat juxta 8 def. 5. fore $\frac{AB}{D} = \frac{AC}{D}$; ac

$\frac{D}{AB} = \frac{D}{AC}$ Quæ E. D.

b hyp.
c 6 def. 5

p. 100 lin. ult. post B, D, F. scribe, Porro ob A.B *b* :: C. D *b* :: E. F, si G =, $\frac{D}{K}$, erit similiter H =, $\frac{D}{L}$; & I =, $\frac{D}{M}$. ac proinde si G =, $\frac{D}{K}$, erit simili modo G + H + I =, $\frac{D}{K+L+M}$. e quare A.B :: A + C + E. B + D + F. Q. E. D.

pag. 102. circa 23 lin. post (æquatur) scribe, Ergo, quum AG. DH :: C. F :: GB. HE. erit, &c. ut sequitur ibi.

p. 104. lin. 1. post KO scribe, Itaque ablati hinc inde communibus HL, KM, &c. ut ibi sequitur.

p. 113. l. 12. dele, Hujusce demonstratio, &c.
& scribe, Intellige $G = DE$. a ergo $B \parallel G$. b ergo $\frac{a}{b} = \frac{10}{8}$.
c

$A \parallel A$. Rursus concipe $H = E$. c ergo $H \parallel A$.
 $\frac{a}{b} \quad \frac{c}{d} \quad \frac{e}{f} \quad \frac{g}{h}$
a quare $A \parallel H$. b proinde $A \parallel H^d$ vel D . Q. E. D. d 13 g.

p. 114. circa 25. lin. dele, cum igitur, & scribe,
Verum si HC , &c. ut sequitur.

p. 116. l. 2. dele Imo si plures, &c. & scribe sic.

Schol.

Imo si plures DE, FG ,
ad unum latus BC paral-
lelae fuerint, erunt omnia
laterum segmenta propor-
tionalia.

Nam $DF.FA :: EG$.
 $G A$; & componendo,
 E invertendoque $FA.DA$
 $:: GA. EA$; & ac $DA. a 1 6$.
 $DB :: EA. EC$. ergo ex
quo $DF. DB :: EG. EC$. Q. E. D.

coroll.

Si $DF.DB :: EG.EC$; a erunt BC, DE, FG pa-
rallelae.

p. 119. Prop. 8. demonstretur sic.

Nam ob angulos BAC, ADB a rectos, b ideo a 1 pp.
que aequales, & B communem, trigona BAC , b 11. ar.
 ADB c similia sunt. Simili discursu, similia sunt c 31 & 4 6.
triangula BAC, ADC . d proinde ADB, ADC d vid. 11. 6.
similia erunt. Q. E. D.

coroll. &c. ut sequitur.

pag. 121. lin. antepen. scribe, Vel sic; Datae sint
 AB, BC ; ex quibus fac angulum rectum ABC .
duc AC , & huic normalem CD , cui occur-
rat AB protracta in D . a estque $AB. BC :: BC. a 11. 8. 6$.
 BD .

pag. 122. dele figuram istam furciferam.

ibid.

ibid. lin. 6. dele, vel ita; $CD = CB$ & quæ
seq. cum sua figura.

pag. 123. post lin. 3. scribe, Vel (in eadem fi-
gura) sint AB, BF duæ datæ, b liquet esse A B.
 $BF :: BF. BE.$

p. 136. Propos. 31. a demonstretur sic.

new. 86.
b new. 206.
c 24 5.
d job. 14 5.

Ab angulo recto BAC demitte perpendiculari-
tem AD. Quoniam DC. CA :: a CA. CB,
b erit AL. BF :: DC. CB. Item ob DB. BA ::
a BA. BC, b erit BG. BF :: DB. BC. ergo
 $AL + BG. BF :: DC + DB (BC.) BC.$ ergo
 $AL + BG = BF.$ Q. E. D.

pag. 146. lin. penult. scribe, vel sic, sit $a = \frac{x}{2}$, &
 $b = \frac{y}{2}$. quare $2a = x$, & $2b = y$. ergo $2a + 2b$
 $= x + y$. ergo $a + b = \frac{x + y}{2}$.

p. 147. lin. 17. scribe, Vel sic, sit $a = 2\frac{x}{3}$, &
 $b = 2\frac{y}{3}$, & $x + y = g$. ob $3a = 2x$, & $3b = 2y$,
est $3a + 3b = 2x + 2y = 2g$. ergo $a + b =$
 $\frac{2}{3}g = \frac{2}{3}x + y.$

p. 149. l. 9. scribe, Vel sic; sit $a = \frac{b}{3}$, & $c = \frac{d}{3}$,
vel $3a = b$, & $3c = d$, estque $\frac{c}{a} = \frac{d}{b}$.
5. 15.

ibid. lin. 27. dele, Applicare potes, &c. & scribe,
Vel sic; sit $a = \frac{2b}{3}$, & $c = \frac{2d}{3}$, vel $3a = 2b$,
& $3c = 2d$. Est $c = \frac{2}{3a}d = \frac{2}{3a}d = \frac{d}{b}$.

L E M M A.

AE,	BF,	CG,	DH,	Si proportionales
A,	B,	C,	D,	numeri A, B, C, D
E,	F,	G,	H.	proportionales nu- meros AE, BF, CG, DH

DH metiantur per numeros E, F, G, H, erunt ei
[E, F, G, H] proportionales.

Nam ob $AEDH = BFCG$, & $AD = BC$,
erit $AEDH = BFCG$, hoc est $EH = FG$.

ergo $E : F :: G : H$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc $B_1 = B$ in B . Nam $1 : B :: B : B_1$, & $d 15$.

$1 : A :: A : A_1$, ergo $1 : B :: B : B_1$, ergo $B_1 =$ semper.

$B \times B$. Similiter B in $B_1 = BC$, & sic de reliquis.

P R O P. 22.

A_1, B, C . Si tres numeri, A_1, B, C
4, 8, 16. deinceps sint proportionales,
primus autem A_1 sit quadratus;
& tertius C quadratus erit.

Nam ob $A_1 C = B_1$, erit $C = B_1 = Q. B$.

Liquet vero B esse numerum, ob B_1 , vel C nu-
merum. ergo si tres, &c.

P R O P. 23.

A, B, C, D . Si quatuor numeri A, B, C, D
8, 12, 18, 27. B, C, D deinceps sint pro-
portionales, primus autem
 A sit cubus; & quartus D cubus erit.

Nam quia $ACD = BC$, erit $D = BC$,
 $C = B \times C$; hoc est (ob $AC C = B_1$, & b pro-

inde $C = B_1$) $D = B \times B_1 = BC = C : B$.

liquet vero ipsum B esse numerum, quia BC , vel

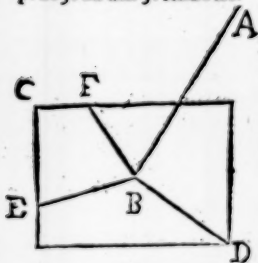
D numerus ponitur; ergo si quatuor numeri, &c.

p. 193.

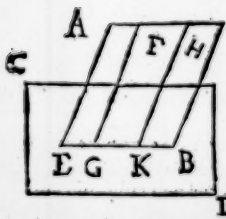
p. 192. substitue hanc figuram:

p. 263. ad def. 3. scribe sic.

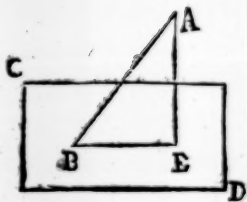

3. Linea recta AB est ad planum CD recta, cum ad rectas omnes lineas BD, BE, BF, à quibus illa tangitur, quæque in proposito sunt plano, rectos efficit angulos ABD, ABE, ABF.

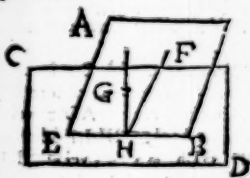
4. Planum AB ad planum CD rectum est, cum rectæ lineæ FG, HK, quæ communi planorum sectioni EB ad rectos angulos in uno plano ABducuntur, alteri plano CD ad rectos sunt angulos.

5. Rectæ

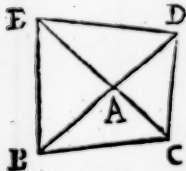
5. Rectæ lineæ AB ad planum CD inclinatio est, cum à sublimi termino A rectæ alius lineæ AB ad planum CD deducta fuerit perpendicularis AE ;

atque à puncto E , quod perpendicularis AE in ipso plano CD fecerit, ad propositæ illius lineæ extremum B , quod in eodem est plano, altera recta linea EB fuerit adjuncta: est, inquam, angulus acutus ABE insistente linea AB , & adjuncta EB comprehensus.

6. Plani AB ad planum CD inclinatio, est angulus acutus FHG rectis lineis FH , GH contentus, quæ in utroque planorum AB , CD ad idem communis sectionis BE punctum H ductæ, rectos cum sectione BE efficiunt angulos FHB , GHB .

P R O P. 21.

Omnis solidus angulus A sub minoribus quam quatuor rectis angulis planis continetur.

Latera enim solidi anguli A secans planum utcumque faciat figuram multilateram

BCDE, & totidem triacula ABC, ACD, ADE, AEB. Omnes angulos polygoni voco X; & summam angulorum ad trigonorum bases voco Y. quare $X + 4 \text{ Rect.} = Y + A$. Quia vero (ex angulis ad B) b est ang. ABE + ABC \sqsubset CBE; idemque verum sit de angulis ad C, ad D, ad E. c liquet fore $Y \sqsubset X$. proinde erit $A \supset 4 \text{ Rect.}$ Q. E. D.

P. 277. lin. antepen. dele Brevitatis causa ass. & c. & scribe sic; Assumptum est fore $AD \sqsubset HL$. Hoc autem constat. Nam si $AD =$ vel $\supset HL$, erit ang. A $=$, b vel $\sqsubset HLI$. Eodem modo erit $B =$, vel $\sqsubset HLK$, & $C =$, vel $\sqsubset KLI$. quare $A + B + C$ \supset quatuor rectos aut exæquabunt, aut excedent, contra hypoth. quin potius sit $AD \sqsubset HL$. Q. E. D.

a 31. 1. &
fob 32. 1.
b 10. 1. 11.
c 5. 25. 1.

congr.
& 8 1.
b 11. 1.
24 cor.
13. 1.

F I N I S.

E U C L I D I S D A T A

succincte demonstrata;

Una cum Emendationibus
quibusdam & Additionibus
ad ELEMENTA.

E V C L I D I S

nuper edita.

Opera

Mri. I. S. BARROW, *Cantabrigiensis,*
Coll. Trin. Soc.

L O N D I N I

Excudebat R. Daniel, 1659.

Ornatissimo viro

D. IACOBO STOCK,

amico suo & patrono
singulari.

Nec publica, nec tui nominis luce dignum censeo hunc paucorum dierum partum pusillum & prematurum. Qui quidem quod se mundo, quodque Tibi, spectandum obrulerit, duplici nomine arrogantiae speciem incurrit. Sed utrinque parata est excusatio qualiscunque. Nam amico obtemperatum oportuit iubenti misterem hunc libellum Euclidæis (quæ cognatione proxima attingit) Elementis subjungendum. In eum quicquid est in publicum aut peccati aut meriti protinus rejicio, facti cujus author fuit, rationem redditurum. In Te autem delictum quod maxime aggravat, idem potenter extenuat, Tibi tantum debere. Nam cum iis, qui Diis ipsis sacrificia, ac modica magnis Regibus donaria offerre non dubitarunt, satius esse credo, etiam pro immensis beneficiis parum, quam nihil rependere. Sufficiat igitur regessisse, me Tibi multis magnisque nominibus obstrictum fore; vices, quas potuero maximas, referre debere; ultra vota & grates nihil posse; illa privatim, has publice persolutas præcellere; quibus agendis, quam jamdiu spe & studio auctupor, occasionem nondum comparere; præstare hanc

Z z

oblatam

oblatam præhendere, quamvis exilem, quam elapsam nequicquam penitentia prosequi. Esto igitur hæc oblatio pignus quoddam & præludium future amplioris, in qua meritorum in me Tuorum historia uberior ac distinctior commemoranda occurret. Quæ simpliciter agnoscere, non aut fuscè describere, aut digne prædicare, præsentis est instituti. Ac revera jam brevis sum in ætate, & quod, necessitate potius coactus, quam inductus consilio. Nam me vela ventis turgentia alio avocant; ac vereor ne hæc pene currenti calamo exequentem, quæ hæc ad te perferret, amica manus, importuna patientia præstoletur. Quid superest igitur, nisi ut te domi studiis ac rebus honestis animum intendentem salutare præsentia tute-
 tur, eum exorem venerandi ac æditi nominis; quem tantæ beneficentiæ benignum remuneratorem jugibus votis exopto; ilemque me extemplo super Tyrrenos, Ionios, Ægeosque fluctus longinquam profectionem suscepturum comitetur. Obtestor autem, ne tenuis opellæ patrocinium respuas, quod uliro impertire dignatus es

Tibi devinctissimo

& obsequentissimo,

I. B.

EVCLIDIS Data.

Definitiones.

Data magnitudine dicuntur spatia, lineæ, anguli, quibus æqualia possumus invenire.

II. Ratio dari dicitur, cui possumus eandem invenire.

III. Rectilineæ figuræ specie dari dicuntur, quarum & singuli anguli dati sunt, & laterum rationes ad invicem datæ sunt.

Hinc, datæ sunt specie figuræ, quibus similes inveniri possunt.

IV. Positione dari dicuntur puncta, lineæ, angulique, quæ eundem situm semper obtinent.

V. Circulus magnitudine dari dicitur, cujus ea quæ ex centro datur magnitudine.

VI. Positione & magnitudine dari dicitur circulus, cujus datur centrum positione, & ea quæ ex centro magnitudine.

VII. Circuli segmenta magnitudine dari dicuntur, in quibus dati sunt magnitudine anguli & segmentorum bases.

VIII. Positione & magnitudine dari dicuntur circuli segmenta, in quibus anguli magnitudine dati sunt, & segmentorum bases positione & magnitudine.

IX. Magnitudo magnitudine major est data, quando ablata data, reliqua eidem æqualis est.

X. Magnitudo magnitudine minor est data, quando adjuncta data, tota eidem æqualis est.

Ut si A data sit, erit $A + B$ & B data. At $B \supset A + B$ data.

XI. Magnitudo magnitudine major est data quam in ratione, quando ablata data, reliqua ad eandem habet rationem datam.

XII. Magnitudo magnitudine minor est data quam in ratione, quando adjuncta data tota ad eandem rationem habet datam.

Ut si A data sit, & B detur, erit $A + B \text{ --- } C$, data q. in r. fin $A \text{ --- } B$ detur, erit $B \text{ --- } C$ data q. in r.

P R O P. I.

A. B. Datarum magnitudinum A, B,
a. b. ad invicem datur ratio.

* hyp.
a 1. def.
b 5. 7. 5.
c 1. def.

Nam quia A * datur, & inveniri potest aliqua $a = A$. Eodem jure sume $b = B$. b estque a. b :: A. B. & quare ratio A data est. Q. E. D. $\frac{A}{B}$

P R O P. 2.

A. B. Si data magnitudo A ad aliam
a. b. aliquam B habeat rationem datam, datur etiam hac alia magnitudine.

* hyp.
a 1. def. d.
b 1. def. d.
c 9. 5.

Nam ob A * datam, & sume $a = A$; ac ob A * datam, b sit $a = A$. ergo $b = B$. & quare B datur. Q. E. D. $\frac{a}{b} \frac{A}{B}$

P R O P. 3.

A. B. Si quolibet datae magnitudines
a. b. A, B componentur, etiam ea $A + B$ quae ex his componitur, data erit.

a 1. def.
b 3. 2. 1.

Nam & cape $a = A$, & $b = B$; b estque $a + b = A + B$. & quare $A + B$ datur. Q. E. D.

P R O P. 4.

A. B. Si à data magnitudine A auferatur data magnitudo B, etiam reliqua $A - B$ dabitur.

a 1. def. d.
b 3. 2. 1.

& Sint enim $a = A$, & $b = B$. ergo $A - B = a - b$. & proinde $A - B$ datur. Q. E. D.

P R O P.

PRO P. 5.

- A. B. Si magnitudo A ad sui-ipsius alt-
C. D. quam partem B habeat rationem
datam, etiam ad reliquam A—B
habebit rationem datam.

Nam, quia $\frac{A}{B}$ data est, b sit $A : B :: C : D$. a 1. p.
b 1. def. d.
c cor. 9. 5. 1
ergo $A : A - B :: C : C - D$. b proinde $\frac{A}{A - B}$
datur. Q. E. D.

PRO P. 6.

- A. B. Si componantur duae magnitudi-
C. D. nes A, B, habentes ad invicem ratio-
nem datam, etiam quae ex his com-
ponitur magnitudo A+B, habebit ad utramque A
& B rationem datam.

Nam a sit $A : B :: C : D$. b ergo $A + B : B :: C + D : D$. a 1. def. 2.
b 18. 5.
c 1. def. d.
 c quare $\frac{A+B}{B}$ datur. Similiter
 $\frac{B+A}{A}$ datur. Q. E. D.

PRO P. 7.

- A. B. Si data magnitudo A+B data
ratione scietur, utrumque segmen-
torum A, & B datum est.

Nam ob $\frac{A+B}{B}$ datam, a erit $\frac{A+B}{A}$ data. b ergo $\frac{A}{A+B}$ a 1. p.
a 6. dat.
b 1. dat.
A datur. Eodem modo B datur. Q. E. D.

PRO P. 8.

- A. C. B. Quae A, B ad idem C rationem
D. E. F. habent datam, habebunt ad invicem
rationem datam.

Nam a sit $A : C :: D : E$. a & $C : B :: E : F$.
quare ex aequali $A : B :: D : F$. a ergo $\frac{A}{B}$ datur. a 1. def. d.
Q. E. D.

Coroll.

Rationes ex datis rationibus compositae, datae
sunt. Ut $\frac{A}{B}$ sit ex $\frac{A}{C}$, & $\frac{C}{B}$ datis.

PROP. 9.

A. B. C. Si dua, pluresve magnitudines
 D. E. F. A, B, C ad invicem habeant ratio-
 nem datam, habeant autem ille
 magnitudines A, B, C ad alias quasdam D, E, F
 rationes datas, etsi non easdem; illa alia magnitu-
 dines D, E, F etiam ad invicem habent rationes
 datas.

210. def. 5.

b hyp.

209. 8. dat.

Nam ratio D a fit ex b datis D, A, B; ergo

D datur. Eadem de causa datur E. Q. E. D.

PROP. 10.

A. B. C. Si magnitudo magnitudine major
 fuerit data, quam in ratione; & si-
 mul utraque illa eadem major erit data quam in ra-
 tione. Sin autem simul utraq; magnitudo eadem ma-
 gnitudine major fuerit data, quam in ratione; & re-
 liqua illa eadem major erit data quam in ratione; aut
 reliqua data est cum consequente, ad quam habet al-
 tera magnitudo rationem datam.

206. dat.

b 11. def. d.

1. Sint A, & B datae. a erit B + C data, b er-

go A + B + C C data q. in r. Q. E. D.

217. 5.

2. Sint A, & B + C datae; ergo B datur.

proinde A + B C data q. in r. Q. E. D.

215. d.

3. Sint A + B, & C datae. d Liquet B dari.
 Q. E. D.

PROP. 11.

A. B. C. Si magnitudo magnitudine major
 sit data quam in ratione, eadem si-
 mul utraque major erit data quam in ratione. Et si
 eadem simul utraque major sit data quam in ratio-
 ne, eadem reliqua magnitudine major erit data quam
 in ratione.

1. A

1. A, & B dantur. \therefore ergo B datur. proinde

\overline{C}

$\overline{B+C}$

b A + B \sqsubset B + C data q. in r. Q. E. D.

2. A, & B dantur. \therefore ergo B datur, proinde

$\overline{B+C}$

\overline{C}

b A + B \sqsubset C data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 12.

A. B. C. Si fuerint tres magnitudines

A, B, C, & prima cum secunda

(A + B) data sit, secunda quoque cum tertia

(B + C) data sit; aut prima A tertia C æqualis

est, aut altera altera major data.

Nam si A + B, & B + C pares sint, b liquet \therefore 4 ex 1. \therefore

A & C æuari; sin istæ impares fuerint, b liquet \therefore 4 dat. \therefore

excessum A — C, vel C — A dari. Q. E. D.

P R O P. 13.

D, A + B, C. Si fuerint tres magnitudines

E. D, A + B, C, & earum pri-

ma D ad secundam A + B

habeat rationem datam; secunda autem A + B ter-

tia C major sit data quam in ratione; prima quoque

D major erit tertia C data quam in ratione.

Sint A, & B, ac D data; \therefore sitque A + B.

\overline{C}

$\overline{A+B}$

D :: A. E b :: B. D — E. ergo e E, d & B

\therefore 2 def. d.

b 19. 5. \therefore

c 2 dat.

d 2. def. d.

e 8. dat.

f 11. def. d.

& (ob B datam) e C dantur. \therefore square D (E +:

\overline{C}

$\overline{D+E}$

D — E) \sqsubset C data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 14.

A. C. Si duæ magnitudines A & C

B. D. ad invicem habeant rationem da-

E. tam, utrique autem illarum adji-

ciatur data magnitudo B & D;

totæ A + B, C + D, aut habent rationem datam,

aut altera A + B altera C + D major erit data

quam in ratione.

Nam

itudines
t ratio-
em ille
D, E, F
agnitu-
ationes

ergo

D.

e major

;& si-

in ra-

m ma-

& re-

ne; aut

bet al-

a. b er-

E. D.

atur.

D.

dari.

C

major

em si-

Et si

ratio-

quam

1. A

a 12. 5.
b hyp.
c 2. def. d.

Nam si $A. C :: B. D^a :: A + B. C + D$
ob A datam, c liquet $A + B$ dari.

$$\frac{C}{C+D}$$

d 2. def. d.
e 2. dat.
f 4. dat.

Saltem d sit $A. C :: E. D^a :: A + E. C + D$.
Ergo $c A + E$ ac $e E$, fideoque $B - E$ dantur.

g 11. def. d.

$$\frac{C+D}{C+D}$$

g proinde $A + B (A + E : + B - E) \sqsubset C + D$ data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 15.

A. C. Si duæ magnitudines A & C
B. D. habeant ad invicem rationem da-
E. tam, & ab utraque harum aufe-
tur data magnitudo B & D ; re-
liquæ magnitudines $A - B, C - D$ ad invicem ha-
beant aut rationem datam, aut altera $A - B$, al-
tera $C - D$ major erit data quam in ratione.

a 10. 9.
b hyp.
c 1. def. d.
d 2. def. 2.
e 2. dat.
f 4. dat.

b Nam si $A. C :: B. D^a :: A - B. C - D$.
ob A datam, c liquet $A - B$ dari.

$$\frac{C}{A-B}$$

Saltem d sit $A. C :: E. D^a :: A - E. C - D$.
Ergo $c A - E$, & $e E$, ac fideo $E - B$ dantur.

g 11. def. d.

$$\frac{C-D}{C-D}$$

g proinde $A - B (A - E : + E - B) \sqsubset C - D$
data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 16.

B. C. Si duæ magnitudines B, C ha-
A. D. beant rationem datam, & ab una
E. quidem illarum C auferatur data
magnitudo D , alteri autem B ad-
jiciatur data magnitudo A ; tota $A + B$ residua
 $C - D$ major erit data quam in ratione.

a 1. def. d.
b 19. 5.
c 1. def. d.
d 1. dat.
e 3. dat.
f 11. def. d.

Sit enim $C. B^a :: D. E^b :: C - D. B - E$. er-
go $c C - D$ & $d E$, ac e ideo $E + A$ dantur. f pro-

$$\frac{B-E}{B-E}$$

inde $B + A (E + A : + B - E) \sqsubset C - D$ da-
ta q. in r. Q. E. D.

P R O P.

PROP. 17.

A+B. D+E. Si fuerint tres magnitudi-
 nes A+B, C, D+E; &
 C. prima quidem A+B secun-
 da C major sit data quam in ratione, tertia quoque
 D+E eadem secunda C major sit data quam in
 ratione; prima A+B ad tertiam D+E aut ratio-
 nem habebit datam, aut altera altera major erit data
 quam in ratione.

Nam ob A, D, & B E a datas, b erit B data. a 17p.
b 8. dat.

$\overline{C}, \overline{C}$

\overline{E}

ergo per 14. hujus.

PROP. 18.

A+C. E. G. Si fuerint tres magni-
 tudines, atque ex his una
 B+D. F. H. utraque reliquarum major
 sit data quam in ratione; reliquæ duæ aut datam
 rationem habebunt ad invicem, aut altera altera ma-
 jor erit data quam in ratione.

Datae sint A, B, C D ac sit A+C=B+D.

$\overline{E}, \overline{F}$

Sitque C.E a :: A.G b :: C+A. E+G. itemque a 1. def. 2.
b 11. 5.
c 1. def. 2.
d 7. 5.
e 8. 5.
f 3. dat.
 D. F a :: B. H b :: D+B. F+H. c ergo
 C+A d hoc est B+D, c & B+D, ac e idcirco
 $\overline{E}+\overline{G}$, $\overline{E}+\overline{G}$, $\overline{F}+\overline{H}$
 E+G quin & G ac H f dantur. ergo per 15.
 $\overline{F}+\overline{H}$; (hujus.)

PROP. 19.

A+B. E. Si fuerint tres magnitudines, &
 C+D. F. prima quidem magnitudo secunda
 magnitud ne major sit data quam
 in ratione, sit quoque secunda major tertia data
 quam in ratione; prima magnitudo tertia magnitudi-
 ne major erit data quam in ratione.

Sint A, C, & C+D, D datae; dico A+B

$\overline{B}, \overline{E}$

\overline{E} data q. in r.

Nam

a 2. def. d. Nam sit $C + D.B :: C.F :: D.B - F$. er-
 b 19. 5. go $c C$ & $d F$, ac e ideo $F + A$, & $c D$ ideoque
 c 1. def. d. \overline{F} $\overline{B - F}$,
 d 1. dat. E dantur. g proinde $A + B (F + A : + B - F)$
 e 3. dat. $\overline{B - F}$
 f 8. dat. $\overline{B - F}$
 g 11. def. d. $\overline{B - F}$

$\overline{B - F}$ E data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 20.

A. C. E. Si data fuerint due magnitu-
 B. D. dines A, C; & auferantur ab ipsis
 magnitudines B, D habentes ad
 invicem rationem datam; residuae magnitudines A -
 B, C - D aut habebunt ad invicem rationem datam,
 aut altera A - B altera C - D major erit data
 quam in ratione.

a 19. 5. Nam si A. C :: B. D a :: A - B. C - D; b li-
 b 1. def. d. quor A - B dari.

$\overline{C - D}$

c 1. dat. Saltem sit D. B b :: C. E a :: C - D. E - B.
 d 4. dat. ergo b C & c E, ac d propterea A - E, b itemque
 e 11. def. d. \overline{E}

C - D datae sunt. e ergo A - B (A - E : + E
 $\overline{E - B}$

- B) $\overline{C - D}$ data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 21.

A. C. E. Si data fuerint due magnitu-
 B. D. nes A, C; & adjiciantur ipsis a-
 liae magnitudines B, D habentes ad
 invicem rationem datam; tota A + B C + D aut ha-
 bebunt ad invicem rationem datam, aut altera A + B
 altera C + D major erit data quam in ratione.

a 12. 5. Nam si B. D :: A C a :: A + B. C + D, b li-
 b 1. def. d. quor A + B dari.

$\overline{C - D}$

c 1. dat. Saltem sit B. D b :: E. C a :: B + E. D + C.
 d 4. dat. ergo c E, d ideoque A - E, & b B + E dantur.
 $\overline{D + C}$

e ergo

ergo $A+B$ ($B+E :: +A-E$) $\equiv C+D$ da. e 11. def.
ta q. in r. Q. E. D.

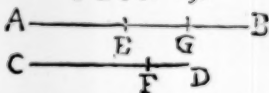
P R O P. 22.

A. C. Si duæ magnitudines A, B ad aliam aliquam magnitudinem C habeant rationem datam, & simul utraque $A+B$ ad eandem C habeat rationem datam.

Nam ob A, B datas, erit A data. e quare

$\frac{A}{B}, \frac{C}{C}$ b 8 d.
 $\frac{A+B}{B}$ b 8 d.
b 6 d.
idcoque $\frac{A+B}{C}$ data est. Q. E. D.

P R O P. 23.

Si totum AB ad totum CD habeat rationem datam, habeant autem & partes AE, EB ad partes CF, FD rationes datas (et si non easdem;) habebunt omnia ad omnia rationes datas.

Nam sit $AE.CF :: EG.CD$ b 19. 5.
ergo GE datur. quare (ob EB & datam) d erit

$\frac{AE}{EB}, \frac{CF}{FD}$ b 19. 5.
GE ac e ideo EB data. ergo quum e AB & e 5. dat.

$\frac{AG}{CD}, \frac{AE}{EB}, \frac{CF}{FD}$ b 19. 5.
AG d ideoque AB ac proinde e AB dentur,
d erit EB data. Quare e AB, & d AE & e EB
dantur. Q. E. D.

P R O P. 24.

A ——— Si tres rectæ lineæ, A, B, C,
B ——— proportionales fuerint; prima
C ——— autem A ad tertiam C habeat
rationem datam; & ad secundam B habebit ratio-
nem datam.

Nam

2 cor. 10. 6.
b 3. def. d.
c 1. d.

Nam $A. C a :: Aq. Bq.$ ergo Aq data est.
proinde $A c$ datur. Q. E. D.
 \overline{B}

P R O P. 25.

Si due rectæ lineæ, AB, CD positione data se mutuo secuerint, punctum E , in quo se invicem secant, positione datum est.

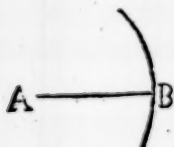
24. def. d.

• Nam hæ lineæ alibi quam in E , neutrius situ mutuo, se se interfecare nequeunt.

Schol.

• Idem patet de quibuscunque lineis positione datis, seque in unico puncto interfecantibus: ut de circuli arcu, & recta, &c.

P R O P. 26.

24. ax.

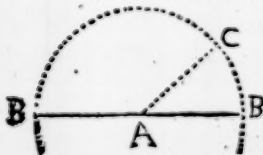
Si recta lineæ AB extremitates A, B , positione data sint, recta AB positione & magnitudine data est.

Positione quidem, quia inter eosdem terminos unica recta duci potest; &

b 1. def. d.

magnitudine, quia si centro A per B ducatur circulus, hujus omnes radii ipsi AB æquantur.

P R O P. 27.

Si recta lineæ AB positione & magnitudine data, data fuerit una extremitas A , & altera extremitas B data erit.

Nam

Nam si centro A, spatio AC α = AB β ducatur circulus, cui data recta ϵ occurrat in B, δ erit extremitas B data.

α 1. def. 1.
 β 3. def. 1.
 ϵ 2. def. 1.
 δ 2. def. 1.

Schol.

Vides partes puncti B determinandas esse.

P R O P. 28.

B ————— C Si per datum punctum A contra datam positione rectam BC agatur recta linea DE, acta recta DE positione data est,

Nam α dic alteram per A ad BC fore parallelam. Hæc idcirco ad DE β parallela erit. ϵ Quod repugnat.

α 4. def. 1.
 β 30. 1.
 ϵ 34. def. 1.

Nota, Vocabulum contra in hoc libro parallelismum significare.

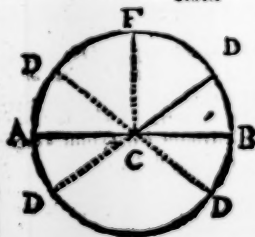
P R O P. 29.

Si ad positione datam rectam AB, datumque in ea punctum C, agatur recta linea CD, quæ faciat angulum DCB datum; acta recta CD positione data erit.

α Nam quævis alia CE angulum β efficiet majorem, vel minorum dato BCD.

α 4. def. 1.
 β 9. def. 1.

Schol.

Determinari debet situs anguli dati tam respectu perpendicularis CF, quam ipsius AB, ut cernis in appositâ figura.

P R O P.

PROP. 30.

Si à dato puncto A in datam positione rectam BC agatur recta linea AD, quæ faciat angulum ADC

datum, acta linea AD positione data est.

a 18. def.
b 1. def. d.
c 19. dat.

Nam per A duc A E ad BC parallelam. Hæc positione datur. Item ang. DAE par dato alterno ADC b datus est. c ergo recta AD positione data est. Q. E. D.

Schol.

Hinc praxim discimus à dato puncto ducendi rectam, quæ cum data positione recta datum angulum efficit.

PROP. 31.

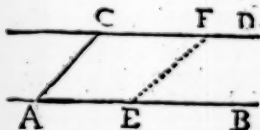
Si à dato puncto A in datam positione rectam BC data magnitudine recta AD ducatur, positione quæque data erit.

a 1. def. d.
b 15. d.
c 16. d.

Nam puncta D, per quæ transit circulus centro A, a spatio AD descriptus, b data sunt. c ergo AD positione data est. Q. E. D.

PROP

PROP. 32.

Si in datas positione parallelas rectas AB, CD agatur recta linea AC, qua faciat angulos datos BAC, ACD, acta recta AC magnitudine data est.

Nam ad E (quodvis punctum in AB) fac ang. BEF = a BAC. liquet rectas EF, AC b parallelas, & c pares fore. d quare AC data est. Q. E. D.

a 1. def. 1.
b 29. 1.
c 34. 1.
d 3. def. 1.

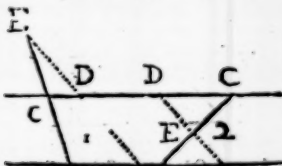
PROP. 33.

Si in datas positione parallelas rectas AB, CD agatur magnitudine data recta AC, faciet angulos BAC, ACD datos.

Nam ex quovis puncto E in AB, spatio EF a = AC describe circulum occurrentem recte CD in F. b Liquet EF, & AC parallelas esse c posse ergo.

a 1. def. 1.
b 34. 1.
c 29. 1.

Si in datæ positione parallelas rectas AB, CD à dato puncto E agatur recta linea ECA, secabitur data ratione.

a 1. 6.
b 1. def. 2.

Nam ab E duc rectam EB utcumque parallelis occurrentem in D, & B. a liquet esse EC. CA :: ED. DB. b quare FC datur. Q. E. D.

CA

PROP. 35.

Si à dato puncto E in datam positione rectam AB agatur recta linea EA, seceturque data ratione; agatur autem per punctum sectionis C contra datam positione rectam AB recta linea CD; acta linea CD positione data est.

a 10. 6.
b 18. dat.

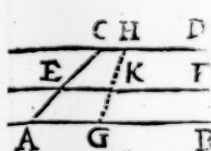
Recta enim EB ducta ab E utcumque in AB, a secetur sic ut ED. DB :: EC. CA, ob punctum D datum, b erit CD positione data. Q. E. D.

PROP. 36.

Si à dato puncto E in datam positione rectam lineam AB agatur recta linea EA; adjiciatur autem ipsi aliqua recta EC, quæ ad illam (EA) habeat rationem datam; per extremitatem autem C adjectæ lineæ EC agatur contra datam positione rectam AB recta linea CD; acta linea CD positione data est.

Demonstratio parum differt à præcedenti. Vide fig. 1.

PROP. 37.

Si in datas positione
parallelas rectas AB,
CD, agatur recta li-
nea AC, & secetur
ratione data; agatur
autem per sectionis
punctum E contra da-
tas positione rectas AB, CD linea recta EF; alia
recta EF positione data est.

2. def. 4
b. 2. def. 1.
& s. 2. d. 1.

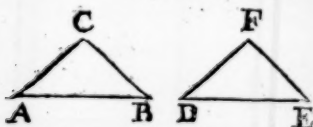
Nam duc rectam GH utcumque occurrentem
parallelis. Hæc secta sit in K ita ut GK. KH ::
AE. EC. Punctum K parallelæ (EF) situm
determinat. Q. E. F.

PROP. 38.

Si in datas positione re-
ctas parallelas AB, CD
agatur recta linea AC;
adjiciatur autem ipsi qua-
dam recta CE, quæ ad
aliam AE habeat ratio-
nem datam; per extrema-
tem autem E adjecta CE agatur contra datas posi-
tione parallelas AB, CD recta linea EF; alia recta
linea EF est data positione.

Demonstratio persimilis est præcedenti. Cernere
& compara figuras.

Si trianguli ABC singula latera AB, BC, AC magnitudine data sint, triangulum ABC specie datum est.

a 11. 1.
b 5. 6.
c 3. def. d.

Nam si fac triang. DEF ipsi ABC æquilatrum. Hoc eidem æquiangulum erit. ergo ABC specie datum est. Q. E. D.

P R O P. 40.

Si trianguli ABC singuli anguli, A, B, C magnitudine dati sint, triangulum ABC specie datum est.

a 13. 1.
b 4. 6.
c 3. def. d.

Nam ad quamvis DE si fac triang. DEF ipsi ABC æquiangulum. Hoc eidem simile erit. proinde trigonum ABC specie datum est. Q. E. D.

P R O P. 41.

Si triangulum ABC unum angulum A datum habeat; circa datum autem angulum A duo latera AB, AC ad invicem habeant rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

a 1. def. d.
b 6. 6.
c 3. def. d.

Nam in uno latere dati anguli sume quampiam AD; & si sit AB. AC :: AD. AE. & duc DE. Li-
quet trigonum ADE ipsi ABC simile fore.
Quare ABC specie datum est. Q. E. D.

P R O P.

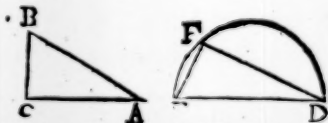
PROP. 42.

Si trianguli ABC latera ad invicem habeant rationem datam, triangulum ABC specie datum est.

Nam a fac AB. BC :: DE. EF. a & BC. CA a 11. 6.
:: EF. FD. b Liqueat trigonum DEF trigono ABC b 5. 6.
affimilari. c quare ABC specie datum est. c 3. def. d.
Q. E. D.

Vide fig. 39.

PROP. 43.

Si trianguli rectanguli ACB circa unum acutum angulorum A latera AB, AC ad invicem rationem habeant datam, triangulum ACB specie datum est.

Nam esto DEF semicirculus utcunque; &
a fac AB. AC :: DE. DF. inventamque DF a 12. 5.
b adapta in semicirculo; & duc EF. c Liqueat tri- b 1. 4.
ang. DFE ipsi ACB affimilari; & d proinde c 31. 1. &
ipsum ACB specie dari. Q. E. D. d 6.
d 3. def. d.

Aa 3

PROP.

PROP. 44.

12. def. d.

b 7. 6.
c 3. def. d.

simile. ^c quare datur specie triang. ABC. Q. E. D.

PROP. 45.

a 9. 7.
b 3. 6.

Si triangulum BAC unum angulum BAC datum habeat ; circa datum autem angulum BAC latera simul utraque tanquam unum ($BA + AC$) ad reliquum latus (BC) rationem habeant datam ; triangulum BAC specie datum est.

a 11. 7.
a 2. def. d.

Datum angulum BAC ^a bisecet recta AD. b ergo BA. AC :: BD. DC. & componendo BA + AC. AC :: BC. DC. permutando igitur BA + AC. BC :: AC. DC. ergo ob BA + AC ^c datam, ^d erit AC data. item ang. DAC sub-
dē

duplus

duplus dati B A C datur. fergo ang. C datur. a 2. dat.
f 44. dat.
g 40. dat.
g proinde trigonum ABC specie datum est.

Coroll.

Hinc in triangulo, datis uno latere AB, uno angulo BAC, & ratione aggregat. laterum ad basim (R ad S;) datur triangulum. Nam datum angulum biseca, & fac R.S:: AB. BD. & centro B spatio B D. duc circulum occurrentem rectæ bisecanti in D; & produc BDC. habes triangulum.

PROP. 46.

Si triangulum B A C unum angulum C datum habeat; circa alium autem angulum BAC latera simul utraque tanquam unum (BA+AC) habeant ad reliquum (BC) rationem datam; triangulum BAC specie datum est.

Nam bisecto angulo BAC, erit (ut in præcedenti) AC data. item ang. C datus est. ergo a hyp.

ang. DAC, b proinde & duplus B A C datur. b 2. dat.
c 40. dat.
e quare triang. BAC specie datur. Q. E. D.

Deducetur ab hac corollarium simile præcedenti.

PROP. 47.

Data specie rectilinea ABCDE in data specie triangula BAE, CDE BCE dividantur.

Nam ob ang. B, & BA a dat. b erit triang. a hyp. &
b 41. dat.

BAE specie datum. Simili discursu triang. CDE specie datur. c 3. dif. d.
d 4. dat.
e 40. dat.
e quare ang. DCE datus est; Hunc deme ex dato BCD, a estque reliquus BCE datus. Similiter ang. CBE datur. e ergo triang. BCE etiam specie datum est. Q. E. D.

Aa 4

PROP.

PROP. 48.

Si ab eadem recta AB describantur triangula ACB, ADB data specie, habebunt ad invicem rationem datam.

Duc enim perpendiculares CE, DF. Li-

quet angulos trianguli rectanguli CEB, aproinde & CE dari. ergo (quum AB^b data sit) e erit

$\frac{CE}{AB}$

$\frac{DF}{AB}$

a 40. dat.

b hyp.

c 2. dat.

d 5. l. 6.

CE data. Simili discursu datur DF; e quare CE,

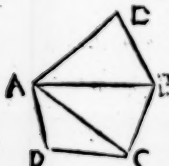
$\frac{CE}{AB}$

$\frac{DF}{AB}$

d hoc est triang. ACB datur. Q. E. D.

$\frac{ADB}{AB}$

PROP. 49.

Si ab eadem recta linea AB duo rectilinea qualibet ABCD, AEB data specie describantur, habebunt ad invicem rationem datam.

Nam rectilineum ABCD resolvatur in triangula. a hæc specie data

sunt. ergo ob communem basim AC, b ratio ADC ad ACB & c proinde totius ABCD ad ACB datur. b item ratio AEB ad ACB. d proinde & ABCD ad AEB datur. Q. E. D.

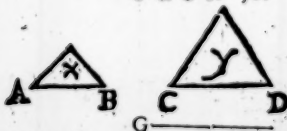
a 47. dat.

b 48. dat.

c 6. dat.

d 8. dat.

PROP. 50.

Si due recte linea AB CD ad invicem habebant rationem datam; & ab

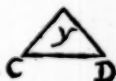
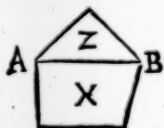
illis similia, similiterque descripta rectilinea X, Y habebunt ad invicem rationem datam.

Nam

Nam sit AB. CD :: a CD. G. d liquet AB ad
G, hoc est X ad Y dari. Q. E. D.

a 11. 6.
b 8. dat.
c cor 10. 6.

PROP. 51.

Si duæ
reſtæ lineæ
AB, CD
habent ad
invicem
rationem

datam; & ab illis reſtilineæ quæcunque X, Y ſpecie
data deſcribantur; habebunt ad invicem rationem
datam.

Nam a fac Z ſimile ipſi Y. Ac ob b Z, & Z
datas, d liquet X dari. Q. E. D.

a 18. 6.
b 49. dat.
c 50. dat.
d 8. dat.

PROP. 52.

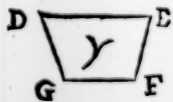
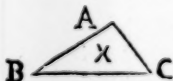

Si à data magnitudine
reſtæ AB figura X ſpecie
data deſcribatur, deſcri-
pta figura X magnitudi-
ne data eſt.

Nam ABq a datur
ſpecie, & magnitudine; & b ABq datur. c ergo X
datur.

a 1. & 2.
def d.
b 49. dat.
c 1. dat.

PROP. 53.

Si duæ figurae X, Y
ſpecie data fuerint; & u-
num latus unius BC ad u-
num latus alterius DE ha-
buerit rationem datam; re-
liqua quoque latera AB ad
reliqua EF habebunt ratio-
nem datam.

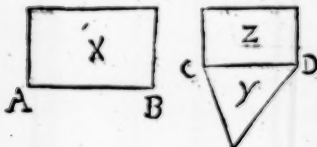
Nam

a 3. def. d.

b hyp.

$\left. \begin{array}{l} \text{a } \overline{AB} \\ \text{b } \overline{BC} \\ \text{c } \overline{DE} \\ \text{d } \overline{EF} \\ \text{e } \overline{FG} \end{array} \right\} \text{ Nam } \dots \text{ dantur.}$
 &c. ergo per 8. dat.

P R O P. 54.

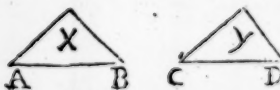
Si due figurae X, Y specie datae ad invicem habuerint rationem datam, etiam latera (AB, CD, &c.) habebunt ad invicem rationem datam.

Nam ad CD a fiat Z ipsi X similis. b Hæc specie datur. c ergo Y datur. Proinde ob Y d datam,

$\frac{\overline{Z}}{\overline{CD}} = \frac{\overline{X}}{\overline{AB}}$
 datur X. ergo AB datur. ergo per præcedentem.

a 18. 6.
 b 3. def. d.
 c 49. dat.
 d hyp.
 e b. dat.
 f cor 10. 6.
 g 24. dat.

P R O P. 55.

Si spatium X magnitudine datur & specie datum fuerit, ejus latera (AB

&c.) magnitudine data erunt.

Nam ad quamvis CD a fac Y simile ipsi X. hoc specie & magnitudine datur. b ergo Y da-

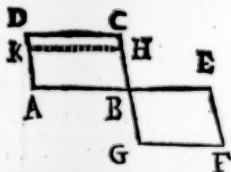
$\frac{\overline{X}}{\overline{AB}} = \frac{\overline{Y}}{\overline{CD}}$
 tur. c quare CD datur. d ergo AB data est.

Q. E. D.

P R O P.

a 18. 6.
 b 1. dat.
 c 54. dat.
 d 2. def. d.

PROP. 56.

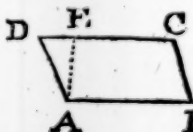
Si duo equian-
gula parallelogram-
ma AC, BF habue-
int ad invicem ra-
tionem datam, est
ut primi latus AB
ad secundi latus BE,
ita reliquum secun-

di latus BG ad eam BH, ad quam alterum primi
latus BC habet rationem datam, quam habet paral-
lelogrammum AC ad parallelogrammum BF.

Nam duc HK parall. AB. Liquet esse BC.
BH $a :: AC$. AH $b :: AC$. BF. Q. E. D.

a 1. 6.
b 4. 6.
c 7. 5.

PROP. 57.

Si datum spatium AC
ad datam rectam AB
applicatum fuerit, in
angulo BAD dato, da-
tur applicationis ali-
tudo AD.

a Erige perpendi-
cularem AE. estque AB. AE $b :: AB$. AB x
AE $c :: AB$. pgr. AC. ergo AE datur. quare
per E duc parallelam DC, e hæc abscondet qua-
sitam AD. Q. E. F.

a 11. 7.
b 1. 6.
c 15. 7.
d 1. 6.
e 18. 7.
f 15. 7.

PROP. 58.

Si datum ad datam rectam applicetur, deficiens
data specie figura, latitudines defectus data sunt.

Non differt à vigesima octava sexta.

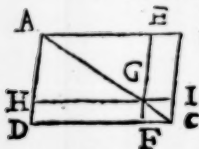
PROP. 59.

Si datum ad datam rectam applicetur, excedens
data specie figura, latitudines excessus data sunt.

Eadem est cum vigesima nona sexta.

PROP.

PROP. 60.

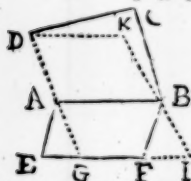
Si datum specie parallelogrammum (H E, vel DB) dato gnomone HCE augeatur, vel minuat; latitudines gnomonis HD, EB datae sunt.

a 3. dat.
b 2. 4. 6.
c 15. dat.
d hyp.
e 4. dat.

1. Hyp. Liquet totum DB tam a magnitudine, quam b specie dari, c proinde & latitudines AB, AD; e quibus aufer a datas AE, AH, e manent EB, HD datae. Q. E. D.

2. Hyp. Liquet HE b specie, & a magn. e dari, e quare & latera AE, AH; hæc deme ex a datis AB, AD; e remanent EB, HD datae. Q. E. D.

PROP. 61.

Si ad data specie figuræ ABCD unum latus AB applicetur parallelogrammum spatium AF in angulo BAE dato; habeat autem data figura AC ad parallelogrammum AF rationem datam; parallelogrammum AF specie datum est.

Ad DAG protractam duc (per B) parallelam, cui occurrant EFH, & DK parall. AB.

Ac ob AD, & ang. BAD a dat. a liquet pgr. \overline{AB}

AK specie dari. b ergo AK & c proinde AK, \overline{AC} \overline{AF}

d vel AK, e hoc est AD dantur. e ergo AB da- \overline{AH} \overline{AG} \overline{AG}

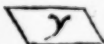
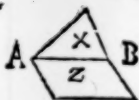
tur. Item ob angulos E, & GAE ynotos, g da- \overline{AG} \overline{AE}

tur AE; e ergo AB datur. b unde pgr. AF specie datur. Q. E. D.

a 3. def. d.
b 49. dat.
c 8. dat.
d 35. 1.
e 1. 6.
f hyp. &
g 4. dat.
h 40. dat.
i 3. def. d.

PROP.

PROP. 61.

Si due re-
ctæ AB, CD
ad invicem
habeant ratio-
nem datam;

ab una quidem data specie figura X descripta sit,
ab altera autem spatium parallelogrammum Y in
angulo dato; habeat autem figura X ad parallelo-
grammum Y rationem datam; parallelogrammum
Y specie datum est.

Nam ad AB sit pgr. Z simile ipsi Y. & Hujus
ratio ad Y, & b proinde ad X datur. c ejusque an-
guli dantur. d ergo Z specie datur. e proinde &
Y. Q. E. D.

a co. dat.
b 8. dat.
c hyp.
d 61. dat.
e 3. def. d.

PROP. 63.

Si triangulum specie datum sit, quod ab unoquoq;
lateralum describitur quadratum, ad triangulum habe-
bit rationem datam.

Sequitur ex 49. hujus.

PROP. 64.

Si triangulum ABC an-
gulum obtusum ABC da-
tum habeat; illud spatium,
quo latus AC obtusum an-
gulum subtendens magis po-
test quam latera AB, CB
obtusum angulum ABC
ambientia, ad triangulum

ABC habebit rationem datam.

Nam demittatur AD perpendicularis produ-
ctæ CBD. atque ob angulos a ABD, & D da-
tos, b datur BD, c hoc est BD x CB. d ergo

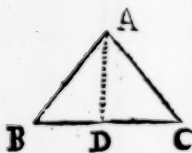
$$\frac{AD}{AD \times CB}$$

$$= BD$$

a 4. dat.
b 40. dat.
c 6.
d 8. dat.

e 12. 2.
f 41. 1.

2 $BD \times CB$, hoc est, e $ACq - ABq - CBq$ da-
tur. Q. E. D.

P. R O P. 65.

Si triangulum ACB
angulum acutum C da-
tum habeat; illud spa-
tium, quo latus AB an-
gulum C subtendens
minus potest, quam la-
tera AC, CB angulum
acutum C ambientia,

habebit ad triangulum ACB rationem datam.

a 40. dat.

Nam duc perpendiculararem AD. Datur a $\frac{CD}{AD}$,

b 1. 6.

c 8. dat.

b hoc est $\frac{CD \times BC}{AD \times BC}$. e ergo 2 $\frac{CD \times BC}{AD \times BC}$, hoc

d 13. 2.

e 41. 1.

est d $\frac{ACq + BCq - ABq}{e \text{ triang. } ACB}$ datur. Q. E. D.

P. R O P. 66.

Si triangulum ACB habuerit angulum C datum;
quod sub rectis AC, CB datum angulum C com-
prehendentibus, continetur rectangulum, habebit ad
triangulum ACB rationem datam.

a 40. dat.

b 1. 6.

c 41. 1.

d 8. dat.

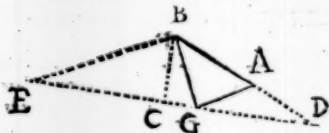
Nam in figura præcedentis, est a $\frac{AC}{AD}$, b hoc

est, c $\frac{C \times BC}{AD \times BC}$, e hoc est $\frac{AC \times BC}{2 \text{ triang. } ACB}$ data. d ergo

$\frac{AC \times BC}{\text{triang. } ACB}$ datur. Q. E. D.

P. R O P.

PROP. 67.

Si triangulum ABG habuerit datum angulum BAG; illud spatium, quo duo datum angulum BAG comprehenduntia latera tanquam una recta BA + AG, plus possunt, quam quadratum à reliquo latere BG, ad triangulum ABG habebit rationem datam.

Produc BA ita ut AD = AG. per B duc BE parall. AG; cui occurrat DGE. denique duc normalem BC.

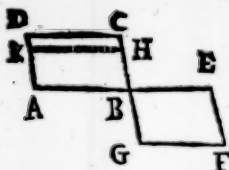
Liquet ang. D = AGD = E. & quare BE = BD, ideoque EC = CD. ergo EG x GD + CGq = CDq. proinde BDq = (CDq + BCq) = EG x GD + CGq + BCq = EG x GD + BGq. Iam ob angulos AGD, & D subduplos dati BAG, liquet & AD, ideoq; ADq dari. Cum

$\frac{BA}{GD} :: \frac{AD}{EG}$ igitur BA x AD. ADq :: BA. AD :: EG. GD :: EG x GD. GDq, & permutando BA x AD. EG x GD :: ADq. GDq; * erit BA x AD; * hoc

est BA x AG data. p. Acqui BA x AG datur; & er.

$\frac{EG \times GD}{\text{triang. AGB}}$ go EG x GD datur. Q. E. D.

PROP. 68.

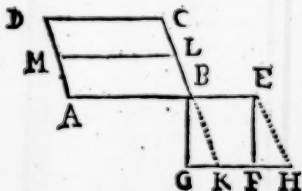
Si duo parallelogramma equiangularia AC, BF habeant ad invicem rationem datam, & unum latus AB ad unum latus BE habeat rationem da-

tam; & reliquum latus BC ad reliquum latus BG habebit rationem datam.

a 1 def. d.
b 16 dat.
c 8: dat.

Nam sit $AB : BE :: BG : BH$. a ergo BG datur. b item BC datur. c ergo BC datur.

PROP. 69.

Si duo parallelogramma AC, BF datos angulos habeant, & ad invicem rationem datam; habeat autem & unum latus AB ad unum latus BE rationem datam; & reliquum latus BC ad reliquum latus BG habebit rationem datam.

Latera AB, BE jaceant in directum. producat CBK, ac GFH ad occursum cum EH parall. CK.

ob 1

Ob a ang. KBE (ABC) & pgr. a AC, vel BF AC

AC & AB datas, e liquet KB dari. item ob
 \overline{BH} \overline{BF} \overline{BC}
 ang. G, & GBK d datos, e datur KB. square BC
 \overline{BG} \overline{BQ}
 datur. Q. E. D.

PROP. 70.

Si duorum parallelogrammorum (AC, BH, vel BF) circa aequales angulos (ABC, KBE) aut circa inaequales quidem (ABC, GBE) datos tamen, latera (AB, BE, & BC, BK, & BC, BG) ad invicem habeant rationem datam; & ipsa parallelogramma (AC, BH, & AC, BF) habebunt ad invicem rationem datam.

Nam (in fig. præced.) fit AB. BE :: KB. BL. & duc LM parall. BA.

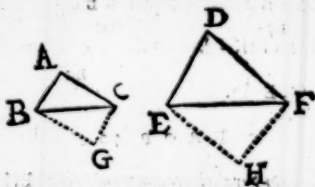
Primo, Quia AB id est KB, ac KB data
 \overline{BE} \overline{BL} \overline{CB}
 sunt, e erit CB, hoc est AC, vel pgr. AC data.
 \overline{BL} \overline{AL} \overline{BH}

Q. E. D.

Secundo, Ob angulos G, & GBK, datos, g datur BK; item CB data est. e ergo CB da-

tur. proinde, ut prius, AC, hoc est pgr. AC da-

tur. Q. E. D.

Si duorum triangulorum ABC , DEF , circa æquales angulos, aut circa inæquales quidem, datos tamen (A , & D) latera AB , DE , & AC , DF ad invicem habeant rationem datam; & ipsa triangula ABC , DEF habebunt ad invicem rationem datam.

Nam compleantur pgra. AG , DH . hæc datam habent rationem, b proinde & trigona ABC , DEF illorum c subdupla. Q. E. D.

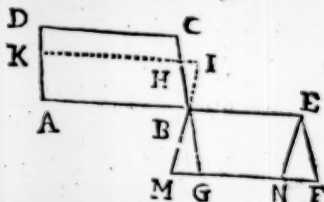
PROP. 72.

Si duorum triangulorum ABC , DEF & bases BC , EF fuerint in ratione data, & altæ ab angulis ad bases (AG , DH), quæ faciant ang. AGC , DHF æquales, aut inæquales quidem, sed tamen datos, habeant ad invicem rationem datam; & ipsa triangula ABC , DEF habebunt ad invicem rationem datam.

Nam duc BK ad AG , ac EM ad DH parallēlas, & comple pgra. CK , FM . Hæc se habent juxta 70. hujus; quare triangula eorum c subdupla ABC , DEF rationem habent datam. Q. E. D.

PROP.

Si duorum parallelogrammorum (AC, BF, vel AC, BN) circa aequales angulos, aut circa inaequales quidem, sed tamen datos, latera adinvicem ita se habeant, ut sit quemadmodum primi latus AB ad secundi latus BE, ita reliquum secundi latus (BG, vel BM) ad aliam aliquam rectam (BH, vel BI;) habeat autem & reliquum primi latus BC ad eandem rectam (BH vel BI) rationem datam; & ipsa parallelogramma (AC, BF, vel AC, BN) habebunt ad invicem rationem datam.

Nam 1. Hyp. liquet $\frac{CB}{BH}$ id est $\frac{AC}{AH}$ data.

ri. Q. E. D.

2. Hyp. Duc parallelam IHK. Liqueat angulos IBH (GBM) & BHI (ABH) dari.

ergo BH datur. item CB data est. c proinde

CB, hoc est pgr. AC d vel AC datur. Q. E. D.

$\frac{BH}{BF}$ $\frac{BI}{BN}$

PROP. 74.

Si duo parallelogramma datam rationem habeant, aut in aequalibus angulis (ut AC, BF) aut inaequalibus quidem, sed tamen datis (ut AC, BN;) erit ut primi latus AB ad secundi latus BE, ita alterum secundi latus (BG, vel BM) ad eam (BH, vel BI) ad quam reliquum primi latus BC rationem habet datam.

B b 2

Nam

a 36. dat.

Nam in fig. præcedentis. 1. Hyp. a Liqueat
CB dari. Q. E. D.

 \overline{BH}

2. Hyp. ut in præcedenti, datur BI, ac ex hyp.

 \overline{BH}

* Hyp.
b 4. 6.
c 8. dat.

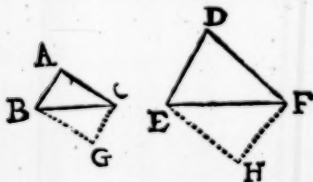
AC item AB. BE :: a * MB. BI b :: GB. BH.
 \overline{BF} (\overline{BN})

a quare CB etiam datur. e ergo CB data est.

 \overline{BH} \overline{BI}

Q. E. D.

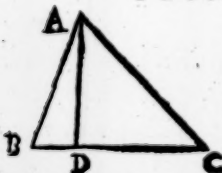
PROP. 75.

Si duo triangula ABC, DEF ad invicem habeant rationem datam, aut in angulis (A, D) æqualibus, aut inæqualibus quidem sed tamen datis, eris ut primi latus AB ad secundi latus DE, ita alterum secundi latus DF ad eam rectam, ad quam reliquum primi latus AC habet rationem datam.

Nam compleantur pgr. AG, DH. Ergo per præcedentem.

PROP. 76.

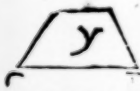
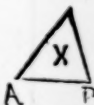

Si à trianguli ABC specie dati vertice A linea perpendicularis AD agatur ad basim BC, acta linea AD ad basim BC habebit rationem datam.

Nam

Nam ob angulos, * B, & ADB datos, a datur AB; s item AB datur. b Ergo AD datur. ^{a 27. p. & 3. def. d.}
 \overline{AD} \overline{BC} \overline{BC} ^{a 40. dat. b 8. dat.}
 Q. E. D.

PROP. 77.

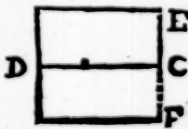

Si data figura specie X, Y ad invicem habeant rationem datam, &

quodlibet latus unius AB ad quodlibet alterius latus CD habebit rationem datam.

Nam a $\frac{ABq}{X}$, & b $\frac{Y}{Y}$, ac c proinde ABq datur; ^{a 49. dat. b 27. p.}
 item $\frac{CDq}{Y}$ datur. c ergo $\frac{ABq}{CDq}$, ac ideo $\frac{AB}{CD}$ datur. ^{c 8. dat.}
 tur. Q. E. D.

PROP. 78.

Si data figura specie X ad aliquod rectangulum DCE habeat rationem datam; habeat autem & unum latus AB ad unum latus DC rationem datam; rectangulum DCE specie datum est.

Sit DC. AB :: AB. CF. ergo DC datur.

Item ob b X, & c X datas. a erit ABq, & hoc est $\frac{ABq}{\overline{DC}} \cdot \frac{\overline{DC}}{\overline{CF}}$ ^{a 8. dat. b 49. dat. c 27. p. d 17. 6.}
 $\frac{DC}{\overline{CF}}$ x CF, vel a CF data. proinde, DC datur. ^{a 1. 6. f 3. def. d.}
 quare rectang. DCE specie datur. Q. E. D.

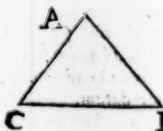
Si duo triangula ABC , GEF unum angulum BAC uni angulo EGF equalem habeant; ab æqualibus autem angulis BAC , EGF ad bases BC , EF perpendiculares agantur AD , GL ; sitque ut primi trianguli basis ad perpendicularem, ita & alterius trianguli basis ad perpendicularem ($BC.AD :: EF.GL$;) illa triangula ABC , EGF æquiangula sunt.

Circa triang. GEF describe circulum. Fac ang. $FEH = B$. Connecte HF , HG ; & demitte perpendicularem HK .

Liquet triangula ABC , HEF , & ABD , HEK , ac ACD , HFK æquiangula fore. Proinde $EK.KH :: BD.DA$. & $FK.KH :: CD.DA$. \therefore quare $EF.KH :: BC.DA :: EF.LG$. \therefore quare $KH = LG$. \therefore ergo HG parall. KL . unde ang. $EGH = GEF$. \therefore ergo arcus EH , FG , \therefore ideoque anguli EFH , GEF æquantur. & Item ang. $EHF = EGF$. \therefore ergo trigona EHF , EGF ; \therefore proinde & trigona EGF , ABC sibi mutuo æquiangula sunt. Q. E. D.

a 4. 6.
b 14. 5.
c 17.
d 9. 5.
e 11. 1.
f 19. 1.
g 16. 3.
h 17. 3.
i 11. 3.
j 11. 3.
m 11. 6.

P R O P. 80

Sit triangulum ABC num
angulum A datum ha-
buerit; quod autem sub la-
teribus AB, AC datum
angulum comprehendenti-
bus continetur rectangulu,
habeat ad quadratum reliqui lateris BC rationem
datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam Q: $AC + AB : -CBq$ vocetur X.
ergo X; $b \& AC \times AB$; & c propterea
triang. ABC triang. ABC
X data est. d item $AC \times AB$ datur. ergo d hyp.
 $AC \times AB$ CBq
X, ideoq; $X + CBq$, s hoc est Q: $AC + AB$,
CBq CBq CBq
datur. g proinde triang. ABC specie datur. Q. E. D. g 46. dat.

P R O P. 81.

A. Si tres recte proportionales
B. A, B, C tribus rectis proportio-
C. nalibus D, E, F extremas
A, D, & C, F habuerint in
ratione data; medias quoque B, E habebunt in ra-
tione data. Et si extrema A ad extremam D, & me-
dia B ad mediam E habeat rationem datam; & re-
liqua C ad reliquam F habebit rationem datam.

Nam primo, ob A & C datas, a datur $\frac{AC}{DF}$, a 70. dat.
 $\frac{D}{F}$
b hoc est, Bq. ergo B datur. Q. E. D. b 17. 6.
 $\frac{Eq}{E}$
Secundo, ob $\frac{Bq}{Eq}$, s hoc est $\frac{AC}{DF}$ datam, & $\frac{A}{D}$ c hyp.
datam, d datur $\frac{C}{F}$. Q. E. D. d 68. dat.

P R O P. 82.

A. B :: D. E.

B. C :: E. F.

Si quatuor recte proportionales fuerint (A. B :: D. E) erit ut prima A ad eam C, ad quam secunda B rationem habet datam, ita tertia D ad eam F, ad quam quarta E rationem habet datam.

a hyp.
b 2. def. 2.

Nam quia B. C :: $\frac{a}{c}$ E. F. & $\frac{a}{c}$ B data est; b erit E data, atqui ex æquali A. C :: D. F. ergo, &c.

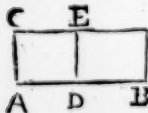
P R O P. 83.

A. B. C. D. Si quatuor recte A. B. C. D.
F. E. ita ad invicem se habeant, ut
tribus ex iis, quibuscunque
sumptis A, B, C, & quarta ipsis proportionali accepta E, ad quam reliqua D ex quatuor rectis proportionem habet datam; erit ut quarta D ad tertiam C, ita secunda B ad eam F, ad quam habet prima A rationem datam.

a 16. 6
b hyp.
c 1. 6.
d 7. 5.

Nam AE $\frac{a}{b}$ = BC $\frac{b}{c}$ = D F. & datur $\frac{b}{c}$ D,
e hoc est AD, $\frac{d}{e}$ vel AD, $\frac{e}{f}$ vel A. ergo, &c.

P R O P. 84.

Si duæ recte AB, AC datum spatium comprehendant in angulo A dato; sit autem altera AB altera AC major data DB; etiam unaqueque ipsarum AB, AC data erit.

a 3. def. 2.
b hyp.
c 59. d.
d 3. dat.

Nam comple quadratum A E. $\frac{a}{b}$ Hoc specie datum est. b item pgr. CB, & recta DB dantur, c ergo AC, vel AD, & tota $\frac{d}{e}$ proinde AB datur, Q. E. D.

P R O P.

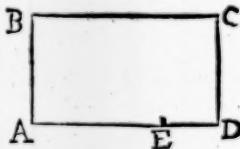
PROP. 85.

Si duæ rectæ BD, DE datum spatium comprehendant in angulo BDE dato, sit autem simul utraq; (BD+DE) data; & earum quoque unaquæque BD, & DE data erit.

Nam sume DA=DE, & comple quad. DC. Hoc specie datur; item pgr. BE, & recta BA a dantur. b ergo AD (DE) & c reliqua DB dantur. Q. E. D.

a hyp.
b 58. dat.
c 4. dat.

PROP. 86.

Si duæ rectæ AB, AD datum spatium BD comprehendant in angulo dato; quadratum autem unius AD quadrato al-

terius AB majus sit dato quam in ratione (nempe ut sit ADxAE datum, & * reliqui ADxED ad ABq ratio data); & utraque ipsarum AB, AD data erit.

* 1. 2.

Nam ob BD, & DAXAE a data, b datur BD. c ergo AB d ideoque ABq datur. e item

a hyp.
b 1. dat.
c 69. dat.
d 51. dat.
e hyp.
f 8. dat.
g 6. dat.
h 8. 2.
i 54. dat.
l 6. dat.
m 8. dat.
n 1. 6.

$\frac{DAXAE}{AE} = \frac{AEq}{ADxED}$ datur. f ergo AEq ideoque $\frac{AEq}{ADxED}$ datur.

g & AEq $\frac{AEq}{ADxED}$ b hoc est $\frac{AEq}{ADxED}$ datur.

4ADxED+AEq Q:AD+ED

* ergo AE & componendo AE * ideoq; $\frac{AD}{ED}$ datur.

AE m hoc est $\frac{AEq}{AD}$ datur. denique igitur ob

e datum ADxAE, n erit AEq data. o ergo AE, & p proinde AD, ac AB datæ sunt. Q. E. D.

na dat.
o 55. dat.
p 57. dat.

PROP.

PROP. 87.

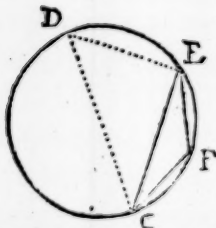
Si duæ rectæ AB, AD datum spatium comprehendant in angulo dato, quadratum autem unius AD quadrato alterius AB majus sit dato ($AD \times AE$); earum utraque AB, AD data erit.

Nam ob $BAXAE$ datum, b erit AE ideoq;

$\frac{AEq}{AD} = \frac{AEq}{AD} \quad \frac{BD}{AB},$
 $\frac{AEq}{AD} = \frac{AEq}{AD} \quad \frac{AD \times ED}{AEq + 4AD \times ED},$
 e hoc est AEq ac proinde AE & d com-
 $Q:AD + ED, \quad \frac{AD + ED}{AD + ED},$

ponendo AE ac ideo AE ac hoc est $\frac{AEq}{2AD}, \quad \frac{AD}{AD}, \quad \frac{AD \times E}{AD \times E}$
 data. ergo ob $AD \times AE$ datum, dantur g AEq,
 & b AE, ac ideo AD, ac AB. Q. E. D.

PROP. 88.

Si in circulum CFED magnitudine datum acta sit recta linea CE, quæ segmentum auferat, quod datum angulum F comprehendat; acta recta linea CE magnitudine data est.

Nam ducatur diameter CD; & connectatur ED. Ac ob ang. F datum, b erit ang. D (reliquus è 2 rectis) datus. item rectus CED datur. e quare CE datur. ergo ob a datam CD,
 $\frac{CD}{CD}$
 e erit CE data. Q. E. D.

PROP.

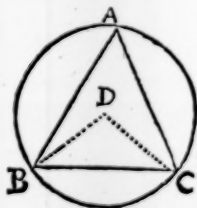
PROP. 89.

Si in datum magnitudine circulum CFED data magnitudine recta CE acta fuerit, auferet segmentum quod angulum (CFE) datum comprehendet.

Nam (in fig. præcedentis) quia $\frac{CE}{CD}$ & ang.

CED dantur, α erit ang. D datus. b ergo ang. F α 41. dat.
 c (1 Rect. = D) datus erit. Q. E. D. b 4. dat.
 c 12. 3.

PROP. 90.

Si in circuli positione dati circumferentia BAC datum fuerit punctum B, ab eo autem puncto B ad circumferentiam circuli inflexa fuerit recta BAC quæ datum angulum A efficiat; inflexa rectæ altera extremitas C data erit.

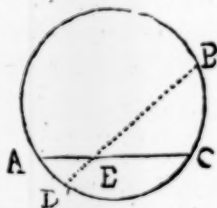
Ad a centrum D duc BD, & CD; b datusque est ang. D dati A c duplus. quare ob BD d datam, e erit DC data. f ergo punctum C datum est. Q. E. D. a 1. 3.
 b 1. dat.
 c 10. 3.
 d 16. dat.
 e 19. dat.
 f 25. 1. d.

Si ang. A obtusus fuerit; sume reliquum e 2 rectis acutum; ejus subsidio punctum C inuenies, juxta dicta.

PROP.

a Nam duc tangentem AD , *b* eritque AD ^{*a* 91. *des.*}
(hoc est $CA \times AB$) datum. Q. E. D. ^{*b* 36. 3}

PROP. 93.

Si intra datum
positione circulum
 $ABCD$ sumatur
aliquod punctum E ;
per punctum autem
 E agatur in circulum aliqua recta
 AFC ; quod sub
segmentis AE , EC
acta recta linea

comprehenditur rectangulum, datum est.

Nam per E duc rectam DEB utcumque occurrentem circulo in B , & D . estque rectang. DEB ^{*a* 36. 1.}
 \equiv a AEC . *b* ergo AEC datur. Q. E. D. ^{*b* 1. *des.*}

PROP. 94.

Si in circulum
 $BACD$ magnitudi-
ne datum agatur re-
cta linea BC , quae
segmentum auferat,
quod angulum BAC
datum comprehendat;
angulus autem BAC ,
qui in segmento con-
sistit, bisariam sece-
tur; simul utraque re-

ctarum BA , AC quae angulum datum BAC com-
prehendunt, a lineam AD , quae angulum bisariam
secat, habebit rationem datam: & quod sub simul
utrisque BA , AC , quae datum angulum BAC com-
prehendunt, rectis: & inferne abscissa (ED) ab ea
 AD , quae angulum BAC in circumferentia datum
bisariam secat, rectangulum datum erit.

Duc

a 88. dat.
 b 1. dat.
 b 3. 6.
 c 12. 5.
 * 4. 6.
 d 1. def. d.

Duc CD ; & primo ob angulos BAC , CAD
 datos, a dantur subtensæ BC, CD, * ideoque CB

datur. Cum igitur CA. AB :: b CE. FB, & per-
 mutando CA. CE :: AB. FB :: (CA + AB.
 CB ::) * AD. DC. (Nam * ob ang. BAE
 = CAD: & D = BD; trigona ABE, ADC si-
 milia sunt) ac rursus permutando CA + AB.
 AD :: CB. DC. d erit $\frac{CA}{AD} = \frac{AB}{DC}$ data.
 Q. E. D.

a 31. 3.
 b 4. 6.
 c prius.
 d 16. 6.
 c 52. dat.
 f 1. def. d.

Secundo, ob triangula AEB, DEC e similia;
 e erit CD, DE :: AB. BE e :: CA + AB. CB.
 d ergo CA + AB in DE = CD in CB, atqui
 CD x CB e datur f ergo CA + AB in DE da-
 tum est. Q. E. D.

P R O P. 95.

Si in circuli BAG
 positione dati dia-
 metri BG sumatur
 datum punctum D ;
 à puncto autem D
 in circulum produ-
 catur quedam recta
 DA, & agatur à
 ectione A ad rectos
 angulos in produ-

ctam rectam DA linea AE ; per punctum autem E,
 in quo linea AE, quæ ad rectos angulos consistit, oc-
 currit circumferentiæ circuli, agatur parallela
 (ECK) productæ rectæ DA; datum est illud pun-
 ctum C, in quo parallela EK occurrit ipsi diametro
 BG; & quod sub parallelis lineis AD, EC compre-
 henditur rectangulum, datum est.

Nam connectatur AK. a estque AB (ob an-
 gulum E, vel DAE rectum) diameter. ergo
 in.

intersectio H est centrum. ergo DH datur. At-
 qui ob KH. HA $e ::$ CH. HD, d est CH = HD.
 e ergo CH datur. f ergo punctum C datur.
 Q. E. D. g ergo KC x CE, hoc est d AD x CE
 datur. Q. E. D.

b³⁶. dat.
 c⁴⁶.
 d⁴⁶.
 e¹. def. 2.
 f³⁷. dat.
 g⁹³. dat.

F I N I S.

